

Raport o stanie Miasta 2019

Kraków, 2020

Raport o stanie Miasta 2019

Raport o stanie Miasta 2019

Kraków, 2020

Opracowanie:
Urząd Miasta Krakowa
Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji
Oddział Planowania Strategicznego i Analiz

Projekt graficzny, skład: Studio Grafpa
Druk: UNI-DRUK
Nakład: 300 egz.
ISSN 1895-9466

Wydawca składa podziękowania instytucjom, firmom, wydziałom i biurom Urzędu Miasta Krakowa, miejskim jednostkom organizacyjnym oraz wszystkim innym podmiotom, które – udostępniając dane – przyczyniły się do opracowania tej publikacji.

Przy publikacji danych z niniejszego opracowania prosimy o podanie źródła.

Elektroniczna wersja Raportów o Stanie Miasta znajduje się na stronie internetowej www.bip.krakow.pl w zakładce „Strategie, polityki, programy” oraz na stronie www.krakow.pl w części „Biznes”.

Z przyjemnością przekazuję Państwu najnowszy, aktualizowany rokrocznie raport o stanie Krakowa.

Autorzy niniejszej publikacji dołożyli wszelkich starań, by była ona miarodajnym, rzetelnym i możliwie wyczerpującym źródłem wiedzy o zmianach zachodzących we wszelkich obszarach życia naszego miasta. W najnowszym raporcie znajdują Państwo m.in. szczegółowe dane i zestawienia statystyczne, a także analizy i prognozy rozwojowe, które mogą okazać się pomocne zarówno w ogólnej ocenie kondycji Krakowa, jak też w planowaniu dalszej, indywidualnej aktywności.

Serdecznie zapraszam do lektury!

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'J. Majchrowski', with a long, sweeping horizontal stroke extending to the left.

Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa

Spis treści

O Krakowie i krakowianach	17
1. Tło geograficzne	17
2. Demografia	17
2.1. Ludność na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Krakowie	17
2.2. Ludność na podstawie Rejestru mieszkańców i ewidencji ludności	24
I. Administracja i cyfryzacja	31
I.1 Władze miasta	31
I.1.1 Rada Miasta Krakowa	31
I.1.2. Prezydent Miasta Krakowa, Zastępcy, Pełnomocnicy i Doradcy Prezydenta	33
I.1.3. Dzielnice Miasta Krakowa	34
I.2. Spółki miejskie, spółki i fundacje z udziałem Gminy Miejskiej Kraków	36
I.3. Majątek Gminy Miejskiej Kraków	39
I.3.1. Dochody z tytułu gospodarowania mieniem Gminy Miejskiej Kraków	40
I.3.2. Sprzedaż nieruchomości Gminy Miejskiej Kraków	40
I.3.3. Oddanie nieruchomości Gminy Miejskiej Kraków w dzierżawę, użytkowanie wieczyste, użytkowanie, trwałe zarząd oraz użyczenie	41
I.4. Wykonanie budżetu Miasta Krakowa	42
I.4.1. Dochody	42
I.4.2. Wydatki	43
I.4.3. Przychody i rozchody	44
I.4.4. Zadłużenie Gminy Miejskiej Kraków	44
I.5. Bezzwrotne środki finansowe z funduszy Unii Europejskiej	44
I.6. Ocena wiarygodności kredytowej (rating) Krakowa	45
I.7. Przynależność Krakowa do krajowych i regionalnych organizacji samorządowych	46
I.8. Współpraca międzynarodowa	46
I.8.1. Przynależność Krakowa do organizacji międzynarodowych	49
I.8.2. Współpraca Krakowa z placówkami dyplomatycznymi oraz podejmowanie delegacji zagranicznych	50
I.8.3. Wydarzenia i inicjatywy międzynarodowe we współpracy z podmiotami krajowymi i zagranicznymi	51
I.9. Profil zaufany – e-PUAP	52
II. Bezpieczeństwo publiczne	55
II.1. Policja	55
II.1.1. Komisariat Wodny Policji w Krakowie	59
II.2. Straż Miejska	59
II.3. Ochrona przeciwpożarowa	61
II.3.1. Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa	64
II.4. Zadania z zakresu bezpieczeństwa realizowane przez Prezydenta Miasta Krakowa	64
II.4.1. Mapa bezpieczeństwa miasta Krakowa	64
II.4.2. System monitoringu wizyjnego	65

II.4.3.	Ochrona przed powodzią	66
II.4.4.	Obrona cywilna	66
II.5.	Sądy i Prokuratura	67
II.5.1.	Sąd Okręgowy	67
II.5.2.	Sądy Rejonowe	68
II.5.3.	Profesjonalne podmioty związane z sądownictwem	69
II.5.4.	Sąd Apelacyjny	70
II.6.	Prokuratura	71
III.	Społeczeństwo obywatelskie	77
III.1.	Zapewnienie dialogu z mieszkańcami i tworzenie warunków do partycypacji społecznej ..	77
III.1.1.	Działania Miasta w zakresie społeczeństwa otwartego	77
III.1.2.	Działania Miasta w zakresie równego traktowania	79
III.1.3.	Konsultacje społeczne	80
III.1.4.	Biuro Prasowe	81
III.1.5.	Miejska Platforma Internetowa	81
III.1.6.	Kraków PL Facebook	82
III.1.7.	Telewizja Kraków PL	82
III.1.8.	Twitter: Kraków @krakow_pl	82
III.1.9.	Profil Miasto Kraków w serwisie YouTube	82
III.1.10.	Dwutygodnik miejski KRAKÓW.PL	83
III.1.11.	Newsletter	83
III.1.12.	Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa (BIP MK)	83
III.2.	Zapewnienie możliwości realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy społeczne	87
III.3.	Funkcjonowanie mechanizmów demokracji	87
III.4.	Kształtowanie postaw obywatelskich wśród dzieci i młodzieży	88
III.5.	Budżet Obywatelski	89
III.6.	Inicjatywa Lokalna	91
IV.	Oświata i wychowanie	95
IV.1.	Oferta edukacyjna Krakowa	95
IV.2.	Przedszkola	95
IV.3.	Szkoły podstawowe i wygaszane gimnazja	96
IV.4.	Szkoły ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe	99
IV.5.	Szkoły muzyczne	104
IV.6.	Kształcenie specjalne i integracyjne	104
IV.7.	Zatrudnienie nauczycieli w placówkach samorządowych	107
IV.8.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	107
IV.9.	Placówki oświatowo-wychowawcze	109
IV.10.	Źródła wiedzy o krakowskiej oświacie	109
V.	Przedsiębiorczość i nauka	113
V.1.	Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości	113
V.1.1.	Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON	113

V.1.2.	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej i Punkt Obsługi Przedsiębiorcy	117
V.1.3.	Targowiska	117
V.1.4.	Koncesje wydawane przez Prezydenta Miasta Krakowa	118
V.2.	Usługi dla biznesu	120
V.3.	Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	120
V.3.1.	Startupy	120
V.3.2.	Otwarte Konkursy Ofert	122
V.3.3.	Nowoczesne powierzchnie biurowe, handlowe, magazynowe i hale produkcyjne	122
V.3.4.	Rankingi atrakcyjności inwestycyjnej	122
V.4.	Specjalna Strefa Ekonomiczna – Krakowski Park Technologiczny (SSE – KPT)	123
V.5.	Rynek pracy	130
V.5.1.	Bezrobocie	131
V.5.2.	Projekty GUP współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego	136
V.6.	Nauka	138
V.6.1.	Szkoły wyższe	138
V.6.2.	Polska Akademia Umiejętności (PAU)	143
V.6.2.1.	Działalność naukowo-badawcza	143
V.6.2.2.	Działalność wydawnicza	144
V.6.2.3.	Działalność biblioteczna	144
V.6.2.4.	Działalność stypendialna i konkursowa	144
V.6.3.	Polska Akademia Nauk (PAN)	145
V.6.3.1.	Działalność naukowo-badawcza PAN	145
V.6.3.2.	Działalność wydawnicza	146
V.6.4.	Archiwum Nauki PAN i PAU	146
V.6.5.	Narodowe Centrum Nauki (NCN)	146
V.6.6.	Jednostki badawczo-rozwojowe	148
V.6.6.1.	Instytuty badawcze	148
V.6.6.2.	Ośrodki badawczo-rozwojowe i jednostki równorzędne posiadające różne formy prawnoorganizacyjne	149
V.6.6.3.	Ośrodki badawcze działające przy uczelniach	149
V.6.6.4.	Centra badawczo-rozwojowe firm	149
V.6.7.	Wybrane jednostki współpracy naukowo-wdrożeniowej	150
V.6.7.1.	Centra Transferu Technologii	150
V.6.7.2.	Spółki spin-off i spin-out	150
V.6.7.3.	Inne jednostki współpracy naukowo-wdrożeniowej posiadające różne formy prawno-organizacyjne	151
V.6.8.	Klasy i inicjatywy klastrowe w Krakowie	151
V.6.9.	Ochrona własności przemysłowej w Krakowie	152
VI.	Turystyka i promocja	157
VI.1	Ruch turystyczny	157
VI.1.1.	Turystyka biznesowa	161
VI.2.	Promocja Krakowa	162

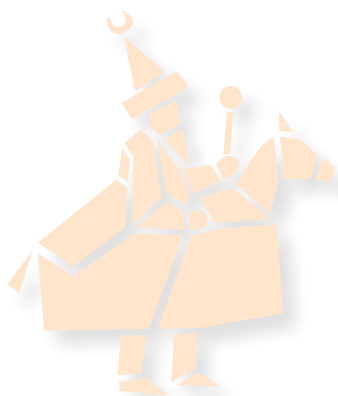
VI.2.1.	Promocja gospodarcza	162
VI.2.2.	Promocja Krakowa jako ośrodka naukowo-akademickiego.....	164
VI.2.3.	Miejskie kampanie promocyjne	164
VI.2.4.	Organizacja wydarzeń promocyjnych.....	165
VI.2.5.	Promocja turystyczna	167
VII.	Kultura i ochrona dziedzictwa	171
VII.1.	Miejskie instytucje kultury w Krakowie.....	171
VII.1.1.	Nowe miejskie instytucje kultury.....	177
VII.1.2.	Wydarzenia organizowane przez miejskie instytucje kultury	178
VII.1.3.	Działalność Krakowskiego Biura Festiwalowego (KBF)	179
VII.1.3.1.	Działalność Krakow Film Commission	181
VII.1.3.2.	Program Kraków Miasto Literatury UNESCO	182
VII.2.	Realizacja projektów własnych Gminy Miejskiej Kraków	183
VII.3.	Mecenat Gminy Miejskiej Kraków	185
VII.3.1.	Otwarte konkursy ofert	185
VII.3.2.	Udzielanie dotacji państwowym instytucjom kultury	186
VII.3.3.	Nagrody i stypendia	187
VII.4.	Inwestycje z zakresu kultury	190
VII.5.	Ochrona zabytków	191
VII.6.	Inne działania Gminy Miejskiej Kraków w obszarze kultury w 2019 roku.....	194
VIII.	Mieszkalnictwo	199
VIII.1.	Stan rynku nieruchomości mieszkaniowych w Krakowie.....	199
VIII.2.	Zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Kraków	200
VIII.2.1.	Zasób mieszkaniowy zarządzany przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie (ZBK)	202
VIII.3.	Pomoc mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków.....	203
VIII.4.	Współpraca Gminy Miejskiej Kraków ze wspólnotami mieszkaniowymi	205
VIII.5.	Dochody i wydatki związane z mieszkalnictwem	206
IX.	Ochrona i kształtowanie środowiska	209
IX.1.	Stan środowiska naturalnego.....	209
IX.1.1.	Jakość powietrza atmosferycznego.....	209
IX.1.2.	Klimat akustyczny	212
IX.1.3.	Działania w zakresie ochrony przed PEM (polami elektromagnetycznymi).....	213
IX.1.4.	Jakość wód powierzchniowych.....	213
IX.2.	Edukacja ekologiczna	214
IX.3.	Obszary zielone	215
IX.4.	Rolnictwo	216
X.	Planowanie przestrzenne i architektura	219
X.1.	Prace analityczne podjęte w obszarze planowania miejscowego w 2019 roku.....	219
X.1.1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	219
X.1.2.	Uchwała krajobrazowa	219

X.1.3.	Analizy zasadności przystąpienia do planów miejscowych	219
X.2.	Decyzje administracyjne związane z procesem inwestycyjnym	220
X.3.	Nieruchomości gruntowe w Krakowie.	221
X.4.	Rewitalizacja obszarów Krakowa	224
XI.	Sport i rekreacja	229
XI.1.	Sport dla krakowian.	229
XI.1.1.	Miejskie programy sportowo-rekreacyjne	229
XI.1.2.	Organizacja imprez i wydarzeń sportowych.	229
XI.2.	Nowoczesna infrastruktura sportowa.	232
XI.3.	Współpraca na rzecz krakowskiego sportu	233
XI.3.1.	Otwarty Konkurs Ofert	233
XI.3.2.	Małe granty	234
XI.3.3.	Stypendia sportowe Miasta Krakowa	234
XI.3.4.	Przyjaciół Sportu	234
XI.3.5.	Współpraca Gminy Miejskiej Kraków ze środowiskiem sportowo-akademickim i uczelniami	234
XII.	Transport i komunikacja	239
XII.1.	System transportowy	239
XII.1.1.	Transport drogowy	239
XII.1.2.	Infrastruktura rowerowa	241
XII.1.3.	Parkingi.	242
XII.2.	Bezpieczeństwo ruchu drogowego	243
XII.2.1.	Stan bezpieczeństwa na drogach	243
XII.3.	Komunikacja miejska	244
XII.3.1.	Najważniejsze zmiany w Komunikacji Miejskiej w Krakowie w 2019 roku	247
XII.3.2.	Najważniejsze zmiany dotyczące opłat za przejazd w Komunikacji Miejskiej w Krakowie w 2019 roku.	248
XII.4.	Komunikacja kolejowa	248
XII.5.	Komunikacja lotnicza	249
XIII.	Gospodarka komunalna	253
XIII.1.	Zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków	253
XIII.1.1.	System awaryjnego zaopatrzenia w wodę	255
XIII.1.2.	Jakość wody pitnej	255
XIII.1.3.	Remonty i modernizacje sieci wodociągowej	256
XIII.2.	System kanalizacyjny	256
XIII.2.1.	Kanalizacja ogólnospławna i sanitarna	256
XIII.2.2.	Zakłady Oczyszczania Ścieków	258
XIII.3.	Zapewnienie dostaw energii cieplnej	259
XIII.3.1.	Ciepłownictwo	259
XIII.3.2.	Wybrane inwestycje oraz modernizacje realizowane przez MPEC SA w 2019 roku.	261
XIII.4.	Energia elektryczna	262
XIII.5.	Gospodarka odpadami	264

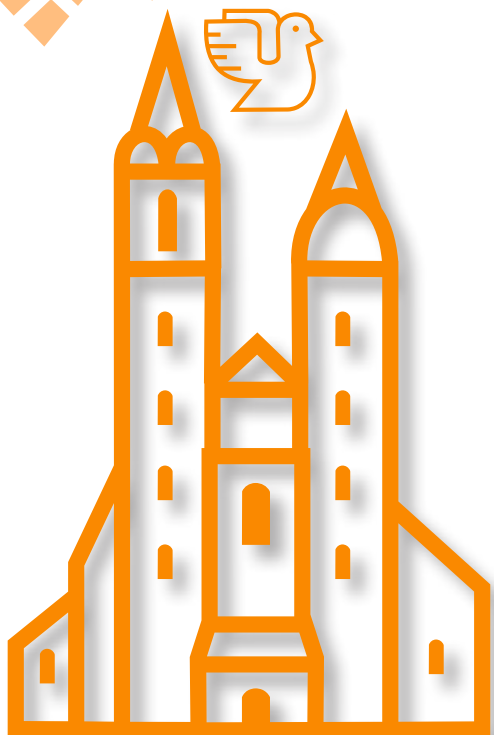
XIII.5.1. Odpady komunalne	264
XIII.6. Cmentarze	265
XIV. Pomoc i integracja społeczna	269
XIV.1. Pomoc społeczna	269
XIV.1.1. Zakres pomocy społecznej	269
XIV.1.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej	270
XIV.1.3. Udzielone świadczenia	271
XIV.1.4. Poradnictwo specjalistyczne	272
XIV.1.5. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	272
XIV.1.5.1. Zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców, opieki wychowania w rodzinnej pieczy zastępczej	273
XIV.1.6. Kluby Integracji Społecznej (KIS)	274
XIV.1.7. Centra Integracji Społecznej (CIS)	275
XIV.1.8. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami	276
XIV.1.9. Działania współfinansowane z Unii Europejskiej	277
XIV.1.10. Praca socjalna, projekty socjalne	278
XIV.1.11. Wspieranie działalności charytatywnej	278
XIV.1.12. Poprawa warunków życia rodzin	279
XIV.2. Pomoc instytucjonalna	281
XIV.2.1. Domy Pomocy Społecznej (DPS)	281
XIV.2.2. Ośrodki wsparcia	282
XIV.2.3. Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin	283
XIV.2.4. Interwencja kryzysowa	284
XIV.2.5. Instytucjonalna piecza zastępcza	284
XIV.2.6. Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych	285
XIV.2.7. Mieszkania chronione	286
XIV.2.8. Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ)	287
XIV.3. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy	287
XIV.3.1. Świadczenia wychowawcze	287
XIV.3.2. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych	289
XIV.3.3. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	289
XIV.3.4. Opieka nad repatriantami	290
XIV.4. Integracja społeczna	290
XIV.4.1. Aktywność społeczna i integracja osób starszych	290
XV. Zdrowie	295
XV.1. Żłobki	295
XV.2. Informacje ogólne o świadczeniach zdrowotnych	297
XV.2.1. Lecznictwo ambulatoryjne	300
XV.2.2. Stacjonarna opieka zdrowotna – lecznictwo zamknięte	303
XV.2.2.1. Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie ...	305
XV.2.2.2. Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego SPZOZ w Krakowie ...	305

XV.2.2.3.	Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych w Krakowie (Miejskie Centrum Opieki – MCO)	306
XV.2.3.	Ratownictwo medyczne	307
XV.2.3.1.	Zespoły Ratownictwa Medycznego na terenie Krakowa	308
XV.2.3.2.	Szpitalne Oddziały Ratunkowe (SOR) na terenie Krakowa	310
XV.2.3.3.	Izby przyjęć w Krakowie	311
XV.2.4.	Krakowska Sieć AED IMPULS ŻYCIA	311
XV.2.5.	Uzdrowisko Swoszowice	313
XV.2.6.	Apteki na terenie Krakowa	314
XV.2.7.	Profilaktyka i promocja zdrowia	315
XV.2.7.1.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej	318
XV.2.7.3.	Medycyna szkolna	318
XV.3.	Profilaktyka i terapia uzależnień	320

O Krakowie i krakowianach

O Krakowie i krakowianach

---

1. Tło geograficzne

Kraków rozciąga się z zachodu na wschód pomiędzy 19°47'35"E a 20°13'02"E i z południa na północ między 49°58'04"N a 50°07'32"N. Rozciągłość z południa na północ wynosi 18 km, a z zachodu na wschód – 31 km. Położony jest niemal w centrum województwa małopolskiego, będąc jego stolicą.

Jest to drugie co do wielkości miasto w Polsce, zarówno pod względem liczby ludności, jak i powierzchni. Zajmuje 326,91 km² w podziale na 18 pomocniczych dzielnic (I–XVIII).

Więcej informacji o położeniu fizycznogeograficznym znaleźć można we wcześniejszych *Raportach o Stanie Miasta*, zamieszczonych na stronie internetowej BIP w zakładce Strategia, Polityki, Programy Miasta/ Raporty pod adresem <http://www.bip.krakow.pl/?id=509>.

KRAKÓW POD WZGLĘDEM POSIADANEGO POTENCJAŁU LUDNOŚCIOWEGO I POWIERZCHNI TERYTORIALNEJ JEST DRUGIM CO DO WIELKOŚCI MIASTEM W POLSCE

Dane meteorologiczne według stacji pomiarowej w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego są następujące: średnia roczna temperatura w 2019 roku wyniosła 11,0°C. Najcieplejszym miesiącem był czerwiec ze średnią temperaturą 22,8°C, najzimniejszym – styczeń ze średnią temperaturą -1,2°C. Maksymalna temperatura powietrza w 2019 roku wyniosła 36,3°C (1 lipca), a minimalna -8,7°C (22 stycznia). Suma rocznych opadów atmosferycznych wyniosła 698,8 mm, maksymalny dobowy opad – 45,2 mm (23 maja). Naliczono 18 dni z pokrywą śnieżną i 306 dni z usłonecznieniem > 0,1 godziny.

2. Demografia

2.1. Ludność na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Krakowie

Od 2010 roku bazą wyjściową bilansu stanu i struktury ludności są wyniki NSP 2011. Ponieważ nie jest już opracowywany bilans ludności zameldowanej na pobyt stały, uległa zmianie metodologia liczenia wszystkich współczynników demograficznych, poszczególne fakty demograficzne i z zakresu migracji zostały odniesione do ludności (dawniej nazywanej faktycznie zamieszkałą).

Bilanse liczby i struktury ludności w gminach opracowane zostały w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych, z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia i zgony), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o ludności w miejscowościach uzyskiwano na podstawie rejestru PESEL. Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodziły ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach – ze sprawozdawczości sądów. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Bilans ludności jest opracowywany dla dwóch kategorii zamieszkania: według krajowej oraz międzynarodowej definicji zamieszkania. Różnica dotyczy kryteriów oceny migracji czasowych uwzględnianych w każdym z bilansów – zgodnie z:

- ✦ krajową definicją zamieszkania – do ludności danej gminy zalicza się osoby tam zamieszkujące (przebywające) przez okres co najmniej 3 miesiące. Oznacza to, że w liczbie ludności danej gminy są ujęci:
  - ♦ stali mieszkańcy (osoby tam zameldowane lub stale mieszkające bez zameldowania), z wyjątkiem tych mieszkańców, którzy wyjechali na ponad 3 miesiące do innej gminy w kraju,
  - ♦ osoby przybyłe z innego miejsca w kraju na okres ponad 3 miesięcy.
- ✦ międzynarodową definicją zamieszkania – rezydenci (ludność rezydująca), do której zalicza się w gminie wszystkie osoby mieszkające lub zamierzające mieszkać w tej jednostce nie krócej niż 1 rok. Oznacza to, że w liczbie rezydentów gminy ujęci są:
  - ♦ stali mieszkańcy (osoby tam zameldowane lub stale mieszkające bez zameldowania), z wyjątkiem tych mieszkańców, którzy wyjechali na okres co najmniej 12 miesięcy do innego miejsca w kraju lub za granicę,
  - ♦ osoby przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez karty stałego pobytu) na okres co najmniej 12 miesięcy.

Dane o liczbie i strukturze ludności nie uwzględniają osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy, natomiast ujmują stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności).

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>, dostęp 3 lipca 2020 roku.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1. roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka, rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano: w przypadku małżeństw według miejsca zamieszkania męża przed ślubem, w przypadku urodzeń według miejsca zamieszkania matki noworodka, w przypadku zgonów według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w okresie zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, a dla kobiet 18–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat, oraz ludność w wieku poprodukcyjnym: dla mężczyzn 65 lat i więcej, dla kobiet 60 lat i więcej.

31 grudnia 2019 roku stan ludności Krakowa wyniósł 779 115. Liczba ta zwiększyła się o 8 046 osób, tj. ponad 1,0% w stosunku do 2018 roku. Liczba kobiet wyniosła 415 628 i stanowiła 53,3% populacji. Współczynnik feminizacji nie zmienił się od 2017 roku i wyniósł 114 kobiet na 100 mężczyzn.

W 2019 roku urodziło się 9 454 dzieci (w 2018 roku 9 410), tj. o 44 więcej niż rok wcześniej. Zgonów odnotowano 7 929 (w 2018 roku 7 835), w tym 28 niemowląt. Mieszkańcy Krakowa zawarli 4 805 ślubów (w 2018 roku 4 498).

W ujęciu rocznym odnotowano wzrost liczby urodzeń żywych o 0,5% (w 2018 roku o 2,6%), zgonów o 1,2% (w 2018 roku o 2,2%) i małżeństw o 6,8% (w 2018 roku o 1,7%).

Przyrost naturalny był dodatni i wyniósł 1 525 osób (w 2018 roku 1 575 osób). Współczynnik przyrostu naturalnego od 2017 roku jest na tym samym poziomie (2‰). Saldo migracji wewnętrznej na pobyt stały również było dodatnie i wyniosło 6 331 (w 2018 roku 4 131 osób), kształtując poziom wskaźnika na wysokości 8,2‰ (w 2018 roku 5,37‰).

**LICZBA LUDNOŚCI KRAKOWA W 2019 ROKU WYNOŚIŁA 779 115 OSÓB.
PRZYROST NATURALNY JEST DODATNI OD 12 LAT I WYNIÓSŁ 2‰**

**OD 2009 ROKU SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNEJ I ZEWNĘTRZNEJ RÓWNIEŻ
JEST DODATNIE, CO POWODUJE WZROST LICZBY MIESZKAŃCÓW**

Tabela 1. Wybrane wskaźniki demograficzne dla Polski, województwa małopolskiego i Krakowa w latach 2014–2019

	Rok	Polska	Województwo małopolskie	Kraków
Liczba ludności (w tys.)	2014	38 478,6	3 368,3	761,9
	2015	38 437,2	3 372,6	761,1
	2016	38 433,0	3 382,3	765,3
	2017	38 433,6	3 391,4	767,3
	2018	38 411,1	3 400,6	771,1
	2019	38 382,6	3 410,9	779,1
Gęstość zaludnienia (w os./km ²)	2014	123	222	2 330
	2015	123	222	2 329
	2016	123	223	2 342
	2017	123	223	2 348
	2018	123	224	2 359
	2019	123	225	2 384
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	2014	107	106	114
	2015	107	106	115
	2016	107	106	114
	2017	107	106	114
	2018	107	106	114
	2019	107	106	114
Przyrost naturalny na 1 tys. ludności	2014	-0,03	1,43	0,64
	2015	-0,67	0,99	0,54
	2016	-0,15	1,66	2,18
	2017	-0,02	1,86	1,97
	2018	-0,68	1,60	2,04
	2019	-0,91	1,16	1,97
Saldo migracji wewnętrznej na 1 tys. ludności	2014	-0,41	1,1	2,0
	2015	– ¹	1,1	2,4
	2016	0,04	1,0	1,9
	2017	0	1,1	2,1
	2018	0	1,4	5,4
	2019	0	1,7	8,2

	2014	-0,41	-0,19	0,05
	2015	— ¹	— ¹	— ¹
Saldo migracji zewnętrznej	2016	0,04	0,09	0,42
na 1 tys. ludności	2017	0,04	0,10	0,50
	2018	0,09	0,20	0,6
	2019	0,16	0,28	0,83

¹ brak danych

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela 2. Ludność Krakowa w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Ogółem, z tego:	765 320	767 348	771 069	779 115
kobiety	408 223	409 210	411 204	415 628
mężczyźni	357 097	358 138	359 865	363 487

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela 3. Ruch naturalny w Krakowie w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe ogółem, z tego:	8 816	9 170	9 410	9 454
kobiety	4 332	4 409	4 514	4 617
mężczyźni	4 484	4 761	4 796	4 837
Zgony ogółem, w tym:	7 151	7 663	7 835	7 929
kobiety	3 696	3 946	4 036	3 815
mężczyźni	3 455	3 717	3 799	4 114
niemowlęta	24	22	24	28
Przyrost naturalny	1 665	1 507	1 575	1 525
Zawarte małżeństwa	4 062	4 424	4 498	4 805
Rozwody	1 430	1 315	1 367	1 443

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela 4. Liczba ludności w Krakowie oraz powiatach krakowskim i wielickim w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Kraków	765 320	767 348	771 069	779 115
Powiat krakowski ogółem, z tego gminy:	272 591	274 843	277 145	279 239
Czernichów	14 474	14 535	14 587	14 712
Igołomia-Wawrzeńczyce	7 721	7 702	7 724	7 698
Iwanowice	9 014	9 098	9 135	9 164
Jerzmanowice-Przeginia	10 876	10 917	10 935	10 964
Kocmyrzów-Luborzyca	15 107	15 260	15 575	15 776

	2016	2017	2018	2019
Krzeszowice	32 291	32 296	32 195	32 129
Liszki	16 994	17 110	17 292	17 447
Michałowice	10 163	10 380	10 563	10 762
Mogilany	13 655	13 819	14 052	14 233
Skąła	10 519	10 520	10 556	10 579
Skawina	43 346	43 369	43 496	43 586
Słomniki	13 675	13 677	13 680	13 638
Sułoszowa	5 814	5 819	5 830	5 835
Świątniki Górne	9 839	9 957	10 083	10 195
Wielka Wieś	11 514	11 956	12 356	12 721
Zabierzów	25 815	26 206	26 504	26 708
Zielonki	21 774	22 222	22 582	23 092
Powiat wielicki ogółem, z tego gminy:	123 251	125 197	127 078	129 136
Biskupice	10 014	10 185	10 330	10 450
Gdów	17 865	18 024	18 188	18 296
Kłaj	10 627	10 674	10 691	10 768
Niepołomice	27 267	27 914	28 455	29 141
Wieliczka	57 478	58 400	59 414	60 481

Źródło: Główny Urząd Statystyczny: Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>, dostęp 6.07.2020

Tabela 5. Saldo migracji wewnętrznej w Krakowie oraz powiatach krakowskim i wielickim w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Kraków	1 807	1 616	4 131	6 331
Powiat krakowski ogółem, z tego gminy:	1 741	1 974	1 732	1 873
Czernichów	117	103	57	86
Igołomia-Wawrzeńczyce	-2	1	15	-2
Iwanowice	46	62	26	28
Jerzmanowice-Przeginia	37	38	6	26
Kocmyrzów-Luborzyca	165	149	270	223
Krzeszowice	1	47	-30	-32
Liszki	99	69	95	97
Michałowice	121	174	140	179
Mogilany	148	163	156	128
Skąła	33	42	13	18
Skawina	67	30	66	93
Słomniki	-8	3	4	-18

	2016	2017	2018	2019
Sułoszowa	-21	-13	-20	-19
Świątniki Górne	47	49	85	88
Wielka Wieś	285	354	307	259
Zabierzów	267	269	232	272
Zielonki	343	434	310	447
Powiat wielicki ogółem, z tego gminy:	1 352	1 547	1 480	1 568
Biskupice	117	107	129	97
Gdów	40	90	80	33
Kłaj	29	45	0	63
Niepołomice	468	540	432	525
Wieliczka	698	765	839	850

Źródło: Główny Urząd Statystyczny: Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>, dostęp 6.07.2020

Tabela 6. Saldo migracji zewnętrznej w Krakowie oraz powiatach krakowskim i wielickim w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Kraków	321	386	583	641
Powiat krakowski ogółem, z tego gminy:	61	85	52	117
Czernichów	4	1	-3	0
Igołomia-Wawrzeńczyce	1	1	2	1
Iwanowice	2	0	0	6
Jerzmanowice-Przeginia	1	4	2	2
Kocmyrów-Luborzycza	3	6	6	11
Krzeszowice	-3	7	-6	11
Liszki	12	9	3	7
Michałowice	5	4	2	11
Mogilany	-2	2	-1	5
Skąta	0	1	1	5
Skawina	9	6	9	8
Słomniki	0	1	0	1
Sułoszowa	0	0	2	1
Świątniki Górne	10	8	1	5
Wielka Wieś	5	8	12	14
Zabierzów	0	15	8	8
Zielonki	14	12	14	21
Powiat wielicki ogółem, z tego gminy:	31	30	49	69
Biskupice	4	2	7	4

	2016	2017	2018	2019
Gdów	4	12	6	7
Kłaj	8	-2	-4	8
Niepołomice	9	18	13	18
Wieliczka	6	0	27	32

Źródło: Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>, dostęp 6.07.2020

Urząd Statystyczny od 2015 roku nie przedstawia danych o saldzie migracji, tylko saldo migracji wewnętrznej i zewnętrznej. W Krakowie po raz kolejny odnotowano dodatnie saldo migracji. Również w strefie podmiejskiej saldo migracji zewnętrznej na pobyt stały we wszystkich gminach było dodatnie. Natomiast saldo migracji wewnętrznej było ujemne w gminach: Igołomia-Wawrzeńczyce, Krzeszowice, Słomnik i Sułoszowa. W pozostałych gminach powiatu krakowskiego i wielickiego, gdzie przybyło w sumie 3 441 osób, saldo migracji wewnętrznej było dodatnie. W ciągu 11 lat prawie o 39 tys. wzrosła liczba ludności w wyniku migracji. W sumie w 2019 roku w powiatach krakowskim i wielickim mieszkało 408 375 osób, natomiast w Krakowskim Obszarze Funkcjonalnym – 1 076 117 osób.

Tabela 7. Struktura płci i wieku ludności Krakowa w latach 2017–2019

	Ogółem			Kobiety			Mężczyźni		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
przedprodukcyjny ¹	127 105	130 366	134 390	61 843	63 528	65 482	65 262	66 838	68 908
produkcyjny ² ,	462 807	459 543	460 552	226 990	225 291	226 497	235 817	234 252	234 055
mobilny	305 385	302 698	303 139	156 693	155 404	156 077	148 692	147 294	147 062
niemobilny	157 422	156 845	157 413	70 297	69 887	70 420	87 125	86 958	86 993
poprodukcyjny ³	177 436	181 160	184 173	120 377	122 385	123 649	57 059	58 775	60 524
Ogółem	767 348	771 069	779 115	409 210	411 204	415 628	358 138	359 865	363 487

¹ wiek przedprodukcyjny: 0–17 lat

² wiek produkcyjny: 18–59 lat (kobiety) i 18–64 lata (mężczyźni); wiek mobilny: 18–44 lata; wiek niemobilny: 45–59 lat (kobiety), 45–64 lata (mężczyźni)

³ wiek poprodukcyjny: powyżej 60 lat (kobiety) i powyżej 65 lat (mężczyźni)

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wzrasta liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, jak i poprodukcyjnym. Nadal zmniejsza się udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności: z 59,6% w 2018 roku do 59,1% w 2019 roku. W 2019 roku liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła 460,5 tys., co w ujęciu rocznym oznacza wzrost o ponad 1 tys. osób.

**UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W OGÓLE LUDNOŚCI
STANOWIŁ 17,3%, PRODUKCYJNYM – 59,1%, A POPRODUKCYJNYM – 23,6%**

Pod koniec 2019 roku ludność w wieku poprodukcyjnym liczyła 184,2 tys. osób (ponad 3 tys. osób więcej niż w 2018 roku). W ciągu 10 lat liczba ta wzrosła z 146,5 tys. do 184,2 tys., tj. o 37,7 tys. Udział w ogóle ludności populacji w wieku poprodukcyjnym wzrósł z 19,4% w 2010 roku do poziomu 23,6%. W 2019 roku nieznacznie wzrosła liczba osób w wieku produkcyjnym przy znacznym wzroście populacji w wieku poprodukcyjnym, co oznacza starzenie się siły roboczej. W ciągu 10 lat udział osób w wieku produkcyjnym spadł z 65,2% w 2010 roku do 59,1% w 2019 roku.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, dotyczący ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, wzrósł z 67,8 do 69,2 osób (w 2010 roku – 53,4 osób).

Trwający proces starzenia się ludności obrazuje współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi, który w 2010 roku wynosił 22,0, a w 2019 roku – 30,6 osób.

WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO, DOTYCZĄCY LUDNOŚCI W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM, WZRÓSŁ Z 67,8 DO 69,2 OSÓB

2.2. Ludność na podstawie *Rejestru mieszkańców* i ewidencji ludności

Ewidencja ludności polega na rejestracji określonych w Ustawie z 24 września 2010 roku o ewidencji ludności (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku, poz. 1397 tekst jednolity z póź. zm.) podstawowych danych identyfikujących tożsamość oraz status administracyjnoprawny osób fizycznych. Ewidencja ludności prowadzona jest w Powszechnym Elektronicznym Systemie Ewidencji Ludności, który stanowi rejestr PESEL, w rejestrach mieszkańców oraz rejestrach zamieszkania cudzoziemców, prowadzonych w systemie teleinformatycznym. *Rejestr mieszkańców* prowadzony jest zgodnie z właściwością miejscową przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. W *Rejestrze mieszkańców* gromadzone są dane osób, które wykonały obowiązek meldunkowy na terenie danej gminy (dane obywateli polskich zamieszkujących terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zamieszkujących poza granicami RP w związku z ubieganiem się o polski dokument tożsamości).

W REJESTRZE MIESZKAŃCÓW KRAKOWA W 2019 ROKU BYŁO 709 400 OSÓB ZAMELDOWANYCH NA STAŁE

Według danych z *Rejestru mieszkańców Krakowa* w 2019 roku wzrosła liczba mieszkańców zameldowanych na stałe o 4 952 osób, jak i zameldowanych czasowo – o 609 osób. Najwięcej osób zameldowanych było w Dzielnicy IV – Prądnik Biały (71 752 osoby), natomiast najmniej w Dzielnicy IX – Łagiewniki-Borek Fałęcki (15 235 osób).

Wzrost liczby osób zameldowanych miał miejsce w Dzielnicy XIII – Podgórze (o 1 538 osób), a najwięcej osób ubyło z Dzielnicy XVIII – Nowa Huta (-842 osoby).

Nadal najwięcej osób zameldowanych na pobyt czasowy było w Dzielnicy I – Stare Miasto (4 866 osób). Osób zameldowanych na pobyt czasowy najwięcej przybyło w Dzielnicy XIII – Podgórze (+330), a najwięcej ubyło z Dzielnicy V – Krowdrza i Dzielnicy XIV – Czyżyny (odpowiednio: -421 i -247 osób).

Tabela 8. Ludność Krakowa na podstawie Rejestru mieszkańców w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Zameldowani na pobyt stały ogółem, z tego:	702 948	702 289	704 448	709 400
kobiety	379 095	378 722	379 959	382 690
mężczyźni	323 853	323 567	324 489	326 710
Zameldowani na pobyt czasowy ogółem, z tego:	38 260	37 396	38 690	39 299
kobiety	18 984	18 397	19 171	19 275
mężczyźni	19 276	18 999	19 519	20 024

Źródło: dane opracowane przez Wydział Informatyki UMK z Rejestru mieszkańców prowadzonego przez Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela 9. Liczba ludności zameldowanej na stałe w 2019 roku w pomocniczych dzielnicach Krakowa w podziale na płeć

Numer i nazwa dzielnicy	Liczba mieszkańców	Kobiety	Mężczyźni
I Stare Miasto	30 609	16 610	13 999
II Grzegórzki	29 741	16 314	13 427
III Prądnik Czerwony	46 599	25 646	20 953
IV Prądnik Biały	71 752	38 884	32 868
V Krowodrza	30 184	16 882	13 302
VI Bronowice	23 931	13 057	10 874
VII Zwierzyniec	20 555	11 156	9 399
VIII Dębniki	62 615	33 410	29 205
IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	15 235	8 175	7 060
X Swoszowice	28 176	14 857	13 319
XI Podgórze Duchackie	54 324	29 178	25 146
XII Bieżanów-Prokocim	63 277	34 187	29 090
XIII Podgórze	38 423	20 268	18 155
XIV Czyżyny	30 946	16 454	14 492
XV Mistrzejowice	51 795	27 507	24 288
XVI Bieńczyce	40 632	22 120	18 512
XVII Wzgórza Krzesławickie	20 214	10 613	9 601
XVIII Nowa Huta	50 392	27 372	23 020
Ogółem	709 400	382 690	326 710

Źródło: dane opracowane przez Wydział Informatyki UMK z Rejestru mieszkańców, prowadzonego przez Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Dane prezentowane przez Urząd Stanu Cywilnego w Krakowie dotyczą wszystkich zdarzeń demograficznych zaobserwowanych na terenie miasta. Informacje na temat urodzeń, małżeństw i zgonów odnoszą się również do osób niebędących mieszkańcami Krakowa, a więc takich, które urodziły się, zmarły bądź zawierały małżeństwo w Krakowie. Mając to na uwadze należy stwierdzić, że w oparciu o dane Urzędu Stanu Cywilnego nie można ocenić sytuacji demograficznej mieszkańców Krakowa.

W 2019 roku wzrosła:

- liczba sporządzonych aktów małżeństw: z 4 105 do 4 126

W 2019 roku spadła:

- liczba sporządzonych aktów urodzeń: z 19 253 do 19 125
- liczba wyroków sądowych orzekających separację: z 16 do 15
- liczba ślubów konkordatowych: z 1 822 do 1 725
- liczba wyroków sądowych orzekających rozwód: z 1 272 do 1 271
- liczba zaświadczeń o zdolności do zawarcia małżeństwa za granicą: z 188 do 179
- liczba sporządzonych aktów zgonów: z 10 342 do 10 291

**MIESIĄCAMI, W KTÓRYCH ZOSTAŁO ZAWARTYCH NAJWIĘCEJ MAŁŻEŃSTW
(SPORZĄDZONYCH AKTÓW), BYŁY NADAL: CZERWIEC (466),
LIPIEC (478), SIERPIEŃ (549), WRZESIEŃ (547)**

Tabela 10. Ruch naturalny w oparciu o akty Urzędu Stanu Cywilnego w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Liczba sporządzonych aktów urodzeń	18 467	19 276	19 253	19 125
w tym dla dziewczynek	8 638	9 346	9 326	9 394
Liczba sporządzonych aktów zgonów	9 796	10 244	10 342	10 291
Liczba sporządzonych aktów małżeństw	3 944	4 057	4 105	4 126
Liczba ślubów konkordatowych	1 884	1 812	1 822	1 725
Liczba zaświadczeń o zdolności do zawarcia małżeństwa za granicą	159	178	188	179
Liczba wyroków sądowych orzekających separację	44	41	16	15
Liczba wyroków sądowych orzekających rozwód	1 289	1 187	1 272	1 271

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego UMK

W 2019 roku najpopularniejszymi imionami nadawanymi dzieciom w Krakowie były:

- imiona żeńskie: Julia, Zofia, Hanna, Zuzanna, Maja, Alicja, Aleksandra, Oliwia, Emilia i Lena
- imiona męskie: Jan, Jakub, Antoni, Szymon, Franciszek, Aleksander, Adam, Mikołaj, Filip i Wojciech

Do mało spotykanych imion, jakie nadano dzieciom w 2019 roku, należały:

- imiona żeńskie: Aneta, Bronisława, Cecylia, Honorata, Mariola
- imiona męskie: Bogdan, Ferdynand, Mariusz, Waldemar, Zygmunt

W 2019 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w Krakowie odbyły się jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego.

JUBILEUSZ 70-LETNIEGO POŻYCIA MAŁŻEŃSKIEGO OBCHODZIŁY 2 PARY

Tabela 11. Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego w latach 2014–2019

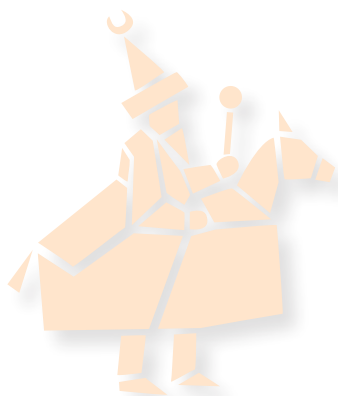
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
50-lecie	240 par	248 par	285 par	358 par	279 par	328 par
55-lecie	33 pary	30 par	38 par	18 par	23 pary	26 par
60-lecie	45 par	31 par	48 par	64 pary	51 par	50 par
65-lecie	3 pary	5 par	4 pary	12 par	4 pary	4 pary
70-lecie	5 par	brak	1 para	2 pary	1 para	2 pary

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego UMK

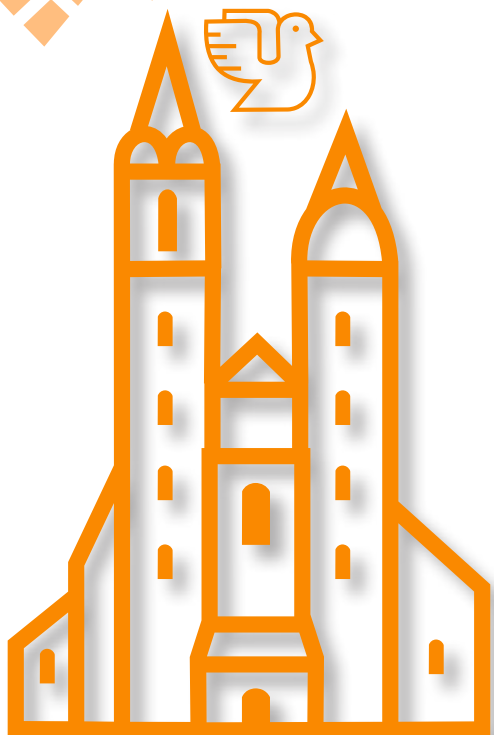
Zostały zorganizowane uroczystości 100-lecia urodzin dla:

- ✦ 2019 – 42 osób
- ✦ 2018 – 35 osób
- ✦ 2017 – 37 osób
- ✦ 2016 – 42 osób
- ✦ 2015 – 16 osób
- ✦ 2014 – 44 osób

Administracja i cyfryzacja

I. Administracja i cyfryzacja

I. 1 Władze miasta

Kraków jest miastem na prawach powiatu oraz gminą miejską. Zgodnie ze Statutem Miasta organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta Krakowa, a organem wykonawczym – Prezydent Miasta Krakowa. Informacje na temat Rady Miasta Krakowa i Prezydenta Miasta znajdują się na stronie internetowej www.bip.krakow.pl w zakładce Władze i miasto.

I.1.1 Rada Miasta Krakowa

Rada Miasta Krakowa jest organem stanowiącym i kontrolnym.

Przewodniczącym Rady Miasta Krakowa VIII kadencji w 2019 roku był Dominik Jaśkowiec, wiceprzewodniczącymi: Michał Drewnicki, Rafał Komarewicz, Sławomir Pietrzyk.

Rada Miasta złożona jest z 43 radnych, w tym 11 kobiet i 32 mężczyzn.

Tabela I.1. Działalność Rady Miasta Krakowa w 2019 roku

Odbyte sesje, w tym:	Liczba sesji
nadzwyczajne	4
uroczyste	2
Odbyte posiedzenia	29
Podjęte uchwały	773
Podjęte rezolucje, z tego:	32
z inicjatywy grup radnych	15
z inicjatywy komisji RMK	0
Liczba posiedzeń komisji	334

Źródło: Kancelaria Rady Miasta Krakowa UMK

Tabela I.2. Struktura Rady Miasta Krakowa w 2019 roku

Klub	Przewodniczący	Liczba radnych
Prawo i Sprawiedliwość	Włodzimierz Pietrus	16
Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska	Andrzej Hawranek	14
Przyjazny Kraków	Rafał Komarewicz	9
Kraków dla Mieszkańców	Łukasz Gibała	4
Radni nienależący do klubów	–	0

Źródło: Kancelaria Rady Miasta Krakowa UMK

Tabela I.3. Stałe Komisje Rady Miasta Krakowa w 2019 roku

Nazwa	Przewodniczący	Liczba posiedzeń
Komisja Główna	Dominik Jaśkowiec	21
Komisja Rewizyjna	Wojciech Krzysztoń	14
Komisja Budżetowa	Andrzej Hawranek	26
Komisja Infrastruktury	Jacek Bednarz	22
Komisja Mienia i Rozwoju Gospodarczego	Kazimierz Chrzanowski	21
Komisja Planowania Przestrzennego i Ochrony Środowiska	Grzegorz Stawowy	22
Komisja Edukacji	Agata Tatara	19
Komisja Zdrowia i Uzdrowiskowa	Lech Kucharski	22
Komisja Kultury i Ochrony Zabytków	Małgorzata Jantos	21
Komisja Praworządności	Krzysztof Sułowski	17
Komisja Rodziny, Polityki Społecznej i Mieszkalnictwa	Stanisław Zięba	21
Komisja Ekologii i Ochrony Powietrza	Anna Prokop-Staszecka	18
Komisja Sportu i Kultury Fizycznej	Stanisław Moryc	22
Komisja Innowacji i Wykorzystania Funduszy Unijnych	Łukasz Sęk	18
Komisja Promocji i Turystyki	Tomasz Daros	17
Komisja Dialogu Obywatelskiego	Artur Buszek	21
Komisja Dyscyplinarna	Teodozja Maliszewska	1
Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Adam Kalita	24
Zespół opiniujący ds. wyboru ławników	Bolesław Kosior	7
Komisja Kształtowania Środowiska	Jan Pietras	6
Komitet Audytu dla Gminy Miejskiej Kraków	–	9

Źródło: Kancelaria Rady Miasta Krakowa UMK

Tabela I.4. Wydatki budżetu Miasta Krakowa dotyczące zadania „Obsługa Rady Miasta Krakowa” w latach 2017–2019 (w PLN)

	2017	2018	2019
Plan ogółem	2 101 000	2 375 000	2 465 000
Wykonanie ogółem, w tym:	1 887 769	2 107 858	1 959 679
diety	1 394 653	1 407 720	1 401 949
Maksymalna miesięczna dieta brutto radnego	2 684,13	2 684,13	2 684,13

Źródło: Kancelaria Rady Miasta Krakowa UMK

I.1.2. Prezydent Miasta Krakowa, Zastępcy, Pełnomocnicy i Doradcy Prezydenta

Prezydent sprawuje władzę wykonawczą, a do jego zadań należą realizowanie uchwał Rady Miasta Krakowa, kierowanie bieżącymi sprawami oraz reprezentowanie miasta na zewnątrz. Prezydentem Miasta Krakowa w 2019 roku był prof. Jacek Majchrowski.

Prezydent wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Miasta Krakowa, miejskich jednostek organizacyjnych oraz powiatowych służb, inspekcji i straży. Prowadzenie określonych spraw powierza czterem Zastępcom, Skarbnikowi Miasta, Sekretarzowi Miasta, pełnomocnikom oraz doradcom.

Zastępcy Prezydenta Miasta Krakowa:

- I Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Społecznej i Komunalnej – Andrzej Kulig
- II Zastępca Prezydenta ds. Zrównoważonego Rozwoju – Jerzy Muzyk
- III Zastępca Prezydenta ds. Obsługi Mieszkańców – Bogusław Kośmider
- IV Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Edukacji, Sportu i Turystyki – Anna Korfel-Jasińska

Skarbnik Miasta Krakowa – Małgorzata Okarmus

Sekretarz Miasta Krakowa – Antoni Fryczek

Pełnomocnicy Prezydenta Miasta Krakowa

- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób z Niepełnosprawnościami – Bogdan Dąsał
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Ochrony Informacji Niejawnych – Ryszard Marek
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny – Marzena Paszkot
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Systemu Zarządzania Jakością – Maria Rusowicz
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Jakości Powietrza – Paweł Ścigalski
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rozwoju Kultury Fizycznej – Janusz Koziół
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej – Anna Okońska-Walkowicz
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Prognoz i Analiz Finansowych – Lesław Fijał
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Transformacji Cyfrowej – Jarosław Bułka
- Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury – Robert Piaskowski

Zespół Społecznych Doradców Prezydenta Miasta Krakowa

- Społeczny Doradca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Przedsiębiorczości – Janusz Chwajół
- Społeczny Doradca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Problematyki Bioelektromagnetycznej – Marta Patena
- Społeczny Doradca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Targowych Przestrzeni Publicznych – Janusz Kowalski

Źródło: www.bip.krakow.pl, Wydział Organizacji i Nadzoru UMK

Wśród działań Prezydenta Miasta Krakowa w 2019 roku wymienić należy:

- ✦ uczestnictwo w 4 368 oficjalnych uroczystościach, spotkaniach z inwestorami i innymi podmiotami zewnętrznymi
- ✦ objęcie honorowym patronatem (bądź działanie w Komitecie honorowym) 416 przedsięwzięć
- ✦ przyjęcie 40 osób w ramach poniedziałkowych spotkań z mieszkańcami

I.1.3. Dzielnice Miasta Krakowa

Jednostkami pomocniczymi samorządu w Krakowie jest 18 dzielnic. Organami stanowiącymi są w nich Rady Dzielnic, na czele których stoją Przewodniczący.

Tabela I.5. Działalność Rad Dzielnic w 2019 roku. Kadencja VIII

Dzielnica	Przewodniczący Rady	Liczba radnych	Sesje	Uchwały
I	Tomasz Daros	21	15	238
II	Małgorzata Ciemięga	21	12	82
III	Piotr Moskała	21	13	189
IV	Dominik Franczak	21	16	191
V	Maciej Żmuda	21	13	125
VI	Bogdan Smok	21	12	134
VII	Szczęśny Filipiak	21	12	147
VIII	Rafał Torba	21	13	189
IX	Bogusław Gołas	15	14	106
X	Maciej Nazimek	21	13	167
XI	Kazimierz Bożek	21	12	150
XII	Zbigniew Kożuch	21	14	242
XIII	Szymon Toboła	21	13	197
XIV	Anna Moksa	21	14	181
XV	Marek Hohenauer	21	14	121
XVI	Zygmunt Bińczycki	21	14	107
XVII	Andrzej Dziedzic	21	13	114
XVIII	Stanisław Moryc	21	14	149
Ogółem		372	241	2 829

Źródło: Biuro ds. Dzielnic Miasta Krakowa

Tabela I.6. Wydatki na funkcjonowanie dzielnic w latach 2017–2019

	Wysokość wydatków(w tys. PLN)		
	2017	2018	2019
Koszty związane z bieżącym utrzymaniem biur Rad Dzielnic	612	612	612
Wyплаты diet dla członków Rad Dzielnic	2 619,43	2 479,93	2 501,32

Źródło: Biuro ds. Dzielnic Miasta Krakowa

**ŁĄCZNA KWOTA WYDZIELONA DO DYSPOZYCJI 18 RAD DZIELNIC
WYNIOSŁA 47,61 MLN PLN**

Tabela I.7. Wydatki wydzielone do dyspozycji dzielnic w latach 2017–2019 (w PLN)

Dzielnica	2017	2018	2019
Stare Miasto (I)	2 200 379	2 224 205	2 164 175
Grzegórzki (II)	2 019 574	2 053 204	2 030 409
Prądnik Czerwony (III)	2 636 034	2 649 894	2 653 120
Prądnik Biały (IV)	3 674 037	3 774 711	3 775 137
Krowodrza (V)	2 039 976	2 092 579	2 022 052
Bronowice (VI)	1 912 781	1 962 275	1 924 295
Zwierzyniec (VII)	2 536 277	2 630 803	2 568 075
Dębniki (VIII)	3 627 841	3 790 227	3 745 288
Łagiewniki-Borek Fałęcki (IX)	1 859 040	1 902 190	1 882 441
Swoszowice (X)	2 288 382	2 344 322	2 347 902
Podgórze Duchackie (XI)	2 797 085	2 878 382	2 848 603
Bieżanów-Prokocim (XII)	3 167 718	3 272 072	3 255 306
Podgórze (XIII)	3 038 569	3 143 450	2 941 195
Czyżyny (XIV)	2 265 052	2 345 538	2 371 568
Mistrzejowice (XV)	2 824 765	2 876 106	2 825 312
Bieńczyce (XVI)	2 376 596	2 439 677	2 378 925
Wzgórza Krzesławickie (XVII)	2 081 910	2 115 351	2 101 526
Nowa Huta (XVIII)	3 879 984	3 854 072	3 773 731
Ogółem	47 266 000	48 349 060	47 609 060

Źródło: Biuro ds. Dzielnic Miasta Krakowa

W dniu 16 czerwca 2019 roku zostały przeprowadzone Wybory uzupełniające do Rady Dzielnic XVII Wzgórz Krzesławickie w okręgu wyborczym nr 15.

Ponadto w 2019 roku zostały opracowane teksty jednolite Statutów Dzielnic Miasta Krakowa od I do XVIII. Formami realizacji Zadań Dzielnic pn. „Komunikacja z mieszkańcami” było wydawanie przez Dzielnice lokalnych, bezpłatnych biuletynów oraz publikowanie kolumn informacyjnych na łamach prasy, za pośrednictwem których Rady Dzielnic przekazywały informacje mieszkańcom.

Zestawienie biuletynów (gazetek) lokalnych wydawanych w 2019 roku:

- ✦ Dzielnica I Stare Miasto: „Dzielnica Pierwsza”
- ✦ Dzielnica II Grzegórzki: „Dzielnica II”
- ✦ Dzielnica III Prądnik Czerwony: „Biuletyn Rady Dzielnic III Miasta Krakowa”
- ✦ Dzielnica IV Prądnik Biały: „Gazeta Lokalna”
- ✦ Dzielnica V Krowodrza: „Wiadomości Lokalne”
- ✦ Dzielnica VI Bronowice: „Gazeta Bronowicka”
- ✦ Dzielnica VII Zwierzyniec: „Kurier Zwierzyniecki”
- ✦ Dzielnica VIII Dębniki: „Kurier Podwawelski”
- ✦ Dzielnica IX Łagiewniki-Borek Fałęcki: „Info.9”
- ✦ Dzielnica X Swoszowice: „Dziesiątka”

- ✦ Dzielnica XI Podgórze Duchackie: „Kurier – Dzielnica XI m. Krakowa – Podgórze Duchackie – Kurdwanów – Piaski Wielkie – Wola Duchacka”
- ✦ Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim: „Dwunastka”
- ✦ Dzielnica XIII Podgórze: „Głos Podgórza”
- ✦ Dzielnica XIV Czyżyny: „Echo Czyżyn”
- ✦ Dzielnica XV Mistrzejowice: „Piętnastka”
- ✦ Dzielnica XVI Bieńczyce: „Kurier Bieńczycki”
- ✦ Dzielnica XVIII Nowa Huta: „Magazyn Nowohucki”

Źródło: Biuro ds. Dzielnic Miasta Krakowa

Dodatkowo każda Dzielnica prowadziła swoją stronę internetową pod adresem www.dzielnicaNR.krakow.pl (NR – numer Dzielnicy pisany cyframi arabskimi), na której publikowano aktualne informacje. Mieszkańcy mogli także kontaktować się z Radami Dzielnic poprzez pocztę elektroniczną.

I.2. Spółki miejskie, spółki i fundacje z udziałem Gminy Miejskiej Kraków

Tabela I.8. Aktywa trwałe jednoosobowych spółek Gminy Miejskiej Kraków (stan na 31 grudnia 2019 roku)

	Podstawowe składniki aktywów trwałych Spółki	Wartość aktywów trwałych (w tys. PLN)	Główny przedmiot działalności
Krakowski Holding Komunalny SA	Długoterminowe aktywa finansowe – akcje spółek zależnych (MPEC SA, MPK SA, MPWiK SA, ARM SA), środki trwałe (budynki, urządzenia techniczne i maszyny ZTPO)	2 851 132	Wykonywanie funkcji właścicielskich oraz pełnienie obowiązków spółki dominującej Podatkowej Grupy Kapitałowej względem spółek zależnych oraz nadzór nad eksploatacją Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA ¹	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna, budynki (w tym 4 zakłady uzdatniania wody, 2 duże i 5 osiedlowych oczyszczalni ścieków), maszyny, urządzenia i pojazdy specjalistyczne	1 819 309	Ujmowanie, uzdatnianie, przesyłanie i sprzedaż wody oraz odbiór i oczyszczanie ścieków
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA ¹	Sieć ciepłownicza, budynki (w tym kotłownie gazowe i olejowe) oraz maszyny, urządzenia i pojazdy specjalistyczne	813 622	Produkcja, dystrybucja ciepła i ciepłej wody
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA ¹	Tabor autobusowy i tramwajowy, budynki (w tym stacje obsługi tramwajów i stacje obsługi autobusów) oraz maszyny, urządzenia i pojazdy specjalistyczne	1 103 514	Prowadzenie usług przewozowych w zakresie lokalnego transportu zbiorowego

	Podstawowe składniki aktywów trwałych Spółki	Wartość aktywów trwałych (w tys. PLN)	Główny przedmiot działalności
Agencja Rozwoju Miasta SA ¹	Prawo użytkowania nieruchomości przy ul. Floriańskiej 31, budynki, budowle i urządzenia (Hala Widowiskowo-Sportowa)	324 827	Realizacja i zarządzanie Halą Widowiskowo-Sportową (Czyżyny)
Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o.	Prawo wieczystego użytkowania nieruchomości przy ul. Nowohuckiej i Barskiej, działki Baryczy oraz budynki (w tym dwumodułowa kontenerowa kompostownia, zakład segregacji), maszyny, urządzenia i pojazdy specjalistyczne	199 297	Wywóz odpadów stałych i płynnych, utrzymanie czystości i przejezdności szlaków komunikacyjnych, administrowanie składowiskiem odpadów komunalnych „Barycz”
Centrum Giełdowe Balicka sp. z o.o.	Nieruchomość przy ul. Balickiej 56, budynki (w tym 2 hale o łącznej powierzchni 3 300 m ² , stacja diagnostyczna) oraz 35 000 m ² stanowisk zewnętrznych	12 448	Prowadzenie giełdy kwiatowej, staroci, RTV, zoologicznej, spożywczej, prowadzenie parkingu w systemie Park&Ride
Miejska Infrastruktura sp. z o.o.	Środki trwałe w budowie, budynki, budowle, grunty, środki transportu, licencja na program, urządzenia mobilne	10 003	Prowadzenie Strefy Płatnego Parkowania i parkingu Stare Podgórze
Trasa Łagiewnicka SA	Urządzenia techniczne i maszyny, środki trwałe w budowie	524 305	Przygotowanie oraz realizacja przedsięwzięcia inwestycyjnego obejmującego budowę Trasy Łagiewnickiej oraz utrzymywanie wybudowanej infrastruktury
Agencja Rozwoju Miasta Inwestycje sp. z o. o.	Należności długoterminowe	55	Zagospodarowanie terenów dzielnicy Wesoła oraz terenów inwestycyjnych Kraków Nowe Miasto Płaszów-Rybitwy i Kraków Airport Balice.

¹ wszystkie akcje spółki należą do Krakowskiego Holdingu Komunalnego SA, który jest jednoosobową spółką Gminy Miejskiej Kraków

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego UMK

W dniu 17 lipca 2019 roku Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie spółki Miejska Infrastruktura sp. z o. o. Otwarcie likwidacji nastąpiło w dniu 24 stycznia 2020 roku. Gmina nabyła z dniem 31 grudnia 2019 roku wszystkie udziały spółki Agencja Rozwoju Miasta Inwestycje sp. z o. o. w drodze darowizny od Agencji Rozwoju Miasta SA.

Tabela I.9. Wykonanie planów rzeczowo-finansowych przez jednoosobowe spółki Gminy Miejskiej Kraków w 2019 roku (w tys. PLN)

	Przychody ogółem	Zysk netto	Wydatki inwestycyjne
Krakowski Holding Komunalny SA	191 197	76 866	7 715
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA	546 124	44 630	134 611
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA	646 229	21 265	137 697
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA	644 115	7 211	31 303
Agencja Rozwoju Miasta SA	21 792	0	1 109
Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o.	336 551	3 238	28 036
Centrum Giełdowe Balicka sp. z o.o.	8 317	778	63
Miejska Infrastruktura sp. z o.o.	19 020	852	486
Trasa Łagiewnicka SA	68	-3 760	296 992
Agencja Rozwoju Miasta Inwestycje sp. z o. o.	7	-1 407	35
Ogółem	2 413 420	149 673	638 047

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego UMK

Tabela I.10. Spółki, w których Gmina Miejska Kraków posiadała udziały, w 2019 roku

Nazwa spółki	Główny przedmiot działalności	Udział GMK (w %)
Spółki z większościowym udziałem Gminy Miejskiej Kraków		
Kraków Nowa Huta Przyszłości SA	Prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych wspierających szybką realizację inwestycji oraz promocję Krakowa – stolicy województwa małopolskiego; wyszukiwanie inwestorów dla realizacji projektu Kraków Nowa Huta Przyszłości, stanowiącego strategiczny obszar biznesowy dla Krakowa i Małopolski	99,39
Spółki z mniejszościowym udziałem Gminy Miejskiej Kraków		
Krakowska Agencja Rozwoju Turystyki SA (w likwidacji)	Nie prowadzi działalności gospodarczej	46,51
Miejski Klub Sportowy Cracovia SA	Prowadzenie działalności sportowej	33,64
Krakowskie Centrum Komunikacyjne sp. z o.o. (w likwidacji)	Nie prowadzi działalności gospodarczej	33,33
Małopolska Agencja Energii i Środowiska sp. z o.o. (w upadłości likwidacyjnej)	Działalność w sferze użyteczności publicznej na rzecz poszanowania i ochrony energii	24,49
Towarzystwo Budownictwa Społecznego KRAK-SYSTEM SA	Budowanie i nabywanie domów mieszkalnych oraz ich eksploatacja na zasadach najmu	17,01
Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice sp. z o.o.	Rozbudowa, modernizacja i eksploatacja lotniska	1,04
Concorde Investissement SA (w likwidacji)	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	1,04

Nazwa spółki	Główny przedmiot działalności	Udział GMK (w %)
Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	0,31
Agencja Rozwoju Gospodarczego Kraków Wschód sp. z o.o.	Zagospodarowanie Obszaru Strategicznego Kraków Wschód	0,20
ZMK Kraków SA (w likwidacji)	Nie prowadzi działalności gospodarczej	0,11
Len SA (w likwidacji)	Nie prowadzi działalności gospodarczej	<0,01

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego UMK

Tabela I.11. Fundacje z wkładem Gminy Miejskiej Kraków w 2019 roku

Nazwa fundacji	Główny przedmiot działalności	Wkład (w PLN)
Fundacje utworzone przez Gminę Miejską Kraków		
Fundacja Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie	Zachowanie zwierząt fauny krajowej i egzotycznej, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków ginących	1 000
Fundacja Centrum Edukacji Kulturowej i Ekologicznej (w likwidacji)	Nie prowadzi działalności	15 000
Fundacje z wkładem Gminy Miejskiej Kraków		
Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego	Gromadzenie, zabezpieczanie, opracowywanie i udostępnianie materiałów historycznych dokumentujących zmagania niepodległościowe Polaków w XIX i XX wieku oraz prowadzenie i wspieranie działalności badawczej i edukacyjnej	2 000
Fundacja Promocji Kultury Krakowa	Szeroko pojęta promocja Miasta Krakowa – kultury, nauki i sztuki, jak również jego historii, tradycji i obyczajów	10 000

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego UMK

I.3. Majątek Gminy Miejskiej Kraków

Tabela I.12. Wartość mienia Gminy Miejskiej Kraków w latach 2017–2019 (w PLN)

	2017	2018	2019
Wartość mienia (netto ¹), z tego:	58 887 566 156	60 443 262 798	61 588 694 402
aktywa trwałe, w tym m.in.:	58 373 800 949	59 917 940 653	60 990 753 201
grunty	47 155 116 335	49 794 037 634	50 208 967 310
budynki i lokale	2 771 450 653	2 892 851 346	3 204 089 525
obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3 910 384 408	3 904 286 633	3 892 166 365
aktywa obrotowe	513 765 207	525 322 145	597 941 201

¹ wartość pomniejszona o odpisy umorzeniowe i aktualizujące

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego

Według stanu na 31 grudnia 2019 roku łączna powierzchnia gruntów oraz praw użytkowania wieczystego ujętych w księgach rachunkowych Gminy Miejskiej Kraków wyniosła 8 419 ha i uzyskała wartość 54 116 389 898 PLN. Zanotowany spadek ogólnej własności gruntów, przy jednoczesnym wzroście powierzchni, jest wynikiem zmian w strukturze gruntów stanowiących własność Gminy. Z ksiąg rachunkowych wyksięgowano wiele nieruchomości zabudowanych, których wartość była relatywnie duża, natomiast pozyskane zostały nieruchomości przeznaczone na tereny zielone, których cena nabycia była znacznie niższa.

I.3.1. Dochody z tytułu gospodarowania mieniem Gminy Miejskiej Kraków

Tabela I.13. Wpływy z tytułu gospodarowania mieniem Gminy Miejskiej Kraków w latach 2017–2019 (w PLN)

	2017	2018	2019
Dochody z mienia ogółem, w tym:	258 142 434	243 938 662	249 277 582
dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych oraz innych umów o podobnym charakterze	107 500 503	110 752 309	114 764 806
dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	87 337 813	69 303 155	34 961 570
dochody ze sprzedaży składników majątkowych	290 647	207 987	251 111

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego

I.3.2. Sprzedaż nieruchomości Gminy Miejskiej Kraków

Tabela I.14. Sprzedaż mieszkań komunalnych, lokali użytkowych oraz garaży (tryb bezprzetargowy i przetargowy) w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba sprzedanych mieszkań komunalnych	549	391	85
Dochód ze sprzedaży mieszkań ogółem ¹ (w tys. PLN)	22 795,4	25 828	9 543
Liczba sprzedanych lokali użytkowych ²	9	14	6
Dochód ze sprzedaży lokali użytkowych ogółem (w tys. PLN)	1 570,3	2 084	389

¹ kwota ogółem z zawartych w danym roku aktów notarialnych, obejmująca również pierwszą opłatę za użytkowanie wieczyste udziału w gruncie pod budynkiem, w którym znajduje się lokal

² w tym strychy

Źródło: Wydział Skarbu Miasta UMK

Tabela I.15. Sprzedaż pozostałych nieruchomości Gminy Miejskiej Kraków¹ w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Powierzchnia (w ha)	12,78	5,7642	2,1154
Dochód ogółem ² (w tys. PLN)	62 327,1	27 824	6 411,3

¹ bez komunalnych mieszkań, lokali użytkowych oraz garaży, oraz bez zbycia udziału w nieruchomościach

² obejmuje również wpływy ze sprzedaży nieruchomości zabudowanych

Źródło: Wydział Skarbu Miasta UMK

I.3.3. Oddanie nieruchomości Gminy Miejskiej Kraków w dzierżawę, użytkowanie wieczyste, użytkowanie, trwałe zarząd oraz użyczenie

Tabela I.16. Oddanie nieruchomości Gminy Miejskiej Kraków w dzierżawę w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba umów zawartych w danym roku	246	256	300
Powierzchnia objęta umowami zawartymi w danym roku (w ha)	11,37	51,8625	12,4212
Powierzchnia objęta umowami trwającymi w dniu 31 grudnia danego roku (w ha)	204	239	218
Dochód ogółem z tytułu trwających umów (w tys. PLN)	5 394,7	6 521	6 804,8

Źródło: Wydział Skarbu Miasta UMK

Tabela I.17. Oddanie nieruchomości Gminy Miejskiej Kraków w użytkowanie wieczyste w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Powierzchnia (w ha)	0,08	0,1849	0,1635
Dochód ogółem ¹ (w tys. PLN)	224,6	236	23,0

¹ pozycja obejmuje tylko wpływy na podstawie umów oddania w użytkowanie wieczyste zawartych w danym roku (pierwsze opłaty roczne z wyłączeniem opłat za użytkowanie wieczyste udziału w gruncie pod budynkiem)

Źródło: Wydział Skarbu Miasta UMK

Tabela I.18. Oddanie działek Gminy Miejskiej Kraków w użytkowanie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Powierzchnia (w ha)	11,7	4,0402	10,9100
Dochód ogółem ¹ (w tys. PLN)	200,7	459	455,5

¹ pozycja obejmuje tylko wpływy na podstawie umów oddania w użytkowanie zawartych w danym roku (pierwsze opłaty roczne za użytkowanie nieruchomości)

Źródło: Wydział Skarbu Miasta UMK

Tabela I.19. Oddanie działek Gminy Miejskiej Kraków w trwałe zarząd i użyczenie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Powierzchnia (w ha)	122,83	11,3321	23,7835
Dochód ogółem ¹ (w tys. PLN)	77,11	3	68,61

¹ pozycja obejmuje tylko wpływy z zawartych w danym roku umów dotyczących oddania gruntów w trwałe zarząd (pierwsza opłata roczna); użyczenie jest formą nieodpłatną

Źródło: Wydział Skarbu Miasta UMK

I.4. Wykonanie budżetu Miasta Krakowa

Tabela I.20. Wykonanie budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku (w PLN)

I. Dochody	5 912 034 361	II. Wydatki	6 211 895 985
III. Przychody	683 835 123	IV. Rozchody	209 861 473
Ogółem (I+III)	6 595 869 484	Ogółem (II+IV)	6 421 757 458

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa

Budżet Miasta Krakowa w 2019 roku zamknął się deficytem w wysokości 299 861 624 PLN. Dochody i przychody ogółem wyniosły 6 595 869 484 PLN, a wydatki i rozchody 6 421 757 458 PLN.

I.4.1. Dochody

W 2019 roku dochody budżetu Miasta wyniosły 5 912 034 361 PLN.

DOCHODY BUDŻETU MIASTA NA 1 MIESZKAŃCA WYNIOSŁY 7 630,02 PLN

Wykres I.1. Struktura dochodów budżetu miasta w 2019 roku (w %)

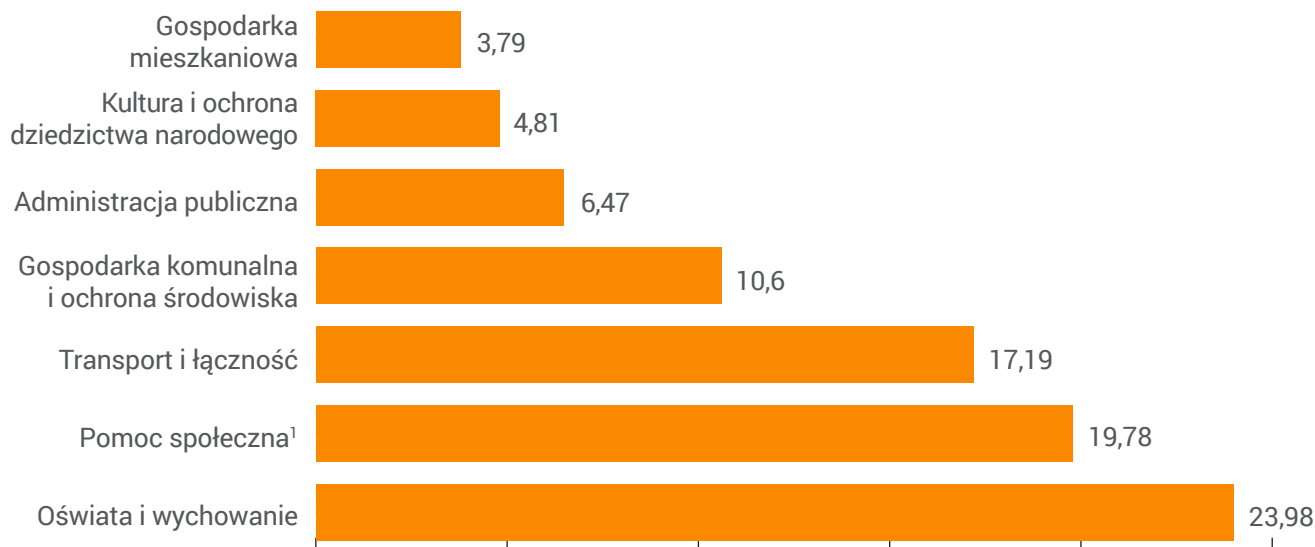
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku

I.4.2. Wydatki

Wydatki w 2019 roku wyniosły 6 211 895 985 PLN, tj. o 11,4% więcej niż w roku ubiegłym.

WYDATKI OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA W 2019 ROKU WYNIOSŁY 8 017,02 PLN

Wykres I.2. Udział wybranych działów klasyfikacji w wydatkach budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku (w %)

¹ w tej pozycji ujęto następujące działy klasyfikacji budżetowej: Pomoc społeczna (852), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (853) oraz Rodzina (855)

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa

W 2019 roku wykonanie wydatków bieżących wyniosło 5 312 341 798 PLN (98,6% planu), natomiast wydatki majątkowe osiągnęły wartość 899 554 187 PLN (86,4% planu).

Tabela I.21. Wydatki majątkowe w latach 2017–2019 (w PLN)

	2017	2018	2019
Wydatki majątkowe ogółem, z tego:	628 480 956	793 442 187	899 554 187
inwestycje strategiczne	137 329 090	144 753 711	228 359 422
inwestycje programowe	429 514 112	578 404 172	605 527 010
udziały w spółkach	44 926 000	58 330 200	53 700 000

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa

NA INWESTYCJE STRATEGICZNE PRZEZNACZONO PRAWIE 228,4 MLN PLN

Tabela I.22. Wydatki inwestycyjne w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Wydatki inwestycyjne (w PLN)	578 697 418	735 111 987	845 140 996
Wykonanie planu (w %)	83,4	83,4	85,6

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa

I.4.3. Przychody i rozchody

Przychody budżetu miasta w 2019 roku wyniosły 683 835 123 PLN, a rozchody 209 861 473 PLN.

I.4.4. Zadłużenie Gminy Miejskiej Kraków

Tabela I.23. Zadłużenie Gminy Miejskiej Kraków w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Zadłużenie na dzień 31 grudnia	2 308 986 004	2 549 579 656	3 070 739 869

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa

Szczegółowe informacje dotyczące budżetu Miasta Krakowa znajdują się w *Sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku*, zamieszczonym na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w zakładce Finanse i mienie/ Budżet i sprawozdania: https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=1&mimi=42

Informacje o wydatkach w podziale na Dziedziny Zarządzania (15) oraz na Usługi publiczne znajdują się w *Raporcie o Stanie Gminy*, który zamieszczony jest w BIP w zakładce Strategia, Polityki, Programy pod adresem https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=111327

I.5. Bezzwrotne środki finansowe z funduszy Unii Europejskiej

Tabela I.24. Dochody budżetu miasta ze źródeł zagranicznych – środki niepodlegające zwrotowi w latach 2017–2019 (w tys. PLN)

	2017	2018	2019
Dochody ogółem, z tego:	113 730	129 878	174 681
inwestycyjne	81 625	38 435	34 525
bieżące	32 105	91 443	140 156

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa

Tabela I.25. Wydatki na zadania finansowane i współfinansowane oraz przewidziane do finansowania i współfinansowania ze środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi w 2019 roku (w PLN)

Wykonanie ogółem			z tego:	
		budżet miasta	inne źródła	fundusze UE
Wydatki ogółem, z tego:	333 889 948	190 216 606	2 963 139	140 710 203
inwestycyjne	289 795 034	185 842 744	1 073 255	102 879 035
bieżące	44 094 914	4 373 862	1 889 884	37 831 168

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Krakowa

**WYDATKI NA ZADANIA FINANSOWANE I WSPÓŁFINANSOWANE
ORAZ PRZEWIDZIANE DO FINANSOWANIA I WSPÓŁFINANSOWANIA
ZE ŚRODKÓW ZAGRANICZNYCH NIEPODLEGAJĄCYCH ZWROTOWI
WYNIOSŁY PRAWIE 333,9 MLN PLN**

I.6. Ocena wiarygodności kredytowej (rating) Krakowa

Kraków po raz pierwszy uzyskał długoterminową ocenę wiarygodności kredytowej w 1997 roku. Od tej pory ocena ta podlega corocznej aktualizacji. Opiera się na kompleksowych danych dotyczących m.in. finansów i gospodarki przygotowywanych przez wydziały Urzędu Miasta Krakowa oraz miejskie jednostki organizacyjne. Więcej informacji na temat ratingu Krakowa znajduje się na stronie www.bip.krakow.pl w zakładce Finanse i mienie/ Rating Krakowa.

Agencja ratingowa Standard & Poor's w 2019 roku utrzymała długoterminową ocenę wiarygodności kredytowej Krakowa na poziomie A- oraz oceniła perspektywę jako stabilną. Ocena kształtuje się na takim samym poziomie jak rating państwa i jest najwyższą z możliwych do uzyskania przez Miasto.

**W 2019 ROKU AGENCJA STANDARD & POOR'S PONOWNIE PRZYZNAŁA
KRAKOWOWI OCENĘ RATINGOWĄ „A-/PERSPEKTYWA STABILNA”**

Tabela I.26. Ocena wiarygodności kredytowej (rating) Krakowa w latach 1997–2019

Rok przyznania ratingu	Długoterminowy rating międzynarodowy w walucie zagranicznej/ Perspektywa	Długoterminowy rating międzynarodowy w walucie krajowej/ Perspektywa
2019	A-/stabilna	A-/stabilna
2018	A-/stabilna	A-/stabilna
2017	BBB+/stabilna	BBB+/stabilna
2016	BBB+/ stabilna BBB+/negatywna	BBB+/stabilna BBB+/negatywna
2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015	A-/stabilna	A-/stabilna
2007	BBB+/pozytywna	BBB+/pozytywna
2004, 2005, 2006	BBB+/stabilna	BBB+/stabilna
2002, 2003	BBB+/negatywna	BBB+/negatywna
2000, 2001	BBB+/stabilna	BBB+/stabilna
1999	BBB/pozytywna	BBB+/stabilna
1997, 1998	BBB-/pozytywna	BBB+/stabilna

Źródło: [www.bip.krakow.pl/Finanse miasta/Rating Krakowa](http://www.bip.krakow.pl/Finanse_miesta/Rating_Krakowa)

I.7. Przynależność Krakowa do krajowych i regionalnych organizacji samorządowych

Tabela I.27. Wykaz organizacji krajowych, do których należał Kraków w 2019 roku

Organizacja	Wysokość składki członkowskiej w 2019 roku (w PLN)
Organizacje wspierające legislacyjnie samorząd	
Unia Metropolii Polskich	132 000,00
Związek Miast Polskich	166 733,29
Organizacje o charakterze turystycznym	
Związek Gmin Jurajskich	49 279,75
Małopolska Organizacja Turystyczna	340 000,00
Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Liga Polskich Miast i Miejsc UNESCO”	10 000
Organizacje o charakterze regionalnym	
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski	126 322,38
Stowarzyszenie Metropolia Krakowska	596 072,95
Inne organizacje	
Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich	7 500,00
Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP	7 711,00

Źródło: Kancelaria Prezydenta UMK

Szczegółowe informacje na temat działalności organizacji krajowych, do których należy Kraków, znajdują się na stronie: www.krakow.pl w części Prezydent/ Współpraca krajowa.

I.8. Współpraca międzynarodowa

Informacje na temat kontaktów międzynarodowych Krakowa w 2019 roku znaleźć można na stronie internetowej www.krakow.pl w zakładce Współpraca międzynarodowa (wortal „Kraków otwarty na świat” prowadzony w 6 językach) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Strategie, Polityki, Programy.

Kraków łączy więzy partnerskie z miastami z całego świata. Wśród 37 zagranicznych partnerów są miasta bliźniacze, partnerskie, mające tytuł Honorowych Miast Bliźniaczych Krakowa, oraz takie, z którymi miasto współpracuje mimo braku formalnego partnerstwa.

Zakres, częstotliwość oraz stopień aktywności kontaktów są zróżnicowane i zależą od wzajemnych możliwości finansowo-logistycznych, aktualnej sytuacji politycznej oraz gospodarczej w poszczególnych miastach. Wpisując się w ogólnoświatową tendencję, miasto odchodzi od formalizowania współpracy międzynarodowej na rzecz realizacji konkretnych projektów. Bazując na silnej reprezentacji placówek konsularnych w Krakowie, do wielu projektów zaprasza się także dyplomatów, co sprzyja budowaniu relacji międzynarodowych i integracji na gruncie lokalnym.

Najważniejsze wydarzenia i projekty zrealizowane w 2019 roku w ramach współpracy z miastami zagranicznymi to m.in.:

Kijów

- ✦ Udział Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego w IV Kijowskim Forum Inwestycyjnym. Forum odbywało się pod hasłem „Kijowska aglomeracja – kreatywna destynacja”. Prezydent był głównym mówcą podczas panelu poświęconego wielkoformatowym wydarzeniom kulturalnym i sportowym, jako „katalizatorom” rozwoju miast.

Norymberga

- ✦ Obchody jubileuszu 40-lecia partnerstwa miast. Norymberga swój program zaprezentowała w Krakowie w dniach 27–29 lipca. W programie znalazły się m.in.: instalacja na Wzgórzu Wawelskim *Żółte mleczko* Thomasa Maya, inspirowana kwiatami z pastelu Stanisława Wyspiańskiego; spektakl *Karnawał zwierząt* do muzyki Camille’a Saint-Saënsa, zaprezentowany w Grotesce przez norymberski teatr Thalias Kompagnons. Kulminacją obchodów jubileuszu w Krakowie był Piknik Norymberski w Parku Krakowskim. Od ponad 40 lat trwa współpraca firm komunikacyjnych Krakowa i Norymbergi: MPK i VAG, i dlatego to właśnie tramwaje były symbolem jubileuszu partnerstwa miast w Norymberdze. Zabytkowy, niebieski wagon, prezentujący najważniejsze symbole Krakowa i Norymbergi, promował Kraków na pętli Pläner, a „impresowy” kursował wokół starego miasta. Krakowski artysta Artur Wabik poprowadził dla dzieci warsztaty komiksowe inspirowane wspólną historią miast. W Domu Krakowskim prezentowana była wystawa „Kierunek Geometrie: Krk-Nbg”, prezentująca prace krakowskich i norymberskich twórców, oraz wystąpił jazzowy zespół Fraktale. Kulminacją październikowej części obchodów jubileuszu był koncert orkiestry Sinfonietta Cracovia z gościnnym udziałem wybitnego solisty Filharmonii Wiedeńskiej – Daniela Ottensamera. Tradycyjnie już Kraków zostawił w Norymberdze trwałe upominek: tym razem ławkę (taką samą jak na Błoniach) i wiąź, które upiększają „krakowski” zakątek norymberskiego ogrodu zoologicznego, czyli okolicę wybiegu panter śnieżnych, które także pochodzą z Krakowa.
- ✦ Imprezy kulturalne w Domu Krakowskim. W Domu Krakowskim w Norymberdze odbyło się wiele imprez, wśród których najważniejsze i cykliczne to: Blaue Nacht (niemiecka Noc Muzeów) – instalacja artystyczna pt. *Piekło-Niebo*, Festiwal Filmu Polskiego w Norymberdze (14. wydanie), rocznicowa akcja InselKunst (3. edycja) – prezentacja prac dwóch artystów w przestrzeni publicznej, festiwal muzyczny PollenAllergie (11. wydanie).

Edynburg

- ✦ Prezentacja Krakowa pod nazwą #KrakówExperience. W dniach 20–21 września 2019 roku Kraków prezentował się w stolicy Szkocji pod nazwą #KrakówExperience. Okazją było podpisanie kolejnej umowy o współpracy partnerskiej między miastami. Program obejmował: koncert Cracow Guitar Quartet w katedrze św. Idziego, piknik krakowski w sercu Edynburga – na West Parliament Square, który rozpoczął się krakowskim hejnałem zagrany na dudach. W czasie pikniku Balet Cracovia Danza opowiedział tańcem o tradycjach polskiego dworku, a także uczył krakowiaka; Alex Imrie (autor) zaprezentował krakowski tartan; teatr Lustro SCENY pokazał spektakl o Smoku Wawelskim; Ambasador RP w Wielkiej Brytanii Arkady Rzegocki czytał legendy o Krakowie. W konkursach, warsztatach komiksowych „Jestem miasto. Kraków i Edynburg”, prowadzonych przez Artura Wabika i Marcina Surmę, oraz plastycznych, w „Żywym Muzeum Obwarzanka”, wzięli udział najmłodsi mieszkańcy Edynburga. Punktem kulminacyjnym pikniku było przekazanie – przez Jerzego Muzyka, Zastępcę Prezydenta Miasta Krakowa – upominku od Krakowa na ręce Lorda Provosta Franka Rossa. W rewanżu za krakowski tartan nasz szkocki partner otrzymał recepturę obwarzanka edynburskiego, nazwanego CRACOVIAN. Autorką tej nazwy

jest mieszkanka Krakowa, Gabriela Bukowska, zwyciężczyni konkursu internetowego na nazwę upominku dla Edynburga, a autorem przepisu – mistrz kulinarny Adam Chrzastowski. W pikniku krakowskim wzięły też udział m.in. koronczarki z Krakowa: Jadwiga Węgorek i Beata Jarema, prezentujące trudną sztukę koronki klockowej. Na stoisku Krakowa jako Europejskiej Stolicy Kultury Gastronomicznej 2019 częstowano obwarzankami.

Na zakończenie, w reprezentacyjnej siedzibie Lorda Provosta Edynburga, prezydenci obydwu miast podpisali kolejną umowę o współpracy pomiędzy miastami. Uroczystość uświetnił krótki występ Cracovii Danzy.

✧ Podpisanie deklaracji przystąpienia do Sieci Dziedzictwa Klimatycznego #ClimateHeritage

W dniach 24–25 października 2019 roku w Edynburgu odbyła się inauguracja działalności międzynarodowej Sieci Dziedzictwa Klimatycznego #ClimateHeritage. Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski podpisał deklarację przystąpienia Krakowa do sieci w imieniu miasta oraz Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (jako jej prezydent).

Frankfurt n/Menem

✧ Wystawa fotograficzna „DiverCity FFM”

Od 11 do 30 września 2019 roku w Międzynarodowym Centrum Kultury eksponowana była wystawa fotograficzna zorganizowana w ramach partnerstwa Krakowa i Frankfurtu nad Menem. Autorem zdjęć jest urodzony w Tel Awiwie fotograf Rafael Herlich, który portretuje mieszkańców Frankfurtu w różnych aspektach ich życia: zawodowym, religijnym i prywatnym. We Frankfurcie żyje 180 różnych narodowości, uosabiając ogrom różnorodności kultury i dając przykład pokojowego współistnienia w duchu tolerancji wobec innych.

✧ Warsztaty szopkarskie dla uczniów z Krakowa i Frankfurtu n/Menem

W ramach partnerstwa miast Frankfurtu i Krakowa, w dniach 30 września – 3 października 2019 roku, w Muzeum Krakowa w oddziale Celestat odbyły się warsztaty szopkarskie dla uczniów szkół podstawowych z obydwu miast. Pod okiem znanego krakowskiego szopkarza pana Andrzeja Malika grupa 20 uczniów w wieku 9–13 lat z dużym zaangażowaniem i twórczą pasją budowała wspólną szopkę krakowsko-frankfurcką, która stała się fantazyjną kompilacją Kościoła Mariackiego, Sukiennic, Ratusza Römer, frankfurckiej wieży telewizyjnej oraz słynnych drapaczy chmur, ozdobioną herbami partnerskich miast. Gotowe dzieło uczniowie wraz ze swoimi opiekunami i rodzicami przekazali w dniu 3 października na ręce Anny Korfel-Jasińskiej, Zastępcy Prezydenta Miasta Krakowa.

Lwów

✧ Prezentacja Krakowa podczas „Targów partnerstwa” we Lwowie

Targi były częścią obchodów Dnia Niepodległości Ukrainy (24 sierpnia), które Lwów świętował w tym roku w wyjątkowy sposób. Pod miejskim Ratuszem została wzniesiona Flaga Honorowa Rady Europy – drugie wyróżnienie w ramach Prix de l'Europe, przyznawane miastom, które kładą szczególny nacisk na rozwój zagranicznych kontaktów i promowanie europejskich wartości. Krakowskiej delegacji przewodniczył Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski. Krakowska ekipa złożona z przedstawicieli magistratu i Małopolskiej Organizacji Turystycznej przyjechała Kamperem Małopolskim, obok którego uruchomiono mini-warsztat „Żywe Muzeum Obwarzanka”. Lwowianie i turyści mieli więc okazję, aby własnoręcznie upiec ten przysmak, a w nagrodę za udział w warsztatach otrzymywali małopolskie korale.

W ramach współpracy miast zrealizowano także szereg wizyt studyjnych, których celem była wymiana doświadczeń w tematach związanych z zarządzaniem miastem, takich jak: system gospodarki odpadami i gospodarki

komunalnej w obiegu zamkniętym, oczyszczanie miasta i utrzymanie dróg w sezonach letnim i zimowym, zarządzanie majątkiem komunalnym gminy, założenia krakowskiej polityki wobec seniorów i osób niepełnosprawnych, system wsparcia i opieki nad osobami starszymi oraz działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Eksperti krakowscy i austriaccy uczestniczyli także w dwóch krakowsko-wiedeńskich warsztatach: na temat mobilności pieszych i elektromobilności w transporcie publicznym oraz dotyczących systemu wsparcia i opieki nad osobami starszymi, oraz działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, organizowanych przez krakowski MOPS.

28 stycznia odbyła się Międzynarodowa Konferencja „Oferta bibliotek a dostępność odbioru kultury”. W wydaniu udział wzięli m.in. przedstawiciele europejskich miast: Bratysławy, Budapesztu, Edynburga, Kijowa, Lwowa, Norymbergi, Ołomuńca, Opatii, Tbilisi i Wilna.

1.8.1. Przynależność Krakowa do organizacji międzynarodowych

Kraków należy również do 9 organizacji międzynarodowych. Są to organizacje branżowe, których działalność skupia się w obszarze ochrony dziedzictwa narodowego, kultury i turystyki.

Tabela 1.28. Przynależność Krakowa do organizacji międzynarodowych w 2019 roku

Nazwa organizacji	Wysokość składki członkowskiej
Liga Miast Historycznych	100 USD (390,04 PLN)
Organizacja Miast Dziedzictwa Światowego	4 000 USD (15 671,60 PLN)
Komitet Narodowy Rady Ochrony Zabytków „ICOMOS”	3 000 PLN
Marketing Miast Europejskich (European Cities Marketing – ECM)	4 500 EUR (19 773,90 PLN)
Międzynarodowy Związek Hanzy	Bez składki
Sieć Miast Europejskich „Miasta Dzieciom”	Bez składki
Stowarzyszenie Europejskich Miast Kultury Roku 2000 ¹	Bez składki
Międzynarodowe Stowarzyszenie Konferencji i Kongresów ICCA (International Congress and Convention Association)	2 996 EUR (13 389,13 PLN)
Międzynarodowa Sieć Miast Pisarzy Uchodźców ICORN (International Cities of Refuge Network)	2 300 EUR (10 122,53 PLN)

¹ członkostwo formalne; organizacja nie przejawia żadnej aktywności

Źródło: Kancelaria Prezydenta UMK

Jedno z najważniejszych wydarzeń międzynarodowych stanowił 15. Światowy Kongres Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC), który odbywał się w Krakowie w dniach od 2 do 5 czerwca 2019 roku. Wzięło w nim udział ponad 400 delegatów z pięciu kontynentów. Kraków uzyskał miejsce w Radzie Dyrektorów OWHC, zdobywając zaufanie blisko 100 miast świata, a Prezydent Miasta Krakowa został wybrany Prezydentem OWHC na 2-letnią kadencję.

W ramach przygotowań do kongresu zrealizowano wiele projektów, m.in.:

- ✦ konkurs plastyczny „#KRAKÓWmojedziedzictwo” dla młodych krakowian na projekt pocztówek, które były wręczane uczestnikom kongresu
- ✦ konkurs na produkcję filmową: *Jeden dzień w mieście dziedzictwa* (etap lokalny)

- ✦ kampania społeczna promująca dziedzictwo, podczas której po ulicach miasta jeździł tramwaj, prezentując hasła-myśli wypracowane podczas Okrągłych Stołów 15. Kongresu OWHC

W Krakowie, w dniach 11–13 grudnia 2019 roku, odbyło się także 49. Posiedzenie Rady Dyrektorów Organizacji Miasta Światowego Dziedzictwa (OWHC).

1.8.2. Współpraca Krakowa z placówkami dyplomatycznymi oraz podejmowanie delegacji zagranicznych

Obecnie w Krakowie działa 35 placówek dyplomatycznych, co daje nam pozycję lidera w Polsce (poza Warszawą):

- ✦ 8 konsulatów generalnych (zawodowych): Austrii, Francji, Niemiec, Rosji, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy, Węgier
- ✦ 26 konsulatów honorowych: Belgii, Bułgarii, Brazylii, Wlk. Brytanii, Chile, Chorwacji, Czarnogóry, Danii, Estonii, Finlandii, Indonezji, Islandii, Japonii, Kazachstanu, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Meksyku, Mongolii, Nederlandów, Norwegii, Pakistanu, Szwecji, Urugwaju, Włoch
- ✦ W Krakowie funkcjonuje też Przedstawiciel Rządu Kurdystanu Ziyad Raouf

W 2019 roku zorganizowano 83 wizyty, m.in.: tradycyjne spotkanie noworoczne z korpusem konsularnym akredytowanym w Krakowie, wizyty przedstawicieli placówek dyplomatycznych i konsularnych, (m.in.: Izraela, Irlandii, Wlk. Brytanii, Indii, Kuby, Luksemburga, Chorwacji, Japonii, Hiszpanii, Armenii, Belgii, Indonezji, Belgii, Łotwy, Austrii, Kanady, RPA, Francji, Litwy).

Kraków odwiedzili też przedstawiciele rządów oraz instytucji unijnych, w tym m.in.: wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Frans Timmermans, Minister Irlandii Kevin Moran, para książęca z Japonii – Jego Cesarska Wysokość Książę Akishino i Jej Cesarska Wysokość Księżna Kiko, delegacja Izby Deputowanych Republiki Dominikany, Minister Kultury Republiki Litewskiej Mindaugas Kvietkauskas.

Wizyty składali także przedstawiciele miast i organizacji zagranicznych, w tym: przedstawiciele Rotary Club Kaarst-Korschenbroich w Neuss w Niemczech oraz klubów Rotary z francuskich miast Magny-en-Vexin, Aubergenville i Mantes-la-Jolie, burmistrzowie wraz z delegacjami oficjalnymi z Budapesztu, Innsbrucka, japońskiego miasta Sakata, chińskiej prowincji Jiangsu, szanghajskiego dystryktu Yangpu i Minhang, grupa samorządowców z irlandzkiego Newry, Pekinu, Gruzji, rumuńskiej Bystrzycy, grupy dziennikarzy z najważniejszych austriackich gazet wraz z Erhardem Buskiem, byłym wicekanclerzem Austrii, oraz dziennikarze z obwodu charkowskiego Ukrainy – uczestnicy projektu studyjnego „Media dla reform i w obronie wartości. Polskie doświadczenie”.

Wśród gości były także grupy dzieci i nauczycieli z Polski, Hiszpanii, Portugalii, Włoch i Cypru, uczestniczące w realizacji projektu edukacyjnego Erasmus+ „Together we can” („Razem możemy wszystko”), uczniowie Międzynarodowego Liceum im. Franciszka I w Fontainebleau oraz Lycée Sainte-Marie des Champs w Tuluzie.

W ramach współpracy ze środowiskami polonijnymi zrealizowano m.in. kolejną wizytę przedstawicieli Polonii w ramach jubileuszowej 20. edycji akcji pn. „Wielkanoc w Polsce”, organizowanej co roku przez Stowarzyszenie „Wspólne Korzenie” oraz urzędy miast: Krakowa, Lublina, Częstochowy i Warszawy. Zorganizowano także spotkanie z grupą młodzieży argentyńskiej pochodzenia polskiego.

Partnerami w realizacji różnych inicjatyw międzynarodowych są także krakowskie uczelnie, szkoły, instytuty kultury, polskie i zagraniczne placówki dyplomatyczne. Wśród takich inicjatyw (60), współorganizowanych z tymi partnerami, znalazły się m.in.: V Europejski Kongres Samorządów „Samorząd strategią dla przyszłości”, projekt „Biblioteka w stylu latynoamerykańskim” organizowany przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Festiwal Kawy zrealizowany wspólnie z Ambasadą Indonezji, V Międzynarodowe

Forum Ochrony Środowiska przed Zanieczyszczeniem Polami Elektromagnetycznymi, Międzynarodowy Kongres Tyflopedagogiczny.

Ważnym wydarzeniem w grudniu 2019 roku było także przyznanie Prezydentowi Miasta Krakowa Jackowi Majchrowskiemu Nagrody „Rzeczpospolitej” im. Jerzego Giedroycia za wieloletnie pielęgnowanie relacji między Polską i Ukrainą.

Więcej szczegółów na temat wizyt delegacji zagranicznych w Krakowie można znaleźć na stronie internetowej http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=1404.

I.8.3. Wydarzenia i inicjatywy międzynarodowe we współpracy z podmiotami krajowymi i zagranicznymi

Wśród wielu wydarzeń z zakresu współpracy międzynarodowej zrealizowano również takie, które pozostawiły trwałe ślady w przestrzeni publicznej miasta:

Schody Miłosza

W roku obchodów 15. rocznicy śmierci Czesława Miłosza i 450. rocznicy Unii Lubelskiej w Krakowie, 3 października uroczyste otwarto schody upamiętniające postać i twórczość polskiego noblisty – na Bulwarze Poleskim przy Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”. Miejsce to ma ścisły związek z wkładem Miłosza w popularyzację dziedzictwa japońskiej formy poetyckiej haiku, a także z uniwersalnym, ponadnarodowym charakterem twórczości pisarza, czerpiącego z najróżniejszych tradycji literackich. Schody zdobi jeden z najbardziej znanych wierszy poety *Dar*, gdzie litery zostały wykonane z użyciem kroju pisma Miłosz autorstwa Damiana Collota, który przekazała Fundacja Miasto Literatury, partner projektu „Schody Miłosza”.

Drzewo norweskie

21 października na Skwerze Kongresowym obok Centrum Kongresowego ICE Kraków została posadzona pamiątkowa lipa drobnolistna, upamiętniająca jubileusz 15-lecia Funduszy Norweskich oraz 100-lecia ustanowienia stosunków dyplomatycznych między Polską i Norwegią. We wspólnym sadzeniu drzewa wzięli udział prezydent Krakowa Jacek Majchrowski i ambasador Norwegii Olav Myklebust.

Kamień Jakubowy

Obelisk-symbol Drogi św. Jakuba stanął w ogrodzie klasztoru franciszkanów w Krakowie, naprzeciwko Okna Papieskiego. To dar rządu hiszpańskiego regionu Galicja, którego stolicą jest Santiago de Compostela – miejsce spoczynku św. Jakuba Starszego Apostoła, od średniowiecza znany ośrodek kultu i cel pielgrzymek.

Rzeźba Anny Kijowskiej

Rzeźba przedstawiająca Annę Kijowską – ukraińską księżniczkę, córkę Jarosława Mądrego, wychowanicę Królowej Polski Marii Dobroniegi i przyszłą Królową Francji. Została wykonana przez ukraińskiego artystę Konstantina Skrutyckiego i подарowana społeczności Krakowa przez Społeczną Organizację „Чотири Королеви” oraz Kijowską Miejską Administrację Państwową podczas „Dni Kijowa w Krakowie” w 2018 roku. Rzeźba wraz z подарowanymi przez Kijów białym różami została umieszczona na dziedzińcu wewnętrznym Pałacu Wielopolskich.

Akcenty w parkach kieszonkowych

Były nimi „Otwarta biblioteczka” z Frankfurtu, która trafiła do Parku Zielony Jar na Wzgórzach Krzesławickich; specjalnie zaprojektowany rower-kwietnik, który stanął w Ogrodzie Sielskim na ul. Wacława Króla

(Nowa Huta); ul z Norymbergi podarowany w ramach 40-lecia partnerstwa miast, który stanie w Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza”, znajdującym się na terenie Bielańsko-Tynieckiego Parku Krajobrazowego.

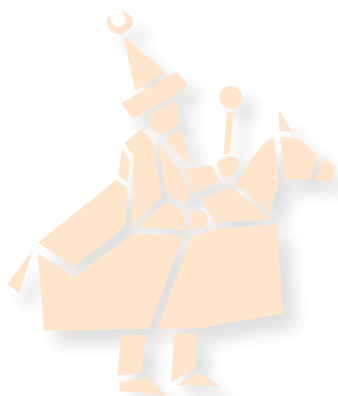
Szczegółowe informacje o działaniach informacyjno-promocyjnych dostępne są w sześciu językach na portalu *Kraków otwarty na świat*, prowadzonym w ramach Miejskiej Platformy Internetowej *Magiczny Kraków*. Informacje o Miejskiej Platformie Internetowej dostępne są w zakładce Nasze media/ Portale partnerskie.

I.9. Profil zaufany – e-PUAP

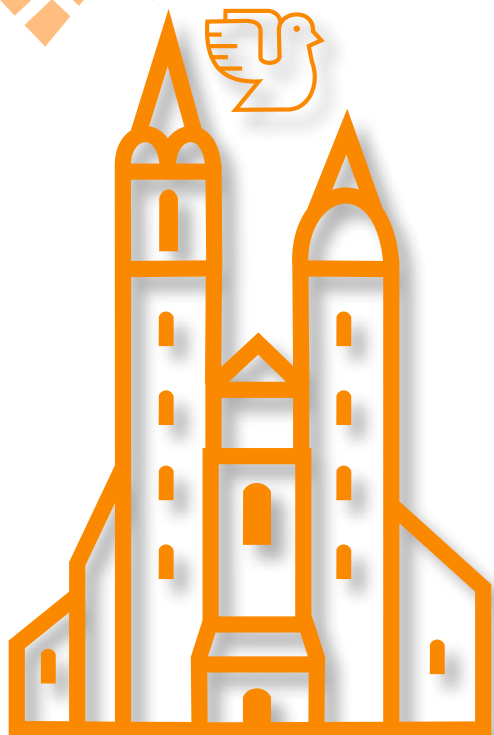
Pracownicy UMK od 16 stycznia 2012 roku (data uruchomienia punktów w UMK za zgodą ministra właściwego ds. cyfryzacji) realizują usługę potwierdzenia Profili Zaufanych. Działanie realizowane jest w pięciu lokalizacjach UMK w Punktach Potwierdzenia Profili Zaufanych: pl. Wszystkich Świętych 3–4, al. Powstania Warszawskiego 10 – Centrum Administracyjne, ul. Lubelska 27, os. Zgody 2 oraz ul. Wielicka 28a.

**ŁĄCZNIE OD 16 STYCZNIA 2012 ROKU DO 31 GRUDNIA 2019 ROKU POTWIERDZONO
27 656 PROFILI ZAUFANYCH**

II Bezpieczeństwo publiczne

II. Bezpieczeństwo publiczne

II.1. Policja

W Komendzie Miejskiej Policji w Krakowie w 2019 roku pracowało 1 188 funkcjonariuszy i 114 pracowników cywilnych. Policjanci dysponowali 344 pojazdami.

Tabela II.1. Liczba funkcjonariuszy policji zatrudnionych na terenie Krakowa w latach 2017–2019

	Ogółem			KMP ¹ Kraków – sekcje			Ogółem komisariaty I –VIII		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Funkcjonariusze policji	2 091	2 088	2 077	900	900	889	1 191	1 188	1 188
Pracownicy cywilni	266	267	260	157	157	146	109	109	114

¹ Komenda Miejska Policji

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Tabela II.2. Wybrane rodzaje wyposażenia użytkowanego przez funkcjonariuszy policji w latach 2017–2019

Rodzaj	2017	2018	2019	2018=100
Samochody	319	320	344	107,5
Motocykle/rowery	13/7	13/7	30/11	230,8/157,1
Psy służbowe	33	35	36	102,9

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Tabela II.3. Przestępstwa stwierdzone na terenie poszczególnych Komisariatów Policji w Krakowie w latach 2018–2019

Numer Komisariatu Policji	Adres Komisariatu Policji	Przestępstwa stwierdzone		
		Liczba		
		2018	2019	2018=100
I	ul. Szeroka 35	3 731	3 454	92,6
II	ul. Lubicz 21	1 596	1 455	91,2
III	ul. Strzelców 16	1 911	2 736	143,2
IV	ul. Królewska 4	1 996	2 182	109,3
V	ul. J. Zamoyskiego 22	2 133	2 387	111,9
VI	ul. M. Ćwiklińskiej 4	1 806	1 900	105,2
VII	os. Złotej Jesieni 11 C	1 509	1 566	103,8
VIII	os. Zgody 10	1 688	1 650	97,7

	Przestępstwa stwierdzone		
	Liczba		
	2018	2019	2018=100
Ogółem komisariaty ¹	16 370	17 330	105,9
Komenda Miejska Policji w Krakowie ²	1 647	2 146	130,3
Ogółem ³	18 017	19 476	108,1

¹ podana wartość dotyczy Komisariatów Policji I–VIII w Krakowie, bez przestępstw stwierdzonych według właściwości Komendy Miejskiej Policji w Krakowie i Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie

² obejmuje przestępstwa zaistniałe na terenie poszczególnych KP, w sprawach których – ze względu na charakter i wagę zdarzenia – postępowania prowadziła Komenda Miejska Policji w Krakowie

³ obejmuje wszystkie przestępstwa stwierdzone na terenie Krakowa

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

W komisariatach ogółem stwierdzono 17 330 przestępstw (wzrost o 5,9% w odniesieniu do ubiegłego roku). Najwięcej przestępstw, podobnie jak w 2018 roku, stwierdzono na terenie KP I (obejmującej Stare Miasto).

W zakresie czynów karalnych popełnionych przez nieletnich nastąpił wzrost o 5,8% w stosunku do roku ubiegłego; w zakresie podejrzenia popełnienia czynów karalnych, których dopuścili się nieletni, nastąpił wzrost o 21,3% w stosunku do 2018 roku. Nadal największy udział w liczbie czynów karalnych miały przestępstwa narkotykowe: ok. 50,1%.

Tabela II.4. Wybrane czyny karalne nieletnich w latach 2018–2019

Kategoria czynu		Czyny nieletnich			Podejrzani nieletni		
		Liczba			Liczba		
		2018	2019	2018=100	2018	2019	2018=100
Przestępstwa kryminalne według 7 kategorii	rozbój i wymuszenie	26	20	76,9	17	18	105,9
	bójka i pobicie	12	16	133,3	20	23	115
	uszczerbek na zdrowiu	11	7	63,6	8	6	75
	kradzież z włamaniem	15	12	80	3	4	133,3
	kradzież rzeczy	33	44	133,3	35	46	131,4
	kradzież samochodu	0	0	– ²	0	0	– ²
	uszkodzenie rzeczy	22	20	90,9	18	18	100,0
Zabójstwo		0	0	– ²	0	0	– ²
Zgwałcenie		2	5	250	1	2	200,0
Znęcanie się nad rodziną		21	9	42,9	14	7	50

Kategoria czynu	Czyny nieletnich			Podejrzani nieletni		
	Liczba			Liczba		
	2018	2019	2018=100	2018	2019	2018=100
Przestępstwa narkotykowe	752	643	85,5	56	71	126,8
Czyny karalne ogółem ¹	1 214	1 284	105,8	286	347	121,3

¹ obejmuje wszystkie czyny karalne nieletnich będące przestępstwami

² wypełnienie pozycji jest niemożliwe

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Tabela II.5. Wskaźnik wykrywalności wybranych przestępstw popełnionych na terenie Krakowa w latach 2018–2019

Kategoria przestępstwa	Liczba przestępstw stwierdzonych		Wskaźnik wykrywalności (w %)	
	2018	2019	2018	2019
Rozbój i wymuszenie rozbójnicze	230	210	61,80	59,05
Bójka i pobicie	104	78	69,23	73,08
Uszczerbek na zdrowiu	168	198	68,45	66,16
Kradzież z włamaniem	1 477	1 405	36,86	43,57
Kradzież rzeczy	3 720	3 678	21,95	25,96
Kradzież samochodu	169	143	5,33	9,09
Uszkodzenie rzeczy	1 118	1 179	24,82	23,67
Zabójstwo	9	10	100,00	90,00
Zgwałcenie	40	40	52,38	57,50
Znęcanie nad rodziną	163	167	98,77	100,00
Przestępstwa gospodarcze	2 487	2 829	60,51	55,02
Przestępstwa narkotykowe	2 479	2 307	97,74	96,45
Przestępstwa korupcyjne	22	584	95,45	100,00
Przestępstwa drogowe, w tym:	874	901	96,69	97,56
prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości	640	668	100,00	99,85
Przestępstwa z Ustawy o bezp. imprez masowych	19	19	89,47	68,42
Przestępstwa ogółem	18 017	19 476	58,04	59,32

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Odnotowano wzrost liczby przestępstw w 2019 roku o 8,1%, co oznacza, że przestępstwo średnio popełniane było co 27 minut (dla porównania w 2018 roku co 29 minut, w 2017 roku co 26 minut, a w 2014 roku co 20 minut).

LICZBA PRZESTĘPSTW WYNIOSŁA 19 476, A ICH WYKRYWALNOŚĆ 59,32%

Wykrywalność sprawców przestępstw popełnionych na terenie Krakowa wzrosła w 2019 roku o 1,28 punktu procentowego w stosunku do 2018 roku.

Wskaźnik zagrożenia, czyli liczba przestępstw stwierdzonych według właściwości Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców, wyniósł 1 895,13 osób.

Tabela II.6. Przestępczość kryminalna w Krakowie na tle innych miast wojewódzkich w 2019 roku według miejsca popełnienia przestępstwa

Miasto wojewódzkie	Przestępstwa stwierdzone		Wykrywalność (%)	Wskaźnik zagrożenia na 100 tys. ludności		Podejrzani dorośli	
	Ogółem	2018=100		Liczba	2018=100	Ogółem	2018=100
Kraków	14 583	97,29	55,10	1 895,13	96,9	4 177	103,5
Warszawa	37 413	101,5	42,04	2 114,29	100,9	11 376	100,9
Białystok	3 532	101,9	59,29	1 187,61	101,8	1 542	104,5
Bydgoszcz	4 854	97,8	63,58	1 381,91	98,3	2 160	105,7
Gdańsk	8 555	104,0	47,68	1 840,46	103,9	2 299	96,7
Gorzów Wielkopolski	2 972	123,7	67,12	2 393,36	123,5	986	121,9
Katowice	7 205	102,7	61,17	2 438,66	103,3	2 177	100,1
Kielce	3 204	95,7	63,23	1 631,90	96,2	1 230	93,9
Lublin	4 872	97,5	66,68	1 433,74	97,6	2 529	103,6
Łódź	10 689	87,9	39,10	1 554,31	88,6	3 150	109,4
Olsztyn	2 341	96,9	54,09	1 352,20	96,8	837	115,9
Opole	2 073	86,8	44,74	1 616,70	86,8	625	80,7
Poznań	10 827	95,7	46,02	2 013,79	96,0	3 484	99,3
Rzeszów	2 112	105,6	54,36	1 106,63	104,6	820	143,9
Szczecin	19 528	186,5	83,13	4 842,37	187,0	2 516	95,1
Wrocław	15 153	86,5	39,16	2 370,40	101,0	4 018	110,6

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie

Tabela II.7. Współpraca Komendy Miejskiej Policji w Krakowie ze Strażą Miejską Miasta Krakowa

Efekty współpracy	I–XII 2018	I–XII 2019	2018=100
Wspólne służby	1 046	860	82,2
Zatrzymani sprawcy przestępstw	36	27	75
Ujawnione przestępstwa	38	24	63,2
Ujawnione wykroczenia	4 185	4 259	101,8
Sporządzone wnioski do sądu	247	269	91,8
Mandaty karne/kwota (w PLN)	1 053/90 560	1 267/116 000	120,3/128,1
Pouczenia osób	2 885	2 723	94,4

Efekty współpracy	I–XII 2018	I–XII 2019	2018=100
Przeprowadzone kontrole (sanitarne, obiektów itp.)	1 501	1 509	100,5
Doprowadzeni nietrzeźwi	22	3	13,6
Wylegitymowane osoby	4 673	4 797	102,7
Przeprowadzone interwencje	4 298	3 974	92,5
Przeprowadzone kontrole pojazdów	3 132	2 936	93,7
Ujawnione osoby poszukiwane	23	18	78,3

Źródło: Sprawozdanie z działalności Komendanta Miejskiego Policji w Krakowie oraz informacja o stanie porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego na terenie Krakowa w 2019 roku

II.1.1. Komisariat Wodny Policji w Krakowie

W 2019 roku w Komisariacie Wodnym Policji w Krakowie zatrudnionych było 17 policjantów. Policjanci ujawnili 673 sprawców wykroczeń, przeprowadzili 614 interwencje, wylegitymowali 779 osób, nałożyli 337 mandaty karne, zastosowali 336 pouczeń.

W 2019 roku na terenie Małopolski policjanci uratowali 1 osobę tonącą i udzielili pomocy na wodzie 19 osobom w 6 przypadkach.

Funkcjonariusze komisariatu brali udział w 20 zabezpieczeniach imprez na wodzie i w strefie przywodnej, takich jak: Parada Smoków 2019, Wianki 2019 czy Regaty na Wiśle. Przeprowadzono 100 kontroli dzikich kąpielisk i akwenów, mających na celu sprawdzenie, w jaki sposób jest zapewnione bezpieczeństwo osób korzystających z kąpeli.

W ramach Programu *Bezpieczny Kraków* (działanie profilaktyczne „Bezpieczny wypoczynek nad wodą”) przeprowadzono w placówkach edukacyjnych 19 spotkań, w których uczestniczyło 1 634 młodych ludzi.

Policjanci Komisariatu Wodnego, wspólnie z przedstawicielami: Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, samorządów lokalnych, SANEPID-u i Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, przeprowadzili 11 akcji mających na celu przeciwdziałanie degradacji środowiska i poprawę czystości wody pitnej pobieranej w ujęciach dla miasta Krakowa. Od maja do września na zbiorniku dobczyckim, który zaopatruje 80% mieszkańców Krakowa w wodę pitną, funkcjonował posterunek sezonowy Komisariatu Wodnego Policji w Krakowie.

II.2. Straż Miejska

W 2019 ROKU UJAWNIONO 102 434 WYKROCZENIA

W końcu 2019 roku w Straży Miejskiej (SM) Miasta Krakowa służbę pełniło 435 strażników miejskich.

W 2019 roku ujawniono o 5,8% więcej wykroczeń, niż w roku poprzednim. Odbyto o 4,7% więcej służb patrolowych. Najczęściej stosowanym rodzajem sankcji w stosunku do sprawców wykroczeń były pouczenia. Kwota nałożonych mandatów w 2019 roku wzrosła o 24,1% – z 4 382 956 PLN w 2018 roku do 5 439 924,50 PLN. Średnia kwota mandatu to 122,69 PLN.

Tabela II.8. Udział strażników w wykonywaniu zadań w 2019 roku

Oddział	Liczba wykonanych służb patrolowych			2018=100
	Samodzielnie	Z policją	Łącznie	
I Śródmieście	17 375	330	17 705	107,6
II Krowodrza	7 381	137	7 518	97,0
III Nowa Huta	7 555	100	7 655	92,3
IV Podgórze	11 986	233	12 219	108,8
Referat Kontroli Odpadów	2 873	0	2 873	99,0
Referat Koordynacji Służby – Sekcja Wsparcia	4 131	60	4 191	132,7
Ogółem	51 301	860	52 161	104,7

Źródło: Straż Miejska Miasta Krakowa

Tabela II.9. Liczba ujawnionych wykroczeń w poszczególnych oddziałach Straży Miejskiej w 2019 roku

Oddział	Ujawnione wykroczenia	
	Liczba	2018=100
I Śródmieście	47 382	115,0
II Krowodrza	13 483	91,8
III Nowa Huta	15 232	86,4
IV Podgórze	19 190	106,8
Referat Kontroli Odpadów	1 676	72,4
Referat Koordynacji Służby – Sekcja Wsparcia	5 471	181,6
Ogółem	102 434	105,8

Źródło: Straż Miejska Miasta Krakowa

Tabela II.10. Liczba ujawnionych wykroczeń w poszczególnych kategoriach w latach 2017–2019

Rodzaj wykroczenia		2017	2018	2019	2018=100
Z kodeksu wykroczeń ogółem		77 935	77 984	82 773	106,1
w tym przeciwko	porządkowi i spokojowi publicznemu	1 769	1 936	2 086	107,7
	bezpieczeństwu osób i mienia	409	425	338	79,5
	bezpieczeństwu w komunikacji	65 411	65 102	70 519	108,3
	zdrowiu	1	1	1	100,0
	obyczajowości	3 363	3 422	3 250	95,0
	urządzeniom publicznym	6 921	7 023	6 476	92,2
Z Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach		3 465	3 241	2 630	81,1
Z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości		9 913	11 879	14 248	112,0

Rodzaj wykroczenia	2017	2018	2019	2018=100
Z innych, pozakodeksowych, przepisów o wykroczeniach (np. z Ustawy o odpadach, o ochronie środowiska, o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, o ochronie zwierząt, Prawo wodne, o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych)	2 461	3 704	2 783	75,1
Ogółem	93 774	96 808	102 434	105,8

Źródło: Straż Miejska Miasta Krakowa

Tabela II.11. Liczba i rodzaj sankcji zastosowanych wobec sprawców wykroczeń w latach 2017–2019

Rodzaj sankcji	2017	2018	2019	2018=100
Pouczenia	60 547	56 118	54 630	97,3
Wnioski do sądu o ukaranie	3 195	3 793	3 466	91,4
Mandaty karne	30 032	36 897	44 338	120,2
Kwota nałożonych mandatów (w PLN)	3 252 961	4 382 956	5 439 924,5	124,1
Średnia kwota mandatu (w PLN)	108,32	118,79	122,69	103,3

Źródło: Straż Miejska Miasta Krakowa

W 2019 roku Straż Miejska Miasta Krakowa dysponowała czterema punktami oglądu monitoringu wizyjnego. W Czyżynach (ul. Na Załączu 3) znajduje się 6 stanowisk operatorskich, w Nowej Hucie (os. Centrum C 9) – jedno stanowisko operatorskie, w Podgórzu Duchackim (ul. Cechowa 19) – 3 stanowiska operatorskie. Ponadto jedno stanowisko operatora zlokalizowane jest na posterunku Policji w Rynku Głównym. Operatorzy obserwowali obraz ze 202 kamer umieszczonych na terenie Miasta Krakowa.

W 2019 roku funkcjonariusze Straży Miejskiej samodzielnie lub we współpracy z Policją prowadzili działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców m.in.: „Bezpieczna droga do szkoły 2019”, „Dzień bezpieczeństwa”, „Królewskie wakacje”, „Bezpieczna droga do szkoły z Michałem Kościuszką”, „Wielka lekcja ekologii”.

II.3. Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie miasta funkcjonuje Służba Ochrony Przeciwpowarowej i Ratownictwa Gazowego ArcelorMittal Oddział Kraków, Wojskowa Ochrona Przeciwpowarowa (JW 4495) oraz 11 remiz Ochotniczych Straży Pożarowych, w tym jedna włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice zabezpiecza Lotniskowa Służba Ratowniczo-Gaśnicza, która również jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wszystkie jednostki ochrony przeciwpożarowej, wraz z jednostką zakładową Służbą Ochrony Przeciwpowarowej i Gazownictwa, stanowią zabezpieczenie operacyjne miasta Krakowa.

W 2019 roku nie zmienił się stan liczebny remiz. Nadal działało 7 Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych (JRG) Państwowej Straży Pożarnej (PSP). Liczba ta nie uwzględnia siedziby JRG Szkoły Aspirantów PSP na os. Zgody 18.

1 753 POŻARÓW SPOWODOWAŁO STRATY W WYSOKOŚCI 24 071,1 TYS. PLN

W 2019 roku liczba pożarów wzrosła o 9,97% w stosunku do 2018 roku, przy czym doszło do jednego pożaru dużego i bardzo dużego.

Straty wywołane pożarami na terenie Krakowa zwiększyły się prawie trzykrotnie w stosunku do ubiegłego roku. Liczba udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej w akcjach ratowniczych zmalała o 26,4%.

Głównymi przyczynami pożarów były nieostrożność osób oraz podpalenia.

Najczęściej paliły się nieużytki rolne i infrastruktura komunalna – 1 506 miejsc. Znacznie wzrosła liczba pożarów upraw.

Tabela II.12. Liczba pracowników i członków Straży Pożarnej w latach 2017–2019

		2017	2018	2019
Państwowa Straż Pożarna	strażacy	614	625	621
	osoby cywilne	17	17	17
Zakładowa Straż Pożarna	strażacy	54	50	44
	osoby cywilne	1	1	1
Ochotnicza Straż Pożarna, w tym:	strażacy	389	411	706
	w gotowości operacyjnej	150	158	262

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Krakowie

Tabela II.13. Pożary na terenie Krakowa w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Ogółem, z tego:	1 881	1 594	1 753
pożary małe i średnie	1 881	1 592	1 752
pożary duże i bardzo duże ¹	0	2	1

¹ duży i bardzo duży pożar występuje, jeśli w jego wyniku zostało spalone lub zniszczone > 301 m² powierzchni lub > 1 501 m³ objętości lub podano > 13 prądów gaśniczych

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Krakowie

Tabela II.14. Przyczyny pożarów na terenie Krakowa w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Nieostrożność osób	443	411	846
Wady i nieprawidłowa eksploatacja urządzeń	113	112	128
Podpalenia	414	338	957
Wady środków transport	66	67	101
Nieustalone	466	292	301
Pozostałe/inne	234	203	193

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Krakowie

Tabela II.15. Straty pożarowe na terenie Krakowa w latach 2017–2019 (w tys. PLN)

	2017	2018	2019
Straty ogółem, w tym:	12 114,6	8 075,2	24 071,1
straty w budynkach	1 315,1	1 259	2 025,1

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Krakowie

Tabela II.16. Liczba działań ratowniczych prowadzonych przez poszczególne Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze (JRG) w latach 2018–2019 w Krakowie

Nazwa i siedziba JRG	Pożary		Miejscowe zagrożenia		Alarmy fałszywe		Ogółem	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
JRG-1 ul. Westerplatte 19	199	227	943	1 030	598	514	1 740	1 771
JRG-2 ul. Rzemieślnicza 10	316	347	934	1 137	412	377	1 662	1 861
JRG-3 ul. Zarzecze 106	697	761	1 605	2 048	318	363	2 620	3 173
JRG-4 ul. Obrońców Modlina 2	222	283	429	617	171	187	822	1 087
JRG-5 ul. K. Wyki 3	435	478	1 093	1 553	202	218	1 730	2 249
JRG-6 ul. Aleksandry 2	188	232	646	799	126	152	960	1 163
JRG-7 ul. Rozrywka 26	280	314	799	1 168	233	264	1 312	1 746
JRG Skawina ul. J. Piłsudskiego 20	341	368	540	870	92	98	973	1 336
JRG SA PSP os. Zgody 18	315	318	914	1 061	218	163	1 447	1 542

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Krakowie

Tabela II.17. Udział jednostek ochrony przeciwpożarowej¹ w akcjach ratowniczych na terenie Krakowa w latach 2017–2019

	Liczba akcji ratowniczych			
	2017	2018	2019	2018 = 100
Liczba zdarzeń ogółem, w tym:	9 864	13 266	9 764	73,6
gaszenie pożarów	2 030	2 993	1 753	58,6
likwidacja miejscowych zagrożeń	5 964	7 903	5 971	75,6
fałszywe alarmy	1 870	2 370	2 040	86,1

¹ wraz z jednostką zakładową SOPiGR JRG Kraków oraz Wojskową Ochroną Przeciwpożarową JW 4495

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Krakowie

Tabela II.18. Miejsca powstania pożarów w Krakowie według rodzajów obiektów w latach 2017–2019

Rodzaje obiektów	2017	2018	2019	2018 = 100
Budynki mieszkalne	418	536	556	103,7
Budynki użyteczności publicznej	96	111	102	91,9
Budynki produkcyjne	18	51	35	68,6
Magazyny	15	23	16	69,6

Rodzaje obiektów	2017	2018	2019	2018 = 100
Środki transportu	182	244	234	95,9
Lasy	2	17	16	94,1
Uprawy, rolnictwo	149	649	863	133,0
Inne (nieużytki rolne, infrastruktura komunalna itp.)	1 001	1 362	1 506	110,6

Źródło: Państwowa Straż Pożarna w Krakowie

II.3.1. Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa

Zarządzanie bezpieczeństwem odbywało się z poziomu Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa (ZZK MK) oraz za pośrednictwem Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa (CZK MK) pracującego w systemie całodobowym.

W roku 2019 zgodnie z *Planem Pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa* odbyło się 11 posiedzeń oraz szkoleń członków Zespołu w ramach zorganizowanych gier decyzyjnych i ćwiczeń praktycznych.

CZK MK przygotowało i wykonało bieżącą aktualizację *Planu Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa* oraz 35 procedur postępowania na wypadek wystąpienia zagrożeń określonych w *Planie Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa* – załączników do *Planu*.

Sprawozdanie z działalności Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Krakowa znajduje się na stronie internetowej BIP w zakładce Strategia, Polityki, Programy/ Polityki/ Bezpieczeństwo/ Sytuacje kryzysowe, pod adresem: www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=15866.

II.4. Zadania z zakresu bezpieczeństwa realizowane przez Prezydenta Miasta Krakowa

II.4.1. Mapa bezpieczeństwa miasta Krakowa

Mapa jest narzędziem informatycznym, umożliwiającym integrację danych odnoszących się do czynników mających wpływ na bezpieczeństwo oraz zobrazowanie zmian w strukturze zdarzeń przestępczych i wykroczeń w zdefiniowanym obszarze miasta, w wybranym okresie oraz w korelacji z innymi czynnikami. Zebrane na mapie dane o przestępczości i wykroczeniach uzupełniane są informacjami uzyskiwanymi na podstawie zleczanych badań opinii publicznej, a dotyczącymi subiektywnego poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa. Uwzględnia się również inne wiarygodne dane, wskazujące na bezpieczeństwo i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Systematycznie prowadzona jest ocena przydatności informacji pod kątem obecnych i planowanych w przyszłości działań i analiz, a katalog gromadzonych danych regularnie się poszerza. By jak najpełniej wykorzystać możliwości tego narzędzia, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w trakcie przygotowywania opracowań i analiz współpracuje z kadrą naukową krakowskich uniwersytetów.

ROZWIJANO CYFROWĄ MAPĘ BEZPIECZEŃSTWA MIASTA KRAKOWA

W 2019 roku trwały prace nad dalszym rozwojem cyfrowej *Mapy bezpieczeństwa miasta Krakowa*. Systematycznie wdrażane są nowe rozwiązania informatyczne usprawniające wykorzystanie tego narzędzia. Obecnie z *Portalu* korzystają wszystkie komisariaty Policji w Krakowie, funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji i Komendy Wojewódzkiej Policji oraz Straży Miejskiej Miasta Krakowa.

II.4.2. System monitoringu wizyjnego

W 2019 roku Miasto prowadziło dalszą rozbudowę systemu monitoringu wizyjnego. Podjęto prace nad rozbudową sieci światłowodowej w rejonie Kazimierza, umożliwiające dołączenie do systemu kolejnych kamer w następnym roku. Prace instalacyjne dotyczyły 7 dodatkowych kamer, obejmujących swoim zasięgiem Rondo Mogiłskie, oraz 1 kamery w Swoszowicach, monitorującej pamiątkową tablicę na terenie dawnej synagogi. Do systemu włączano także inne istniejące już kamery, dające pogląd na punkty istotne z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom i turystom.

Pod koniec 2019 roku miejski system monitoringu obejmował 202 kamery, z których obrazy są oglądane w dwóch nowoczesnych centrach oglądu (przy ul. Na Załęczu i Cechowej) oraz w siedzibie pomocniczej Komisariatu Policji przy Rynku Głównym. Ogląd w miarę potrzeb może być prowadzony także w Centrum Zarządzania Kryzysowego przy ul. Rozrywka oraz w siedzibie Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego na os. Zgody. Operatorzy mają możliwość oglądu również z niektórych kamer drogowych Zarządu Dróg Miasta Krakowa. Pełnią one bowiem podwójną funkcję, tj. obserwują ciągi drogowe (rola ZDMK) oraz otoczenie wokół (np. ciągi piesze) – z czego korzystają operatorzy monitoringu miejskiego. Decyzja o liczbie i lokalizacji kamer w systemie monitoringu poprzedzona jest odpowiednimi analizami i uzależniona od aktualnych potrzeb w zakresie bezpieczeństwa. Liczba ta może się zmieniać w ciągu roku.

W 2019 roku, wspólnie z pracownikami naukowymi z Katedry Socjologii Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz pracownikami z Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Pedagogicznego, dokonano ewaluacji funkcjonowania istniejącego systemu, w celu wypracowania właściwego, w pełni optymalnego modelu jego rozwoju. Przeprowadzono wtedy m.in. pierwsze w Polsce badania opinii publicznej dotyczące wpływu monitoringu wizyjnego na bezpieczeństwo mieszkańców.

SYSTEM MONITORINGU WIZYJNEGO DYSPONUJE 15 173 KAMERAMI

Tabela II.19. Liczba kamer w zarządzie MJO i komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Kraków w latach 2015–2020^{1, 2}

Jednostka	Sierpień 2016	Czerwiec 2017	Grudzień 2017	Lipiec 2018	Maj 2020
Policja i Straż Miejska	92	92	92	92	–
Zintegrowany Miejski Monitoring Wizyjny	16	16	19	19	215
Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK	389	648	632	716	716
Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK	153	156	174	195	195
Zarząd Infrastruktury Sportowej	857	890	908	1 040	1 105
Placówki oświatowe	3 728	3 854	4 262	4 158	4 158
Zarząd Dróg Miasta Krakowa	337	367	416	429	459

Jednostka	Sierpień 2016	Czerwiec 2017	Grudzień 2017	Lipiec 2018	Maj 2020
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne	4 013	4 299	5 285	5 829	7 736
Miejskie placówki UMK	–	85	86	143	177
Zarząd Budynków Komunalnych	–	–	–	–	27
Tauron Arena Kraków	–	–	–	–	385
Ogółem	9 585	10 407	11 874	12 691	15 173

¹ Ze względu na sytuację epidemiczną dot. COVID-19 placówki oświatowe, Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK oraz Wydział Kultury Dziedzictwa Narodowego UMK nie zostały poddane inwentaryzacji w maju 2020, dlatego liczba kamer dla tych jednostek w 2018 i 2020 roku jest taka sama.

² W 2019 roku nie zbierano danych.

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMK

II.4.3. Ochrona przed powodzią

Od 1 stycznia 2018 roku na podstawie ustawy z 20 lipca 2017 roku *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 2268) zadania związane z ochroną przed powodzią, realizowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, przejęło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Wody Polskie są jednostką administracji rządowej i podlegają bezpośrednio Ministrowi Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

W 2019 roku Wody Polskie wydatkowały na zadania związane z ochroną przed powodzią i odwodnieniem Krakowa kwotę 16 033 464 PLN, w tym na:

- ✦ wały przeciwpowodziowe – 396 721 PLN
- ✦ ciekі wodne – 194 285 PLN
- ✦ zbiorniki na terenie miasta – 252 575 PLN
- ✦ stopnie wodne – 12 118 471 PLN
- ✦ barierę odwadniającą – 3 071 412 PLN

NA ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ PRZED POWODZIĄ I ODWODNIENIEM KRAKOWA WODY POLSKIE WYDAŁY 16 033 464 PLN

Dodatkowe informacje o ochronie przed powodzią można znaleźć na stronie internetowej www.bip.krakow.pl w zakładce Strategia, Polityki, Programy/ Polityki/ Bezpieczeństwa/ ochrona przed powodzią, pod adresem http://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=772.

II.4.4. Obrona cywilna

W 2019 roku w ramach realizacji zadań obrony cywilnej przeprowadzono szkolenia z zakresu powszechnej samoobrony ludności oraz ćwiczenia organów i sił ratowniczych. Łącznie przeszkolono 12 formacji obrony cywilnej, z tego 8 doskonalących i 4 specjalistycznych, oraz odbyły się 32 treningi z ewakuacji pracowników w zakładach pracy z udziałem 760 osób.

W ramach szkoleń z zakresu powszechnej samoobrony odbyło się 16 szkoleń stacjonarnych w zakładach pracy oraz 14 szkoleń w miejscu zamieszkania. W sumie w szkoleniach wzięło udział 4 220 osób.

Ćwiczenia organów i sił ratowniczych objęły tematykę gotowości do działania Systemu Wykrywania i Alarmowania Miasta Krakowa, ewakuacji ludności oraz prowadzenia akcji ratowniczej w zniszczonych i zagruzowanych budynkach. W 8 ćwiczeniach wzięło udział 126 osób.

II.5. Sądy i Prokuratura

II.5.1. Sąd Okręgowy

W Krakowie mieszczą się siedziby Sądu Okręgowego oraz czterech Sądów Rejonowych:

- ✦ Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie
- ✦ Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie
- ✦ Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie
- ✦ Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie

W Sądzie Okręgowym w 2019 roku pracowało 140 sędziów. Wpłynęło 43 529 spraw karnych, cywilnych, ubezpieczeń, pracy i gospodarczych. Załatwionych zostało 41 440 spraw. Średni czas oczekiwania na rozstrzygnięcie wynosił 5,83 miesiąca.

**SĄD OKRĘGOWY ROZPATRZYŁ 41 440 SPRAW,
PRZY ZAANGAŻOWANIU 140 SĘDZIÓW**

W Sądzie Okręgowym i w Sądach Rejonowych w procesie orzekania uczestniczą również ławnicy. W 2019 roku w Sądzie Okręgowym było ich 193, a w Sądach Rejonowych łącznie 184 (w 2018 roku 182).

Tabela II.20. Rodzaj i liczba spraw rozstrzyganych w Sądzie Okręgowym w Krakowie w latach 2018–2019

Sprawy	Liczba wpływów		Liczba spraw załatwionych		Średni czas oczekiwania na rozstrzygnięcie (w miesiącach)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Karne	12 591	13 123	12 285	12 791	2,21	2,43
Cywilne	17 799	19 184	16 637	18 085	6,29	6,52
Ubezpieczenia	4 671	5 170	3 928	4 704	11,22	11,22
Pracy	447	392	525	450	4,67	3,55
Gospodarcze	5 480	5 660	5 123	5 410	6,29	6,62
Ogółem	40 988	43 529	38 498	41 440	5,58	5,83

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

Tabela II.21. Zatrudnienie w Sądzie Okręgowym w Krakowie w latach 2017–2019 (w liczbie etatów obsadzonych)

Stanowisko	2017	2018	2019
Sędzia	143	142	140
Referendarz	4	3	3
Asystent Sędziego	56,7	71	77,5
Urzędnik	308,75	325,75	326,75
Inny pracownik	55,25	54,25	55,25

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

II.5.2. Sądy Rejonowe

W 2019 roku zatrudnienie w Sądach Rejonowych wynosiło: 232 sędziów i 723 etatów urzędniczych (tab. 23). W 2019 roku wpłynęło łącznie 559 832 spraw do wydziałów karnych, cywilnych, rodzinnych, pracy, gospodarczych, rejestrów, ksiąg wieczystych, rejestrów zastawów, ubezpieczeń, co oznacza wzrost względem roku poprzedniego o 43,8%.

W 2019 roku załatwiono łącznie 433 908 spraw. Największa liczba spraw, które wpłynęły do Sądu w 2019 roku, dotyczyła pionu wieczysto-księgowego – łącznie 324 585.

Wzrosła liczba załatwionych spraw o 12,5%.

Średni czas oczekiwania na rozstrzygnięcie sprawy wydłużył się względem roku poprzedniego i wynosił 5,56 miesiąca.

ŚREDNIO OCZEKIWANO NA ROZSTRZYgniĘCIE SPRAW 5,56 MIESIĄCA**Tabela II.22. Rodzaj i liczba spraw w Sądach Rejonowych w Krakowie w latach 2018–2019**

Sprawy	Liczba wpływów		Liczba spraw załatwionych		Średni czas oczekiwania na rozstrzygnięcie (w miesiącach)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Karne	46 112	43 824	46 886	44 050	1,98	2,02
Cywilne	80 746	74 728	81 580	76 711	4,82	4,89
Rodzinne	16 286	16 498	15 970	16 433	4,17	4,17
Pracy	1 766	1 755	1 561	1 556	9,64	11,06
Gospodarcze	27 323	29 980	25 999	28 196	5,28	5,53
Rejestry	61 187	58 233	62 045	58 774	1,86	1,84
Księgi wieczyste	146 499	324 585	142 180	198 572	5,15	6,98
Rejestr zastawów	7 695	8 522	7 887	8 335	0,59	0,80
Ubezpieczenia	1 593	1 707	1 665	1 281	11,83	14,04
Ogółem	389 207	559 832	385 773	433 908	4,11	5,56

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

Tabela II.23. Zatrudnienie w Sądach Rejonowych w Krakowie w latach 2017–2019 (w liczbie etatów)

Stanowisko	Liczba etatów		
	2017	2018	2019
Sędzia	230	230	232
Referendarz	90	114	127
Asystent Sędziego	77	95,75	100,5
Urzędnik	642,75	689,75	723
Inni pracownicy	44,5	41,5	42,5

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

II.5.3. Profesjonalne podmioty związane z sądownictwem**Tabela II.24. Ławnicy w latach 2017–2019**

Sąd Okręgowy w Krakowie	2017	2018	2019
Wydział Karny i Cywilno-Rodzinny	192	192	187
Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych	6	6	6
Sąd Rejonowy dla:			
Krakowa – Śródmieścia	13	13	13
Krakowa – Podgórze	33	32	35
Krakowa – Krowodrzy	23	23	23
Krakowa – Nowej Huty, w tym:	116	114	113
Wydział Karny i Rodzinny	42	42	41
Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych	74	73	72

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

Tabela II.25. Kuratorzy sądowi w latach 2018–2019

Sąd Rejonowy dla:	Kuratorzy spraw rodzinnych				Kuratorzy dorosłych			
	Zawodowi		Społeczni		Zawodowi		Społeczni	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Krakowa – Krowodrzy	10	10	78	79	11	12	54	50
Krakowa – Nowej Huty	10	11	91	90	14	14	38	37
Krakowa – Podgórze	10	11	87	84	16	16	70	62
Krakowa – Śródmieścia	4	5	31	24	8	8	39	27

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

Tabela II.26. Liczba orzeczeń sądu wykonywanych przez kuratorów sądowych w latach 2017–2019

Sąd Rejonowy dla:	Nadzory w sprawach rodzinnych i nieletnich			Dozory w sprawach karnych		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Krakowa – Krowodrzy	711	691	645	602	499	411
Krakowa – Nowej Huty	677	708	722	574	439	408
Krakowa – Podgórze	830	811	765	708	540	425
Krakowa – Śródmieście	303	269	241	346	289	208

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

Tabela II.27. Komornicy sądowi w latach 2017–2019

Sąd Rejonowy dla:	2017	2018	2019
Krakowa – Krowodrzy	14	18	19
Krakowa – Nowej Huty	10	14	16
Krakowa – Podgórze	12	14	17
Krakowa – Śródmieście	10	10	10

Źródło: Sąd Okręgowy w Krakowie

II.5.4. Sąd Apelacyjny

W 2019 roku do Sądu Apelacyjnego wpłynęło więcej spraw, niż w roku ubiegłym – 9 985. Najwięcej było spraw z zakresu prawa cywilnego – 3 859 i tutaj też najwięcej z nich rozpatrzono – 3 558. Wszystkich załatwionych spraw było 8 637. Najdłużej na wyrok sądowy oczekiwano w sprawach dotyczących ubezpieczeń społecznych: średnio 18,9 miesiąca.

**ROZPATRZONO 8 637 SPRAW,
NAJWIĘCEJ Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO – 3 558**

Tabela II.28. Struktura i liczba spraw skierowanych i rozpatrywanych w Sądzie Apelacyjnym w latach 2018–2019

Sprawy z zakresu prawa	Liczba wpływów		Liczba spraw załatwionych		Średni czas oczekiwania na rozstrzygnięcie (w miesiącach)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Cywilnego	3 763	3 859	3 584	3 558	3,9	5,0
Gospodarczego	1 301	1 003	896	954	2,5	4,8
Karnego	2 439	2 621	2 383	2 505	1,3	1,7
Pracy	85	77	90	73	3,3	4,4
Ubezpieczeń społecznych	1 826	2 425	1 334	1 547	16,4	18,9
Ogółem	9 414	9 985	8 287	8 637	–	–

Źródło: Sąd Apelacyjny w Krakowie

Tabela II.29. Zatrudnienie w Sądzie Apelacyjnym w latach 2017–2019 (w liczbie etatów)

Stanowisko	2017	2018	2019
Sędzia	47	47	44
Asystent sędziego	21	22	22
Urzędnik	115	120	127
Inny pracownik	13,5	12,5	11,5

Źródło: Sąd Apelacyjny w Krakowie

II.6. Prokuratura

Informacje zawarte w poniższych tabelach dotyczą Prokuratury Okręgowej w Krakowie – bez prokuratur rejonowych z miast powiatowych.

W 2019 roku do Prokuratury wpłynęło o 12,1% więcej spraw niż w 2018 roku i więcej również ich załatwiono – o 14,6%.

Dane dotyczące zatrudnienia obejmują wszystkie jednostki podległe Prokuraturze Okręgowej w Krakowie. W 2019 roku w Prokuraturze Okręgowej w Krakowie wzrosła liczba zatrudnionych prokuratorów: z 280 do 290. Zatrudnionych było 20 asesorów, 250 urzędników i 82 innych pracowników.

Tabela II.30. Struktura i liczba spraw, które wpłynęły i zostały załatwione w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Wpłynęło spraw	32 027	32 600	36 545
Liczba spraw załatwionych	30 918	31 994	36 652
Skierowano z aktem oskarżenia	4 876	4 896	5 401
Skierowano wnioski o warunkowe umorzenie	460	374	278
Umorzono na podstawie art. 11, 17, 322 k.p.k.	13 691	14 624	14 657
Zawieszono	1 304	1 782	1 494
Odmówiono wszczęcia postępowania	6 897	7 751	12 844

Źródło: Prokuratura Okręgowa w Krakowie

Tabela II.31. Podejrzani w sprawach zakończonych i rodzaj zastosowanych środków zapobiegawczych wobec podejrzanych w 2019 roku

Wyszczegół- -nienie	w tym jednostki													
	Rejon Prokuratury Okręgowej w Krakowie ¹		Prokuratura Rejonowa Kraków – Krowodrza	Prokuratura Rejonowa Kraków – Prądnik Biały	Prokuratura Rejonowa Kraków – Podgórze	Prokuratura Rejonowa Kraków – Śródmieście Wschód	Prokuratura Rejonowa Kraków – Śródmieście Zachód	Prokuratura Rejonowa Kraków – Nowa Huta	Wydział I Śledczy	Wydział II do Spraw Przestępczości Gospodarczej	Wydział III do Spraw Przestępczości Gospodarczej	Wydział V Organizacyjny	Wydział VI Sądowy	
	2018	2019												
Liczba podej- rzanych, wo- bec których skierowano akt oskarże- nia do sądu	5 661	6 417	745	826	1 446	775	883	1 414	125	139	58	4	2	
w tym tym- czasowo aresztowa- -nych	293	250	17	17	59	28	64	48	12	–	4	–	1	
% ogółu oskarżo- -nych	5,17	3,89	2,28	2,05	4,08	3,61	7,24	3,39	9,6	–	6,89	–	50	
Liczba podej- rzanych, wobec któ- rych umorzo- no postępo- wanie	1 599	1 595	287	140	412	280	173	275	12	12	4	–	–	
Tymczasowo aresztowani	402	446	46	24	82	38	78	86	66	14	12	–	–	
Poręczenie majątkowe	316	451	15	16	68	37	51	51	77	120	16	–	–	
Poręczenie społeczne i inne	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Dozór policji	845	879	80	70	187	71	88	168	74	123	18	–	–	
Zakaz opusz- czania kraju	268	377	11	18	15	9	30	96	68	116	14	–	–	

¹ bez Prokuratury Rejonowej w Myślenicach

Źródło: Prokuratura Okręgowa w Krakowie

Tabela II.32. Wyniki sądowe Prokuratury Okręgowej w Krakowie w 2019 roku

Wyszczegół- -nienie	w tym jednostki													
	Rejon Prokuratury Okręgowej w Krakowie ¹		Prokuratura Rejonowa Kraków – Krowodrza	Prokuratura Rejonowa Kraków – Prądnik Biały	Prokuratura Rejonowa Kraków – Podgórze	Prokuratura Rejonowa Kraków – Śródmieście Wschód	Prokuratura Rejonowa Kraków – Śródmieście Zachód	Prokuratura Rejonowa Kraków – Nowa Huta	Wydział I Śledczy	Wydział II do Spraw Przestępczości Gospodarczej	Wydział III do Spraw Przestępczości Gospodarczej	Wydział V Organizacyjny	Wydział VI Sądowy	
	2018	2019												
Ogółem liczba osób osądzonych	6 730	7 021	828	815	1 552	952	987	1 619	140	65	61	1	1	
Liczba osób skazanych	5 522	5 803	646	692	1 397	706	796	1 343	122	59	41	–	1	
Uniewinnieni (ogółem)	198	171	30	17	13	38	20	39	5	3	6	–	–	
Uniewinnieni aresztowani	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Liczba wniesionych apelacji (co do osób)	401	374	80	26	54	77	48	54	16	9	10	–	–	

¹ bez Prokuratury Rejonowej w Myślenicach

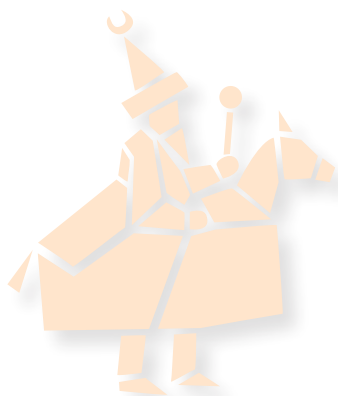
Źródło: Prokuratura Okręgowa w Krakowie

Tabela II.33. Zatrudnienie w Prokuraturze Okręgowej w Krakowie w latach 2017–2019

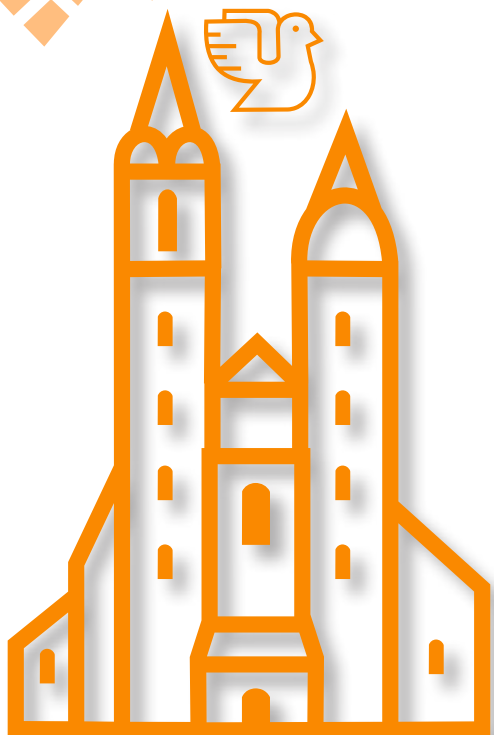
Stanowisko	2017	2018	2019
Prokuratorzy	284	280	290
Asesorzy	19	16	20
Urzędnicy	259	273	250
Inni pracownicy	48	48	82

Źródło: Prokuratura Okręgowa w Krakowie

III Społeczeństwo obywatelskie

III. Społeczeństwo obywatelskie

Dziedzina Społeczeństwo obywatelskie skupia w sobie działania Miasta ukierunkowane na budowę i rozwój społeczeństwa obywatelskiego rozumianego jako społeczeństwo demokratyczne, w którym obywatele świadomie uczestniczą w życiu publicznym, są aktywni, czują się odpowiedzialni za losy lokalnej wspólnoty oraz posiadają zdolność samoorganizacji. Miasto wspiera rozwój społeczeństwa obywatelskiego przez różnorodne działania: informując mieszkańców o działaniach Miasta, celach i priorytetach, politykach publicznych i programach strategicznych, wyzwaniach i problemach związanych z Miastem, organizując konsultacje społeczne, jak i dbając o rozwój instytucjonalny organizacji pozarządowych. Wspiera także w zakresie realizacji i powierzania zadań publicznych, prowadząc politykę integracji cudzoziemców, realizując zadania z zakresu równego traktowania, wspierając mechanizmy demokracji i zapewniając obywatelom możliwości udziału w wyborach, wreszcie podejmując inicjatywy w celu kształtowania postaw obywatelskich, w szczególności wśród młodzieży.

III.1. Zapewnienie dialogu z mieszkańcami i tworzenie warunków do partycypacji społecznej

III.1.1 Działania Miasta w zakresie społeczeństwa otwartego

W 2019 roku Miasto kontynuowało realizację programu strategicznego *Otwarty Kraków*, w ramach którego prowadzone były działania w celu budowania społeczeństwa otwartego, włączające mniejszości narodowe i etniczne oraz cudzoziemców w nurt wspólnego życia oraz wykorzystujące potencjał wynikający z wielokulturowości i różnorodności.

Miasto realizowało w 2019 roku szereg działań w celu stworzenia przyjaznego urzędu dla cudzoziemców i imigrantów, zapewniającego im równy dostęp do miejskich usług i świadczeń. Przeprowadziło m.in. otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych (na podstawie ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), co pozwoliło sfinansować takie projekty jak:

- ✦ Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców
- ✦ Festiwal Wielokulturowy Kraków Miejsce Spotkań
- ✦ Konkurs edukacyjny dla dzieci mieszkających w Krakowie

Punkt Informacyjny dla Obcokrajowców kontynuował swoją działalność w 2019 roku w ramach zadania publicznego zleconego organizacji pozarządowej. Można tam było uzyskać porady w zakresie przepisów prawa, działalności gospodarczej, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, edukacji dzieci i dorosłych, pomocy społecznej i mieszkaniowej, także w językach obcych. Udostępniano przetłumaczone na języki angielski, rosyjski i ukraiński najważniejsze procedury administracyjne, umożliwiające wyrobienie numeru PESEL, płacenie podatków, a także załatwianie w urzędzie innych spraw, dotyczących wynajęcia mieszkania czy znalezienia zatrudnienia.

Festiwal Wielokulturowy Kraków Miejsce Spotkań obejmował łącznie 76 wydarzeń: 34 na terenie Willi Decjusza oraz 42 na terenie miasta Krakowa, w tym seminaria, kursy językowe, kulinarne, muzyczne, wydarzenia kulturalne, slajdowiska, pokazy filmowe, lekcje z obcokrajowcami w krakowskich szkołach. Odbływały się one w okresie od 24 listopada do 1 grudnia 2019 roku.

Program Otwarty Kraków – projekt edukacyjny *Kraków w Twojej wyobraźni* pozwolił młodym uczestnikom w wieku 6–18 lat, mającym doświadczenie migracji, oraz przedstawicielom mniejszości narodowych i etnicznych, a także dzieciom mieszkającym w Krakowie i ich rodzicom, poznawać Kraków i jego historię, m.in. przez pryzmat historii innych narodowości zamieszkujących miasto, podczas trzech spacerów edukacyjnych. Łącznie udział wzięło 41 osób, z czego 26 to dzieci i młodzież.

Miasto wspierało również realizację projektów wielokulturowych finansowanych w ramach art. 19a. ww. ustawy (tzw. minigranty), w ramach których organizacje pozarządowe zrealizowały następujące przedsięwzięcia:

1. *Better with a Friend – Integracja kobiet migrantek* – projekt skierowany do kobiet migrantek zamieszkujących miasto Kraków;
2. *Nowi krakowianie poznają swoje miasto* – projekt skierowany dla nowo przybyłych do Krakowa studentów z Ukrainy i Białorusi;
3. *Fragile. Ukraina* – w ramach projektu wydano 400 bezpłatnych egzemplarzy pisma kulturalnego „Fragile. Ukraina”, 1–2/2019;
4. *Zustricz znaczy spotkania* – w ramach projektu przeprowadzono 48 zajęć adaptacyjnych, by wspomóc pokonywanie barier społecznych i kulturowych;
5. *Media informacyjne, które łączą* – współpraca z popularnym wśród migrantów z Ukrainy portalem UinKrakow.pl; w ramach zadania przygotowano i opublikowano 28 tekstów w języku ukraińskim;
6. *Otwórz serce na Kraków* – w ramach projektu zorganizowano zajęcia dla 58 uczniów w wieku 13–18 lat, mieszkających w internatach lub bursach uczniowskich w Krakowie;
7. *Empatia i wielokulturowość* – w ramach projektu zorganizowano warsztaty dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych pn. „Empatia i wielokulturowość”.

W 2019 roku prace kontynuował Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu Otwarty Kraków, pełniący funkcję platformy współpracy między przedstawicielami mniejszości i cudzoziemców a samorządem.

W marcu 2019 roku przeprowadzono I edycję konkursu Krakowski Ambasador Wielokulturowości, do którego wpłynęło 49 zgłoszeń. Laureatami tytułu Krakowski Ambasador Wielokulturowości A.D. 2018 zostali:

- ✦ w kategorii osoba indywidualna: Urszula Majcher-Legawiec, Olha Menko
- ✦ w kategorii podmiot: Stowarzyszenie INTERKULTURALNI PL, Fundacja Diversity Hub

W lipcu 2019 roku na bazie porozumienia pomiędzy Urzędem Miasta Krakowa i Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie zainicjowano realizację projektu *Obserwatorium Wielokulturowości i Migracji*. Celem było analizowanie procesów migracyjnych i przemian wielokulturowości w przestrzeni miejskiej. W ramach projektu powstały w 2019 roku cztery raporty analizujące różne aspekty procesów migracyjnych w mieście:

- ✦ *Imigranci w Krakowie w świetle danych rejestrowych*, autorstwa Konrada Pędziwiatra, Marcina Stonawskiego i Jana Brzozowskiego
- ✦ *Cudzoziemcy na uczelniach krakowskich*, autorstwa Janusza Muchy i Konrada Pędziwiatra
- ✦ *Przedsiębiorczość imigrantów w Krakowie: stan obecny i perspektywy rozwoju*, autorstwa Jana Brzozowskiego
- ✦ *Charakterystyka wielokulturowego środowiska edukacyjnego w Krakowie w świetle procesów integracji*, autorstwa: Adama Bulandry, Jakuba Kościółka, Urszuli Majcher-Legawiec, Małgorzaty Pamuły-Behrens, Marty Szymańskiej

Projekt MURAL – Mutual Understanding, Respect and Learning

Projekt MURAL to międzynarodowy projekt realizowany pod przewodnictwem British Council w Polsce, we współpracy z organizacjami z sześciu krajów: Polski, Wielkiej Brytanii, Portugalii, Grecji, Holandii oraz Niemiec. W ramach projektu realizowano w roku 2019 działania na rzecz tolerancji i szacunku dla różnych wyznań, przekonań religijnych oraz tożsamości etnicznych, propagowano idee pluralizmu i demokracji, wspierano ponadnarodową współpracę oraz wymianę wiedzy i najsukuteczniejszych praktyk przeciwdziałania nietolerancji.

Akademia Asystentów Międzykulturowych

Akademia Asystentów Międzykulturowych została zainicjowana przez Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja jako jeden z rezultatów projektu MURAL. Ma ona na celu wspieranie edukacji dzieci cudzoziemców oraz dzieci, których rodzice wrócili do Polski z migracji. W ramach Akademii przeprowadzono warsztaty dla asystentów międzykulturowych działających w krakowskich szkołach (25 osób) oraz dla osób, które chciałyby podjąć się takiego zadania.

W 2019 roku Miasto wspierało organizacyjnie i promocyjnie liczne wydarzenia wielokulturowe, np. Wieczór solidarności z krakowskimi muzułmanami, konferencję „Polska i świat turecki”, spotkania, warsztaty i wystawę w ramach „Rethinking Refugees – Knowledge and Action”, konferencję „Diversity and Inclusion Changemakers 2019: Rethinking D&I. Towards The Real Change”. Narzędziem promocji jest portal www.otwarty.krakow.pl.

III.1.2. Działania Miasta w zakresie równego traktowania

Rada ds. Równego Traktowania

Miasto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom aktywnego środowiska lokalnego działającego na rzecz równouprawnienia i przeciwdziałania zjawiskom dyskryminacji podjęło decyzję o przystąpieniu do prac nad opracowaniem koncepcji strategii równościowej i antydyskryminacyjnej, w związku z czym powołało Radę ds. Równego Traktowania. Prezydent Miasta Krakowa zarządzeniem nr 1162/2019 z dnia 17 maja 2019 roku (z późn. zm.) powołała na 2-letnią kadencję Radę ds. Równego Traktowania, w skład której weszli m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w obszarze wielokulturowości (https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=111746). Celem działania Rady jest wypracowanie koncepcji, pomysłów i rozwiązań na rzecz opracowania strategii równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji na poziomie lokalnym, we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Krakowa, miejskimi jednostkami organizacyjnymi, instytucjami kulturalno-oświatowymi, wyższymi uczelniami, organizacjami pozarządowymi oraz wszystkimi zainteresowanymi wypracowaniem takich rozwiązań w Krakowie.

Rada ds. Równego Traktowania podjęła w 2019 roku inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie dyskryminacji w przestrzeni miasta, w tym:

✧ Kraków wolny od nienawiści

W dniu 25 lipca 2019 roku pod krakowskim magistratem została zorganizowana akcja pod hasłem „Kraków wolny od nienawiści”. Organizatorami wydarzenia były krakowskie organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Queerowy Maj i Fundacja Równość.org.pl. Celem akcji był pokazanie Krakowa jako miasta wolnego od nienawiści, otwartego na każdego człowieka niezależnie od płci, tożsamości płciowej, wieku, stopnia sprawności, stanu zdrowia, koloru skóry, religii, narodowości, pochodzenia etnicznego, przekonań politycznych, światopoglądu, przynależności związkowej, wyznania, orientacji psychoseksualnej, statusu społecznego i ekonomicznego.

✧ Tramwaj Praw Człowieka

W Międzynarodowym Dniu Praw Człowieka, 10 grudnia 2019 roku, trasą linii tramwajowej nr 1 Salwator – Wzgórza Krzesławickie przejechał Tramwaj Praw Człowieka. Pojazd miał służyć jako mobilny punkt, w którym odbywały się rozmowy wokół kwestii równości, wolności, solidarności i otwartości oraz przeciwdziałania dyskryminacji w naszym mieście. Zachęcano mieszkańców do zapoznania się z krakowskimi projektami i inicjatywami na rzecz otwartego społeczeństwa, w którym każdy obywatel zasługuje na szacunek. W tramwaju dla podróżujących krakowian przygotowano specjalny punkt poradnictwa antydyskryminacyjnego, prawnego i psychologicznego. Odbył się maraton pisania listów Amnesty International, a także „Spotkanie w tramwaju”, podczas którego rozmawiano z osobami postrzeganymi stereotypowo, często wykluczonymi, poszukując ścieżki dialogu i porozumienia. Zorganizowano także strefę NGO, gdzie organizacje pozarządowe działające na terenie Krakowa prezentowały swoje działania i projekty w sprawie równego traktowania.

Ponadto Rada ds. Równego Traktowania przedstawiła rekomendacje dotyczące II edycji Programu Aktywności Społecznej Seniorów i Integracji Osób Starszych (PASiOS) oraz polityki senioralnej, złożyła oświadczenie w sprawie oskarżeń 16 aktorek i pracowników wobec dyrektora Teatru Bagatela o molestowanie i mobbing oraz objęła patronatem kilka wydarzeń kulturalnych.

III.1.3. Konsultacje społeczne

W 2019 roku rozpoczęto 18 konsultacji społecznych, podczas gdy w 2018 roku – 44. Wybrane konsultacje społeczne dotyczyły:

- ✧ koncepcji zagospodarowania terenów pod estakadami kolejowymi pomiędzy ul. Kopernika i Miodową w Krakowie *Nowe Życie pomiędzy estakadami* (od 18 października 2018 roku do 15 marca 2019 roku)
- ✧ programu *Skateparki w każdej dzielnicy*, pierwszy etap konsultacji (od 23 października 2018 roku do 10 maja 2019 roku)
- ✧ Powiatowego Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2019–2022 (7–28 lutego 2019 roku)
- ✧ projektu uchwały zmieniającej reguły funkcjonowania strefy płatnego parkowania (SPP) w Krakowie (od 16 kwietnia do 7 maja 2019 roku)
- ✧ dofinansowania spółek wodnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków (od 15 maja do 5 czerwca 2019 roku)
- ✧ formy i miejsca uczczenia pamięci żołnierzy Armii Krajowej (od 1 czerwca 2019 roku, wciąż trwają)
- ✧ opracowania koncepcji funkcjonowania Centrum Obywatelskiego Nowa Huta (7–28 czerwca 2019 roku)
- ✧ zagadnień związanych z powstającym Muzeum – Miejscem Pamięci KL Płaszów w Krakowie (od 17 czerwca do 20 grudnia 2019 roku)
- ✧ projektu Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków na rok 2020 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (od 26 września do 18 października 2019 roku)
- ✧ projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2019–2021 (od 6 do 29 listopada 2019 roku)
- ✧ ustanowienia i zniesienia pomników przyrody na terenie miasta Krakowa (od 18 listopada do 13 grudnia 2019 roku)
- ✧ projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2020 (od 29 listopada do 20 grudnia 2019 roku)

Szczegółowe informacje na temat działalności Miejskiego Centrum Dialogu publikowane są w serwisie internetowym www.dialoguj.pl.

III.1.4. Biuro Prasowe

W 2019 roku Biuro Prasowe UMK przygotowało 253 serwisy prasowe, opublikowało ok. 3 300 ogłoszeń i komunikatów, zorganizowało 226 konferencji i spotkań z dziennikarzami. W ramach działań reklamowych publikowano ogłoszenia na stronach lokalnych oraz w prasie ogólnopolskiej: „Gazecie Wyborczej” i „Fakcie”, informując o miejskich programach, inicjatywach i przedsięwzięciach. Zrealizowano ok. 25-tygodniowych kampanii reklamowych na portalu Interia.pl, poświęconych najważniejszym imprezom miejskim i inicjatywom.

Dodatkowo Biuro Prasowe zaangażowało się w walkę o czyste powietrze, realizując kampanię promocyjną na profilu Krakow O2. W ramach kampanii zostało nagranych kilkanaście filmów na temat stanu jakości powietrza. Filmy instruktażowe pokazywały mieszkańcom, jak korzystać z aplikacji smogowych, i edukowały, wyjaśniając wpływ zanieczyszczonego powietrza na ich zdrowie.

III.1.5. Miejska Platforma Internetowa

Miejska Platforma Internetowa (MPI) „Magiczny Kraków” (www.krakow.pl) w 2019 roku:

- ✦ zmieniono warstwę prezentacyjną strony głównej portalu (nowy layout)
- ✦ zmodernizowano i rozbudowano funkcjonalności systemu zarządzania treściami – zmiany w systemie wyświetlania bannerów informacyjnych, prezentowania treści, wyświetlania grafik
- ✦ dostosowano platformę MPI do nowych urządzeń mobilnych o wysokiej rozdzielczości, pracujących pod systemem Android oraz iOS
- ✦ uruchomiono mechanizm informacji „Push” dla aplikacji mobilnej
- ✦ uruchomiono moduł „Zgłoś problem/palenisko” (dało to możliwość zgłaszania interwencji przez stronę internetową)
- ✦ informowano mieszkańców o poziomie zanieczyszczenia powietrza, poprzez publikowanie infografiki i bannerów prezentujących aktualny stan zanieczyszczenia oraz aplikację Powietrze.krakow.pl

Redakcja „Magicznego Krakowa” co tydzień rozsyłała także newsletter z najważniejszymi informacjami o Krakowie, uzupełniony o konkursy i propozycje weekendowych wydarzeń kulturalnych.

Tabela III.1. Miejska Platforma Internetowa „Magiczny Kraków” w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba komunikatów opublikowanych na stronach MPI „Magiczny Kraków”	6 674	9 193	9 000
Liczba dokumentów opublikowanych na stronach MPI „Magiczny Kraków”	680	716	625

Źródło: Wydział Komunikacji Społecznej UMK

Tabela III.2. Liczba wejść na stronę MPI „Magiczny Kraków” w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Ogółem	16 918 017	18 021 557	32 526 710
Średnia liczba wejść w miesiącu	1 409 835	1 817 916	2 710 559

Źródło: Wydział Komunikacji Społecznej UMK

III.1.6. Kraków PL Facebook

Kraków PL – łączna liczba polubień na dzień 31 grudnia 2019 roku: 40 891

Kraków PL – średnia liczba nowych polubień dziennie: 140 (wartość dzienna polubień różni się w poszczególnych miesiącach, najczęściej mieści się w przedziale między 100 a 200, średnio prawie 140 dziennie)

Średnia liczba publikowanych postów dziennie: 10

Zasięgi postów: 300–700 tys. użytkowników tygodniowo, od ok. 900 tys. do ponad 2 mln użytkowników w cyklu 28 dni

III.1.7. Telewizja Kraków PL

Portal Telewizja.krakow.pl, dzięki dwóm ekipom filmowym, codziennie dostarczała informacje telewizyjne oraz przygotowywała stały, cotygodniowy serwis informacyjny oraz cotygodniowy serwis kulturalny. Materiał był publikowany na stronie www.telewizja.krakow.pl oraz w serwisie You Tube.

- ✦ Telewizja.krakow.pl – łączna liczba polubień na dzień 31 grudnia 2019 roku: 26 700
- ✦ Telewizja.krakow.pl – średnia liczba nowych polubień dziennie: 30–50
- ✦ Średnia liczba publikowanych postów dziennie: 4–6
- ✦ Zasięg: 10–120 tys. użytkowników tygodniowo; 50–290 tys. użytkowników w cyklu 28 dni

III.1.8. Twitter: Kraków @krakow_pl

Liczba użytkowników obserwujących profil @krakow_pl (followersów) na koniec 2019 roku: ok. 18 tys.

Liczba nowych followersów, miesięcznie średnio: 319

Średnia liczba publikowanych tweetów (krótkich informacji przekazywanych użytkownikom obserwującym profil @krakow_pl) dziennie: 11–12

Wyświetlenia tweetów: od 500 tys. do 1 mln miesięcznie (zależnie od miesiąca)

Wyświetlenia profilu Miasto Kraków w 2019 roku: 1,6 mln (o 47% więcej niż w 2018 roku)

Czas oglądania w godzinach: 33,6 tys. (o 39% więcej niż w 2018 roku)

Subskrypcje: +3,1 tys. (o 48% więcej niż w 2018 roku)

Oglądalność (malejąco): Polska, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Niemcy, Włochy

Miejsca odtwarzania:

- ✦ bezpośrednio w serwisie YouTube: 79,7%
- ✦ poprzez witryny i aplikacje zewnętrzne: 20,3%

10 najpopularniejszych filmów w 2019 roku:

1. *Sześcioraczki w Krakowie*; 2. *Kraków – City made of moments*; 3. *Kraków na YouTube!*; 4. *MeetUp – święto branży YouTube – ponownie pod Wawelem*; 5. *Drogowcy natrafili na ruiny mostu Królewskiego*; 6. *Kierowca uratował życie pieszych*; 7. *Kraków myślami z Gdańskiem – „The sound of silence” z wieży Mariackiej*; 8. *W Krakowie stanął automat do recyklingu plastikowych butelek*; 9. *Bomba na budowie nasypu kolejowego*; 10. *Polonez na Rynku Głównym!*

III.1.10. Dwutygodnik miejski KRAKÓW.PL

Wydawany w nakładzie 45 tys. egz. dwutygodnik miejski KRAKÓW.PL ukazuje się w co drugą środę (poza przerwą wakacyjną). Gazeta jest bezpłatna, dostępna w wielu lokalizacjach UMK, salonikach prasowych sieci Kolporter, trafia też na ponad 170 stojaków rozmaitych krakowskich instytucji (przychodnie, szpitale, Centra Aktywności Seniorów itp.), a w dniu ukazania się numeru, od godz. 7.00, rozdawana jest na największych skrzyżowaniach Krakowa. Kolejne numery KRAKÓW.PL (wraz z archiwum) są dostępne na stronie www.krakow.pl, w dziale Dwutygodnik miejski KRAKÓW.PL.

W 2019 roku Biuro Prasowe zorganizowało wystawę z okazji 10-lecia dwutygodnika KRAKÓW.PL. Ekspozycja pokazywała okładki, jakie pojawiały się na przestrzeni tych lat.

III.1.11. Newsletter

W 2019 roku z newslettera korzystało ok. 10 tys. czytelników. Jest przesyłany do wszystkich chętnych co tydzień, począwszy od stycznia 2014 roku. Na skrzynki mailowe zapisanych osób, przede wszystkim krakowian, trafiają najważniejsze informacje z miasta. Każdego tygodnia prezentowane są również najciekawsze weekendowe wydarzenia kulturalne. Internauci mogą otrzymać wejściówki na koncerty, spektakle, warsztaty, a także uczestniczyć w konkursach, w których nagrodą są książki z Wydawnictwa Literackiego. Newsletter wysyłany jest zawsze w środę wieczorem. Obok „Magicznego Krakowa” i Telewizji Kraków.pl stanowi najważniejsze miejskie medium, informujące regularnie o ważnych wydarzeniach, a przy tym bardzo skuteczne narzędzie komunikacji z mieszkańcami. Kolejne numery biuletynu *Newsletter Kraków.pl* dostępne są na stronie www.krakow.pl, w dziale Newsletter Kraków.pl.

III.1.12. Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa (BIP MK)

W 2019 roku w Biuletynie Informacji Publicznej wprowadzono szereg zmian. W związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego, a także wyborami do Sejmu RP i Senatu RP uruchomiono w BIP MK dedykowane moduły: „WYBORY DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 2019” (http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=106582) oraz „WYBORY DO SEJMU RP I DO SENATU RP 2019” (https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=114318). Na tych stronach znalazły się m.in. istotne informacje dla wyborców oraz członków komisji. Podobny zasób informacji mogli znaleźć klienci poszukujący danych opublikowanych w modułach „WYBORY UZUPEŁNIAJĄCE DO RADY DZIELNICY XVII” (http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=108912) oraz „WYBORY ŁAWNIKÓW SĄDOWYCH NA KADENCJĘ 2020–2023” (http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=111489), które to również zostały wygenerowane na potrzeby wyborów przeprowadzanych w 2019 roku.

W celu ujednolicenia sposobu publikacji ofert pracy w miejskich jednostkach organizacyjnych, na wszystkich stronach BIP MJO wprowadzono specjalny moduł, a także mechanizm pozwalający na ich automatyczne publikowanie zarówno bezpośrednio na stronie BIP danej jednostki lub podmiotu (w pozycji „PRACA–NOWE”), jak i na stronie zbiorczej. Zmiany te miały na celu ułatwienie mieszkańcom dostępu do umieszczanych informacji. Rozpoczęto również prace nad wdrożeniem modułu „Ogłoszeń i komunikatów” na wszystkich stronach BIP MJO. Do końca 2019 roku uruchomiono nowe strony pozwalające na publikację komunikatów dla 117 jednostek i podmiotów. Dzięki temu mechanizmowi na każdej stronie BIP MJO komunikaty są publikowane w tej samej pozycji menu, a dodatkowo zgrupowane na dodanej w tym celu stronie zbiorczej w BIP MK. Zakończenie prac dla wszystkich jednostek BIP MJO planowane jest na marzec 2020 roku.

Rozbudowano też moduł Polityki poprzez dodanie nowej strony „Urząd Stanu Cywilnego” (https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=115952), na której publikowane są informacje dotyczące funkcjonowania Urzędu Stanu Cywilnego UMK, w tym sposobu załatwiania spraw, umawiania wizyt czy godzin przyjmowania interesantów. W celu usystematyzowania informacji kontaktowych, w BIP MK zmodyfikowano szereg stron, które zawierają dane kontaktowe z UMK, a wszystkie te informacje zebrano na jednej stronie zbiorczej. Od 2019 roku funkcjonuje gruntownie zmodernizowana strona https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=175, gromadząca najistotniejsze dane kontaktowe, lokalizacyjne czy dotyczące godzin przyjmowania klientów. Utworzono również specjalną bazę telefonów kontaktowych z Urzędem Miasta Krakowa: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=2257. Baza ta została podzielona na intuicyjne kategorie, w ramach których mogą się poruszać mieszkańcy.

Modyfikacji uległa również strona zawierająca informacje na temat budżetu i sprawozdań: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=144, która obecnie zawiera kompleksowe informacje.

W celu ułatwienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług elektronicznych załatwianych w Urzędzie Miasta Krakowa, zmodyfikowano również stronę zawierającą listę procedur z wersjami dla osób niesłyszących: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=51821.

Nowe strony BIP utworzone w 2019 roku:

- ✦ BUDŻET OBYWATELSKI VI EDYCJA – http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=107044
- ✦ WYBORY UZUPEŁNIAJĄCE DO RADY DZIELNICY XVII – http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=108912
- ✦ WYBORY DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 2019 – http://www.bip.krakow.pl/?bip_id=1&mmi=15574; http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=106582
- ✦ WYBORY ŁAWNIKÓW SĄDOWYCH NA KADENCJĘ 2020–2023 – http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=111489
- ✦ Raport o Stanie Gminy 2018 – http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=111327&metka=1
- ✦ Konwent Przewodniczących Rad i Zarządów Dzielnic w VIII kadencji – Kancelaria Rady Miasta Krakowa – https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=107115
- ✦ PRACA – NOWE (wdrożenie zmodyfikowanego modułu E-nabór MJO 2019) – http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=104362
- ✦ Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (z bannerem w lewym menu) – https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=112584
- ✦ Odpowiedzialna sprzedaż alkoholu (z linkowaniem w prawym menu „Na skróty”) – https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=112909
- ✦ WYBORY DO SEJMU RP I DO SENATU RP 2019 – http://www.bip.krakow.pl/?bip_id=1&mmi=16268
- ✦ Strona Urzędu Stanu Cywilnego („Polityki”) – https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=115952
- ✦ Baner na stronie głównej kierujący na Krakowski Portal Podatnika
- ✦ Transmisje online z posiedzeń Rady Miasta Krakowa https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=118109
- ✦ Komunikaty Rady Miasta Krakowa http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=111793
- ✦ 117 stron z komunikatami i ogłoszeniami dla miejskich jednostek organizacyjnych (początek prac nad wdrożeniem modułu „Komunikaty i ogłoszenia” na wszystkich stronach BIP MJO)

Przebudowa istniejących stron:

- ✦ Budżet i sprawozdania – https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=144 (z odnośnikami do sprawozdań finansowych)
- ✦ SPRAWOZDANIA FINANSOWE GMK – http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=109569
- ✦ SPRAWOZDANIA FINANSOWE UMK – http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=109568
- ✦ Sprawozdania finansowe na stronach BIP MJO – np. w MCOO – http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=109956

- ✦ Strony z telefonami kontaktowymi do UMK i lokalizacjami UMK – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=1&mmi=3, https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=2257 – https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=115533
- ✦ Lista procedur z wersjami dla osób niesłyszących – https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=51821
- ✦ Statystyki BIP – https://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=725

Nowe strony podmiotów prowadzone w ramach Ujednoliconego systemu stron internetowych – BIP MK:

- ✦ Krakowski Teatr Scena STU – http://www.bip.krakow.pl/?bip_id=618
- ✦ Instytut Kultury Willa Decjusza – http://www.bip.krakow.pl/?bip_id=617
- ✦ Agencja Rozwoju Miasta Krakowa – http://www.bip.krakow.pl/?bip_id=620
- ✦ XXIV Liceum Ogólnokształcące – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=621
- ✦ XXV Liceum Ogólnokształcące – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=626
- ✦ XVI Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Krakowie – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=622
- ✦ XIV Liceum Ogólnokształcące – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=623
- ✦ Zespół Szkół i Placówek pn. „Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących” w Krakowie – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=624
- ✦ XXX Liceum Ogólnokształcące – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=628
- ✦ Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Jana Matejki w Krakowie – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=625
- ✦ Klimat – Energia – Gospodarka Wodna – https://www.bip.krakow.pl/?bip_id=627

W 2019 roku odnotowano w sumie 169,1 mln wejść na różne strony BIP MK.

Tabela III.3. Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Krakowa w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba wejść do BIP MK ¹	143 712 608	149 065 790	161 872 333
Średnia dzienna liczba wejść do BIP MK	393 733	410 827	443 486
Objętość danych pobranych ogółem (w GB)	13 030	14 120	22 165
Średnia objętość danych pobieranych dziennie (w GB)	36,55	39,84	35,00
Liczba dokumentów opublikowanych na stronach i podstronach BIP MK	3 655	3 993	6 377
Liczba komunikatów opublikowanych na stronach i podstronach BIP MK	4 435	4 725	5 506

¹ sumaryczna liczba zapytań o różne strony w BIP MK

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru UMK

Tabela III.4. Usługi publiczne publikowane na stronach BIP MK oraz pisma wysyłane i odbierane za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba usług (procedur) Urzędu Miasta Krakowa i miejskich jednostek organizacyjnych, publikowana na stronach BIP MK ogółem, w tym:	677	660	694
liczba usług (procedur) udostępniana przez Urząd Miasta Krakowa, w tym:	454	429	448
liczba usług (procedur) dostępna w formie elektronicznej	104	115	119
liczba usług (procedur) w całości realizowanych drogą elektroniczną	49	63	65
Liczba pism, które wpłynęły do UMK drogą elektroniczną, za pośrednictwem ESP	37 804	68 692	123 978
Liczba pism wysłanych przez UMK drogą elektroniczną, za pośrednictwem ESP	22 750	46 079	82 053

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru UMK

Tabela III.5. Najczęściej odwiedzane działy informacyjne BIP MK w 2019 roku

Nazwa działu	Udział odwiedzin (w %)
Zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa	18
Ogłoszenia i Komunikaty	17
Strona Główna	16
e-Urząd i Procedury	9
Udostępnianie informacji na wniosek	7
Struktura UMK	6
Nabór na stanowiska pracy w UMK	6
Miejskie Jednostki Organizacyjne	6
Oświadczenia majątkowe	5
Kontakt	3
Uchwały Rady Miasta Krakowa	3
Rada Miasta Krakowa VIII kad.	2
IDZ	1
Zamówienia Publiczne	1

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru UMK

Tabela III.6. Najczęściej odwiedzane działy w serwisach BIP MJO w 2019 roku

	Liczba wejść na stronę
Jednostki miejskie	2 770 719
Praca w jednostkach	11 610 418
Baza teleadresowa	19 360

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru UMK

Ponadto Urząd Miasta zrealizował duże przedsięwzięcie opracowania nowych i aktualizacji już udostępnianych elektronicznych usług publicznych. Przygotowano 88 usług: 26 nowych usług Urzędu Miasta oraz 62 usługi zaktualizowane, w tym 50 świadczonych przez Urząd Miasta oraz 12 przez miejskie jednostki organizacyjne Gminy. Wdrożenie usług zaplanowano na pierwszy kwartał 2020 roku.

III.2. Zapewnienie możliwości realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i inicjatywy społeczne

Miasto realizowało współpracę z organizacjami pozarządowymi na podstawie *Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi na lata 2019–2022*.

Liczba organizacji pozarządowych na terenie GMK zarejestrowanych w KRS i bazie Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia oraz Wydziału Sportu w roku 2019 wyniosła 4 621. W 2019 roku organizacje pozarządowe realizowały 807 zadań publicznych w trybie wsparcia (dofinansowanie) – wobec 617 w 2018 roku oraz 661 w roku 2017. Z drugiej strony liczba zadań publicznych realizowanych przy udziale organizacji pozarządowych w trybie powierzenia (zakup usług ze 100-procentowym finansowaniem) uległa zwiększeniu: 171 w roku 2019, przy 154 w roku 2018 i 137 w roku 2017. Na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe Miasto każdego roku przekazuje ok. 2% wydatków bieżących budżetu. W 2019 roku pula środków przeznaczona na ten cel wyniosła 1,71%.

Oprócz współpracy o charakterze finansowym prowadzono m.in. konsultacje z NGO w przedmiocie aktów prawa z obszarów działań organizacji, takich jak ochrona środowiska, profilaktyka uzależnień, edukacja i sprawy społeczne.

Krakowskie organizacje pozarządowe miały w 2019 roku możliwość nieodpłatnego korzystania z dwóch sal na os. Centrum C 10 (szkoleniowo-konferencyjnej oraz sali komputerowej, udostępnianej tylko w 1. połowie roku), oraz dwóch sal konferencyjno-seminaryjnych w Centrum Obywatelskim przy ul. Reymonta 20, jak również sali konferencyjnej w Miejskim Centrum Dialogu przy ul. Brackiej 10. Łącznie w 2019 roku udostępniono sale 1 089 razy, w 2018 roku 1 742 razy a w 2017 roku – 1 457 razy. Spadek ten ma częściowo związek z zaprzestaniem udostępniania sal w lokalizacji os. Centrum C 10 (Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia) w związku z reorganizacją Urzędu. Od roku 2020 w tej lokalizacji uruchomiono Centrum Obywatelskie C 10, które wypełniło powstałą lukę i odpowiada na zapotrzebowanie mieszkańców i organizacji pozarządowych.

III.3. Funkcjonowanie mechanizmów demokracji

Miasto wspiera działania dotyczące tworzenia nowych organizacji pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń), zgromadzeń publicznych, a także aktywność mieszkańców w wyborach (samorządowych, krajowych, referendum). Odnotowano wzrost o 33% wskaźnika dotyczącego listy zgłoszonych zgromadzeń publicznych w roku 2019 (842 w porównaniu z 564 w roku 2018 i 601 w roku 2017).

Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych nieznacznie spadła, z poziomu 6,124 na 1 000 mieszkańców do poziomu 5,931 na 1 000 mieszkańców, co jest spowodowane znacznym wzmocnieniem się i rozwojem aktywności/ruchów nieformalnych, oddolnych, opartych na działaniach wspólnot sąsiedzkich i aktywistów miejskich.

W wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego, przeprowadzonych w dniu 26 maja 2019 roku, w okręgu wyborczym nr 10, w którym leży Kraków, było 3 667 333 mieszkańców uprawnionych do głosowania. Ważną kartę do głosowania oddało 1 756 128 osób, czyli frekwencja wyborcza wyniosła 47,89%.

W wyborach powszechnych parlamentarnych, które odbyły się 13 października 2019 roku, ważną kartę do głosowania oddało w Krakowie 432 677 mieszkańców spośród 607 616 uprawnionych. Frekwencja wyniosła 71%.

III.4. Kształtowanie postaw obywatelskich wśród dzieci i młodzieży

W ramach Programu aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu miasta *Młody Kraków 2.0* na lata 2019–2023, w 2019 roku realizowano m.in. Dni Samorządu Uczniowskiego, gromadząc 230 uczestników wydarzenia; 21. edycję Juliady – Młodzieżowego Festiwalu Sportu – 600 uczestników imprez sportowych; 14. karnawałowy Bal Młodych Liderów – 130 uczestników; projekt edukacyjno-aktywizacyjny *Młodzież Działa Lokalnie* – 60 uczestników; I Młodzieżowe Dni Wolontariatu – 160 uczestników wydarzenia; 15. edycję Krakowskiej Akademii Samorządności – 70 uczestników szkoleń; Turniej Sportowy Samorządów Uczniowskich – 100 uczestników zawodów sportowych. Realizując działanie „Młode Media” wydano 8 numerów magazynu dla młodzieży „Młody Kraków Czytajże”; przygotowano i zrealizowano Youth Krak Hack – hackaton projektów społecznych z udziałem 38 uczestników; wydrukowano i przesłano do szkół ponadpodstawowych poradnik „Młody Kraków” w nakładzie 10 tys. sztuk.

Przykładem budowania postaw obywatelskich jest zrealizowanie w roku 2019 projektów społecznych, m.in.:

- ✦ Projekt *Weź zagłosuj* – uczestnictwo Młodzieżowego Domu Kultury im. K.I. Gałczyńskiego w ogólnopolskim konkursie dla młodzieży, który miał na celu zaangażowanie młodych w działania polegające na zwiększeniu frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego.
- ✦ Projekt *Eurolekcje* – w ramach Informacji Młodzieżowej, pomagającej ukierunkować młodym ich przyszłe wybory edukacyjne i zawodowe, przeprowadzono *Eurolekcje* dotyczące wolontariatu europejskiego oraz 30 warsztatów z programu Europejskiego Korpusu Solidarności, dla 600 uczniów krakowskich szkół ponadpodstawowych.
- ✦ Projekt *Poza Stereotypy – Ja Obywatel* – Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana zrealizowało autorski projekt budujący postawy obywatelskie oraz wzmacniający poczucie odpowiedzialności za szkołę, dzielnicę i miasto.
- ✦ Projekt *Uczeń-Obywatel* – Młodzieżowy Dom Kultury im. K.I. Gałczyńskiego przygotował dla młodych ze szkół ponadpodstawowych cykl comiesięcznych spotkań samorządowych. Celem projektu było zapoznanie uczniów z historią, strukturą i funkcjonowaniem samorządu terytorialnego na szczeblu dzielnicowym i miejskim.
- ✦ Projekt *Empatia i wielokulturowość* – projekt, zrealizowany przez Fundację Internationaler Bund Polska, był odpowiedzią na wyzwanie postawione współczesnym uczniom, świadkom przekształcania się homogenicznego etnicznie i kulturowo miasta w wielokulturową społeczność.

Aktywizowanie i edukowanie młodzieży, by mogła i chciała wpływać na rozwój Miasta przez wyrażanie swoich opinii, było przedmiotem następujących działań w roku 2019:

- ✦ Młodzieżowy Ambasador Budżetu Obywatelskiego – wyłoniono 20 Młodzieżowych Ambasadorów, których rolą było uświadamianie, edukowanie i aktywizowanie młodych ludzi po to, aby zwiększyć

widoczność Budżetu Obywatelskiego wśród nastolatków oraz zmotywować ich do czynnego udziału w inicjatywie miejskiej.

- ✦ Warsztaty ewaluacyjne dla Młodzieżowej Rady Krakowa.
- ✦ Zintensyfikowane działania informacyjne, służące wzmocnieniu i rozpowszechnieniu marki Młody Kraków 2.0 wśród odbiorców programu (wymiernymi efektami tego były: o 39% więcej użytkowników strony internetowej, o 163% więcej publikowanych postów na fan page'u, o 500% większy zasięg wybranych postów na fan page'u i 1 078% więcej polubień fan page'a).

W listopadzie 2019 roku w Urzędzie Miasta Krakowa odbyła się międzynarodowa konferencja „Centra Młodzieżowe jako narzędzie polityki młodzieżowej” z udziałem miasta partnerskiego Norymbergi, poświęcona wymianie dobrych praktyk w zakresie tworzenia centrów młodzieżowych – jako zadanie wynikające z miejskiego Programu *Młody Kraków 2.0*, skupione na tworzeniu przestrzeni do spotkań o charakterze wielokulturowym tak, aby jak najwięcej młodych ludzi przyjmowało postawę otwartości na różnorodność i wielokulturowość.

Programy i wydarzenia kulturalne w roku 2019 na rzecz młodzieży objęły 1 296 imprez, w których wzięło udział 10 526 osób.

Ponadto kontynuowano współpracę z organizacjami zajmującymi się problemami młodzieży: Policją, Strażą Miejską, Instytutem Socjologii UJ oraz innymi organizacjami i ośrodkami nauki.

III.5. Budżet Obywatelski

W 6. edycji Budżetu Obywatelskiego Krakowa na projekty zaplanowano kwotę 30 mln PLN. Z tej kwoty na projekty ogólnomiejskie przeznaczono 10 mln PLN, natomiast na projekty dzielnicowe 20 mln PLN.

Pod względem wielkości przeznaczanych środków krakowski Budżet Obywatelski jest na 4. miejscu w Polsce, w edycji z 2019 roku. Większe kwoty na ten cel przeznaczyły: Warszawa (83,1 mln PLN), Łódź (50 mln PLN) oraz Katowice (31,5 mln PLN).

W stosunku do poprzednich lat, w związku z zapisami ustawy, w 2019 roku wysokość Budżetu Obywatelskiego wzrosła prawie 2,5-krotnie. Proporcja Budżetu względem wydatków ogółem Miasta wyniosła 0,5%.

Tabela III.7. Budżet Obywatelski Krakowa (w mln PLN) w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Wysokość Budżetu Obywatelskiego	12,1	12,5	30,0

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Największe kwoty na Budżet Obywatelski w 2019 roku przeznaczono na projekty dzielnic: IV Prądnik Biały (1 740 tys. PLN), VIII Dębniki (1 668 tys. PLN) oraz XVIII Nowa Huta (1 523 tys. PLN).

W przeliczeniu na jednego mieszkańca największą kwotą dysponowali mieszkańcy dzielnic: IX Łagiewniki-Borek Fałęcki (50 PLN), VII Zwierzyniec (48 PLN) i XIII Podgórze (40 PLN).

W 6. edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa mieszkańcy złożyli łącznie 949 propozycji. Najwięcej zadań dotyczyło kategorii: „infrastruktura” (27%, 255 wniosków), „zielen i ochrona środowiska” (20%, 192) oraz „sport i infrastruktura sportowa” (18%, 167). Wśród nich znalazło się 725 propozycji zadań o charakterze dzielnicowym oraz 224 o charakterze ogólnomiejskim. Najwięcej propozycji zadań o charakterze dzielnicowym zgłoszono w dzielnicach: XVIII Nowa Huta (99), IV Prądnik Biały (62) oraz II Grzegórzki (61).

Na etapie weryfikacji i opiniowania negatywnie zweryfikowano 385 propozycji zadań (41%), 8 propozycji zadań wycofano lub połączono z innymi. Statystyki pozytywnych weryfikacji obejmują również propozycje zadań przywrócone po etapie protestów (21). Odsetek propozycji zadań odrzuconych lub wycofanych w Krakowie jest przeciętny w porównaniu z innymi miastami. Najwięcej projektów odrzucono w 2019 roku w Dąbrowie Górniczej (56%), w Sopocie (51%) oraz we Wrocławiu (48%).

W 6. edycji Budżetu Obywatelskiego mieszkańcy Krakowa mogli głosować drogą elektroniczną oraz bezpośrednio (papierową). Przygotowano 150 punktów do głosowania, w których mogli oni oddać swój głos w formie papierowej. Oprócz tego funkcjonował mobilny punkt głosowania, który pojawiał się w trakcie wydarzeń miejskich oraz w popularnych miejscach w Krakowie (uczelnie, punkty przesiadkowe). Punkty do głosowania organizowane były m.in. w siedzibach rad dzielnic, ośrodkach kultury i ich filiach, filiach Biblioteki Kraków, ośrodkach Programu Aktywności Lokalnej i centrach aktywności seniora. Ponad połowa punktów była przystosowana dla osób niepełnosprawnych (58%). Równie wysoki odsetek stanowiły te z dostępem do komputera (61%).

W 6. edycji Budżetu Obywatelskiego Krakowa oddano 53 647 głosów, w tym 50 004 głosów ważnych (przy 32 958 ważnych głosach mieszkańców głosujących w 2018 roku i 29 682 w 2017 roku). Przy uwzględnieniu wszystkich głosów frekwencja wyniosła 7%.

Tabela III.8. Liczba oddanych głosów w kategoriach Budżetu Obywatelskiego 2019

	Procent głosów
Zielen i ochrona środowiska	40
Infrastruktura	21
Sport i infrastruktura sportowa	14
Kultura	6
Bezpieczeństwo	6
Zdrowie	5
Społeczeństwo	4
Edukacja	3
Infrastruktura rowerowa	2

Źródło: Raport ewaluacyjny Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa 2019

Najwięcej głosów mieszkańcy oddali na propozycje zadań z kategorii „zielen i ochrona środowiska” (40%), „infrastruktura” (21%) oraz „sport i infrastruktura sportowa” (14%). Preferencje poszczególnych grup wiekowych wobec kategorii zadań są zbliżone. Niezależnie od wieku większość głosujących preferuje te z kategorii „zielen i ochrona środowiska”, „infrastruktura” i „infrastruktura sportowa”.

W 6. edycji Budżetu Obywatelskiego w 2019 roku do realizacji wybrano 172 projekty – 10 projektów ogólnomiejskich oraz 162 dzielnicowe.

Spośród projektów ogólnomiejskich najwięcej głosów zdobył *TAK DLA PARKU PRZY KARMELICKIEJ* (20 571 punktów), drugie miejsce projekt *JASNE, że Bulwary! – piękne i bezpieczne Bulwary nad Wisłą* (10 527 punktów). Na trzecim miejscu znalazł się projekt *Młynówka Królewska – najdłuższy park w Polsce!* (10 408 punktów).

Szczegółowa lista projektów dzielnicowych i ogólnomiejskich wybranych do realizacji w 6. edycji Budżetu Obywatelskiego została opublikowana na stronie www.budzet.krakow.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa.

III.6. Inicjatywa Lokalna

W 2019 roku do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK trafiły 23 wnioski o realizację inicjatyw lokalnych, z których 12 zostało pomyślnie zrealizowanych.

Tabela III.9. Informacje o realizacji inicjatyw lokalnych w 2019 roku

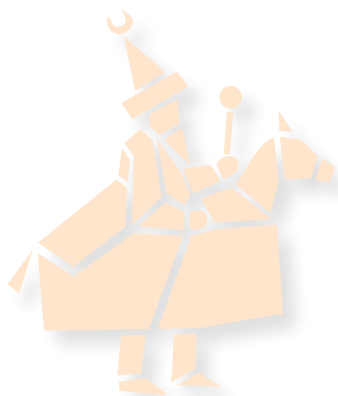
Tytuł	Stan realizacji	Dzielnica
Ekopiknik na Zielonym	Zrealizowany	XVIII Nowa Huta
„Ogród deszczowy”	Zrealizowany	XVIII Nowa Huta
Zielony Ruczaj	Zrealizowany	VIII Dębniki
Wybieg dla psów „Psi zakątek w Bieńczycach”	Brak realizacji	XVI Bieńczyce
Społeczne wydawnictwo lokalne – gazetka	Zrealizowany	XVII Wzgórza Krzesławickie
Turniej piłkarski Huta „Champions League 2019”	Zrealizowany	XIV Czyżyny
Nowa zieleń przyuliczna „Piękna Fatimska”	Zrealizowany	XVI Bieńczyce
Ogródek „Dla Sąsiadki”	Zrealizowany	XVI Bieńczyce
Organizacja Dożynek Ogrodowych na ogródkach działkowych ROD „Wisła”	Zrealizowany	XVIII Nowa Huta
„Ogród różany rozproszony”	Zrealizowany	XVIII Nowa Huta
Sąsiedzkie miejsce wspólne	Zrealizowany	II Grzegórzki
„404 flagi z okazji Narodowego Święta Niepodległości” w ramach współpracy polsko-ukraińskiej	Brak realizacji	I Stare Miasto
„Moja młodość. Moje Wspomnienia” – cykl 5 spotkań z seniorami	Zrealizowany	XVIII Nowa Huta
„Wigilia łączy nas”	Brak realizacji	XII Bieżanów-Prokocim
„Zielony salonik na Ruczaju – gramy w zielone”	Brak realizacji	VIII Dębniki
Festiwal Regionalnych Przetworów Domowych	Brak realizacji	III Prądnik Czerwony
„Zróbmy razem wspólny projekt”. Rolety dla klas SP nr 27	Brak realizacji	XI Podgórze Duchackie

Tytuł	Stan realizacji	Dzielnica
Koncert kolęd w nowohuckim DPS	Brak realizacji	XVIII Nowa Huta
Wigilijne spotkanie mieszkańców	Brak realizacji	XVIII Nowa Huta
Międzypokoleniowa prezentacja artystyczna – spotkanie integracyjne	Brak realizacji	VI Bronowice
Międzypokoleniowa Wigilia Składkowa	Zrealizowany	I Stare Miasto
„Kolory wiedzy. Kolory kultury”	Brak realizacji	XIII Podgórze
Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej „Wanda Cup 2019”	Brak realizacji	XVI Bieńczyce

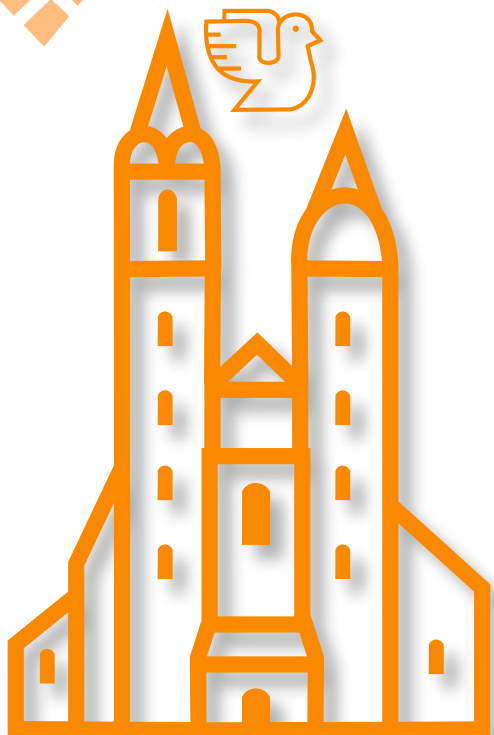
Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Głównymi obszarami, w których mieszkańcy wykazywali duże zaangażowanie, były inicjatywy związane z zielenią miejską, ale nie brakowało również projektów sportowych i społecznych. Na realizację inicjatyw w 2019 roku przeznaczono kwotę ponad 160 tys. PLN.

IV Oświata i wychowanie

IV. Oświata i wychowanie

IV.1. Oferta edukacyjna Krakowa

W roku szkolnym 2019/2020 w Krakowie funkcjonowało 418 różnego typu szkół i placówek samorządowych oraz 726 placówek prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż Gmina Miejska Kraków. Do samorządowych szkół i przedszkoli uczęszczało 97 871 dzieci, młodzieży i dorosłych; do szkół i przedszkoli nie-samorządowych – 44 028 osób.

IV.2. Przedszkola

W roku szkolnym 2019/2020 do wszystkich typów ogólnodostępnych przedszkoli w Krakowie uczęszczało ogółem 33 187 dzieci, tj. o 3,65% więcej niż w roku poprzednim. Najliczniejszą grupę stanowiły trzylatki (25,3%). Do 726 oddziałów w 124 samorządowych przedszkolach i 31 oddziałów przedszkolnych przy 20 samorządowych szkołach podstawowych zapisanych było 17 636 dzieci. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowiły dzieci 6-letnie i starsze (26,15%), a najmniejszą dzieci 2,5-letnie (1,03%).

Tabela IV.1. Informacje o ogólnodostępnych przedszkolach w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020

		2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba przedszkoli	Ogółem, z tego:	387	405	412
	samorządowe	123	124	124
	publiczne niesamorządowe	66	78	86 ¹
	niepubliczne niesamorządowe	159	165	166 ²
	oddziały przedszkolne przy samorządowych szkołach podstawowych	23	21	20
	oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych niesamorządowych	16	17	16
Liczba uczęszczających dzieci	Ogółem, z tego:	30 745	32 020	33 187
	samorządowe	17 128	17 081	17 003
	publiczne niesamorządowe	4 854	6 070	6 914 ¹
	niepubliczne niesamorządowe	7 938	8 045	8 431 ²
	oddziały przedszkolne przy samorządowych szkołach podstawowych	651	626	633
	oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych niesamorządowych	174	198	206

		2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba oddziałów w przedszkolach	Ogółem, z tego:	1 568	1 613	1 756
	samorządowe	721	724	726
	publiczne niesamorządowe	257	321	391 ¹
	niepubliczne niesamorządowe	540	519	585 ²
	oddziały przedszkolne przy samorządowych szkołach podstawowych	33	30	31
	oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych niesamorządowych	17	19	23
Średnia liczba dzieci w oddziale przedszkolnym	Średnia liczba dzieci w oddziale:	19,61	19,85	18,90
	samorządowe	23,76	23,59	23,42
	publiczne niesamorządowe	18,89	18,91	17,68 ¹
	niepubliczne niesamorządowe	14,70	15,50	14,41 ²
	oddziały przedszkolne przy samorządowych szkołach podstawowych	19,73	20,87	20,42
	oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych niesamorządowych	10,24	10,42	8,96

¹ w tym 1 punkt przedszkolny (1 oddział, 6 dzieci)

² w tym 17 punktów przedszkolnych (34 oddziały, 309 dzieci)

Źródło: Wydział Edukacji UMK

IV.3. Szkoły podstawowe i wygaszane gimnazja

Nauka w szkołach podstawowych odbywa się w trybie ośmioletnim. W roku szkolnym 2019/2020 w Krakowie działało 178 ogólnodostępnych szkół podstawowych, w których uczyło się 54 038 uczniów. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba szkół zmniejszyła się o 3 placówki, a liczba uczniów wzrosła o 335 osób. Do szkół samorządowych uczęszczało 81,2% ogółu krakowskich uczniów, do placówek publicznych niesamorządowych 9,1%, a do niepublicznych niesamorządowych 9,7% uczniów.

W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH NAUKĘ ROZPOCZĘŁO 7 240 PIERWSZOKLASISTÓW

Tabela IV.2. Informacje o ogólnodostępnych szkołach podstawowych w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020

		2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liczba szkół	Ogółem, z tego:	177	181	178
	samorządowe	110	110	111 ¹
	publiczne niesamorządowe	18	18	18
	niepubliczne niesamorządowe	49	53	49 ²
Liczba uczniów	Ogółem, z tego:	46 512	53 703	54 038
	samorządowe	38 588	44 078	43 864 ¹
	publiczne niesamorządowe	3 749	4 602	4 931
	niepubliczne niesamorządowe	4 175	5 005	5 243 ²
Liczba oddziałów	Ogółem, z tego:	2 287	2 675	2 752
	samorządowe	1 812	2 096	2 113 ¹
	publiczne niesamorządowe	166	210	233
	niepubliczne niesamorządowe	309	369	406 ²
Średnia liczba dzieci w klasie	Średnia liczba dzieci w klasie:	20,34	20,08	19,64
	samorządowe	21,30	21,03	20,76 ¹
	publiczne niesamorządowe	22,58	21,91	21,16
	niepubliczne niesamorządowe	13,51	13,56	12,91 ²
Liczba uczniów rozpoczynających naukę w klasach pierwszych	Ogółem, z tego:	6 377	7 066	7 240
	samorządowe	5 245	5 752	5 743 ¹
	publiczne niesamorządowe	565	598	695
	niepubliczne niesamorządowe	567	716	802 ²
Liczba szkół prowadzących świetlice	Samorządowe	104	109	111
Liczba klas integracyjnych	Samorządowe	135	163	171

¹ bez ogólnokształcącej szkoły muzycznej mieszczącej się przy ul. Basztowej² w tym szkoły podstawowe dla dorosłych (ogółem 8 oddziałów, 62 uczniów)

Źródło: Wydział Edukacji UMK

W 2019 ROKU W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH ODBYŁ SIĘ PIERWSZY EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

Egzamin ma formę pisemną i jest obowiązkowym warunkiem ukończenia edukacji podstawowej: w 2019 roku 7 190 uczniów rozwiązywało zadania z języka polskiego, matematyki oraz języka obcego (w większości wybierano język angielski).

Tabela IV.3. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku (w %)¹

	Język polski	Matematyka	Język angielski
Polska	63	45	59
Województwo małopolskie	67	50	61
Kraków	72	60	76

¹ w dniach 15–17 kwietnia 2019 roku arkusz standardowy rozwiązywało 6 960 uczniów

Źródło: www.cke.edu.pl, www.oke.krakow.pl

Szczegółowe sprawozdania z przebiegu i wyników egzaminu ósmoklasisty znajdują się na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie: www.oke.krakow.pl.

ROK 2019 BYŁ OSTATNIM ROKIEM FUNKCJONOWANIA EDUKACJI NA POZIOMIE GIMNAZJALNYM

Naukę zakończyło 6 221 uczniów gimnazjalnych klas trzecich prowadzonych łącznie w 107 szkołach (w wygaszanych gimnazjach oraz oddziałach gimnazjalnych w szkołach podstawowych i liceach ogólnokształcących). W dniach 10–12 kwietnia 2019 roku przeprowadzony został ostatni egzamin gimnazjalny, zamykając, trwając od 1999 roku, nauczanie gimnazjalne w Polsce.

Tabela IV.4. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2019 roku (w %)¹

	Język polski	Historia i WOS	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze	Język angielski (poziom podstawowy)
Polska	63	59	43	49	68
Województwo małopolskie	67	62	47	52	69
Kraków	72	69	57	60	82

¹ w dniach 10–12 kwietnia 2019 roku arkusz standardowy rozwiązywało 6 103 uczniów

Źródło: www.cke.edu.pl, www.oke.krakow.pl

Szczegółowe sprawozdania z przebiegu i wyników egzaminów gimnazjalnych znajdują się na stronie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie: www.oke.krakow.pl.

IV.4. Szkoły ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe

Do 30 czerwca 2019 roku funkcjonowały w Krakowie ogólnodostępne placówki: trzyletnie licea ogólnokształcące, czteroletnie technika, branżowe szkoły I stopnia oraz kontynuujące kształcenie w ich strukturach oddziały dotychczasowych ponadgimnazjalnych zasadniczych szkół zawodowych, oraz szkoły policealne. Od 1 września 2019 roku dotychczasowe ponadgimnazjalne trzyletnie licea ogólnokształcące stały się ponadpodstawowymi czteroletnimi liceami ogólnokształcącymi, a dotychczasowe ponadgimnazjalne czteroletnie technika – ponadpodstawowymi pięcioletnimi technikami. Branżowe szkoły II stopnia zaczęły funkcjonować od 1 września 2020 roku.

**W ROKU SZKOLNYM 2019/2020 W KRAKOWIE FUNKCJONOWAŁO
ŁĄCZNIE 175 SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH/PONADGIMNAZJALNYCH
RÓŻNEGO TYPU: 76 SAMORZĄDOWYCH I 99 NIESAMORZĄDOWYCH**

Tabela IV.5. Liczba szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych, które wykazały uczniów, w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020

Typ szkoły	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Szkoły samorządowe:			
licea ogólnokształcące dla młodzieży	33	33	35
szkoły dla młodzieży kształcące w zawodach	37	34	34
licea ogólnokształcące dla dorosłych	7	7	6
szkoły dla dorosłych kształcące w zawodach	3	1	1
Ogółem ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe szkoły samorządowe	80	75	76
Szkoły niesamorządowe:			
licea ogólnokształcące dla młodzieży	26	27	30
szkoły dla młodzieży kształcące w zawodach	11	12	13
licea ogólnokształcące dla dorosłych	25	20	20
szkoły dla dorosłych kształcące w zawodach	52	50	36
Ogółem ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe szkoły niesamorządowe	114	109	99
Ogółem szkoły ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe	194	184	175

Źródło: Wydział Edukacji UMK

**W WYNIKU REFORMY OŚWIATY OD 1 WRZEŚNIA 2019 ROKU NAUKĘ W KLASACH
PIERWSZYCH SZKÓŁ ŚREDNICH ROZPOCZĘLI RÓWNOCZEŚNIE ABSOLWENCI KLAS
ÓSMYCH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ORAZ KLAS TRZECICH SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH**

Łączna liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych w Krakowie wyniosła 50 632 osoby, co stanowiło wzrost o 9 278 osób (tj. 22,43%) w stosunku do roku 2018. Liczba oddziałów zwiększyła się o 353.

Do liceów ogólnokształcących, w tym liceów dla dorosłych, uczęszczało 25 370 osób (50,1% wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych), natomiast do szkół kształcących w zawodach dla młodzieży i dorosłych – 25 262 osoby (49,9%).

Tabela IV.6. Ogólnodostępne szkoły ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe – liczba uczniów, oddziałów oraz średnia liczebność oddziałów w latach szkolnych 2018/2019–2019/2020

Typ szkoły	Liczba uczniów		Liczba oddziałów		Średnia liczebność oddziału	
	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020
Szkoły samorządowe:						
licea ogólnokształcące dla młodzieży	13 393	17 923	482	669	27,79	26,79
szkoły dla młodzieży kształcące w zawodach	11 286	13 951	435	526	25,94	26,52
licea ogólnokształcące dla dorosłych	695	633	27	26	25,74	24,35
szkoły dla dorosłych kształcące w zawodach	234	213	8	7	29,25	30,43
Ogółem ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe szkoły samorządowe	25 608	32 720	952	1 228	26,90	26,64
Szkoły niesamorządowe:						
licea ogólnokształcące dla młodzieży	2 819	5 043	144	244	19,58	20,67
szkoły dla młodzieży kształcące w zawodach	2 121	2 780	111	131	19,11	21,22
licea ogólnokształcące dla dorosłych	1 753	1 771	81	77	21,64	23,00
szkoły dla dorosłych kształcące w zawodach	9 053	8 318	420	381	21,55	21,83

Typ szkoły	Liczba uczniów		Liczba oddziałów		Średnia liczebność oddziału	
	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020	2018/2019	2019/2020
Ogółem ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe szkoły niesamorządowe	15 746	17 912	756	833	20,83	21,50
Ogółem szkoły ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe	41 354	50 632	1 708	2 061	24,21	24,57

Źródło: Wydział Edukacji UMK

1 września 2019 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 roku w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2019 r. poz. 316).

Zawody szkolnictwa branżowego przyporządkowano do branż, uwzględniając specyfikę umiejętności zawodowych lub zakres, w jakim umiejętności te są wykorzystywane podczas wykonywania zadań zawodowych.

Tabela IV.7. Kierunki kształcenia w samorządowych ogólnodostępnych szkołach kształcących w zawodach w roku szkolnym 2019/2020

Branża	Liczba uczniów	(w %)
Ogółem, z tego:	13 847	100,00
audiowizualna (AUD)	204	1,47
ochrony i bezpieczeństwa osób i mienia (BPO)	55	0,40
budowlana (BUD)	513	3,70
chemiczna (CHM)	411	2,97
drzewno-meblarska (DRM)	41	0,30
ekonomiczno-administracyjna (EKA)	705	5,09
elektroenergetyczna (ELE)	758	5,47
elektroniczno-mechatroniczna (ELM)	1 728	12,48
fryzjersko-kosmetyczna (FRK)	432	3,12
górnictwo-wiertnicza (GIW)	48	0,35
handlowa (HAN)	165	1,19
hotelarsko-gastronomiczno-turystyczna (HGT)	2 414	17,43
teleinformatyczna (INF)	2 640	19,07
mechaniczna (MEC)	57	0,41
przemysłu mody (MOD)	138	1,00
motoryzacyjna (MOT)	1 171	8,46
ogrodnicza (OGR)	262	1,89
poligraficzna (PGF)	674	4,87

Branża	Liczba uczniów	(w %)
spożywcza (SPC)	165	1,19
spedycyjno-logistyczna (SPL)	949	6,85
transportu kolejowego (TKO)	95	0,69
transportu lotniczego (TLO)	222	1,60

Źródło: Wydział Edukacji UMK

W 2019 ROKU W KRAKOWIE DO EGZAMINU MATURALNEGO ZE WSZYSTKICH PRZEDMIOTÓW OBOWIĄZKOWYCH W PIERWSZYM TERMINIE (MAJ) PRZYSTĄPIŁO 7 644 TEGOROCZNYCH ABSOLWENTÓW. 88% Z NICH POZYTYWNIENIE ZALICZYŁO EGZAMINY OBOWIĄZKOWE

Tabela IV.8. Zdawalność matury w sesji głównej, w latach 2017–2019¹ (w %)

	2017	2018	2019
Polska	78	80	80
Województwo małopolskie	83	83	85
Kraków	86	86	88

¹ wyniki średnie obliczone dla tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych, sesja majowa

Źródło: www.oke.krakow.pl

Tabela IV.9. Średnie wyniki obowiązkowych egzaminów maturalnych w 2019 roku¹ (w %)

	J. polski	Matematyka	J. angielski	J. niemiecki	J. francuski
Polska	52	58	72	61	81
Województwo małopolskie	54	62	73	65	84
Kraków	58	66	81	85	86

¹ wyniki średnie obliczone dla tegorocznych absolwentów, sesja majowa, przedmiot obowiązkowy na poziomie podstawowym część pisemna

Źródło: www.oke.krakow.pl

Zdawalność egzaminu maturalnego po wszystkich sesjach (maj, czerwiec, sierpień) wyniosła 93%.

Tabela IV.10. Pozycja krakowskich liceów w wojewódzkim rankingu liceów, sporządzonym przez magazyn „Perspektywy” dla Województwa małopolskiego za 2019 rok¹

Pozycja w rankingu	Nazwa szkoły
1	V LO im. Augusta Witkowskiego
2	I LO im. Bartłomieja Nowodworskiego
3	VII Prywatne LO im. Mikołaja Reja
5	III Społeczne LO im. Juliusza Słowackiego STO
6	II LO im. Króla Jana III Sobieskiego

7	VIII Prywatne Akademickie LO
9	VIII LO im. Stanisława Wyspiańskiego
12	LO Zakonu Pijarów im. ks. Stanisława Konarskiego
13	Publiczne Salezjańskie LO
14	VI LO im. Adama Mickiewicza
17	VII LO im. Zofii Nałkowskiej
26	III LO im. Jana Kochanowskiego
27	Katolickie LO im. Świętej Rodziny z Nazaretu
29	IV LO im. Tadeusza Kościuszki

¹ pierwszych 30 miejsc rankingu, kryteria: sukcesy szkoły w olimpiadach, wyniki matury z przedmiotów obowiązkowych oraz wyniki matury z przedmiotów dodatkowych

Źródło: www.perspektywy.pl

Tabela IV.11. Pozycja krakowskich techników w wojewódzkim rankingu techników magazynu „Perspektywy” dla Województwa małopolskiego za 2019 rok¹

Pozycja w rankingu	Nazwa szkoły
2	Technikum Łączności nr 14 im. Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku
3	Technikum Chemiczne i Ochrony Środowiska nr 3
4	Technikum Energetyczno-Elektroniczne nr 9 im. Tadeusza Kościuszki
7	Technikum Budowlane nr 1
10	Technikum Ekonomiczno-Hotelarskie nr 4
15	Technikum Gastronomiczne nr 11

¹ pierwszych 30 miejsc rankingu, kryteria: sukcesy szkoły w olimpiadach, wyniki matury z przedmiotów obowiązkowych, wyniki matury z przedmiotów dodatkowych oraz z egzaminu zawodowego

Źródło: www.perspektywy.pl

IV.5. Szkoły muzyczne

Na mocy porozumienia z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym dla 4 szkół muzycznych działających na terenie miasta.

W Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I stopnia uczniowie otrzymują wykształcenie muzyczne oraz realizują podstawę programową kształcenia ogólnego ośmioletniej szkoły podstawowej. W pozostałych szkołach muzycznych dzieci i młodzież, na co dzień uczęszczające do innych szkół, mają możliwość uzyskania podstawowego wykształcenia muzycznego. Ukończenie szkoły muzycznej I stopnia pozwala na kontynuację kształcenia w szkole muzycznej II stopnia.

Szkoły muzyczne przyjmują uczniów na podstawie badania uzdolnień. Prowadzą też dla kandydatów poradnictwo, obejmujące w szczególności informowanie o zasadach przyjęć, warunkach nauki i programie kształcenia.

Tabela IV.12. Liczba uczniów w szkołach muzycznych w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020

	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia, ul. Basztowa 8	479	505	475
Szkoła Muzyczna I stopnia nr 1, ul. Pilotów 51	401	379	353
Szkoła Muzyczna I i II stopnia, ul. Józefińska 10	556	557	573
Szkoła Muzyczna I stopnia w ZSiP „Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących” ¹ , ul. Tyniecka 6	133	142	145
Ogółem	1 569	1 583	1 546

¹ zmiana nazwy ze „Szkoła Muzyczna I stopnia przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie” na „Szkoła Muzyczna I stopnia w Zespole Szkół i Placówek »Centrum dla Niewidomych i Słabowidzących«”

Źródło: Wydział Edukacji UMK

IV.6. Kształcenie specjalne i integracyjne

Liczba dzieci i uczniów ogółem we wszystkich typach placówek specjalnych, w tym prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż Gmina Miejska Kraków, wynosiła 2 496.

2 105 dzieci i młodzieży (84,3% ogółu) o specjalnych potrzebach edukacyjnych (z uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, uczestniczących w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych) uczęszczało do przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków.

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami oraz niedostosowane społecznie i zagrożone niedostosowaniem, wymagające specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Podstawą do organizowania kształcenia specjalnego uczniów we wszystkich typach szkół jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego lub zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, wydawane przez zespoły orzekające, funkcjonujące w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Tabela IV.13. Liczba uczniów, oddziałów oraz średnia liczebność oddziałów w przedszkolach i szkołach specjalnych w latach szkolnych 2018/2019–2019/2020

Typ	Liczba uczniów		Liczba oddziałów		Średnia liczebność	
	2018/19	2019/20	2018/19	2019/20	2018/19 ¹	2019/20 ²
Ogółem przedszkola, z tego:	330	311	53	78	4,70	3,99
przedszkola specjalne samorządowe	99	98	25	28	3,96	3,50
przedszkola specjalne przyszpitalne samorządowe	81	66	–	18	–	3,67
przedszkola specjalne niesamorządowe	150	147	28	32	5,36	4,59
Ogółem szkoły podstawowe, z tego:	1 032	1 142	204	281	4,47	4,06
szkoły podstawowe specjalne samorządowe	797	870	167	200	4,77	4,35
szkoły podstawowe specjalne przyszpitalne samorządowe	120	125	–	31	–	4,03
szkoły podstawowe specjalne niesamorządowe	115	147	37	50	3,11	2,94
Ogółem gimnazja i oddziały gimnazjalne, z tego:	248	–	31	–	6,23	–
gimnazja i oddziały gimnazjalne specjalne samorządowe	171	–	28	–	6,11	–
gimnazja i oddziały gimnazjalne specjalne przyszpitalne samorządowe	55	–	–	–	–	–
gimnazja i oddziały gimnazjalne specjalne niesamorządowe	22	–	3	–	7,33	–
Ogółem licea i szkoły kształcące w zawodach, z tego:	784	937	128	179	5,72	5,23
licea ogólnokształcące specjalne samorządowe	23	14	6	5	3,83	2,80
licea ogólnokształcące specjalne przyszpitalne samorządowe	52	85	–	23	–	3,70

Typ	Liczba uczniów		Liczba oddziałów		Średnia liczebność	
	2018/19	2019/20	2018/19	2019/20	2018/19 ¹	2019/20 ²
szkoły kształcące w zawodach specjalne samorządowe	654	764	111	137	5,89	5,58
licea ogólnokształcące specjalne niesamorządowe	23	26	3	3	7,67	8,67
szkoły kształcące w zawodach specjalne niesamorządowe	32	48	8	11	4,00	4,36
Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych – szkoły/placówki samorządowe	85	83	–	–	–	–
Z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych – szkoły/placówki niesamorządowe	23	23	–	–	–	–
Ogółem – samorządowe	2 137	2 105	337	442	5,18	4,57
Ogółem – niesamorządowe	365	391	79	96	4,33	3,83
Ogółem	2 502	2 496	416	538	5,00	4,44

¹ obliczono z wyłączeniem uczniów w szkołach przyszpitalnych

² obliczono z wyłączeniem uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

Źródło: Wydział Edukacji UMK

W roku szkolnym 2019/2020 w 199 oddziałach integracyjnych szkół samorządowych wszystkich typów uczyło się 783 uczniów z niepełnosprawnościami.

Tabela IV.14. Liczba oddziałów integracyjnych w placówkach samorządowych i liczba uczęszczających do nich uczniów z niepełnosprawnościami w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020

	Liczba oddziałów		Liczba uczniów z niepełno-sprawnością		Liczba uczniów z niepełno-sprawnością	
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów z niepełno-sprawnością	Liczba oddziałów	Liczba uczniów z niepełno-sprawnością	Liczba oddziałów	Liczba uczniów z niepełno-sprawnością
	2017/2018	2018/2019	2018/2019	2019/2020	2019/2020	2019/2020
Szkoły podstawowe	135	573	163	674	171	691
Licea ogólnokształcące	9	44	10	41	17	53
Szkoły kształcące w zawodach	11	30	11	22	13	39
Ogółem	155	647	184	737	199	783

Źródło: Wydział Edukacji UMK

IV.7. Zatrudnienie nauczycieli w placówkach samorządowych

LICZBA NAUCZYCIELI W SZKOŁACH I PLACÓWKACH SAMORZĄDOWYCH WZROSŁA O 510 OSÓB (242,68 ETATÓW) W PORÓWNANIU Z POPRZEDNIM ROKIEM – OGÓŁEM ZATRUDNIONYCH BYŁO 13 549 OSÓB (11 780,30 ETATÓW)

Tabela IV.15. Liczba etatów nauczycieli w samorządowych szkołach i placówkach w latach szkolnych 2018/2019–2019/2020

Typ placówki	2018/2019	2019/2020
Ogółem, z tego:	11 537,62	11 780,30
samorządowe przedszkola	1 558,12	1 589,22
szkoły podstawowe	4 148,47	4 073,93
zespoły szkół sportowych	147,06	144,21
zespoły szkół ogólnokształcących p+sp (gmina)	755,96	773,45
zespoły szkół ogólnokształcących lo+sp (powiat)	296,91	215,74
zespół szkół integracyjnych	140,72	133,21
licea ogólnokształcące samodzielne	1 053,91	1 352,11
zespoły szkół zawodowych	1 201,70	1 293,77
centra kształcenia	103,76	96,18
szkoły muzyczne	268,98	269,69
zespoły szkół specjalnych	410,38	409,60
specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	780,63	781,25
Zespół Placówek Resocjalizacyjno-Socjoterapeutycznych	49,58	49,04
poradnie psychologiczno-pedagogiczne	247,10	248,75
bursy szkół ponadpodstawowych	34,63	35,83
Szkolne Schronisko Młodzieżowe	1,00	1,00
placówki sportowo-rekreacyjne	90,00	88,84
młodzieżowe domy kultury	248,71	224,48

Źródło: Wydział Edukacji UMK

IV.8. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

W Krakowie funkcjonuje 8 samorządowych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym 4 poradnie rejonowe i 4 poradnie specjalistyczne. Zgodnie z §3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 roku w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z 2017 poz. 1743) orzeczenia i opinie dla dzieci i uczniów niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, wydają zespoły działające w poradniach wskazanych przez kuratora oświaty, za zgodą organów prowadzących te poradnie.

Zarządzeniem nr 57/19 Małopolskiego Kuratora Oświaty z dnia 31 lipca 2019 r. w sprawie wskazania poradni psychologiczno-pedagogicznych w województwie małopolskim, w których będą działały zespoły wydające orzeczenia i opinie dla dzieci i uczniów niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, dla uczniów i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Kraków, Małopolska Kurator Oświaty wskazała:

- ✦ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 1 w Krakowie
- ✦ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 2 w Krakowie
- ✦ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 3 w Krakowie
- ✦ Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną nr 4 w Krakowie
- ✦ Specjalistyczną Poradnię Wczesnej Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Krakowie
- ✦ Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną „Krakowski Ośrodek Terapii”
- ✦ Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi
- ✦ Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną dla Dzieci w Wiekach Przedszkolnym, w których działają z dniem 1 września 2019 roku zespoły orzekające, wydające orzeczenia i opinie dla dzieci i uczniów niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Poradnie w ramach prowadzonej działalności przeprowadzają niezbędne badania i wydają orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz indywidualnego nauczania, a także opinie dotyczące wczesnego wspomagania rozwoju dziecka dla dzieci i uczniów niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, uczęszczających do szkół prowadzonych przez powiaty: suski, olkuski, proszowski i miechowski, oraz nieuczęszczających do szkół, a zamieszkałych na terenie ww. powiatów.

Dzieci zamieszkałe w poniżej wymienionych powiatach mogą uzyskać specjalistyczną pomoc zgodnie z właściwością określoną w ww. zarządzeniu:

- ✦ w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Krakowie, ul. A. Chmielowskiego 1 – dzieci z powiatu suskiego
- ✦ w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Krakowie, ul. Siewna 23d – dzieci z powiatu olkuskiego
- ✦ w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 w Krakowie – dzieci z powiatu proszowskiego
- ✦ w Specjalistycznej Poradni Wczesnej Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Krakowie, ul. Półkole 11 – dzieci z powiatu miechowskiego

Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Krakowski Ośrodek Terapii” kontynuuje realizację projektu pn. *TAMA – Krakowskie Centrum Budowania Bezpieczeństwa i Przeciwdziałania Przemocy Szkolnej*. Jego celem jest konsekwentne budowanie bezpieczeństwa w szkołach, zapobieganie różnorodnym formom przemocy szkolnej, a także objęcie wsparciem ofiar tego zjawiska – i uczniów, i nauczycieli. W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 realizowany jest projekt pn. *Krakowska Szkoła Doradztwa Zawodowego*, wspomagający merytorycznie szkolnych doradców zawodowych i wspierający uczniów w wyborach dróg edukacyjnych.

Ponadto do Ewidencji Szkół i Placówek Niepublicznych prowadzonej przez Prezydenta Miasta Krakowa wpisanych jest 18 niesamorządowych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym 7 specjalistycznych.

IV.9. Placówki oświatowo-wychowawcze

W roku szkolnym 2019/2020 Gmina Miejska Kraków prowadziła, podobnie jak w roku poprzednim, 11 młodzieżowych domów kultury (Młodzieżowy Dom Kultury „Dom Harcerza” posiada również filię – Górski Ośrodek Szkolno-Wypoczynkowy „Pod Durbaszką” w Jaworkach), Szkolne Schronisko Młodzieżowe z filią w Zakopanem oraz 3 międzyszkolne ośrodki sportowe. Od 1 września 2017 roku funkcjonuje także Filia Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie pn. „Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana w Krakowie – Filia nr 2 w Gołkowicach Górnych”.

Uczniowie szkół samorządowych mają możliwość zakwaterowania w 3 bursach i 18 internatach prowadzonych przez Miasto, zlokalizowanych przy 8 specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i 10 zespołach szkół. W 2019 roku wykorzystano w nich 1 733 miejsca.

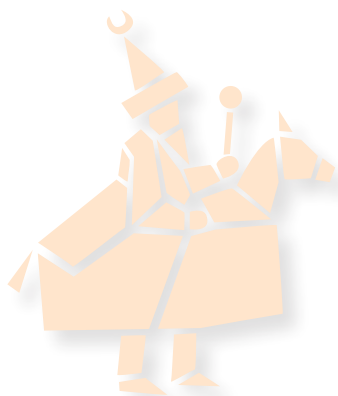
Do Ewidencji Szkół i Placówek Niepublicznych w Krakowie wpisanych jest 8 niepublicznych młodzieżowych domów kultury.

IV.10. Źródła wiedzy o krakowskiej oświacie

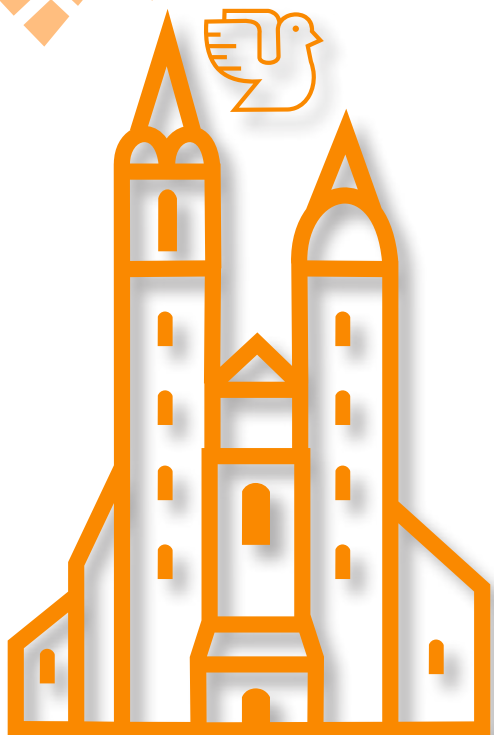
Gmina Miejska Kraków prowadzi dwa portale informacyjne dotyczące przedszkoli, szkół i pozostałych placówek oświatowo-wychowawczych w Krakowie:

- ✦ portal Naszeszkoly.krakow.pl dostarcza informacji na temat wszystkich szkół i placówek na terenie Krakowa: z Systemu Informacji Oświatowej, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, Kuratorium Oświaty, jak również samych szkół
- ✦ Portaledukacyjny.krakow.pl gromadzi ważne ogłoszenia, ciekawe informacje o edukacyjnych inicjatywach i programach oraz wszelkie aktualności

V Przedsiębiorczość i nauka

V. Przedsiębiorczość i nauka

Przedsiębiorczość i nauka jest dziedziną bezpośrednio powiązaną z celami *Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030*, kluczową dla budowania innowacyjnej i kreatywnej gospodarki opartej na wiedzy i współpracy z różnymi środowiskami, poczynając od samych przedsiębiorców, poprzez organizacje ich zrzeszające, a kończąc na instytucjach otoczenia biznesu. Dzięki temu spektrum oddziaływania miejskich przedsięwzięć i aktywności jest niezwykle szerokie, co sprzyja ekonomii zdywersyfikowanej, a przez to silnej i odpornej na wahania koniunkturalne.

PKB DLA KRAKOWA (2017) – 66 487 MLN PLN
PKB DLA MAŁOPOLSKI (2017) – 159 997 MLN PLN
PKB KRAKOWA W 2017 ROKU TO 41,55% PKB CAŁEJ MAŁOPOLSKI

V.1. Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

V.1.1. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON

Wpisowi do rejestru REGON podlegają wszystkie osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w tym prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne), jednostki lokalne wyżej wymienionych podmiotów.

W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) na koniec grudnia 2019 roku było zarejestrowanych 146 919 podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Krakowie. W stosunku rocznym ich liczba zwiększyła się o 6 419, czyli o 4,57%. Sektor prywatny skupiał 99% podmiotów.

Ogółem w Małopolsce na koniec 2019 roku zarejestrowanych było 409 849 podmiotów. Przedsiębiorstwa krakowskie stanowiły 35,8% ogólnej liczby podmiotów wpisanych do rejestru w województwie małopolskim (35,9% rok wcześniej).

W strukturze według przewidywanej liczby pracujących udział firm o liczbie pracujących do 9 osób wyniósł 96,4%. Podmioty o liczbie pracujących 10–49 osób stanowiły 2,9%, a jednostki powyżej 50 osób – 0,7% ogółu podmiotów.

NA KONIEC GRUDNIA 2019 ROKU BYŁO ZAREJESTROWANYCH
146 919 PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH, Z CZEGO 96,4%
TO FIRMY ZATRUDNIAJĄCE DO 9 OSÓB

Dominowały podmioty prowadzone przez osoby fizyczne (92,3 tys.), stanowiące 62,7% ogólnej liczby firm prowadzących działalność gospodarczą, a ich liczba była o 4,4 tys. (o 5%) większa niż w końcu grudnia 2018 roku. Pozostałe 37,3% to osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, a ich liczba wzrosła o 6,8% w porównaniu ze stanem z końca 2018 roku. Wśród nich odnotowano 29,6 tys. spółek handlowych, tj. 20% ogólnej liczby podmiotów (rok wcześniej – 19,7%), a ich liczba wzrosła w ujęciu rocznym o 1,9 tys. (o 7,0%). W ogólnej liczbie spółek handlowych spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stanowiły 80,5% (80,2% w końcu grudnia 2018 roku), spółki akcyjne – 1,8% (odpowiednio 2,0%), a spółki z udziałem kapitału zagranicznego – 16,3% (odpowiednio 16,5%). Liczba spółdzielni zmniejszyła się o 2,4% (246 podmiotów), a przedsiębiorstw państwowych pozostała niezmienną (7).

Tabela V.1. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON według sektorów własności w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Ogółem, w tym:	134 514 ¹	138 515 ¹	140 500 ¹	146 919 ¹
sektor publiczny	1 466	1 414	1 370	1 374
sektor prywatny	130 616	134 244	135 929	141 925

¹ w podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela V.2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według liczby zatrudnionych w latach 2017–2019

Liczba zatrudnionych	Liczba podmiotów			
	2017	2018	2019	2018=100
Ogółem, z tego:	138 515	140 500	146 919	104,5
9 i mniej	132 504	135 088	141 620	104,8
10–49	4 910	4 384	4 283	97,7
50–249	909	841	830	98,7
250 i więcej	192	187	186	99,4

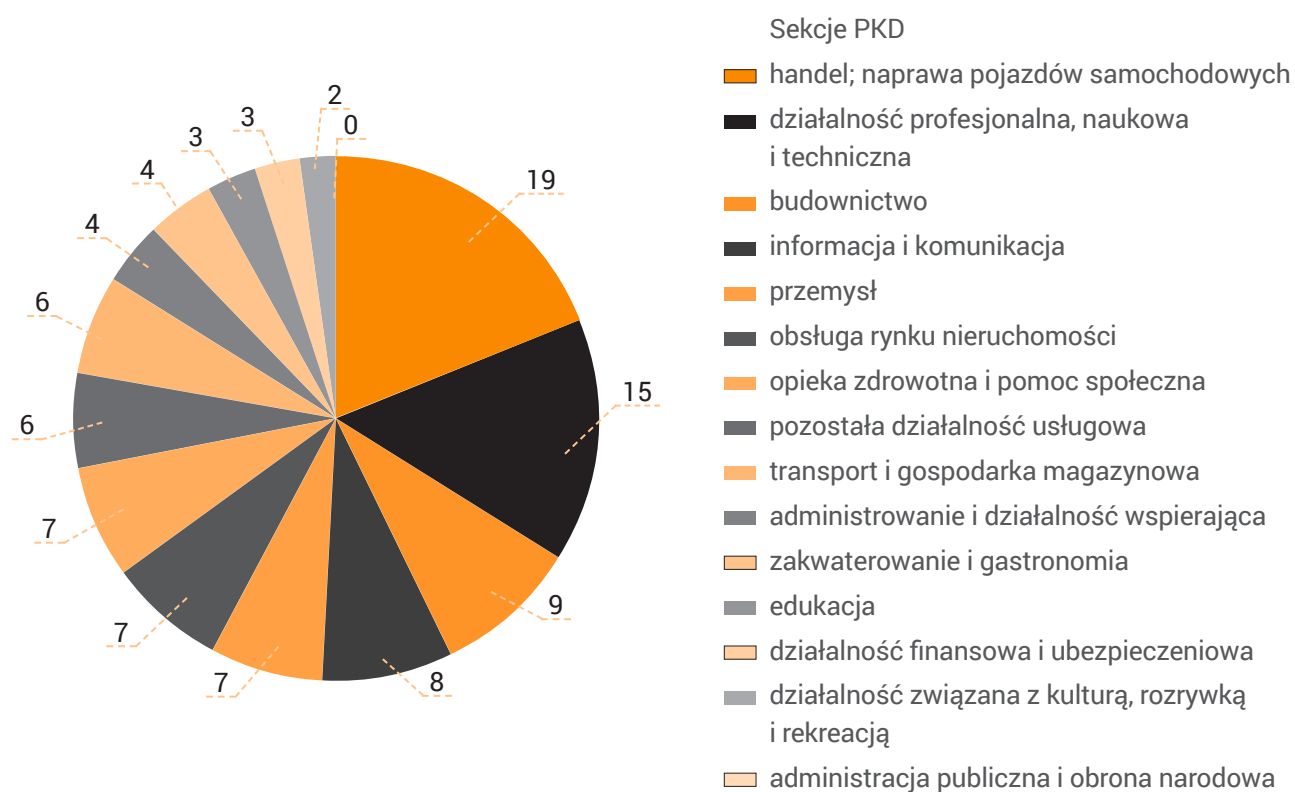
Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela V.3. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w latach 2017–2019

Sekcje PKD	Liczba podmiotów			2018 =100
	2017	2018	2019	
Ogółem, z tego:	138 515	140 500	146 919	104,5
handel; naprawa pojazdów samochodowych	28 528	27 311	27 403	100,3
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	20 156	20 895	22 085	105,7
budownictwo	12 076	12 196	12 972	106,3
przemysł	10 071	9 676	9 882	102,1
obsługa rynku nieruchomości	9 751	10 281	10 941	106,4
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9 297	9 586	10 088	105,2
informacja i komunikacja	9 093	10 115	11 406	112,8
pozostała działalność usługowa	8 761	8 700	9 192	105,6
transport i gospodarka magazynowa	8 363	8 631	8 831	102,3
administrowanie i działalność wspierająca	5 513	5 754	5 961	103,6
zakwaterowanie i gastronomia	4 918	5 145	5 539	107,6
edukacja	4 600	4 868	5 082	104,4
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4 325	4 284	4 326	101,0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2 528	2 536	2 688	106,0
administracja publiczna i obrona narodowa	121	120	125	104,2

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Wykres V.1. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w 2019 roku (w %)

Źródło: opracowano na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie

Tabela V.4. Podmioty gospodarki narodowej według formy prawnej w latach 2017–2019

	Liczba podmiotów			
	2017	2018	2019	2018=100
Ogółem, w tym:	138 515	140 500	146 919	104,5
spółdzielnie	410	252	246	97,6
przedsiębiorstwa państwowe	8	7	7	100,0
spółki handlowe, w tym:	29 089	27 644	29 568	106,9
spółki z o.o.	23 857	22 172	23 811	107,4
spółki akcyjne	622	543	549	101,1
osoby fizyczne prowadzące działalność	84 099	87 852	92 252	105,0

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela V.5. Spółki handlowe według rodzaju kapitału w latach 2017–2019

	Liczba podmiotów			2018=100
	2017	2018	2019	
Ogółem ¹ , w tym spółki z rodzajem kapitału:	29 089	27 644	29 568	104,5
Skarbu Państwa	39	32	33	103,1
państwowych osób prawnych	232	189	205	108,5
samorządu terytorialnego	46	43	46	107,0
prywatnego krajowego (krajowych osób fizycznych lub prawnych)	22 697	21 094	22 363	106,0
zagranicznego (zagranicznych osób fizycznych lub prawnych)	4 965	4 561	4 830	105,9

¹ dane z poszczególnych rubryk nie sumują się na pozycję ogółem, gdyż dane te ujmują spółki według każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela V.6. Największe przedsiębiorstwa w Krakowie w 2019 roku według dziennika „Rzeczpospolita”

Pozycja w 2019 roku	Pozycja w 2018 roku	Nazwa przedsiębiorstwa	PKD	Przychody ze sprzedaży (w tys. PLN)	Przychody z całokształtu działalności (w tys. PLN)	Zysk/Strata netto (w tys. PLN)	Nakłady inwestycyjne (w tys. PLN)
16	16	BP Europa SE	4671	14 414 460	14 530 489	343 619	106 112
41	49	Grupa Can-Pack SA	2592	8 493 687	8 633 785	789 586	682 938
52	32	Tesco (Polska) sp. z o.o.	4729	7 144 000	b.d.	b.d.	b.d.
125	125	Holding 1 SA sp. k.	7010	2 672 787	b.d.	b.d.	b.d.
205	189	Slovnaft Polska SA	4671	1 647 507	1 654 185	16 549	212
272	232	ComArch SA GK	6201	1 437 423	1 470 729	105 518	56 344
261	261	Grupa PGD sp. z o.o.	4511	1 209 839	b.d.	b.d.	b.d.
292	355	VRG SA GK	4771	1 068 266	1 077 183	63 993	16 806
310	345	ZUE SA GK	4212	996 215	999 380	3 777	5 357
336	229	PHUP Merkury sp. j.	6612	879 180	879 342	162	b.d.
349		Morele.net sp. z o.o.	4741	828 310	828 952	536	16 533
351		Diagnostyka sp. z o.o. GK	8690	820 915	829 552	67 701	77 198
361	339	Mota-Engil Central Europe SA	4211	802 013	830 930	2 325	71 506
368		Walstead Kraków sp. z o.o.	1812	785 632	960 235	24 910	17 301
376		Firma Handlowa Motorola sp.j.	4531	771 994	782 773	54 013	16 158
439	439	MPEC Kraków SA	3530	625 170	648 440	23 643	158 825
466	457	Wawel SA	1082	564 440	b.d.	58 610	b.d.
479		Mercator Medical SA	4646	542 804	546 593	– 2 031	15 568

Źródło: Dziennik „Rzeczpospolita” z 27 maja 2020 roku

Ranking *Lista 500* opracowywany przez „Rzeczpospolitą”, zawiera dane dotyczące 500 największych polskich przedsiębiorstw za poprzedni rok. Liczba firm z Krakowa wzrosła w 2019 roku z 17 do 18. Pojawiły się na *Liście 500* takie firmy jak: Morele.net sp. z o.o. (349. pozycja), Diagnostyka sp. z o.o. GK (351. pozycja), Walstead Kraków sp. z o.o. (368. pozycja), Firma Handlowa Motorola sp.j. (379. pozycja) oraz Mercator Medical SA (479. pozycja). Z firm, które były uwzględnione w rankingu w roku 2018, trzy awansowały, sześć spadło na niższe miejsca, a cztery utrzymały pozycję.

V.1.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej i Punkt Obsługi Przedsiębiorcy

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) prowadzona jest w systemie teleinformatycznym przez ministra właściwego do spraw gospodarki, na podstawie Ustawy z 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 roku, poz. 2168 z późn. zm.).

W CEIDG było zarejestrowanych 37 727 podmiotów (aktywni przedsiębiorcy według głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej w Gminie Miejskiej Kraków) – stan na 31 grudnia 2019 roku.

W Punkcie Obsługi Przedsiębiorcy (POP) w 2019 roku zostało zweryfikowanych i przesłanych do CEIDG 41 198 wniosków CEIDG-1 (w 2018 roku – 38 617) i udzielono 27 752 informacji i porady przedsiębiorcom (w 2018 roku – 32 281).

Miasto od wielu lat prowadzi cykl szkoleń – prezentacji dla studentów wszystkich krakowskich uczelni wyższych 6 powodów, dla których warto założyć działalność gospodarczą w Krakowie, realizowanych przez pracowników POP. Celem tego działania jest zachęcanie młodych ludzi do podejmowania decyzji o rozpoczęciu działalności gospodarczej w naszym mieście. Studenci i absolwenci krakowskich uczelni są osobami dobrze wykształconymi, znającymi języki obce, aktywnymi i chętnymi do działania. Często brakuje im jednak wiedzy na temat korzyści z założenia i prowadzenia własnej działalności. W 2019 roku odbyło się 21 takich prezentacji, w których uczestniczyło 348 studentów.

Od szeregu lat monitorowany jest poziom zadowolenia z jakości usług świadczonych przez POP, który w roku 2019 osiągnął poziom 93,04%, wobec 89,8% w roku 2018. W dobie dużych oczekiwań wobec administracji, także ze strony środowisk biznesowych, odnotowany wzrost poziomu zadowolenia o trzy punkty procentowe wart jest podkreślenia. Pewną rolę odgrywa w tym aplikacja *Wirtualny Urzędnik*, dostępna na stronie <https://business.krakow.pl/>. Aplikacja ta, wraz z bogatą w treści stroną internetową, stanowi odpowiedź na oczekiwania przedsiębiorców w zakresie dostępu do informacji dotyczącej przedsiębiorczości i jej wspierania.

V.1.3. Targowiska

W 2019 roku w Krakowie funkcjonowało 15 targowisk miejskich. Z tytułu opłat targowych, czynszu dzierżawnego z placów targowych oraz zajęcia czasowego Rynku Głównego i pozostałych terenów gminnych do budżetu miasta wpłynęło 14 139 tys. PLN.

Tabela V.7. Wpływy do budżetu Miasta z tytułu opłat targowych, czynszu dzierżawnego oraz czasowego udostępniania terenów gminnych w latach 2017–2019 (w tys. PLN)

	2017	2018	2019
Z tytułu opłat targowych	2 724	2 495	2 488
Z tytułu czynszu dzierżawnego z placów targowych	2 162	2 195	2 251
Z tytułu zajęcia Rynku Głównego i czasowego udostępnienia pozostałych terenów gminnych	5 261	7 238	9 400

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

V.1.4. Koncesje wydawane przez Prezydenta Miasta Krakowa

W 2019 roku wzrosła liczba koncesji wydanych przez Prezydenta Miasta Krakowa. Zwiększyła się również liczba funkcjonujących zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Należy nadmienić, że jeden punkt sprzedaży może posiadać od 1 do 3 zezwoleń.

Do budżetu Miasta Krakowa z tytułu wydania i korzystania z funkcjonujących koncesji na sprzedaż alkoholu wpłynęło w 2019 roku 25 211 201,46 PLN, wobec 23 749 010,96 PLN w 2018 roku, tj. nastąpił wzrost o 6,15%.

Tabela V.8. Koncesje i zezwolenia¹ na sprzedaż alkoholu wydane w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Sklepy	1 511	1 582	1 583	1 504
Lokale gastronomiczne	1 006	955	1 073	1 185
Zezwolenia cateringowe	105	198	130	104
Zezwolenia na wyprzedaż posiadanych zapasów	29	16	22	28
Zezwolenia jednorazowe (na imprezy) ¹	1 320	1 066	1 314	1 535
Ogółem	3 971	3 817	4 122	4 356

¹ zezwolenia na sprzedaż alkoholu są wydawane dla lokali gastronomicznych na okres 5 lat, a w przypadku sprzedaży detalicznej na 3 lata

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela V.9. Funkcjonujące zezwolenia na sprzedaż alkoholu, stan na koniec lat 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Sklepy	3 748	3 701	3 802	3 791
Lokale gastronomiczne	3 633	3 591	3 563	3 787
Zezwolenia cateringowe	162	148	155	130
Ogółem	7 543	7 440	7 520	7 708

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

Tabela V.10. Liczba punktów sprzedaży¹ alkoholu, stan na koniec lat 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Sklepy	1 355	1 332	1 326	1 308
Lokale gastronomiczne	1 378	1 405	1 409	1 482
Ogółem	2 733	2 737	2 735	2 790

¹ jeden punkt sprzedaży może posiadać od 1 do 3 zezwoleń

Źródło: Wydział Spraw Administracyjnych UMK

XI.1.5. Sprzedaż i wyniki finansowe przedsiębiorstw

Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług uzyskane przez jednostki sektora przedsiębiorstw w 2019 roku wzrosły w stosunku do ubiegłego roku z 64 801,6 mln PLN do 69 141,5 mln PLN, tj. o 6,7%.

Tabela V.11. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019	2018=100
Ogółem	56 132,3	64 801,6	69 141,5	106,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela V.12. Nakłady inwestycyjne podmiotów gospodarczych w latach 2016–2019 (w tys. PLN)

	2016	2017	2018	2019	2018=100
Ogółem, w tym:	4 273 049	4 255 534	4 588 907	4 307 507	93,9
na maszyny i urządzenia	2 164 370	1 913 499	2 076 140	1 997 397	96,2

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Nakłady inwestycyjne podmiotów gospodarczych mających siedzibę w Krakowie, w których liczba pracujących przekraczała 49 osób, w 2019 roku wyniosły 4 307 507 tys. PLN, wobec 4 588 907 tys. PLN w analogicznym okresie 2018 roku, czyli odnotowano spadek o 6,1%.

Tabela V.13. Podstawowe wyniki finansowe przedsiębiorstw i relacje ekonomiczne w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Przychody z całokształtu działalności (w mln PLN)	107 601,6	111 894,1	114 504,8	121 840,7
Wyniki finansowe brutto (w mln PLN)	4 522,6	5 429,1	6 083,6	5 966,7
Wyniki finansowe netto (w mln PLN)	3 601,8	4 230,9	4 913,0	4 959,9
Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności ¹ (w %)	95,8	95,2	94,8	95,1
Wskaźnik rentowności obrotu netto ² (w %)	3,3	3,7	4,2	4,1

¹ relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności

² relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

V.2. Usługi dla biznesu

W Krakowie rozwija się branża usług związanych z obsługą działalności gospodarczej. W 2019 roku w porównaniu z poprzednim rokiem wystąpił wzrost obrotów w większości badanych grupowań z obszaru usług biznesowych. Największy wzrost obrotów notowano w usługach doradztwa związanego z zarządzaniem (o 69,4%), a w dalszej kolejności: w działalności związanej z administracyjną obsługą biura i pozostałej działalności wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej (o 39,0%); w działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki (o 35,5%); w działalności w zakresie architektury i inżynierii oraz badań i analiz technicznych (o 30,4%). Nieco niższy wzrost obrotów wystąpił: w usługach z zakresu reklamy, badania rynku i opinii publicznej (o 25,8%); w działalności związanej z zatrudnieniem (o 21,2%); w działalności usługowej w zakresie informacji (o 18,6%); w pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 15,8%); w działalności wydawniczej (o 8,7%); w działalności detektywistycznej i ochroniarzkiej (o 7,4%); w działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (o 2,0%) oraz w usługach prawnych, rachunkowo-księgowych i doradztwa podatkowego (o 1,2%). Spadek obrotów wystąpił jedynie w usługach związanych ze sprzątaniem obiektów (o 6,5%).

Kraków jest również znaczącym ośrodkiem nowoczesnych usług biznesowych. Funkcjonują tu 234 centra usług zatrudniające blisko 78 000 pracowników (23-procentowy udział w zatrudnieniu w sektorze ogółem).

Źródło: ABSL Sektor nowoczesnych usług biznesowych w Polsce 2020.

V.3. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

V.3.1. Startupy

Urząd Miasta Krakowa już od lat zaangażowany jest w działania służące promocji i wspieraniu krakowskich startupów. Jego działania polegają najczęściej na promocji, wsparciu finansowym oraz współorganizacji wydarzeń.

- ✧ CERlecon (CENTRAL EUROPE Regional Innovation Ecosystems Network)
Jest to projekt, którego celem jest podniesienie umiejętności i kompetencji biznesowych dla upowszechniania innowacji gospodarczych i społecznych w Europie Centralnej. W projekcie wdrażano całościową koncepcję celem nakłonienia młodych ludzi do bycia przedsiębiorcami oraz ich wsparcia poprzez podniesienie ich umiejętności i kompetencji biznesowych, w ścisłym powiązaniu z inteligentnymi specjalizacjami regionów partnerskich. W 2019 roku (do maja) trwały szkolenia III Kohorty oraz działania wieńczące projekt. W trzeciej kohorcie brało udział 11 startupów, reprezentowanych przez 21 osób. Startupy wzięły też udział w wyjeździe szkoleniowym do Włoch (szkolenia prowadzili Włosi), a także w wyjeździe na finały III Kohorty (Austria).
- ✧ KMA4B (Krakow Metropolitan Area for Business)
Jest to projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 3: Przedsiębiorcza Małopolska, Działanie 3.3: „Umieędzynarodowienie małopolskiej gospodarki”, Poddziałanie 3.3.1: „Promocja gospodarcza Małopolski”. Liderem projektu jest Spółka Kraków Nowa Huta Przyszłości, zaś partnerami Gmina Miejska Kraków, Stowarzyszenie Metropolia Krakowska i Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie.

Projekt obejmuje zintegrowaną promocję potencjału gospodarczego Małopolski, w szczególności Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego (KrOF), realizowaną w formie szeroko zakrojonej kampanii wizerunkowej oraz bezpośredniej promocji potencjału gospodarczego regionu i kraju na arenie międzynarodowej. Celem działań jest przyspieszenie rozwoju gospodarczego Krakowa.

W 2019 roku przedstawiciele Miasta uczestniczyli w dwóch wydarzeniach w ramach realizacji projektu KMA4B:

- ♦ W dniach 7–9 października odbywały się targi EXPO REAL 2019, w których udział wzięło 2 190 wystawców z 45 krajów odwiedzonych przez ponad 46 000 uczestników z 76 krajów. Prowadzone podczas tej edycji EXPO REAL działania promocyjne w ramach projektu KMA4B skupione były na prezentacji Miasta Krakowa jako miejsca przyjaznego do prowadzenia biznesu, dysponującego odpowiednim kapitałem ludzkim. Przeprowadzono 22 spotkania biznesowe o zróżnicowanym charakterze tematycznym z przedstawicielami firm inwestujących już w Krakowie, jak i firm zainteresowanych rozpoczęciem współpracy i inwestowaniem w naszym mieście lub w gminach sąsiadujących z Krakowem.
- ♦ W dniach 26–27 listopada przeprowadzono misję gospodarczą na terenie Wielkiej Brytanii, w Londynie. Podczas dwóch prezentacji potencjału gospodarczego i innowacyjnego Krakowa i Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego (KrOF), delegacja Miasta Krakowa odbyła spotkania z 78 przedstawicielami brytyjskiego biznesu z różnych gałęzi rynku. Podczas tego wyjazdu przedstawiciele Miasta Krakowa spotkali się z Ambasadorem RP w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej Arkadym Rzegockim oraz Radcą Ministrem w Ambasadzie RP Mariuszem Gasztołem. Rozmowy dotyczyły sytuacji ekonomicznej na rynkach Polski i Wielkiej Brytanii, także w kontekście zbliżającego się wówczas Brexitu.

✧ StartKRKup – Krakowski Tydzień Startupów

Odbywał się w dniach 21–27 października 2019 roku i był poświęcony dziedzinie nowych technologii, biznesu i branży kreatywnej. Była to już 5. edycja festiwalu. 2 tys. osób miało okazję uczestniczyć w szkoleniach, otwartych warsztatach, panelach, spotkaniach networkingowych oraz hackatonach – trwających najczęściej całą dobę swoistych zawodach w dziedzinie nowoczesnych technologii. Działania te miały na celu pokazanie najlepszych istniejących już biznesów i wsparcie „ludzi z pomysłem” w rozwoju własnych inicjatyw. Realizatorzy wydarzeń w ramach Krakowskiego Tygodnia Startupów wyłonieni zostali w otwartym konkursie ofert. Podpisano 5 umów z 5 wykonawcami na realizację około 30 wydarzeń. Rolą Miasta było przeprowadzenie konkursu, przygotowanie i podpisanie umów, kontrola realizacji oraz rozliczenie umów na podstawie sprawozdań. Był to konkurs w trybie wsparcia, a Kraków finansował większość, ale nie całość wydarzenia.

✧ Kongres Open Eyes Economy Summit (OEES)

4. edycja kongresu odbywała się w dniach 19–20 listopada 2019 roku w Centrum Kongresowym ICE Kraków. Udział wzięło około 100 firm i instytucji, ponad 200 mówców oraz 3 000 gości z ponad 20 krajów. Wybitni specjaliści z różnych dziedzin debatowali na tematy nurtujące współczesne społeczeństwa, takie jak zmiany klimatyczne, overtourism, technologia, odpowiedzialność w branży tekstylnej, rynek pracy czy wartości społeczne.

Kongres OEES to okazja do podsumowania całego roku pracy oraz podzielenia się spostrzeżeniami na temat nowej ekonomii. Głównym jej założeniem jest organizowanie pracy w taki sposób, by osiągnięciu zysków towarzyszyło budowanie zaufania do pracowników i klientów, wspieranie kultury, innowacyjności i ekologii. Fundamentem w podejściu do gospodarki są wartości społeczne.

Kongres zgromadził wokół idei ekonomii wartości reprezentantów różnych środowisk – byli na nim obecni zarówno przedstawiciele świata nauki, jako grupy konfrontujące różne punkty widzenia; reprezentanci

biznesu, którym zależy na rozwoju odpowiedzialnym społecznie; studenci, którzy w przyszłości będą wyrazicielami nowych idei; organizacje pozarządowe, jak również aktywiści społeczni zainteresowani przełożeniem nowych idei na życie społeczne.

Kraków wspierał kongres finansowo, jak i był jego współorganizatorem jako Miasto Gospodarz. Partnerami współpracującymi przy Open Eyes Economy były uczelnie wyższe: Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie i SWPS Uniwersytet Humanistyczno-Społeczny w Warszawie. Przy realizacji Open Eyes Economy on Tour podjęto współpracę z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu, Wydziałem Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, Szkołą Główną Handlową w Warszawie oraz Politechniką Gdańską. W gronie partnerów biznesowych znaleźli się m.in. Pracodawcy RP oraz Związek Pracodawców Motoryzacji i Artykułów Przemysłowych Lewiatan.

V.3.2. Otwarte Konkursy Ofert

W ramach Otwartych Konkursów Ofert przyznane zostały środki finansowe na realizację zadania publicznego w zakresie „Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości” dla podmiotów innowacyjnych:

- ✦ na realizację zadania publicznego pn. *Kraków dla MSP*
- ✦ na realizację zadania publicznego pn. *Krakowski Tydzień Startupów #startKRRup*

W obu konkursach udział brały organizacje pozarządowe. Łączna przyznana kwota to 446 tys. PLN.

V.3.3. Nowoczesne powierzchnie biurowe, handlowe, magazynowe i hale produkcyjne

W 2019 roku w Krakowie oddano do użytkowania obiekty biurowe o łącznej powierzchni użytkowej 160 tys. m². Oddano także obiekty handlowe o łącznej powierzchni 21 tys. m² oraz powierzchnie magazynowe o łącznej powierzchni użytkowej 120 tys. m² (źródło: *Krakowski Rynek Nieruchomości 2019*).

V.3.4. Rankingi atrakcyjności inwestycyjnej

Kraków od lat zajmuje czołowe pozycje w rankingach dotyczących atrakcyjności inwestycyjnej oraz warunków prowadzenia biznesu przez inwestorów zagranicznych.

Tholons to globalna firma specjalizująca się w doradztwie strategicznym w zakresie outsourcingu i inwestycji. Oferuje usługi z zakresu opracowywania strategii biznesowych, zarządzania procesami biznesowymi, innowacjami i technologiami cyfrowymi. W rankingu biznesowym Tholons Services Globalization CITY INDEX 2019, będącym globalnym zestawieniem najlepszych światowych lokalizacji dla biznesu, Kraków zdobył 11. lokatę, nadal będąc pierwszym wyborem inwestorów poszukujących siedziby dla swoich przedsięwzięć na obszarze Europy kontynentalnej.

Skanska należy do czołówki światowych firm zajmujących się działalnością budowlaną i deweloperską. W jej rankingu najdynamiczniej rozwijających się miast w Unii Europejskiej „CEE Investment Report 2019: Thriving Metropolitan Cities” Kraków zajął 8. miejsce w Europie i 2. miejsce w Polsce. Wśród polskich miast w klasyfikacji generalnej zwyciężył Wrocław.

fDi Intelligence to platforma Financial Times, będąca jednocześnie największym centrum doskonałości w zakresie Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych (BIZ) na świecie. Specjalizuje się we wszystkich obszarach związanych z BIZ, promocją inwestycji, a także rozwojem gospodarczym. W rankingu „Top 10 Polskich Miast Przyszłości fDi 2019/2020” Kraków okazał się najlepszą lokalizacją pośród miast regionalnych (1. miejsce zajęła Warszawa). W trzech kategoriach: potencjał gospodarczy, kapitał ludzki i styl życia, oraz przyjazność biznesowa Kraków zajął wysokie 2. miejsce.

Z kolei w rankingu „Top 5 Dużych Polskich Miast Przyszłości fDi 2019/2020” Kraków w czterech kategoriach zajął 2. miejsce, a w kategorii efektywność kosztowa – 5. Oznacza to, że stolica Małopolski, oferując wysoką jakość życia i infrastruktury miejskiej, konkuruje jakością, a nie niską ceną, stanowiąc jednocześnie najlepszą lokalizację w Europie dla firm z branży SSC – Shared Services Centers (centra usług wspólnych).

W obu wymienionych rankingach fDi Intelligence Kraków zajął 2. miejsce w klasyfikacji generalnej.

V.4. Specjalna Strefa Ekonomiczna – Krakowski Park Technologiczny (SSE – KPT)

Krakowski Park Technologiczny (KPT) to działająca od 1997 roku spółka będąca instytucją otoczenia biznesu. Spółkę stworzyli inicjatorzy powstania krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej: Gmina Kraków, Uniwersytet Jagielloński, Politechnika Krakowska, Akademia Górniczo-Hutnicza, Huta im. Tadeusza Sendzimiry oraz Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę. Na podstawie ustawy z 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. 2018 poz. 1162) Krakowski Park Technologiczny stał się Zarządzającym Obszarem województwa małopolskiego i powiatu jędrzejowskiego i wydaje w imieniu ministra właściwego ds. gospodarki decyzje o wsparciu, uprawniające do uzyskania zwolnienia w podatku dochodowym na nowe inwestycje. Do końca działania specjalnych stref ekonomicznych w Polsce (tj. do roku 2026) pozostaje również spółką zarządzającą SSE.

Rok 2018 przyniósł zasadniczą zmianę w funkcjonowaniu spółki – KPT zaczęła działać w ramach Polskiej Strefy Inwestycji. Ten nowy instrument wsparcia pozwala przedsiębiorcom uzyskać zwolnienie podatkowe na nowe inwestycje bez ograniczenia terytorialnego, jak to miało miejsce na gruncie starych przepisów. W 2019 roku na podstawie nowych przepisów wydano 50 decyzji o wsparciu na terenie całego województwa.

NA KONIEC 2019 ROKU W SSE DZIAŁAŁO 179 INWESTORÓW

Dodatkowo KPT stabilizuje i umacnia pozycję rynkową najbardziej obiecujących startupów i inspiruje je do globalnego rozwoju, za pomocą takich narzędzi jak inkubator technologiczny i akcelerator. Głównymi zadaniami parku technologicznego są wspomaganie tworzenia i rozwoju innowacyjnych firm z sektora high-tech oraz optymalizacja warunków dla transferu i komercjalizacji technologii. W tym celu KPT świadczy usługi dla przedsiębiorców technologicznych na każdym etapie rozwoju, wykorzystując bogatą infrastrukturę stworzoną z myślą o młodych firmach.

Krakowski Park Technologiczny jest właścicielem dwóch obiektów biurowych (Czyżyny, Ruczaj) o łącznej powierzchni około 16 tys. m², przeznaczonych dla firm, głównie z branży ICT. Na koniec 2019 roku w obu budynkach KPT działały 82 firmy.

Budynki KPT od lat cieszą się dużym zainteresowaniem ze strony klientów. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest:

- ✦ unikalna oferta najmu nowoczesnych powierzchni biurowych: korzystne położenie obu budynków – dobra komunikacja, dostępne opcje coworkingu i najmu małych biur, krótkie terminy umów bądź umowy na czas nieokreślony z krótkimi terminami wypowiedzenia, zapewniające najemcom dużą elastyczność, pomoc publiczną, a w konsekwencji niższe stawki najmu dla wybranych firm
- ✦ dodatkowe usługi wsparcia biznesu i innowacji świadczone przez KPT, a także zróżnicowany ekosystem parku technologicznego i specjalnej strefy ekonomicznej, stwarzający młodym firmom dodatkowe możliwości rozwoju (współpraca, możliwość pozyskania kapitału za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych, szkolenia, spotkania, konferencje itp.)

W budynku KPT Podole działa inkubator technologiczny. Jego oferta i doświadczeni opiekunowie stanowią duże wsparcie dla młodych firm. Znajdują się tu również dwa nowoczesne laboratoria: Data Centre, świadczące w ramach platformy informatycznej KPT community cloud, usługi cloudowe modelu SaaS i IaaS, oraz MultiLab – laboratorium multimedialne, wyposażone w najnowsze technologie z dziedziny grafiki video 2D i 3D, dające możliwość ich obróbki, renderingu, pracy z systemem śledzenia ruchu (motion capture), skanowaniem 3D i post-produkcją audio. Do dyspozycji lokatorów parku jest wypożyczalnia sprzętu, na którym mogą testować swoje projekty.

Oferta usługowa Krakowskiego Parku Technologicznego obejmuje m.in.:

- ✦ usługi w zakresie dostępu do infrastruktury podstawowej: biura, sale konferencyjne, showroom
- ✦ usługi inkubatora technologicznego
- ✦ usługi akceleracji
- ✦ usługi w zakresie dostępu do infrastruktury specjalistycznej, takie jak: data center i cloud computing, laboratorium multimedialne dla branży kreatywnej multilab, wypożyczalnia sprzętu
- ✦ organizację wydarzeń oraz networking: konferencje, warsztaty, spotkania branżowe, hackathony
- ✦ usługi internacjonalizacji: wyjazdy na targi i konferencje
- ✦ usługi finansowe: pomoc de minimis, fundusze inwestycyjne
- ✦ usługi living lab i user driven innovation
- ✦ pozostałe usługi, takie jak: doradztwo, szkolenia, badania rynkowe, promocja i popularyzacja nowych technologii

Jednym z podstawowych kryteriów, które muszą spełnić firmy ubiegające się o miejsce w budynku KPT, jest prowadzenie działalności innowacyjnej w branży ICT. Większość firm z grona lokatorów KPT prowadzi działalność w zakresie produkcji usług softwarowych, hardware'u, big data, CRM oraz produkcji gier. W budynku KPT są również przedsiębiorcy o takich specjalizacjach jak: VR/AR, AI, Smart City czy cyber security.

Ważnym aspektem działalności proinnowacyjnej KPT jest realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Obejmują one zarówno promocję przedsiębiorczości opartej o nowe rozwiązania technologiczne, jak również mają na celu wsparcie określonych branż, takich jak: gry wideo, wykorzystanie danych satelitarnych dla gospodarki cywilnej czy wreszcie rozwijanie technologii w oparciu o koncepcję Przemysłu 4.0.

KPT w 2019 roku był organizatorem i współorganizatorem kilkudziesięciu spotkań, konferencji, hackatonów, szkoleń i warsztatów poświęconych promocji przedsiębiorczości i innowacyjności. Szacuje się, że w tego typu wydarzeniach wzięło udział około 7,3 tys. osób.

Lista inwestorów w Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Krakowskim Parku Technologicznym, funkcjonujących w nowej formule Polskiej Strefy Inwestycji, zlokalizowanych nie tylko w Krakowie – stan na koniec 2019 roku:

1. AMK Kraków sp. z o.o.
2. Comarch SA
3. RR Donelley Poland sp. z o.o.
4. Pfaffenhain PL sp. z o.o.
5. Motorola Polska Electronics sp. z o.o.
6. Bumatech SA
7. Az-Al. sp. z o.o.
8. Az-Soft SA
9. Elmark Tarnów Krystyna Słowikowska
10. HSG Tarnów (obecnie KHS Krosno) sp. z o.o.
11. Becker Farby Przemysłowe sp. z o.o.
12. MAN Trucks sp. z o.o.
13. Car Technology Production sp. z o.o.
14. Shell Polska sp. z o.o.
15. Unipres Poligrafia s.c.
16. Jagiellońskie Centrum Innowacji sp. z o.o.
17. Meiller sp. z o.o.
18. Grupa Onet.pl SA
19. NCC Asphalt Technic sp. z o.o.
20. KHS Krosno SA
21. Summit Packaging Polska SA
22. ABM SOLID SA
23. ERGO sp. z o.o.
24. HCL Poland sp. z o.o.
25. ACP Polska sp. z o.o.
26. Sabre Polska sp. z o.o.
27. Elettric 80 sp. z o.o.
28. Fabryka Okien Dako sp. z o.o.
29. PPH Mosquito Marek Jeleń
30. ZEGAR W. Dzikowski A. Zyder s.j.
31. NIDEC Motors & Actuators sp. z o.o.
32. CELL-FAST SA
33. Hannecard Polska sp. z o.o.
34. FoodCare sp. z o.o.
35. Trailis Zaslav TSS sp. z o.o. sp.k.
36. Woodward Governor Poland sp. z o.o.
37. Berendsen Textile Service sp. z o.o.
38. Kon – Ins – Bud Montaż sp. z o.o.
39. Ericpol Telecom sp. z o.o.
40. AJAS sp. z o.o.
41. Mobile Experts sp. z o.o.
42. Zakład Elementów Konstrukcyjnych sp. z o.o.
43. UBS Service Cente (Poland) sp. z o.o.
44. Es-System NT Sp. z o.o.
45. Flying Fish Stasz i Kielkowski s.j.
46. PŁOSZCZYCA sp. z o.o.
47. Uni – Tarpin
48. Elettrostandard Polska sp. z o.o.
49. PHPU IMA ZPChr I. Szumanska-Wrona i M. Wrona
50. FUPH LIMBLACH Ignacy Włodarczyk
51. MageLab sp. z o.o. sp.k.
52. Cordia Plus A.D. Studniccy sp.j.
53. Polski Asphalt Technic sp. z o.o.
54. Wawel SA
55. NIFF RUBBER INDUSTRY sp. z o.o.
56. Ksi.pl sp. z o.o.
57. Luxoft Poland sp. z o.o.
58. Lukas s.c. J. Kasprzyk i M. Kasprzyk
59. Polskie Zakłady Zbożowe PZZ w Krakowie SA
60. Dortech II s.c. M. Jargas i A. Kostrzewska
61. Bahlens Polska sp. z o.o. sp.k.
62. Argo-Hytos Polska sp. z o.o.
63. Ekowafel M. Łyson M. Wnętrzak sp.j.
64. Pro-eko sp. z o.o.
65. Purinova sp. z o.o.
66. Capita (Polska) sp. z o.o.
67. CELL-FAST sp. z o.o.
68. PROTECH sp. z o.o.
69. Woodward Poland sp. z o.o.
70. Bilstein Polska sp. z o.o.
71. Werner Kenkel Południe sp. z o.o. SKA
72. HAT-TRICK Janusz Płonka
73. Granpak sp.j. M. Korczak, R. Marczak
74. HS GLASS J. Pawlak, S. Jargas s.c.
75. Przedsiębiorstwo Inżynieryjne H-GAZ B. Hliniak, W. Hliniak sp.j.
76. GÓR-STAL sp. z o.o.
77. Talento Consulting Przewrocki sp.j.
78. SOPEM sp. z o.o.
79. DINOZATORLAND sp. z o.o.
80. Valeo Autosystemy sp. z o.o.
81. Motorola Solutions Systems Polska sp. z o.o.
82. Dan Cake Polonia sp. z o.o.

83. Integer.pl SA
84. Nasza Tradycja sp. z o.o.
85. PEX-POOL PIUS TECHNOLOGIE sp. z o.o.
86. Krakowskie Zakłady Wyrobów Papierowych Trefl-Kraków sp. z o.o.
87. HSBC Service Centre (Polska) sp. z o.o.
88. Brembo sp. z o.o.
89. Anachron Technology Poland sp. z o.o.
90. Pharma-Cosmetic K.M.Adamowicz sp. z o.o.
91. Dortech II M. Jargas
92. Syntaj sp. z o.o. sp.k.
93. Supersnow sp. z o.o. sp.k.
94. Werner Kenkel Bochnia sp. z o.o.
95. VoiceFinder sp. z o.o.
96. MAEM sp. z o.o. (Separator Spares Int. Poland sp. z o.o.)
97. Alicja Kotarba Biuro Techniczno-Handlowe BTH Import Stal
98. PAWBOL sp. z o.o.
99. PAWBOL – LOGISTYKA Łuczak-Kudzia sp.j.
100. Plastmot Jerzy Górkiewicz sp.j.
101. Górkiewicz Michał SUNEKO
102. CAN-PACK FOOD and INDUSTRIAL PACKAGING sp. z o.o.
103. CAN-PACK METAL CLOSURES sp. z o.o.
104. SGL Lindner sp. z o.o.
105. Radionika sp. z o.o.
106. PXM Marek Żupnik sp.k.
107. Nalmat-Trzebinia Marian Krzyworzeka
108. ELMARK Maciej Słowikowski
109. Unimetal Recycling sp. z o.o.
110. Frapol sp. z o.o.
111. ALLPRO sp. z o.o. sp.k.
112. PPH STROBOS Mateusz Krzyżoś
113. Fineus Przewrocki sp.j.
114. Selvita Services sp. z o.o.
115. Krzysztof Góralczyk FILL
116. Dragon Poland sp. z o.o. sp.k.
117. Fideltronik Poland sp. z o.o.
118. LUBASOHN sp. z o.o.
119. Synthos Dwory 7 sp. z o.o. sp.k.
120. MWH Meble sp. z o.o. & Co. sp.k.
121. BIPB sp. z o.o.
122. Grupa Azoty SA
123. Grupa Azoty Compounding sp. z o.o.
124. ZINPLAST sp. z o.o.
125. SOMIKA sp. z o.o.
126. Syntaj sp. z o.o. SKA
127. UBS Kraków sp. z o.o.
128. Wytwórnia Napojów Chłodzących SAHARA Sławomir Folga, Marek Księżopolski sp.j.
129. HSBC Service Delivery (Polska) sp. z o.o.
130. Zakłady Chemiczne Organika-Sarzyna SA
131. Meble Bugajski sp. z o.o.
132. Grape Up sp. z o.o.
133. Alupol Films sp. z o.o.
134. Pracownia Ślusarska Bartosz Wójcik
135. AILLERON SA (WindMobile SA)
136. APTEAN sp. z o.o. (Noalla sp. z o.o.)
137. SWT sp. z o.o.
138. JCG sp. z o.o. sp.k.
139. Olident sp. z o.o. sp.k.
140. Cordia Plus sp. z o.o. sp.k.
141. Rafo Rafał Rędziński
142. Bauwer sp. z o.o.
143. Klimres Myjnie Podkarpackie sp. z o.o.
144. Graficon Polska Robert Stahl
145. Eurowafel M. Łysoń M. Wnętrzak sp.j.
146. MODUS-PACK sp. z o.o. sp.k.
147. Akar sp. z o.o.
148. MWM Elektro sp. z o.o.
149. GRC Technologie sp. z o.o.
150. Velvet Care sp. z o.o.
151. EC Engineering sp. z o.o.
152. Lajkonik Snacks sp. z o.o.
153. Kolejowe Zakłady Nawierzchniowe Biezanów sp. z o.o.
154. Assa Abloy Poland sp. z o.o.
155. Inducomp Industrial Components sp. z o.o.
156. Globus sp. z o.o.
157. THC SPV7 sp. z o.o.
158. Selvita SA
159. RBS Stal sp. z o.o.
160. Mabuchi Motor Poland sp. z o.o.
161. Sarel Polska sp. z o.o.
162. Centrum Elektroniki Stosowanej CES sp. z o.o.
163. Eco Technologia sp. z o.o.
164. Appliscale sp. z o.o.
165. Wiśniowski sp. z o.o. SKA
166. Akamai Technologies Poland sp. z o.o.

167. Philologic sp. z o.o.	173. KALMAR s.c.
168. Pratt & Whitney Tubes sp. z o.o.	174. Pajor Technology sp. z o.o.
169. Labra sp. z o.o.	175. Unimetal Rec sp. z o.o. sp. k.
170. Biuro Techniczno – Handlowe BTH Import Stal sp. z o.o.	176. Exim Coding Grzegorz Śliwa
171. OKNORAM Grażyna Kosińska	177. Walker Paweł Gawryszuk
172. Apco sp. z o.o.	178. Smay sp. z o.o.
	179. Firma Arkan Kazimierz Białas

W maju 2019 roku Krakowski Park Technologiczny zorganizował 8. edycję konferencji Digital Dragons. Jest to obecnie największa impreza dedykowana branży cyfrowej rozrywki w tej części Europy. Głównym celem jest stworzenie platformy współpracy Business to Business (B2B) oraz Business to Academia (B2A) w ramach polskiego sektora gier, jednego z najbardziej intensywnie rozwijających się sektorów branży cyfrowej rozrywki. W konferencji wzięło udział 2 000 osób, reprezentujących 650 firm, z czego 25% stanowili uczestnicy z 48 krajów świata. Jak co roku w trakcie konferencji przyznane zostały nagrody Digital Dragons Awards dla najlepszych produkcji ubiegłego roku. Miasto Kraków wspiera wydarzenie od roku 2016.

Od kilku już lat KPT prowadzi intensywne działania szkoleniowe dla profesjonalistów oraz osób pragnących poznać tajniki produkcji gier wideo. Digital Dragon Academy to comiesięczny cykl wykładów dla osób chcących doskonalić swoje umiejętności w tym zakresie. W 2019 roku odbyło się 13 spotkań, w których wzięło udział ponad 1 250 osób. Po raz pierwszy Akademia działała zarówno w Krakowie, jak i w Warszawie.

W 2019 roku KPT, w ramach wykorzystania metodologii living lab, przeprowadził szereg warsztatów kokreacyjnych z udziałem zróżnicowanych grup interesariuszy (należeli tu: przedstawiciele administracji regionalnej i rządowej, przedstawiciele biznesu, uczelni oraz organizacji pozarządowych, społeczności lokalnych). Celem było stymulowanie procesu tworzenia polityk regionalnych i testowania usług i produktów w żywym środowisku, poprzez wypracowanie założeń konkretnych polityk i rozwiązań przy zastosowaniu metod i narzędzi design thinking. W 2019 roku KPT przeprowadził 5 warsztatów kokreacyjnych, w których łącznie wzięło udział ok. 160 osób.

Zakończony sukcesem w 2018 roku pilotażowy program akceleracyjny KPT Scale UP był kontynuowany w kolejnym roku. Jego głównym celem jest wsparcie rozwoju technologii Przemysłu 4.0 w Polsce poprzez zintensyfikowanie współpracy innowacyjnych startupów (dysponujących przynajmniej prototypem rozwiązania B2B) z dużymi i doświadczonymi firmami przemysłowymi. Partnerami KPT ScaleUP są takie firmy jak: Grupa Tauron, Grupa Azoty, ASTOR, Lafarge Polska, JMP Flowers, Velvet-Care, Voxel, Warbud, Grupa VOX, Woodward i Werner Kenkel. W ramach III rundy akceleracji, która miała miejsce w 2019 roku, wsparcie uzyskało 11 młodych firm technologicznych z całej Polski. W IV kwartale 2019 roku rozpoczęła się rekrutacja do kolejnej rundy, która zostanie przeprowadzona w pierwszej połowie 2020 roku.

Tab.V.14. Specjalna Strefa Ekonomiczna – KPT – informacje ogólne (stan na koniec danego roku)

	2017	2018	2019
Powierzchnia (w ha)	949,6604	949,6604	1015,6129
Zatrudnienie (osoby)	29 380	30 263	32 269
Liczba wydanych zezwoleń na działalność w SSE	256	265	zezwolenia – 265 decyzje o wsparciu – 55
Liczba firm, które już podjęły działalność	172	179	218
Liczba firm działających w Krakowie i strefie podmiejskiej	57	51	61
Poniesione nakłady inwestycyjne (w mld PLN)	4,24	4,19	4,74
Docelowa wielkość inwestycji według biznesplanu (w mld PLN)	4,76	4,55	6,49 (zezwolenia), 2,48 (decyzje o wsparciu) Łącznie 8,96

Źródło: Krakowski Park Technologiczny

Tab.V.15. Podstrefy SSE – KPT w 2019 roku (w ha)

Nazwa obszaru	Ogółem powierzchnia	Powierzchnia niewykorzystana
Ogółem Kraków, w tym:	87,9292	24,9526
Kraków – Nowa Huta	10,4667	3,5439
Kraków – Podgórze	47,0535	6,6057
Kraków – Śródmieście	30,409	14,803
Andrychów	29,1277	10,7213
Bochnia	12,0251	12,0251
Boguchwała	73,7052	36,6404
Bukowno	42,7165	27,9116
Chełmek	9,017	5,1826
Czorsztyn	25,7768	2,5912
Chrzanów	3,0009	0
Dąbrowa Tarnowska	11,2346	11,2346
Dobczyce	27,1384	0
Gdów	15,16	13,0469
Jędrzejów	7,6686	1,9068
Klucze	9,45	9,45
Krosno	9,67	9,67
Limanowa	51,9881	48,7871
Niepołomice	31,5241	0

Nazwa obszaru	Ogółem powierzchnia	Powierzchnia niewykorzystana
Nowa Sarzyna	5,7492	0
Nowy Sącz	1,9479	0
Nowy Targ	218,2684	22,5252
Oświęcim	39,0773	0
Słomniki	13,9768	0
Skawina	8,7782	8,7782
Sucha Beskidzka	10,6863	0,00
Tarnów	1,7255	0,1642
Trzebinia	44,632	4,1913
Tuchów	1,9139	0
Wolbrom	2,2094	0
Zabierzów	70,9953	30,1787
Zakliczyn	17,4918	1,2724
Zator	1,0187	0,0174
Ogółem	885,6	281,2

Źródło: Krakowski Park Technologiczny

Tab.V.16. Liczba uczestników konferencji Digital Dragons w latach 2015–2019

2015	2016	2017	2018	2019
1 100+	1 300	1 500	1 750	2 000

Źródło: Krakowski Park Technologiczny

Tab.V.17. Powierzchnia biurowa udostępniana przez KPT oraz liczba firm korzystających z usług Inkubatora Technologicznego w latach 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Powierzchnia biurowa w budynkach KPT łącznie (w m ²)	16 000	16 000	16 000	16 000
w tym: powierzchnia biurowa Inkubatora (w m ²)	1 000	800	800	700
Liczba firm korzystających z Inkubatora	60	40	40	36

Źródło: Krakowski Park Technologiczny

POWIERZCHNIA SSE WYNIOSŁA 885,6 HA, A W KRAKOWIE 87,9292 HA. WIELKOŚĆ INWESTYCJI WEDŁUG BIZNESPLANU W SSE TO 6,49 MLD PLN (ZEZWOLENIA) ORAZ 2,48 MLD PLN (DECYZJE O WSPARCIU), A ŁĄCZNIE DOCELOWO 8,96 MLD PLN

V.5. Rynek pracy

Działania Miasta w zakresie tworzenia warunków do rozwoju rynku pracy prowadzone są przez Grodzki Urząd Pracy (GUP) i polegają przede wszystkim na pomocy bezrobotnym w znalezieniu zatrudnienia, a pracodawcom – odpowiednich pracowników. GUP realizując *Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej na lata 2016–2020 w Gminie Miejskiej Kraków* postawił przed sobą trzy cele:

- ✦ Rozwój edukacji ukierunkowanej na rynek pracy
- ✦ Aktywizacja rynku pracy Miasta Krakowa
- ✦ Integracja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych

W roku 2019 Grodzki Urząd Pracy w Krakowie prowadził różnorodne działania mające na celu aktywizowanie osób bezrobotnych, wspieranie przekwalifikowania oraz budowanie postaw przedsiębiorczych. Realizował szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, prace interwencyjne, przyznawał jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, oferował refundację kosztów zatrudnienia, refundację kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną oraz stypendium na kontynuowanie nauki. GUP organizował także giełdy pracy oraz targi pracy, w trakcie których osoby bezrobotne mogły zapoznać się z ofertami pracy oraz nawiązać kontakt z potencjalnymi pracodawcami.

Na rynku pracy w Krakowie w 2019 roku w relacji do poprzedniego roku wystąpiły następujące zmiany:

- ✦ odnotowano wzrost (o 2,2%) przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (w województwie wzrost o 4,8%)
- ✦ liczba zarejestrowanych bezrobotnych pod koniec grudnia 2019 roku była mniejsza w ujęciu rocznym o 13,7% (w województwie o 12,4%)
- ✦ stopa bezrobocia (najniższa wśród powiatów i miast na prawach powiatu województwa małopolskiego) spadła o 0,3 p. proc. (w województwie o 0,6 p. proc.) z 2,3% do 2,0%
- ✦ w końcu grudnia 2019 roku Grodzki Urząd Pracy dysponował o 53% mniejszą niż rok wcześniej liczbą wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej
- ✦ tempo wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż rok wcześniej
- ✦ przeciętna płaca zwiększyła się o 11% (w województwie o 9,7%)

224,2 TYS. OSÓB BYŁO ZATRUDNIONYCH (ŚREDNIOROCZNIE) W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

W 2019 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wyniosło 224,2 tys. osób, tym samym zwiększyło się o 2,2% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku (przed rokiem odnotowano wzrost o 1,7%).

Tabela V.18. Przeciętne zatrudnienie i pracujący w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie w końcu 2019 roku (w tys.)

Sekcja PKD	Liczba zatrudnionych	2018=100	Liczba pracujących	2018=100
Ogółem, w tym:	224,2	102,2	237,8	102,4
handel; naprawa pojazdów samochodowych	54,8	91,5	54,0	89,8
przetwórstwo przemysłowe	40,4	100,6	41,9	99,7
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	27,5	117,6	29,5	114,2
administrowanie i działalność wspierająca	20,8	103,3	23,0	108,3
informacja i komunikacja	22,9	116,1	24,9	120,6
budownictwo	17,1	104,1	20,3	102,9
transport i gospodarka magazynowa	11,1	106,7	12,6	109,0
zakwaterowanie i gastronomia	8,1	101,6	9,1	102,1
obsługa rynku nieruchomości	3,1	95,4	3,1	93,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

V.5.1. Bezrobocie

W 2019 roku w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie zarejestrowało się 16 570 osób (rok wcześniej 18 538 osób). Jednocześnie w omawianym okresie z ewidencji wyrejestrowano 18 138 bezrobotnych (rok wcześniej 20 030). Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych uległa spadkowi z 11 467 pod koniec grudnia 2018 roku do 9 899 pod koniec grudnia 2019 roku. Jest to spadek o 1 568 osób.

W GRUDNIU 2019 ROKU STOPA BEZROBOCIA WYNOSIŁA 2,0%

Bezrobotne kobiety stanowiły 50,65% wszystkich bezrobotnych. W ujęciu rocznym liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zmniejszyła się o 13,7% (wśród kobiet spadek o 15,9%, a wśród mężczyzn o 11,3%). Bezrobotni z terenu Krakowa stanowili 15,8% ogółu osób pozostających bez pracy zarejestrowanych w województwie małopolskim (16,0% w końcu grudnia 2018 roku). Liczba osób pobierających zasiłki dla bezrobotnych spadła o 78, tj. z 1 625 na koniec grudnia 2018 roku do 1 547 na koniec grudnia 2019 roku.

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, w IV kwartale 2019 roku dominowały osoby w przedziale 35–44 lata, stanowiąc 25,8% ogółu, osoby w przedziale 25–34 lata, stanowiąc 25,3% ogółu, oraz osoby w przedziale 45–54 lata – 21,1% ogółu.

**W 2019 ROKU ZGŁOSZONO 32 964 WOLNE MIEJSCA PRACY,
O 4 344 MNIEJ NIŻ W ROKU UBIEGŁYM**

Tendencje na rynku pracy w 2019 roku:

- ✦ Struktura wiekowa osób bezrobotnych:
  - ♦ dominowały osoby w przedziale 35–44 lat, stanowiąc 25,8% ogółu bezrobotnych

- ♦ osoby w przedziale 25–34 lata stanowiły 25,3% ogółu bezrobotnych
- ♦ osoby w przedziale 45–54 lata stanowiły 21,1% ogółu bezrobotnych
- ✦ Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych według wykształcenia:
  - ♦ dominowały osoby z wykształceniem wyższym – 31,2%, te z wykształceniem gimnazjalnym/podstawowym i poniżej stanowiły 22,0% ogółu bezrobotnych, a osoby zarejestrowane z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 20,8%
- ✦ Struktura osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy:
  - ♦ najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni pozostający bez pracy przez okres powyżej 24 miesięcy –23,4%. Osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 m-cy stanowiły 20,0% ogółu, osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 m-cy stanowiły 15,5% ogółu, a osoby pozostające bez pracy od 3 do 6 m-cy stanowiły 15,2% ogółu zarejestrowanych
- ✦ Struktura osób bezrobotnych według stażu pracy:
  - ♦ najwięcej osób zarejestrowanych miało za sobą staż w przedziale czasowym od 1 do 5 lat –20,5%, a osoby mające staż pracy trwający do jednego roku stanowiły 18,2% ogółu
- ✦ Zdecydowaną większość osób bezrobotnych stanowili ci będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy:
  - ♦ spośród 9 899 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie aż 7 721 (78% ogółu) zaliczanych było do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne – ich udział wynosił 46,4%. Drugą najliczniejszą grupą były osoby powyżej 50. roku życia, które stanowiły 32,4% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych
- ✦ Wpłynęły 32 964 oferty pracy, czyli o 4 344 mniej niż w 2018 roku (37 308 ofert)
- ✦ Zaktywizowano w poszczególnych programach 1 875 osób bezrobotnych

Stopa bezrobocia systematycznie spada. Obecnie mówi się o tzw. bezrobociu naturalnym, czyli rynku pracownika. Stopa bezrobocia w Krakowie spadła o 0,3 p. proc., z 2,3% w grudniu 2018 roku do 2,0% w grudniu 2019 roku.

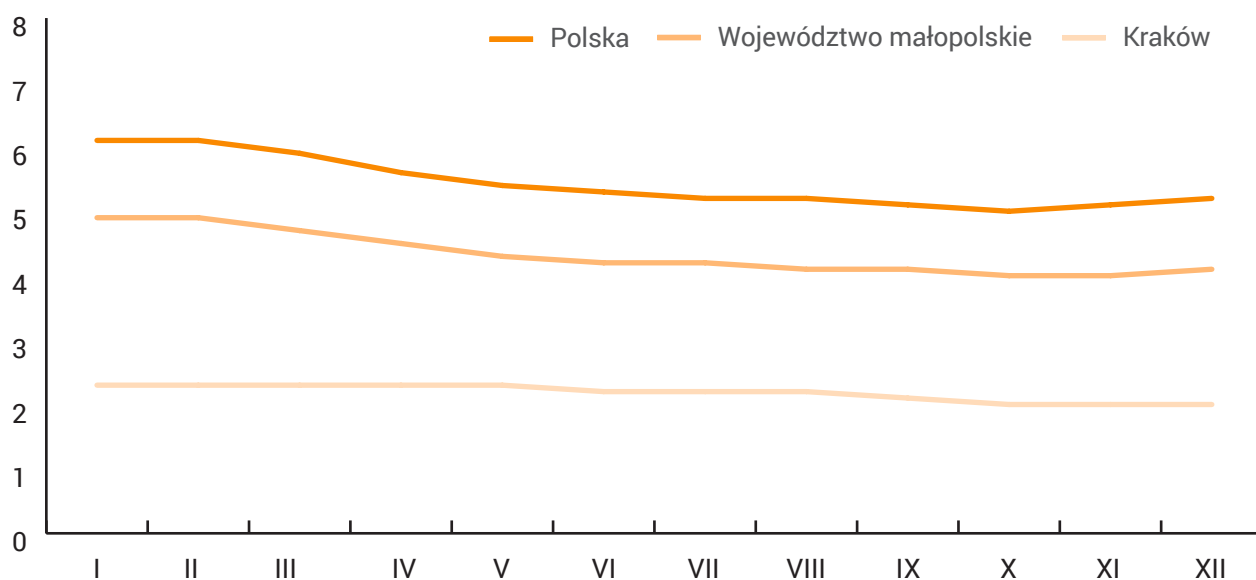
Tabela V.19. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2014–2019¹ (w %)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kraków	5,1	4,4	3,5	2,7	2,3	2,0
Województwo małopolskie	9,7	8,3	6,6	5,3	4,7	4,1
Polska	11,4	9,7	8,2	6,6	5,8	5,2

¹ stan na 31 grudnia danego roku

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres V.2. Stopa bezrobocia według miesięcy w 2019 roku (w %)

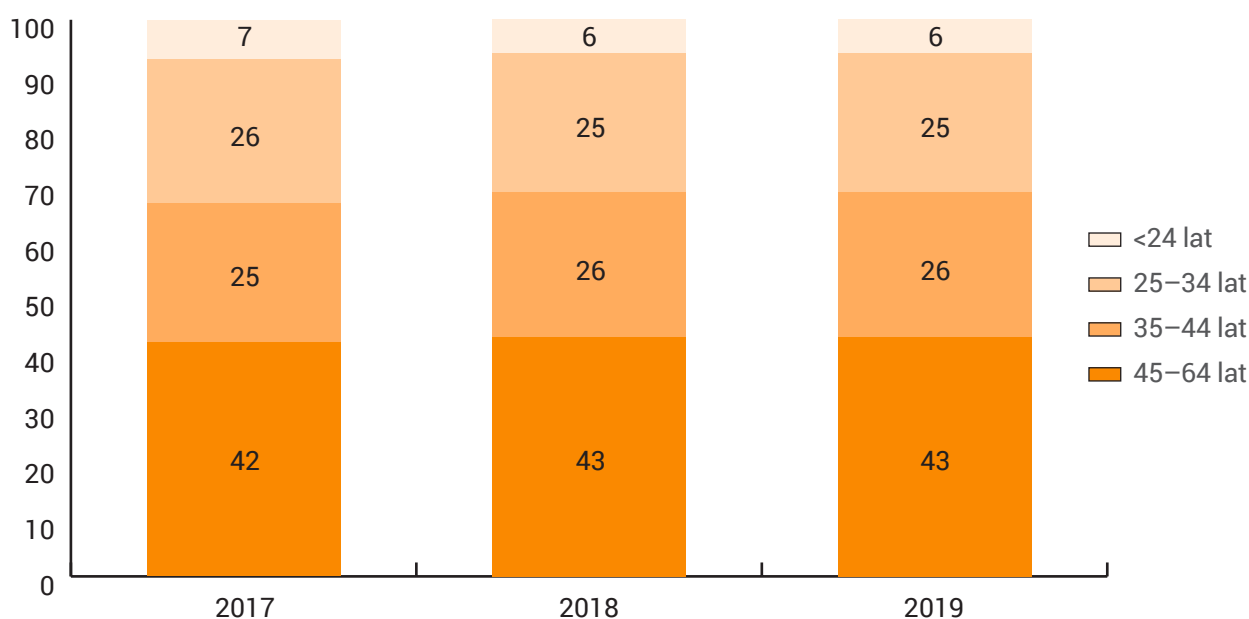

Źródło: opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela V.20. Liczba bezrobotnych, w tym kobiet, według miesięcy w 2019 roku

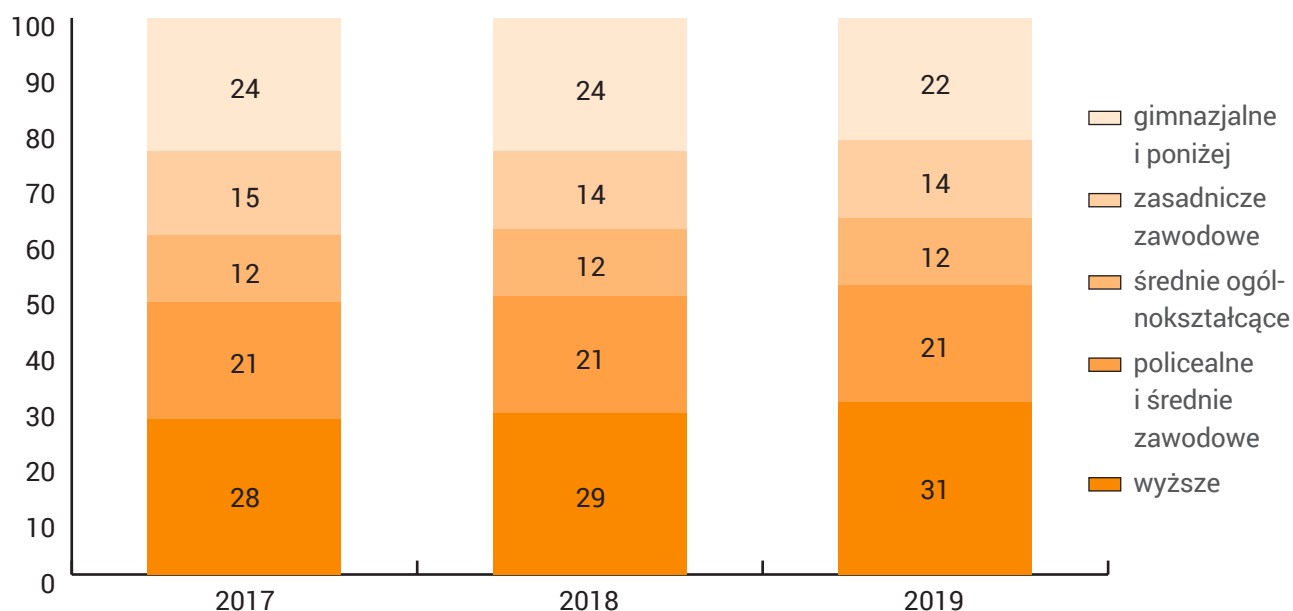
Miesiąc	Polska (w tys.)		Województwo małopolskie		Kraków	
	Ogółem	Kobiet	Ogółem	Kobiet	Ogółem	Kobiet
I	1 023,1	564,7	75 147	42 383	11 679	5 992
II	1 016,7	558,2	74 965	42 075	11 786	6 034
III	984,7	541,5	72 428	40 687	11 690	5 960
IV	938,3	520,3	69 093	39 212	11 596	5 883
V	906,0	506,1	66 415	38 123	11 340	5 810
VI	877,1	494,2	64 076	37 187	11 041	5 674
VII	868,4	495,1	63 655	37 457	10 993	5 721
VIII	865,5	496,7	63 206	37 548	10 867	5 710
IX	851,2	483,3	61 900	36 322	10 404	5 431
X	840,5	475,5	60 941	35 517	10 061	5 224
XI	849,6	476,7	61 391	35 411	9 888	5 073
XII	866,4	479,4	62 610	35 532	9 899	5 014

Źródło: Główny Urząd Pracy w Krakowie oraz Główny Urząd Statystyczny

Wykres V.3. Struktura bezrobotnych według wieku w Krakowie w latach 2017–2019 (w %)

Źródło: opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

W 2019 roku najwięcej bezrobotnych było w wieku 45–64 lat (aż 43%) – i nadal jest to największa grupa bezrobotnych. Od 2017 roku najmniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku poniżej 24 lat. Było ich w 2019 roku 6%.

Wykres V.4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Krakowie w latach 2017–2019 (w %)

Źródło: opracowano na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

W strukturze bezrobotnych w 2019 roku największy udział miały osoby z wyższym wykształceniem (31%) oraz z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (22%).

Tabela V.21. Czas pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura (w %)
Do 1 m-ca	1 163	11,8
1–3 m-cy	1 984	20,0
3–6 m-cy	1 502	15,2
6–12 m-cy	1 531	15,5
12–24 m-cy	1 400	14,1
pow. 24 m-cy	2 319	23,4
Ogółem	9 899	100

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

Najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych było w przedziale powyżej 24 m-cy, stanowiąc 23,4% ogółu, wobec 26% w 2018 roku.

Tabela V.22. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy¹ w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba bezrobotnych ogółem, w tym:	12 959	11 467	9 899
kobiety	6 684	5 960	5 014
Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy:			
do 30. roku życia	2 425	2 054	1 765
w tym do 25. roku życia	884	673	579
długotrwale bezrobotni	6 826	5 809	4 591
powyżej 50. roku życia	4 319	3 702	3 206
bez kwalifikacji zawodowych	3 842	3 453	2 866
niepełnosprawni	1 035	941	866
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	1 226	1 168	911
bez doświadczenia zawodowego	2 375	2 100	1 730

¹ stan na 31 grudnia danego roku

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

W ciągu roku zgłoszono 32 964 wolne miejsca pracy. Najwięcej ofert pracy zostało zgłoszonych w październiku – 3 906, najmniej w grudniu – 2 092.

W 2019 roku zaktywizowano w poszczególnych programach 1 875 osób bezrobotnych, w tym najwięcej w programie staży – 46,4% wszystkich osób zaktywizowanych. Następnie dużą grupę stanowiły osoby, które otrzymały jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 19,0%, osoby w programie szkoleń – 11,8% oraz w pracach społecznie użytecznych – 10,5%. Roboty publiczne miały najmniejszy udział w aktywizowaniu osób bezrobotnych, bo tylko 0,3%.

Tabela V.23. Struktura wszystkich działań aktywizujących bezrobotnych w latach 2017–2019

	Liczba osób			%
	2017	2018	2019	
Szkolenia	486	316	222	11,8
Staże	1 365	696	870	46,4
Prace interwencyjne	240	86	104	5,6
Roboty publiczne	79	6	6	0,3
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	483	362	356	19,0
Przygotowanie zawodowe	0	0	0	0,0
Prace społecznie użyteczne	377	305	197	10,5
Praca w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	150	107	83	4,4
Praca w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50. roku życia	53	19	37	2,0
Ogółem	3 233	1 897	1 875	100

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

V.5.2. Projekty GUP współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Poddziałanie 1.1.1 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020

Projekt *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy na terenie Gminy Miejskiej Kraków (IV)* – okres realizacji: od 1.01.2019 do 30.06.2020

W ramach projektu GUP udzielał wieloetapowego wsparcia złożonego z kosztowych i bezkosztowych form aktywizacji: staży, szkoleń zawodowych w trybie grupowym, dotacji, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Dobór form wsparcia uzależniony był od założeń Indywidualnego Planu Działania. Grupę docelową projektu stanowiły osoby bezrobotne do 29. r.ż., w tym w szczególności te, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (kategoria NEET). Grupami priorytetowo aktywizowanymi w projekcie były: osoby długotrwale bezrobotne (115), osoby z niepełnosprawnościami (18) oraz osoby o niskich kwalifikacjach (213).

W okresie od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 roku do projektu przystąpiły 582 osoby bezrobotne (w tym 370 kobiet), z czego wsparcie kosztowe otrzymało 567 osób (w tym 361 kobiet): na staż skierowanych zostało 347 osób, w szkoleniach zawodowych uczestniczyło 58 osób, a 162 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej.

Działanie 8.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014–2020

✦ Projekt *Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy na terenie Gminy Miejskiej Kraków (V)* – okres realizacji od 1.01.2019 do 30.06.2020

Celem projektu było wsparcie osób bezrobotnych 30+ w powrocie do aktywności zawodowej. Rekrutacja obejmowała wyłącznie osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Do 30.12.2019 r.

zrekrutowano 407 osób (w tym 248 kobiet), 229 osób długotrwale bezrobotnych, 230 osób o niskich kwalifikacjach, 97 osób powyżej 50. r.ż. i 26 osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie kosztowe otrzymało 389 z nich.

Dla każdego uczestnika projektu zaplanowano ścieżkę udziału złożoną z minimum trzech elementów pomocy, dobranych zgodnie z diagnozą potrzeb ujętą w Indywidualnym Planie Działania: poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, stażu, szkolenia zawodowego, dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub prac interwencyjnych. Do końca 2019 roku na staż skierowano 196 osób (w tym 86 kobiet), udział w szkoleniu rozpoczęło 59 osób, ofertę prac interwencyjnych otrzymało 19 osób i 117 osobom wypłacono dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

✧ **Projekt Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy na terenie Gminy Miejskiej Kraków (IV) – okres realizacji: od 1.01.2018 do 30.06.2019**

Gmina Miejska Kraków – Grodzki Urząd Pracy w Krakowie kontynuował realizację umowy o dofinansowanie projektu zawartej w 2018 roku, na podstawie której wsparcie udzielane było osobom bezrobotnym 30+ do końca I półrocza 2019 roku.

Celem projektu była pomoc w powrocie na rynek pracy osób w wieku 30 lat i więcej, w tym: osób długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach, powyżej 50. r.ż., z niepełnosprawnościami oraz kobiet. Realizacja projektu w 2019 roku obejmowała częściową kontynuację uczestnictwa w aktywizacji zawodowej osób włączonych do projektu w 2018 roku (44 osoby skierowane na staż, 28 osób skierowanych do prac interwencyjnych) oraz udział nowo zrekrutowanych uczestników w 2019 roku (36 osób skierowanych na staż, 29 osób skierowanych na szkolenia, 32 przyznane dotacje). Wsparcie otrzymało 169 osób: 87 osób długotrwale bezrobotnych, 100 osób o niskich kwalifikacjach, 73 osoby powyżej 50. r.ż., 15 osób z niepełnosprawnościami oraz 86 kobiet.

Tabela V.24. Liczba oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom wpisanych do ewidencji oświadczeń

Miesiąc	Obywatelstwo						Ogółem
	Białoruś	Rosja	Ukraina	Mołdawia	Gruzja	Armenia	
styczeń	121	22	2 780	30	118	6	3 077
luty	120	36	2 777	34	179	4	3 150
marzec	114	28	3 363	31	173	2	3 711
kwiecień	153	39	3 661	27	182	15	4 077
maj	105	33	3 117	41	143	6	3 445
czerwiec	127	37	2 965	22	129	13	3 293
lipiec	107	53	3 743	15	103	3	4 024
sierpień	93	34	3 018	23	92	3	3 263
wrzesień	158	75	3 898	30	95	16	4 272
październik	166	57	3 881	44	107	9	4 264
listopad	122	53	2 964	28	97	8	3 272
grudzień	86	40	2 595	17	81	6	2 825
Ogółem	1 472	507	38 762	342	1 499	91	42 673

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

Tabela V.25. Informacje dotyczące zwolnień grupowych w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Awizacje zwolnień grupowych			
Liczba zakładów pracy	14	14	11
Awizowana liczba osób do zwolnienia	2 190	3 521	7 592
Dokonane zwolnienia grupowe			
Liczba zakładów pracy	10	17	9
Liczba osób zwolnionych	1 856	1 528	7 403

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie

W 2020 roku istnieje wysokie prawdopodobieństwo zwiększenia liczby osób bezrobotnych na rynku pracy w Polsce i krajach Wspólnoty Europejskiej, w związku z rozprzestrzenianiem się pandemii SARS-CoV-2. To oczywiście może być jeden z kilku czynników wpływających na rynek pracy oraz zdolność prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców. W świetle zaistniałych faktów oraz prawdopodobnych skutków, w procesie przedsiębiorczości mogą zaistnieć przypadki zwolnień pracowników w większym stopniu, niż w poprzednich latach.

V.6. Nauka

V.6.1. Szkoły wyższe

W 2019 roku w Krakowie zarejestrowanych było 10 uczelni publicznych oraz 13 niepublicznych. Studiowało w nich łącznie 129 887 osób. W roku akademickim 2018/2019 w Krakowie studiowało 8 202 cudzoziemców. Kraków posiada bogatą ofertę szkolnictwa wyższego, zarówno w trybie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Większość kierunków prowadzonych jest w systemie dwustopniowym, jedynie kilka szkół oferuje naukę w systemie jednostopniowym. Uczelnie proponują również różnorodne formy kształcenia podyplomowego.

W KRAKOWIE W 2019 ROKU STUDIOWAŁO 129 887 OSÓB

Tabela V.26. Studenci, absolwenci i nauczyciele akademicy w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019 ¹
Studenci	160 675	150 891	129 887
Absolwenci	48 793	39 160	36 834

¹ studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, studia magisterskie jednolite

Źródło: szkoły wyższe, Urząd Statystyczny w Krakowie, Bank Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl/bdr)

SPADŁA OGÓLNA LICZBA STUDENTÓW ZARÓWNO UCZELNI PUBLICZNYCH, JAK I NIEPUBLICZNYCH

Tabela V.27. Studenci krakowskich publicznych szkół wyższych w 2019 roku

	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Uniwersytet Jagielloński	35 380	30 356	5 024
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	22 093	18 841	3 252
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	13 257	7 960	5 297
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	12 915	10 554	2 361
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	11 515	8 682	2 833
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	7 974	6 335	1 639
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	3 390	3 231	159
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	1 036	945	91
Akademia Muzyczna w Krakowie	720	720	0
Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego	277	277	0
Ogółem	108 557	87 901	20 656

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela V.28. Studenci krakowskich niepublicznych szkół wyższych w 2019 roku

	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	7 518	4 081	3 437
Akademia Ignatianum w Krakowie	2 992	2 159	833
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	2 677	397	2 280
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	1 839	1 725	114
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	1 484	330	1 154
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	1 522	409	1 113
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera	1 374	556	818
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron	716	255	461
Spółeczna Akademia Nauk w Łodzi – Wydział Nauk Stosowanych w Krakowie	465	220	245
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej – Wydział Zamiejscowy w Krakowie	733	152	581
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń	1	0	1
Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego w Warszawie – Wydział Zamiejscowy w Krakowie	4	0	4
Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii w Suchoj Beskidzkiej – Wydział Turystyki w Krakowie	5	0	5
Ogółem	21 330	10 284	11 046

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela V.29. Studenci podyplomowi i doktoranci wybranych krakowskich uczelni w 2019 roku

	Studenci podyplomowi	Doktoranci
Uniwersytet Jagielloński	2 287	2 151
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	2 321	1 008
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	1 310	177
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	656	228
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	640	181
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	237	216
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	0	124
Akademia Muzyczna w Krakowie	21	49
Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego	0	0
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	214	42
Akademia Ignatianum w Krakowie	213	84
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	186	391
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	69	0
Ogółem	8 154	4 651

Źródło: szkoły wyższe

Tabela V.30. Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów wyższych – stacjonarnych i niestacjonarnych – w okresie od 1.01. do 31.12.2019 r.

	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Uniwersytet Jagielloński	7 423	6 451	972
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	8 120	6 970	1 150
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	4 862	3 149	1 713
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	3 481	2 864	617
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	3 175	2 334	841
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	2 509	1 939	570
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	1 108	959	149
Akademia Sztuk Pięknych im. J. Matejki	226	200	26
Akademia Muzyczna w Krakowie	209	209	0
Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego	52	52	0
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	1 209	354	855
Akademia Ignatianum w Krakowie	625	340	285
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości	448	60	388
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	343	299	44
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	582	122	460

	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki	174	30	144
Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera	251	5	196
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron	129	16	113
Społeczna Akademia Nauk w Łodzi – Wydział Nauk Stosowanych w Krakowie	79	2	77
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej – Wydział Zamiejscowy w Krakowie	47	0	47
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń	22	0	22
Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego w Warszawie – Wydział Zamiejscowy w Krakowie	b.d.	b.d.	b.d.
Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii w Suchoj Beskidzkiej – Wydział Turystyki w Krakowie	b.d.	b.d.	b.d.
Ogółem	35 074	26 355	8 669

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela V.31. Absolwenci studiów podyplomowych i doktoranckich wybranych uczelni w roku akademickim 2018/2019

	Absolwenci studiów podyplomowych	Absolwenci studiów doktoranckich	Liczba osób, które uzyskały stopień doktora ¹
Uniwersytet Jagielloński	1 944	415	392
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	2 342	192	213
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	770	29	57
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	719	33	61
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	659	75	63
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	273	20	40
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	0	15	25
Akademia Muzyczna w Krakowie	6	6	27
Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego	0	0	6
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	141	0	17
Akademia Ignatianum w Krakowie	182	9	15
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	80	27	38
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	66	0	0
Ogółem	7 182	821	954

¹ liczba wszystkich osób, które uzyskały stopień, łącznie z osobami poza trybem studiów doktoranckich

Źródło: szkoły wyższe

Tabela V.32. Zatrudnienie w wybranych krakowskich szkołach wyższych w 2019 roku

	Nauczyciele akademicy	
	Ogółem	w tym profesorowie zwyczajni
Uniwersytet Jagielloński	5 438	564
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	2 791	202
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	790	45
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	1 287	68
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	1 121	70
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	956	85
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	261	11
Akademia Muzyczna w Krakowie	286	39
Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego	66	12
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	395	34
Akademia Ignatianum w Krakowie	242	15
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	285	50
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	50	6
Ogółem	13 968	1 201

Źródło: szkoły wyższe

Tabela V.33. Miejsca w domach studenckich w roku akademickim 2018/2019

	Liczba akademików	Liczba miejsc własnych	Liczba miejsc wynajmowanych
Uniwersytet Jagielloński	6	2 659	100
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	20	8 196	0
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	2	833	0
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	5	2 176	0
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	4	475	350
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	4	1 541	115
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	3	1 010	0
Akademia Muzyczna w Krakowie	1	106	0
Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego	1	42	0
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	0	0	180
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	0	0	79
Ogółem	46	17 038	824

Źródło: szkoły wyższe

Tabela V.34. Liczba studentów wybranych krakowskich szkół wyższych korzystających z programów wymian zagranicznych w roku akademickim 2018/2019

	Liczba studentów wyjeżdżających za granicę	Liczba studentów zagranicznych przyjeżdżających do Krakowa
Uniwersytet Jagielloński	607	1 214
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie	183	599
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	205	355
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	132	430
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	122	165
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	41	86
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	34	42
Akademia Muzyczna w Krakowie	22	14
Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego	3	4
Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego	24	69
Akademia Ignatianum w Krakowie	19	52
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	6	15
Ogółem	1 047	2 082

Źródło: szkoły wyższe

V.6.2. Polska Akademia Umiejętności (PAU)

Polska Akademia Umiejętności, jako korporacja uczonych, integruje badania przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych i twórczości artystycznej; spełnia głównie rolę doradczą i opiniotwórczą. PAU zrzesza 504 członków. W skład korporacji wchodzi: 151 członków krajowych czynnych, 164 członków krajowych korespondentów oraz 189 członków zagranicznych. Akademia składa się z sześciu wydziałów: Filologicznego, Historyczno-Filozoficznego, Nauk Ścisłych i Technicznych, Przyrodniczego, Medycznego, oraz Twórczości Artystycznej. W ramach PAU działa 39 komisji: 23 wydziałowe i 15 międzywydziałowych, oraz komisja międzynarodowa POLSKA GRUPA CIHEC (Commission Internationale d'Histoire Ecclesiastique Comparée). Poza wydziałami i komisjami w strukturze Polskiej Akademii Umiejętności znajdują się dwie stacje naukowe: Stacja Naukowa w Katowicach i Stacja Naukowa w Gdańsku. PAU jest współwłaścicielem Biblioteki Polskiej w Paryżu (powstała w 1838, od 1893 własność PAU, obecnie współzarządzana z Towarzystwem Historyczno-Literackim) i współfinansuje jej działalność.

V.6.2.1. Działalność naukowo-badawcza

Działalność badawcza PAU to głównie realizacja rozmaitych typów projektów badawczych, tzw. grantów. W roku 2019 realizowano ich 11. Projekty koordynowane przez PAU były finansowane przez Małopolski Program Operacyjny (1 projekt), Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (7 projektów), Narodowe Centrum Nauki (2 projekty) oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (1 projekt). Poza wymienionymi „klasycznymi” grantami, PAU realizuje również bezterminowy projekt edycji źródeł, finansowany przez Fundację

Lanckorońskich. W ramach tego projektu opracowywane są relacje i dokumenty poszczególnych nuncjuszy apostolskich w Polsce, od roku 1519 do czasów współczesnych.

PAU integruje badania przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych i twórczości artystycznej, przy czym spełnia głównie rolę doradczą i opiniotwórczą. Skupia badaczy i twórców z całej Polski oraz z zagranicy. Poprzez swoje komisje, liczące w sumie ponad 1000 członków, PAU rozwija prawie wszystkie dziedziny nauki. Temu celowi służą również liczne sesje i konferencje naukowe. Działalność PAU dokumentuje każdego roku „Rocznik PAU”.

V.6.2.2. Działalność wydawnicza

Wydawnictwo Polskiej Akademii Umiejętności wydaje prace prezentowane i referowane na posiedzeniach poszczególnych wydziałów i komisji PAU. W roku 2019 PAU wydała 38 tytułów czasopism i druków zwartych (w tym 18 obcojęzycznych i wielojęzycznych) w 72 woluminach, liczących ponad 1 080 arkuszy drukarskich:

- ✦ PAU wydaje samodzielnie następujące czasopisma: „Acta Archaeologica Carpathica”, „Folia Historiae Artium”, „Folia Quaternaria”, „Geoinformatica Polonica”, „Kultura Słowian. Rocznik Komisji Kultury Słowian PAU”, „Kwartalnik Prawa Prywatnego”, „Nowy Filomata. Czasopismo poświęcone kulturze antycznej”, „Opinie edukacyjne. Prace Komisji PAU do Oceny Podręczników Szkolnych”, „Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”, „Rocznik PAU”, „Studia Historiae Scientiarum”, „Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne”.
- ✦ PAU jest także współwydawcą czasopism: „Acta Militaria Mediaevalia”, „Acta Physica Polonica B”, „Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych”, „Kwartalnik Filozoficzny”, „Prace Geograficzne”, „Studia Geomorphologica Carpatho-Balcanica”, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny”.
- ✦ PAU współwydaje 2 czasopisma międzynarodowe: „Studia Politologica Ucraino-Polona” (z Polskim Towarzystwem Naukowym w Żytomierzu i z Instytutem Państwa i Prawa im. W. Koreckiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), kwartalnik „The Polish Review” (z Polskim Instytutem Naukowym w Ameryce).

V.6.2.3. Działalność biblioteczna

Stan zbiorów Biblioteki Naukowej Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie na koniec 2019 roku wynosił 741 254 woluminy, w tym zbiorów specjalnych (rękopisy, starodruki, grafika, mapy, druki ulotne): 177 590 sztuk, a druków – 563 664 sztuki.

V.6.2.4. Działalność stypendialna i konkursowa

PAU jest dysponentem stypendiów Fundacji Lanckorońskich i Fundacji z Brzezia Lanckorońskich (w 2019 roku przyznano 65 stypendiów).

PAU przyznaje następujące nagrody:

- ✦ Nagroda im. Erazma i Anny Jerzmanowskich pod patronatem Województwa Małopolskiego
- ✦ Nagroda Wydziału V im. Tadeusza Browicza za osiągnięcia naukowe w dziedzinie medycyny i farmakologii
- ✦ Nagroda Wydziału III im. Mariana Mięśowicza za osiągnięcia naukowe w dziedzinie fizyki
- ✦ Nagroda im. prof. Adama Bielańskiego za osiągnięcia w dziedzinie chemii
- ✦ Nagroda Mikołaja Kopernika
- ✦ Wyróżnienie dyplomem autorów i wydawców najwyższej ocenionych podręczników gimnazjalnych i licealnych

V.6.3. Polska Akademia Nauk (PAN)

Oddział Polskiej Akademii Nauk w Krakowie na koniec 2019 roku stanowiło 49 członków, w tym 25 członków rzeczywistych i 24 członków korespondentów, reprezentujących następujące dziedziny: nauki humanistyczne i społeczne, nauki biologiczne i rolnicze, nauki ścisłe i nauki o ziemi, nauki techniczne, nauki medyczne, nauki interdyscyplinarne. W ramach krakowskiego Oddziału PAN funkcjonowało 5 wydziałów, dwie jednostki interdyscyplinarne i 30 Komisji Naukowych.

Tabela V.35. Instytuty PAN działające w Krakowie (główna siedziba lub oddział krakowski)

	Siedziba
Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN	ul. Lubicz 46
Instytut Farmakologii PAN	ul. Smętna 12
Instytut Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego PAN	ul. Niezapominajek 21
Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego PAN	ul. W. Radzikowskiego 152
Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN	ul. J. Wybickiego 7A
Instytut Języka Polskiego PAN	al. A. Mickiewicza 31
Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera PAN	ul. Niezapominajek 8
Instytut Mechaniki Górotworu PAN	ul. W. Reymonta 27
Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN	ul. W. Reymonta 25
Instytut Ochrony Przyrody PAN	al. A. Mickiewicza 33
Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN	ul. Sławkowska 17
Instytut Matematyczny PAN Oddział w Krakowie	ul. św. Tomasza 30
Ośrodek Archeologii Gór i Wyżyn IAiE PAN	ul. Sławkowska 17
Ośrodek Badawczy w Krakowie Instytutu Nauk Geologicznych PAN	ul. Senacka 1
Pracownia Instytutu Sztuki PAN	al. J. Słowackiego 46
Pracownia Języka Prasłowiańskiego Instytutu Sławistyki PAN	al. A. Mickiewicza 31
Pracownia Słownika Historyczno-Geograficznego Małopolski w Średniowieczu IH PAN	ul. Sławkowska 17
Zakład Bibliografii Bieżącej IH PAN	ul. Sławkowska 17
Zakład Badań Geośrodowiska IGiPZ PAN	ul. św. Jana 22
Zakład Polskiego Słownika Biograficznego IH PAN	ul. Sławkowska 17
Zakład Sejsmologii Instytutu Geofizyki PAN	ul. Armii Krajowej 4

Źródło: Polska Akademia Nauk

V.6.3.1. Działalność naukowo-badawcza PAN

Działające przy Oddziale Krakowskim PAN Komisje Naukowe, które poprzez swoją działalność upowszechniają naukę, organizowały posiedzenia naukowe, seminaria, sesje i konferencje, zapraszając wybitnych naukowców z zagranicy: Czech, Słowacji, Niemiec, Francji, Turcji, Austrii, Węgier, Ukrainy. Łącznie 30 komisji skupiających 885 członków z różnych dyscyplin naukowych odbyło w 2019 roku 120 posiedzeń naukowych, na których wygłoszono 161 referatów. Ponadto niektóre komisje wraz z innymi instytucjami i uczelniami

zorganizowały 11 konferencji, sympozjów (6 krajowych i 3 międzynarodowe), podczas których zostało wygłoszonych 177 referatów, odbyło się około 42 posterów, 7 warsztatów i 3 wystawy. Członkowie Komisji Naukowych ściśle współpracują z jednostkami naukowo-dydaktycznymi wszystkich krakowskich uczelni, uczelniami innych województw, różnymi towarzystwami naukowymi, instytucjami samorządowymi, jednostkami biznesowymi i gminami na terenie województwa małopolskiego.

V. 6.3.2. Działalność wydawnicza

Oddział wydał 26 pozycje w obrębie 8 tytułów („Acta Botanica Cracoviensia. Series Botanica”, „Folia Medica Cracoviensia”, „Folia Orientalia”, „Historyka. Studia metodologiczne”, „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich / Infrastructure and Ecology of Rural Areas”, „Rocznik Historii Prasy Polskiej”, „Ruch Literacki”, „Teki Komisji Urbanistyki i Architektury”), w tym 3 roczniki – 3 tomy, 1 półrocznik – 2 zeszyty, 2 kwartalniki – 10 zeszytów, 1 dwumiesięcznik – 6 zeszytów, 1 seria wyd. – 2 zeszyty. Ukazał się także „Rocznik Oddziału PAN w Krakowie za lata 2015–2018” oraz 2 suplementy: „Bibliotheca Folia Orientalia” i „Folia Medica Cracoviensia Vol. LIX Supplement 1.” Łącznie tytułów: 10.

V.6.4. Archiwum Nauki PAN i PAU

Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie (Archiwum Nauki PAN i PAU) jest pomocniczą jednostką naukową Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności, której celem statutowym jest gromadzenie, opracowywanie, udostępnianie i popularyzacja materiałów archiwalnych, a także kształtowanie narastającego zasobu archiwalnego Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności. Nadzór nad działalnością Archiwum Nauki sprawuje prezes Polskiej Akademii Nauk i prezes Polskiej Akademii Umiejętności. Zasób Archiwum Nauki PAN i PAU tworzą:

- ✦ akta Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (1815–1872), Akademii Umiejętności (1872–1918) i Polskiej Akademii Umiejętności (od 1918 roku) oraz innych towarzystw i instytucji naukowych
- ✦ materiały archiwalne Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (od 1953 r.) oraz materiały archiwalne jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk, zlokalizowanych na terenie działalności Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
- ✦ spuścizny ludzi nauki i kultury

W roku sprawozdawczym w pracowni naukowej zanotowano 710 odwiedzin i 469 czytelników. Użytkownikom udostępniono 15 023 jednostki archiwalne, 1 973 wydawnictwa zwarte oraz 528 czasopism. Opracowano 52 kwerendy. Praktykę archiwalną odbywało 43 studentów. Przygotowano 28 pokazów archiwalnych z prelekcjami łącznie dla 371 osób.

V.6.5. Narodowe Centrum Nauki (NCN)

Narodowe Centrum Nauki jest agencją wykonawczą powołaną do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych, czyli prac eksperymentalnych lub teoretycznych podejmowanych przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na praktyczne zastosowanie ani użytkowanie. Podstawą działalności Narodowego Centrum Nauki jest m.in. wsparcie dla realizacji projektów badawczych, także tych niepodlegających współfinansowaniu z zagranicznych środków finansowych, projektów prowadzonych w ramach programów lub inicjatyw międzynarodowych ogłaszanych we współpracy dwu lub wielu stron, projektów badawczych opracowanych przez młodych

naukowców, stypendiów doktorskich i staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, projektów badawczych dla doświadczonych naukowców, mających na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, i których efektem mogą być odkrycia naukowe.

**UNIwersytet Jagielloński, spośród wszystkich polskich uczelni, które
wnioskowały o finansowanie badań ze środków NCN,
uzyskał najwyższe dofinansowanie oraz zdobył najwięcej grantów
(łącznie z Collegium Medicum UJ)**

Tabela V.36. Beneficjenci programów Narodowego Centrum Nauki z siedzibą w Krakowie w 2019 roku

Beneficjent	Wysokość dofinansowania (w PLN)	Zakwalifikowane wnioski
Uniwersytet Jagielloński	148 013 107	224
Akademia Górniczo-Hutnicza im. S. Staszica	25 304 711	61
Instytut Matematyczny PAN	2 872 833	7
Instytut Farmakologii PAN	10 837 598	12
Instytut Fizyki Jądrowej im. H. Niewodniczańskiego PAN	13 017 941	21
Instytut Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. A. Krupkowskiego PAN	4 061 270	5
Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki	729 924	8
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN	2 193 766	14
Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN	1 930 180	4
Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. J. Habera PAN	3 905 209	9
Instytut Języka Polskiego PAN	5 405	1
Instytut Ochrony Przyrody PAN	1 817 929	5
Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN	2 798 754	2
Akademia Wychowania Fizycznego im. B. Czecha	6 710	1
Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja	5 048 370	24
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	2 899 210	10
Instytut Fizjologii Roślin im. F. Górskiego PAN	405 800	1
Akademia Ignatianum	99 310	3
Instytut Odlewnictwa	285 370	3
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II	519 537	3
Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania	49 500	1
Ogółem	226 802 434	419

Źródło: www.ncn.gov.pl z 3 września 2020 roku

Tabela. V.37. Beneficjenci programów Narodowego Centrum Nauki z siedzibą oddziału w Krakowie

Beneficjent	Wysokość dofinansowania (w PLN)	Zakwalifikowane wnioski
Instytut Geofizyki PAN	2 851 068	6
Instytut Archeologii i Etnologii PAN	2 367 067	4
Instytut Nauk Geologicznych PAN	2 384 411	4
Instytut Historii im. T. Manteuffla PAN	929 676	3
Instytut Sztuki Polskiej PAN	301 466	1
Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN	765 480	2
Instytut Sławistyki PAN	1 104 263	3
Ogółem	10 703 431	23

Źródło: www.ncn.gov.pl z 3 września 2020 roku

V.6.6. Jednostki badawczo-rozwojowe

V.6.6.1. Instytuty badawcze

Instytuty badawcze są państwowymi jednostkami organizacyjnymi, wyodrębnionymi pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, które prowadzą badania naukowe i prace rozwojowe ukierunkowane na ich wdrożenie i zastosowanie w praktyce. Ustawą z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2019 r. poz. 534) powołano – jako element Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – trzecią największą organizację badawczą w Europie. Sieć tworzą Centrum Łukasiewicz oraz 38 instytutów badawczych Sieci.

Główne instytuty badawcze działające w Krakowie w 2019 roku:

- ✦ Instytut Nafty i Gazu – Państwowy Instytut Badawczy (www.inig.pl)
- ✦ Instytut Odlewnictwa (www.iod.krakow.pl, od 1 kwietnia 2019 roku Instytut Sieci Badawczej Łukasiewicz)
- ✦ Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa (www.irm.krakow.pl)
- ✦ Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania (www.ios.krakow.pl, od 1 kwietnia 2019 roku instytut Sieci Badawczej Łukasiewicz)
- ✦ Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy (www.izoo.krakow.pl)

W Krakowie działają także oddziały instytutów posiadających główną siedzibę poza Krakowem. Są to:

- ✦ Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych – Oddział Szkła i Materiałów Budowlanych w Krakowie (www.icimb.pl/krakow, od 1 kwietnia 2019 roku instytut Sieci Badawczej Łukasiewicz)
- ✦ Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Oddział w Krakowie (www.onkologia.krakow.pl)
- ✦ Instytut Technologii Elektronowej w Warszawie – Oddział w Krakowie (www.ite.waw.pl/zaklady/zaklad-mikroelektroniki-w-krakowie/o-nas/, od 1 kwietnia 2019 roku instytut Sieci Badawczej Łukasiewicz)
- ✦ Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie – Państwowy Instytut Badawczy – Oddział w Krakowie (www.imgw.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=128&Itemid=65)
- ✦ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Oddział Karpacki w Krakowie (www.pgi.gov.pl/krakow/oddzial-karpacki)

- ✦ Instytut Technologiczno-Przyrodniczy, Małopolski Ośrodek Badawczy – (www.itp.edu.pl/)
- ✦ Instytut Badawczy Leśnictwa, Zakład Lasów Górskich w Krakowie – (www.ibles.pl/web/guest/home)

V.6.6.2. Ośrodki badawczo-rozwojowe i jednostki równorzędne posiadające różne formy prawnoorganizacyjne

- ✦ Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Górnictwa Surowców Chemicznych CHEMKOP sp. z o.o. (www.chemkop.pl)
- ✦ Centralny Ośrodek Chłodnictwa COCH w Krakowie sp. z o.o. (www.coch.pl)
- ✦ Instytut Przemysłu Skózanego w Łodzi, Oddział w Krakowie (www.ips.lodz.pl/pl/oddzial-krakowie-0, od 1 kwietnia 2019 roku instytut Sieci Badawczej Łukasiewicz)
- ✦ Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna (www.ies.krakow.pl)

V.6.6.3. Ośrodki badawcze działające przy uczelniach

- ✦ Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków – Jagiellonian Centre for Experimental Therapeutics – JCET (www.jcet.eu)
- ✦ Małopolskie Centrum Biotechnologii (MCB) – Uniwersytet Jagielloński (www.mcb.uj.edu.pl)
- ✦ Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego Solaris (Uniwersytet Jagielloński) (www.synchrotron.uj.edu.pl)
- ✦ Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych (www.copernicuscenter.edu.pl/)
- ✦ Akademickie Centrum Materiałów i Nanotechnologii AGH (www.acmin.agh.edu.pl/index.php/pl/)
- ✦ Centrum Energetyki AGH (www.agh.edu.pl/centrum-energetyki/)
- ✦ Międzyuczelniane Centrum Nowych Technik i Technologii Medycznych (www.mcntitm.pk.edu.pl/)
- ✦ Małopolskie Laboratorium Budownictwa Energooszczędnego (www.mlbe.pk.edu.pl/)
- ✦ Centrum Badań i Rozwoju Urządzeń Przemysłowych CEBEA (www.cebeka.com.pl)
- ✦ Ośrodek Badań Europejskich im. J. Rettingera UEK
- ✦ Centrum Przedsiębiorczości Strategicznej i Międzynarodowej (www.centre.uek.krakow.pl/CENTRUMP-SiM/)
- ✦ Europejskie Centrum Badawcze Drobnych Gospodarstw Rolnych (www.ecbdgr.ur.krakow.pl/)
- ✦ Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej UJ-UR – Ośrodek Medycyny Eksperymentalnej i Innowacyjnej (www.wet.ur.krakow.pl/)
- ✦ Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych (www.copernicuscenter.edu.pl/)

V.6.6.4. Centra badawczo-rozwojowe firm

Kraków jest miastem mocno wyróżniającym się na tle innych pod względem liczebności wysoce wykwalifikowanej kadry. Sprawia to, że staje się bardzo atrakcyjny dla inwestorów, którzy otwierają tu ośrodki badawczo-rozwojowe swoich firm. W 2019 roku na terenie Krakowa działały m.in.:

- ✦ Centrum Badawcze ABB
- ✦ Centrum Oprogramowania Motorola Solutions
- ✦ Centrum Techniczne Delphi
- ✦ Laboratorium Oprogramowania IBM
- ✦ Centrum badawczo-rozwojowe Google
- ✦ Centrum Rozwoju Oprogramowania Sabre
- ✦ Centrum badawczo-rozwojowe grupy Deltavista

- ✦ Centrum badawczo-rozwojowe Apriso
- ✦ FQS Poland – centrum badawczo-rozwojowe Fujitsu Kyushu Systems Limited (FJQS)
- ✦ Centrum badawczo-rozwojowe EC Engineering sp. z o.o.
- ✦ Centrum badawczo-rozwojowe ESET
- ✦ Centrum badawczo-rozwojowe Samsung
- ✦ Centrum Badawczo-Rozwojowe Innowacyjnych Leków Selvita SA

V.6.7. Wybrane jednostki współpracy naukowo-wdrożeniowej

V.6.7.1. Centra Transferu Technologii

Centra Transferu Technologii (CTT) to zróżnicowana organizacyjnie grupa nienastawionych na zysk jednostek doradczych, szkoleniowych i informacyjnych realizujących programy wsparcia transferu i komercjalizacji technologii i wszystkich towarzyszących temu procesowi zadań. Działalność CTT ma prowadzić do adaptacji nowoczesnych technologii przez działające w regionie małe i średnie firmy, a tym samym przyczynić się do podniesienia innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw oraz regionalnych struktur gospodarczych.

W 2019 roku w Krakowie działały m.in.:

- ✦ Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu CITTRU (www.cittru.uj.edu.pl)
- ✦ Centrum Rozwoju Systemów Zintegrowanych Uniwersytetu Jagiellońskiego (www.sapiens.uj.edu.pl)
- ✦ Małopolski Ośrodek Medycyny Translacyjnej (www.momt.uj.edu.pl)
- ✦ Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej (www.transfer.edu.pl)
- ✦ Centrum Transferu Technologii Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (www.ctt.agh.edu.pl)
- ✦ Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (www.ctt.ur.krakow.pl)
- ✦ Centrum Transferu Technologii Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości w Krakowie (www.wszib.edu.pl/o-uczelni/centrum-transferu-technologii/)
- ✦ Centrum Transferu Technologii Medycznych Park Technologiczny sp. z o.o. CTTMPT (www.ctt.krakow.pl)
- ✦ Fundacja Małopolskie Centrum Transferu Technologii (www.inno-hub.pl/)

V.6.7.2. Spółki spin-off i spin-out

- ✦ InPhoCat sp. z o.o.
- ✦ Startit Vet sp. z o.o.
- ✦ MarCelli Adv Tech sp. z o.o.
- ✦ Dicella sp. z o.o.
- ✦ IntoDNA sp. z o.o.
- ✦ J-PET sp. z o.o.
- ✦ ALSITECH sp. z o.o.
- ✦ FLEXANDROBUST SYSTEM sp. z o.o.
- ✦ SPEKTRONIK sp. z o.o.
- ✦ Green Lab sp. z o.o.
- ✦ NG Heat sp. z o.o.
- ✦ InnO-db Innovative IT Solution sp. z o.o.

- ✦ RadSCAN sp. z o.o.
- ✦ IZE „Miękinia” sp. z o.o.
- ✦ EMBETECH sp. z o.o.
- ✦ MarCelli Adv Tech sp. z o.o.
- ✦ GRADIS sp. z o.o.
- ✦ RIOT Technologies sp. z o.o.
- ✦ Tegeos sp. z o.o.
- ✦ INNERCO sp. z o.o.
- ✦ Enetech sp. z o.o.
- ✦ Techmo sp. z o.o.
- ✦ SATIM Monitoring Satelitarny sp. z o.o.
- ✦ JES-Energia sp. z o.o.
- ✦ MONIT SHM sp. z o.o.
- ✦ T-MedSys sp. z o.o.

V.6.7.3. Inne jednostki współpracy naukowo-wdrożeniowej posiadające różne formy prawno-organizacyjne

W 2019 roku w Krakowie działały m.in.:

- ✦ Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków (JCET) (www.jcet.eu)
- ✦ Małopolskie Centrum Biotechnologii (MCB) (www.mcb.uj.edu.pl)
- ✦ Narodowe Centrum Promieniowania Synchrotronowego „Solaris” (www.synchrotron.uj.edu.pl)
- ✦ Jagiellońskie Centrum Innowacji sp. z o.o. (JCI) (www.citru.uj.edu.pl/)
- ✦ Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości UJ (www.aip.uj.edu.pl)
- ✦ Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości AGH (www.aip.agh.edu.pl/)
- ✦ Krakowskie Centrum Innowacyjnych Technologii INNOAGH sp. z o.o. (www.innoagh.pl/)
- ✦ Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości PK (www.aip.pk.edu.pl)
- ✦ Małopolskie Laboratorium Budownictwa Energooszczędnego (www.mlbe.pk.edu.pl/)
- ✦ Centrum Innowacji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (www.innowacje-ur.pl/)

V.6.8. Klasy i inicjatywy klastrowe w Krakowie

Na terenie Krakowa działa wiele klastrów, zorganizowanych w taki sposób, aby rozwijały swój potencjał, wykorzystując efekt synergii. Inicjatywy klastrowe finansowane są m.in. ze środków publicznych, w ramach programów wsparcia rozwoju klastrów. Większość z nich powstaje w formie projektów, w które zaangażowani są kluczowi partnerzy danego klastra.

Klaster (ang. *cluster*) zakłada geograficzną koncentrację powiązanych ze sobą podmiotów (przedsiębiorstw działających w pokrewnych sektorach, instytucji otoczenia biznesu, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz jednostek naukowych), które jednocześnie konkurują i współpracują ze sobą. Korzystnie wpływają na pozycję Krakowa – przyciągają nowych inwestorów oraz sprawiają, że miasto staje się atrakcyjne pod względem inwestycyjnym.

W 2019 roku w Krakowie działały zarejestrowane w Mieście klasy:

- ✦ Małopolski Klaster Technologii Informatycznych
- ✦ E-klaster Małopolski Klaster Informatyczny
- ✦ Międzyregionalny Klaster Innowacyjnych Technologii MINATECH

- ✦ Klaster Informatyczny TRIDENT
- ✦ Klaster LifeScience Kraków
- ✦ Małopolsko-Podkarpacki Klaster Czystej Energii
- ✦ Klaster Zrównoważona Infrastruktura
- ✦ South Poland Cleantech Cluster
- ✦ Klaster Inteligentne Budownictwo
- ✦ Klaster Technologii Informacyjnych w Budownictwie
- ✦ Klaster Innowacyjne Odlewnictwo
- ✦ Klaster Inteligentnego Oświetlenia sp. z o.o.
- ✦ Strefa Dizajnu
- ✦ Krakowski Klaster Filmowy
- ✦ Europejskie Centrum Gier
- ✦ Klaster Przemysłów Kultury i Czasu Wolnego INRET

Klasy zarejestrowane w Małopolsce:

- ✦ Małopolski Klaster Poligraficzny
- ✦ Klaster Edutainment
- ✦ Tarnowski Klaster Przemysłowy SA
- ✦ MedCluster
- ✦ Małopolski Klaster Turystyczny „Beskid”
- ✦ Klaster Multimediów i Systemów Informacyjnych
- ✦ Polski Klaster Technologii Kompozytowych

Klaster LifeScience Kraków powstał w 2006 roku jako sieć współpracy instytucji i firm z makroregionu Polski Południowej w oparciu o wspólne cele i wizję rozwoju ekosystemu innowacji w obszarze biotechnologii i life-science. Koordynatorem przedsięwzięcia jest Fundacja Klaster LifeScience Kraków powołana w 2013 roku, jako samodzielny i niezależny podmiot dedykowany rozwojowi Klastra. Klaster LifeScience realizuje projekty, inicjatywy i wydarzenia związane z sektorem life-science (biotechnologia, ochrona środowiska, ochrona zdrowia, badania kliniczne itp.).

Kraków jest partnerem Klastra od 2006 roku. W 2019 roku współpracował z nim przy organizacji LifeScience Open Space 2019, najważniejszej konferencji dedykowanej współpracy w branży life-science w Polsce.

V.6.9. Ochrona własności przemysłowej w Krakowie

Udzielanie praw wyłącznych na przedmioty ochrony własności przemysłowej (m.in. na wynalazki i wzory użytkowe) jest podstawowym zadaniem Urzędu Patentowego RP.

Na wynalazki udzielane są patenty, natomiast na wzory użytkowe – prawa ochronne.

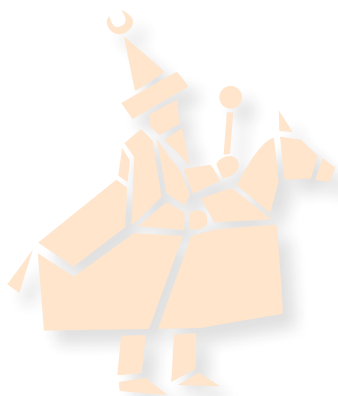
Tabela V.38. Wynalazki i wzory użytkowe w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Zgłoszenia wynalazków	264	332	297
Zgłoszenia wzorów użytkowych	32	38	27
Udzielone patenty	252	258	231
Udzielone prawa ochronne na wzór użytkowy	21	28	34

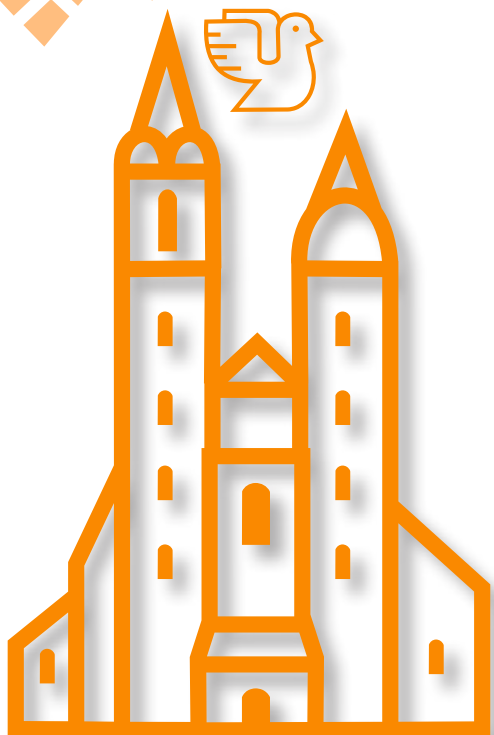
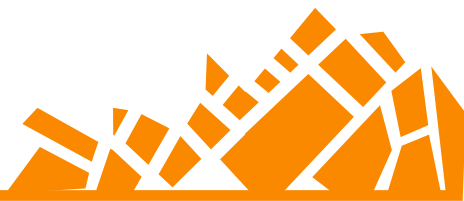
Źródło: Urząd Patentowy RP

W 2019 roku Urząd Patentowy RP udzielił 231 patentów zgłaszającym z terenu Krakowa. Najwięcej z nich uzyskała Akademia Górniczo-Hutnicza (83), potem kolejno: Politechnika Krakowska (58), Uniwersytet Jagielloński (13) i Uniwersytet Rolniczy (13). Wzrosła liczba praw ochronnych na wzory użytkowe, z 21 w 2017 roku do 28 w 2018 i 34 w 2019 roku. Najwięcej otrzymała Politechnika Krakowska (8).

VI Turystyka i promocja

VI. Turystyka i promocja

VI.1 Ruch turystyczny

W 2019 roku w Krakowie wzrosła liczba zarówno odwiedzających, jak i turystów (osób korzystających z noclegów). Najbardziej wzrósł ruch zagranicznych turystów, bo aż o 7% (rok wcześniej tylko o 1,8%).

W 2019 roku w Krakowie gościło 10,15 mln turystów, którzy nocowali w mieście, z tego: 69,95% z kraju i 30,05% z zagranicy. Wszystkich odwiedzających łącznie było 14,05 mln osób, wobec 13,5 mln w 2018 roku, co stanowi wzrost o 4%. Z kraju przybyło 76,5% turystów, a z zagranicy 23,5%.

Podstawowymi źródłami informacji o Krakowie, z których korzystali odwiedzający, były: rodzina (57%), szkoła (53%), znajomi (38,7%).

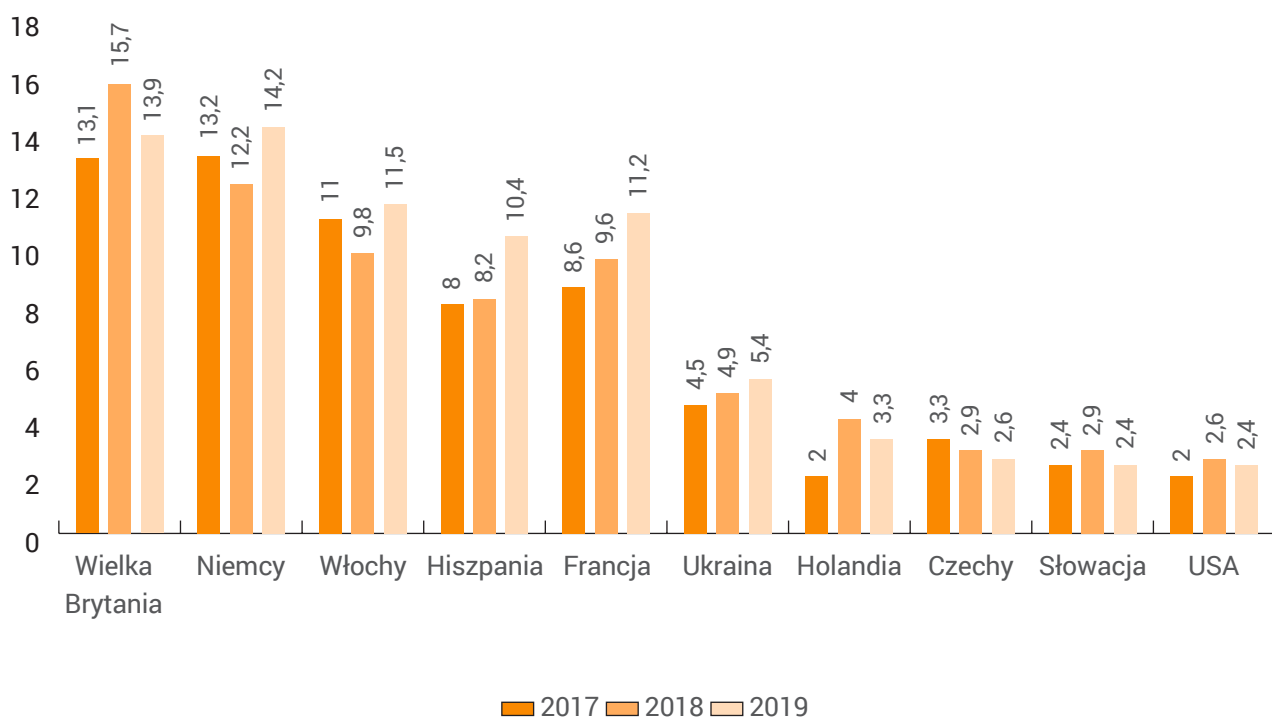
Tabela VI.1. Przyjazdy do Krakowa w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Odwiedzający Kraków ogółem, z tego:	12 900 000	13 500 000	14 050 000
krajowi	9 850 000	10 400 000	10 750 000
zagraniczni	3 050 000	3 100 000	3 300 000
Turyści w Krakowie ogółem, z tego:	9 100 000	9 650 000	10 150 000
krajowi	6 300 000	6 800 000	7 100 000
zagraniczni	2 800 000	2 850 000	3 050 000

Źródło: Wydział ds. Turystyki UMK

W 2019 ROKU KRAKÓW ODWIEDZIŁO 14,05 MLN GOŚCI

Niezmiennie od 2014 roku w rankingu zagranicznych odwiedzających Kraków dominują mieszkańcy Wielkiej Brytanii i Niemiec – 14%, następnie z Włoch – 11,5% (w 2018 roku – 9,8%), Hiszpanii – 10,4% (w 2018 roku – 8,2%), Francji – 11,2% (w 2018 roku – 9,6%). Te pięć głównych kierunków przyjazdu stanowi ponad 61% całości strumienia zagranicznego ruchu docierającego do miasta.

Wykres VI.1. Struktura procentowa przyjeżdżających do Krakowa z zagranicy z wybranych państw w latach 2017–2019

Źródło: Wydział ds. Turystyki UMK

Tabela VI.2. Środek transportu wykorzystywany w celu przyjazdu do Krakowa w latach 2017–2019 (w %)

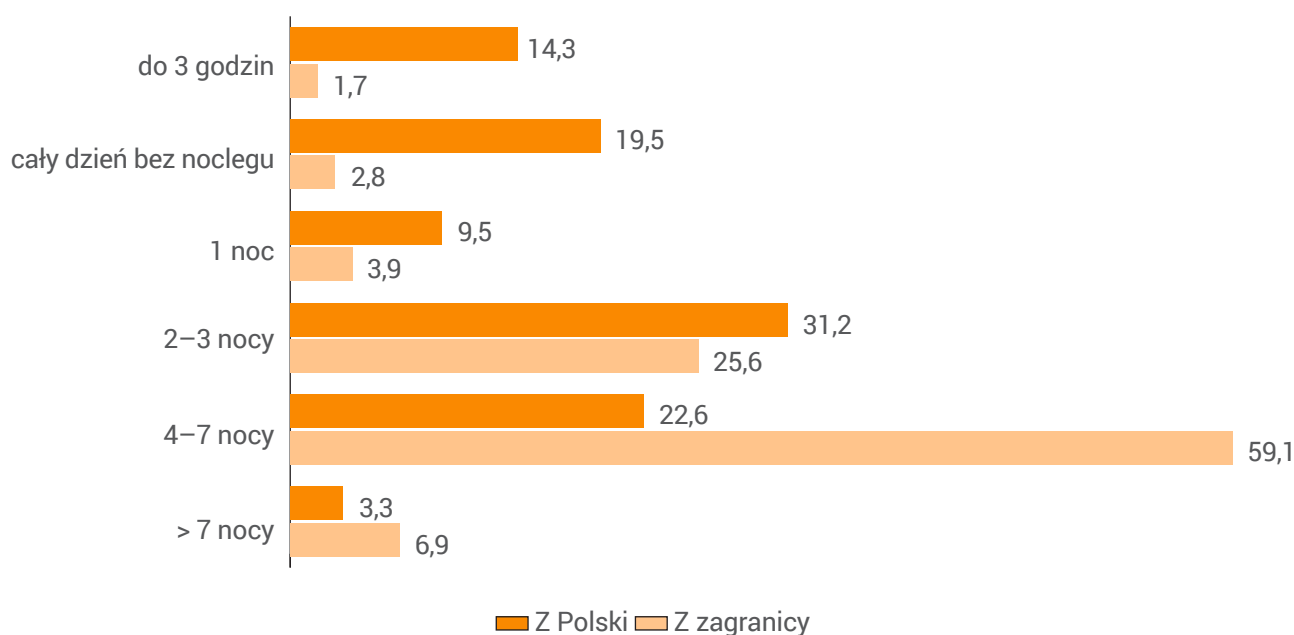
Środek transportu	2017		2018		2019	
	Turyści krajowi	Turyści zagraniczni	Turyści krajowi	Turyści zagraniczni	Turyści krajowi	Turyści zagraniczni
Samolot	4,1	57,7	3,6	61,2	2,3	52,9
Autokar turystyczny	7,3	5,8	7,1	7,4	2,3	7,8
Samochód	36,1	15,7	47,1	13,3	54,1	26
Pociąg	33,2	11	27,8	8,8	31,9	6,3
Przewozy regularne (autobus/bus)	17,7	9,3	10,0	8,3	9,4	7,1
Inny	1,6	0,5	4,4	1,0	0	0,5

Źródło: Wydział ds. Turystyki UMK

Tabela VI.3. Wybrane cele przyjazdów do Krakowa w latach 2017–2019 (w %)

Cel/motyw	2017		2018		2019	
	Turyści krajowi	Turyści zagraniczni	Turyści krajowi	Turyści zagraniczni	Turyści krajowi	Turyści zagraniczni
Zwiedzanie zabytków	22	34,7	16,5	35,3	23,3	37,2
Wypoczynek	16,4	19,1	12,6	21,9	16,9	20,4
Odwiedziny krewnych i znajomych	14,7	7,8	7,7	4,2	12,6	6,1
Sprawy służbowe (biznes)	4,1	4,9	7,7	6,3	4,5	7,7
Rozrywka (kluby, puby)	2,9	7,3	3,7	5,9	7,6	10
Udział w kongresie, konferencji	2,7	3,8	b.d.	b.d.	2	2,7
Edukacja	3,3	1,6	3,2	2,0	1,8	2,5
Tranzyt	7,4	4,3	10,8	5,2	8,3	5,1
Cel religijny	5,9	4,7	7,4	2,6	b.d.	b.d.

Źródło: Wydział ds. Turystyki UMK

Wykres VI.2. Długość pobytu osób odwiedzających Kraków w 2019 roku (w %)

Źródło: Wydział Turystyki UMK

Podczas pobytu w Krakowie goście krajowi wydawali średnio 395 PLN/os., a zagraniczni 694 PLN/os. W 2019 roku odwiedzający w celach turystycznych wydali łącznie 7,5 mld PLN, wobec 6,45 mld PLN w 2018 roku.

Szczegółowe informacje na temat odwiedzających miasto znajdują się w raportach z badań ruchu turystycznego w Krakowie. Raporty opublikowane są na stronie www.bip.krakow.pl w części Strategia, Polityki, Programy/Turystyka.

W KRAKOWIE BAZA HOTELOWA I POZAHOTELOWA OBEJMOWAŁA 52 073 MIEJSCA NOCLEGOWE W 1 599 OBIEKTACH

Tabela VI.4. Baza noclegowa w Krakowie w latach 2018–2019

	2018		2019	
	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych
Hotele *****	12	2 182	14	2 340
Hotele ****	46	8 084	51	8 855
Hotele ***	87	7 220	91	7 436
Hotele **	18	1 761	17	1 723
Hotele *	5	750	5	750
Hotele z promesą ¹	12	b.d.	8	b.d.
Domy Wycieczkowe	1	63	1	63
Pensjonaty	7	143	8	160
Schroniska młodzieżowe	2	282	2	279
Campingi całoroczne (+ sezonowe)	4	b.d.	4	252
Zakłady uzdrowiskowe	1	66	1	66
Baza pozahotelowa ¹	699	22 834	1 397	30 149
Ogółem	894	43 385	1 599	52 073

¹ promesa – decyzja administracyjna, przyrzeczenie zaszeregowania obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii

² baza pozahotelowa pozostająca w ewidencji Urzędu Miasta Krakowa

Źródło: Wydział ds. Turystyki UMK

Kraków ma największą bazę hotelową spośród wszystkich miast w Polsce. Rynek ten jest zdominowany przez obiekty 3-gwiazdkowe, które stanowią ponad 51% w ogólnej liczbie hoteli. Pod względem liczby pokoi hotelowych największy udział mają hotele 4-gwiazdkowe (50%).

W roku 2019 Miasto zwiększyło działania związane z identyfikacją działalności gospodarczej dotyczącej świadczenia usług noclegowych, w wyniku czego do ewidencji obiektów noclegowych prowadzonej przez Prezydenta Miasta Krakowa dopisano dwa razy więcej obiektów, niż w latach ubiegłych – w 2018 roku było ich 699, a na koniec 2019 roku już 1 397. W sumie daje to 30 149 miejsc noclegowych w kategorii bazy pozahotelowej. Dochody budżetu Miasta z tytułu podatku od lokali świadczących usługi hotelarskie, w stosunku do których prowadzone było postępowanie egzekucyjne w sprawie należnego podatku od nieruchomości, a w których była prowadzona działalność gospodarcza, zwiększyły się o 140% w stosunku do 2018 roku, do kwoty 2 682 681,52 PLN.

5 czerwca 2019 roku w Krakowie odbyło się spotkanie przedstawicieli miast europejskich w celu wypracowania wspólnego stanowiska w sprawie najmu krótkoterminowego. Reprezentowanych było dziesięć popularnych wśród turystów ośrodków miejskich: Amsterdam, Barcelona, Berlin, Bordeaux, Bruksela, Kraków, Monachium, Paryż, Walencja i Wiedeń. Wspólne stanowisko, wyrażone w sformułowanym podczas spotkania

oświadczeniu, daje podstawy do dalszych prac zmierzających do wypracowania rozwiązań prawnych, które powinny być uwzględnione w dyrektywach unijnych i umożliwią wprowadzenie na poziomie lokalnym własnych regulacji, w zależności od natężenia i charakteru zjawiska.

Główne trendy w turystyce

Dzisiejszy i jutrzejszy popyt jest coraz bardziej zatowiszony, większą rolę odgrywa nastawienie na poznanie, przeżycia, szczególnego rodzaju doznania i emocje. Najszybciej w świecie rozwija się popyt na produkty dziedzictwa natury i kultury (natural & cultural heritage), powodując wzrost zapotrzebowania na kreatywne sposoby przekazywania informacji, interpretacje historyczne, etniczne przybliżanie produktów turystycznych, związane z tożsamością i kulturą regionu. Obecnie to na nich buduje się system komunikacji marketingowej.

Zwiększająca się mobilność gospodarstw domowych sprzyja rozwojowi oferty turystyki niszowej, dostosowanej do specjalistycznych zainteresowań, w przypadku której ważnym kryterium wyboru produktu przez konsumenta jest cena w stosunku do jakości (value for money). Turyści coraz bardziej preferują te miejsca, w których są chętnie przyjmowani, z poszanowaniem powszechnych zasad równowagi ekologicznej.

Pomimo tego narasta punktowy konflikt mieszkańców i odwiedzających. Zmiany technologiczne wpływają na sposób, w jaki ludzie odkrywają i rezerwują nowe miejsca pobytu. Bezpośrednia rezerwacja miejsc noclegowych przez internet powoduje, że największe portale rezerwacyjne stają się obecnie najważniejszym źródłem informacji o ofercie turystycznej i narzędziem promocyjnym.

Coraz mniejszą rolę w podejmowaniu decyzji o wyjeździe turystycznym odgrywają klasyczne narzędzia ATL (promocja w mediach) i BTL (promocja pozamedialna). Wzrasta natomiast znaczenie mediów społecznościowych i OTA (Online Travel Agencies), a co za tym idzie, kluczową dla sprzedaży będzie umiejętność uchwycenia Zerowego Momentu Prawdy, z j. angielskiego Zero Moment of Truth (nazwa opracowanej przez Google koncepcji marketingowej, u podstaw której leży obserwacja zmiany modelu podejmowania decyzji zakupowych przez konsumentów. Przede wszystkim chodzi o przyspieszenie momentu podjęcia wstępnej decyzji podczas sprawdzania rekomendacji w internecie). Rola takich narzędzi promocji krajów czy miast, jakimi są oficjalne strony internetowe, także znacząco się zmniejsza, ze względu na trudność odnalezienia ich w sieci oraz przypisywany im brak wiarygodności.

Jednym z głównych wyzwań dla Krakowa jest rosnąca i złożona konkurencja turystyczna oraz przerost funkcji turystycznej. Z uwagi na coraz większą dbałość o jakość życia w miastach, konieczne jest opracowanie rekomendacji działań dla wszystkich lokalnych interesariuszy, kształtujących politykę turystyczną miasta, przy zachowaniu równowagi pomiędzy interesami różnych grup tworzących wspólnotę miasta (odwiedzający, mieszkańcy, przedsiębiorcy, inwestorzy). Trendy i struktura krajowego i międzynarodowego rynku turystycznego wymagają zmiany podejścia do rozwoju turystyki z ilościowego na jakościowy. Jednocześnie konieczne jest zadbanie o interesy mieszkańców, by mogli nadal korzystać ze swojej przestrzeni (zwłaszcza dziedzictwa kulturowego) w stanie względnej równowagi. W Krakowie została przekroczona granica psychologiczna w odniesieniu do pojemności turystycznej. Nie skutkuje to jeszcze degradacją funkcji turystycznej miasta, ale jest umiarkowanym lub nadmiernym obciążeniem dla mieszkańców.

VI.1.1. Turystyka biznesowa

Turystyka biznesowa stanowi ważną gałąź turystyki w Krakowie. Miasto posiada duży potencjał akademicki i naukowy, dzięki czemu skutecznie przyciąga wydarzenia naukowe, zwłaszcza medyczne i związane z nowymi technologiami. Kraków, poprzez Biuro Kongresów (Convention Bureau), stawia sobie za cel dalsze zwiększenie liczby wydarzeń w mieście oraz wzrost rozpoznawalności miasta w kraju i na arenie

międzynarodowej jako atrakcyjnego miejsca do organizacji międzynarodowych konferencji, kongresów i spotkań biznesowych, konkurencyjnego wobec innych miast tej części Europy.

Informacje na temat turystyki biznesowej w Krakowie znajdują się na stronie internetowej Biura Kongresów: www.convention.krakow.pl.

Tabela VI.5. Statystyka dotycząca kongresów w latach 2018–2019

	Liczba badanych wydarzeń	Liczba uczestników	Średnia liczba uczestników na wydarzenie	Liczba wydarzeń powyżej 1 000 uczestników	Szacunkowy przychód
2018	8 156	1 114 243	137	115	2,23 mld PLN
2019	8 400	1 210 263	144	214	2,42 mld PLN

Źródło: Wydział ds. Turystyki UMK

W 2019 roku opracowano raport z badania w zakresie turystyki biznesowej w Krakowie i Małopolsce za 2018 rok, z którego wynika, iż udział kongresów i konferencji w ogólnej liczbie spotkań organizowanych w mieście kształtował się na poziomie 58%. Najwięcej osób zgromadziły imprezy o tematyce medycznej (ponad 129 tys.). Przeciętna długość imprez to 1,68 dnia, a spotkania międzynarodowe trwały dłużej, średnio ponad 2 dni. Kraków wspiera turystykę medyczną poprzez organizację działań zmierzających do budowy swojej marki jako wysoko wyspecjalizowanej destynacji medycznej.

W 2019 roku zorganizowano IV Krakowski Kongres Turystyki Medycznej, w którym wzięło udział 180 osób. Zlecono po raz kolejny badania rynku zarówno od strony popytu, jak i podaży, kontynuowano także prowadzenie strony internetowej.

W Krakowie przeprowadzono 53 spotkania o charakterze cyklicznym, spełniające wszystkie wymogi stowarzyszenia ICCA (International Congress and Convention Association), co przyniosło awans miasta o 9 pozycji w prowadzonym przez to stowarzyszenie międzynarodowym rankingu. Obecnie jest to 45. miejsce na świecie, a 25. w Europie, co dowodzi uznania miasta za atrakcyjną destynację dla przemysłu spotkań.

Szczegółowe informacje na temat aktywności Krakow Convention Bureau znajdują się na stronach internetowych www.convention.krakow.pl i www.turystykamedyczna.krakow.pl.

VI.2. Promocja Krakowa

VI.2.1. Promocja gospodarcza

W 2019 roku najważniejszymi wydarzeniami promującymi gospodarczo Kraków były:

✧ Targi EXPO REAL 2019 w Monachium (7–9 października)

Kraków jako partner w projekcie „Krakow Metropolitan Area for Business” (KMA4Business), finansowanym ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, poddziałanie 3.3.1. „Promocja gospodarcza Małopolski”), zabiegał o utrzymanie dynamiki napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Krakowa i Małopolski. W katalogu ofert inwestycyjnych znalazły się nieruchomości z przeznaczeniem pod zabudowę usługową i mieszkaniową. Promowano wielkie projekty strategiczne: Kraków Airport, Kraków Nowa Huta Przyszłości oraz Kraków Nowe Miasto. Dodatkowo przedstawiono możliwości współpracy: miejski projekt rewitalizacyjny Klaster

Innowacji Społeczno-Gospodarczych ZABŁOCIE 20.22 oraz projekt budowy Ośrodka Kultury „Ruczaj”, będącego filią Centrum Kultury Podgórze. Na targach prezentowano inwestycyjny potencjał oraz inne atuty miasta: wysoką jakość życia, przedsięwzięcia typu smart, stały rozwój terenów zielonych i rekreacyjnych, otwartość, sprzyjającą nawiązywaniu kontaktów biznesowych.

✧ Międzynarodowe Targi Nieruchomości i Inwestycyjne MIPIM w Cannes 2019 (12–15 marca)

Kraków po raz 22. brał udział w tym wydarzeniu z 30-letnią tradycją, podczas którego spotykają się liczące się na świecie firmy z branży deweloperskiej, architektonicznej i inwestycyjnej.

Gości przyjmowano na własnym, niemal 60-metrowym stoisku, usytuowanym w prestiżowej części wystawowej Palais de Festivals – Riviera Hall 8, w bezpośrednim sąsiedztwie innych polskich miast i regionów: Warszawy, Łodzi, Poznania, Wrocławia, Katowic, Pomorza, tworząc polską strefę spotkań.

Promocja Krakowa skupiona była na dużych projektach: Kraków Nowa Huta Przyszłości, Kraków Airport oraz Kraków Nowe Miasto w Płaszowie-Rybitwach.

Dodatkowo prezentowano propozycje współpracy: miejski projekt rewitalizacyjny Klaster Innowacji Społeczno-Gospodarczych ZABŁOCIE 20.22, budowę Ośrodka Kultury „Ruczaj” oraz obiektu Urzędu Stanu Cywilnego UMK, którego koncepcja jest wynikiem otwartego konkursu architektonicznego.

Prezentowane były również nieruchomości miejskie pod zabudowę usługową (ul. Olszecka) oraz projekty adaptacji fortów dla celów komercyjnych czy turystyczno-kulturalnych (Fort 48a Mistrzejowice, Osiedle Piaśń; Fort 48 Batowice, ul. Wawelska; Fort 50a Lasówka, ul. Golikówka).

Według szacunków tegoroczna edycja targów gościła niemal 26 000 uczestników ze 100 krajów.

✧ V Europejski Kongres Samorządów 2019 (8–9 kwietnia) – Kraków jako Miasto Gospodarz

Odbędzie się ponad 80 wydarzeń (bloki programowe, raporty, panele, warsztaty, wykłady i prezentacje podzielonych na 13 ścieżek tematycznych), w których uczestniczyło ok. 2 000 osób. Wymieniano poglądy gospodarczo-społeczne w gronie liderów samorządowych, elit regionalnych, przedstawicieli administracji państwowej, świata biznesu, kultury i organizacji pozarządowych. Poruszano sprawy życia w miastach i ich rozwoju.

Kraków był organizatorem trzech miejskich ścieżek tematycznych, poświęconych tematowi zrównoważonego rozwoju miasta, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz turystyce.

Na gali wręczono nagrody, bazujące na II Rankingu Finansowym Samorządu Terytorialnego w Polsce, oraz przekazano wyróżnienia Prezydenta Miasta Krakowa dla Związku Liderów Sektora Usług Biznesowych ABSL z okazji jubileuszu 10-lecia działalności.

✧ Konferencja ABSL Summit (12–13 czerwca) – Kraków jako Partner

W 10. edycji konferencji organizowanej przez Związek Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL) blisko 1 500 osób uczestniczyło w panelach, dyskusjach, wystąpieniach oraz wydarzeniach networkingowych. Wystąpiło ponad 100 spikerów w 50 panelach, na których wymieniono poglądy na temat rozwoju i przyszłości sektora nowoczesnych usług biznesowych na rynku outsourcingowym oraz offshoringowym.

✧ Kongres 60 Milionów (29 sierpnia) – Kraków jako Partner

Wydarzenie było platformą wymiany wiedzy służącej integracji środowisk polonijnych. Inicjatywa o takim charakterze i zasięgu sprzyja działaniom mającym na celu rozwój gospodarczy.

✧ Konferencja „HR w Centrach Usług Biznesowych” (10–11 października) – Kraków jako Partner

✧ Konferencja „Life Science Open Space 2019” (26 listopada) – Kraków jako Partner Generalny

Organizatorem był Klaster Life Science, promujący miasto jako ośrodek innowacyjny, dysponujący potencjałem i współpracujący ze środowiskami naukowymi i biznesowymi.

✧ Międzynarodowy Kongres IMPACT'19 (21–22 maja) – Kraków jako Miasto Gospodarz oraz Partner
Wydarzenie to dotyczyło przyszłości gospodarki, digitalizacji i innowacyjności dla biznesu, start-upów, nauki i administracji.

VI.2.2. Promocja Krakowa jako ośrodka naukowo-akademickiego

W 2019 roku do programu *Krakowskie Konferencje Naukowe* w ramach działalności Krakowskiej Rady Konsultacyjnej zakwalifikowało się 49 konferencji o łącznej wartości świadczeń 250 000 PLN.

Promocja Krakowa jako miasta atrakcyjnego na potrzeby nauki i rozwoju kariery zawodowej prowadzona była podczas:

- ✧ Międzynarodowego Turnieju Młodych Matematyków ITYM w Barcelonie w dniach 1–8 lipca
- ✧ organizacji 45. Zjazdu Fizyków Polskich w dniach 13–18 września
- ✧ współpracy z Polską Akademią Umiejętności w ramach internetowego tygodnika „PAUza Akademicka”
- ✧ współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich (SARP) podczas gali przyznania Stypendium Twórczego SARP Kraków im. prof. Bohdana Lisowskiego

VI.2.3. Miejskie kampanie promocyjne

W 2019 roku przeprowadzono 7 miejskich kampanii promocyjnych:

✧ Kampania PIT/Karta Krakowska (marzec – sierpień)
„Dołącz do #TeamKraków” – tak brzmiało hasło zachęcające mieszkańców Krakowa do rozliczania się z fiskusem w miejscu, w którym na co dzień żyją, pracują i studiują, pomimo że są zameldowani w innych miejscowościach.

Sukcesem kampanii był wzrost liczby nowych podatników o 33 221, a realne wpływy do miejskiej kasy z tego tytułu dały 93 mln PLN. Kampania miała trzy odsłony: w marcu zachęcano do odprowadzania podatku w Krakowie, druga tura zachęcała do wystąpienia po Krakowską Kartę, w trzeciej odsłonie przypominano o konieczności przedłużenia uprawnień karty o kolejny rok.

✧ Kampania Budżet Obywatelski (I etap: 1–30 kwietnia, II etap: 1–31 maja, III etap: 1 września – 7 października)
Miała na celu propagowanie idei partycypacji w zarządzaniu miastem poprzez zachęcanie mieszkańców do udziału w konsultacjach, składania wniosków oraz wzięcia udziału w głosowaniu na wybrane projekty. Kampania informowała o kolejnych etapach Budżetu Obywatelskiego.

✧ Kampania informacyjno-promocyjna związana z 15. Kongresem Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC): 16 maja – 9 czerwca

Głównym celem było ukazanie Krakowa jako miasta, którego integralnymi elementami są kultura, dziedzictwo oraz wymiana doświadczeń i dokonań na polach ochrony, konserwacji i zarządzania zabytkami. To również promocja Krakowa wśród innych miast członkowskich jako interesującej destynacji turystycznej i kongresowej.

✧ Kampania „Dzień Otwarty Magistratu” (maj/czerwiec) oraz Dni Krakowa (27 maja – 30 czerwca)
Celem kampanii było dotarcie do możliwie szerokiego grona mieszkańców z informacją o przeprowadzanych przez różne instytucje wydarzeniach organizowanych w Krakowie, m.in. obchodach 70-lecia Nowej Huty.

✧ Jubileusz 70-lecia Nowej Huty. I tura: maj–czerwiec, II tura: wrzesień – listopad
Z myślą o imprezie powstała specjalna identyfikacja wizualna, zaprojektowana w estetyce lat 50. i 60. ubiegłego stulecia. Od maja do końca listopada jeździł tramwaj obrandowany kreacją kampanii z okazji 70-lecia Nowej Huty, a w autobusach i tramwajach pojawił się spot, będący zaproszeniem do udziału we wszystkich jubileuszowych imprezach. W Nowohuckim Centrum Kultury zorganizowano pierwszy „Wielki test wiedzy o Nowej Hucie”. Wydział Komunikacji Społecznej UMK przygotował też okolicznościowe wydawnictwo.

✧ Kampania antysmogowa (1–30 września)
Działania informacyjno-edukacyjne „Dziękujemy! Wspólnie uwolniliśmy miasto od 45 000 pieców” zostały przeprowadzone w związku z uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego z 15 stycznia 2016 roku, wprowadzającą od 1 września 2019 roku całkowity zakaz stosowania paliw stałych (węgla i drewna) do ogrzewania domów na terenie Gminy Miejskiej Kraków. Kampania edukowała mieszkańców z zakresu ekologii oraz informowała, że Kraków jako pierwsze miasto w Polsce konsekwentnie przeprowadził takie działania we współpracy z mieszkańcami.

VI.2.4. Organizacja wydarzeń promocyjnych

Tabela VI.6. Wydarzenia promocyjne organizowane przez Urząd Miasta Krakowa w 2019 roku

Nazwa wydarzenia	Koszt realizacji (w PLN)	Szacunkowa liczba uczestników
Krakowska Wyprawka (cały rok)	943 720	7 000
Święto Flagi Miasta Krakowa (5 czerwca)	65 930	3 000
Dzień Otwarty Magistratu (9 czerwca)	228 563	5 000
Jarmark Bożonarodzeniowy w Nowej Hucie (14–22 grudnia)	86 280	10 000
Sylwester w Nowej Hucie (31 grudnia)	187 249	8 000

Źródło: Wydział Komunikacji Społecznej UMK

Tabela VI.7. Wybrane wydarzenia promocyjne współorganizowane przez Urząd Miasta Krakowa w 2019 roku

Nazwa wydarzenia	Koszt realizacji wydarzenia (w PLN)	Szacunkowa liczba uczestników
Przygotowanie publikacji o Krakowie:		
– Kwartalnik opiniotwórczy „Zdanie”	20 000	–
– 5 publikacji wydawnictwa Universitas:		
1) <i>Kraków. Stereoskopowy obraz miasta na zdjęciach z XIX i XX w.</i>	107 250	–
2) <i>Kazimierz Wiśniak. Czarodziej z podwórka</i>		
3) <i>Jan Kochanowski (Nie)przejrzystość. Wiersze</i>		
4) <i>Adam Mickiewicz Brzegi Lemanu. Krąg wierszy łoańskich</i>		
5) <i>Krakowski rynek</i>		

Nazwa wydarzenia	Koszt realizacji wydarzenia (w PLN)	Szacunkowa liczba uczestników
– Świątynia pamięci Krakowa – Wyd. Fundacji Panteon Narodowy	20 000	–
– publikacja albumu prof. W. Goetla – Polska Akademia Umiejętności	6 000	500
Prezentacje polskiej sztuki ludowej, tradycji i folkloru:		
– Orszak Trzech Króli (6 stycznia)	8 000	4 000
– zapalenie choinki na Rynku Głównym	24 000	2 000
Działania o charakterze sportowym:		
– turniej żużlowy (12 czerwca)	30 000	3 000
– „Wioska olimpijska” Collegium Invisible (11–20 sierpnia)	30 000	500
Przedsięwzięcia zewnętrzne o znaczeniu wizerunkowym:		
– V edycja „Kocham Nową Hutę” (14 lutego)	10 000	2 000
– V Dyktando Krakowskie (16 marca)	11 000	1 000
– Gala Finałowa „Miłosierny Samarytanin” (29 marca)	28 000	300
– VI Ogólnopolska Konferencja Kryminologiczna pn. „Bezpieczeństwo–Komunikacja–Wypadki” (6 kwietnia)	7 000	400
– 35. Festiwal PAKA (11–14 kwietnia)	150 000	1 000
– Stowarzyszenie „Nie widzę przeszkód” – promocja Krakowa podczas pielgrzymki do Santiago de Compostela i wyprawy na Mont Blanc	75 000	–
– Impreza plenerowa „Na Kozłówcę” – obsługa logistyczna koncertu zespołu Czerwone Gitary	11 000	3 000
– Festiwal Kolorów (2 czerwca)	7 000	20 000
– Kino Letnie (2–30 sierpnia)	20 000	2 000
– Kraków Green Festival (18–25 sierpnia)	30 000	5 000
– Meet up (31 sierpnia)	250 000	22 000
– Festyn „Jesień Kurdwanów” (1 września)	30 000	20 000
– Konferencja „Szpiczak i Chłoniak w 2019 roku” (7 września)	25 000	300
– KultUro (23–28 września)	80 000	150
– Nowa Huta Alternative (4 października)	10 000	800
– Black or White (9 listopada)	9 000	350
– Promocja Krakowa w filmie o Boginie Becker pt. <i>Światy równoległe</i>	10 000	–

Źródło: Wydział Komunikacji Społecznej UMK

VI.2.5.Promocja turystyczna

W 2019 roku Kraków dzierżył Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury Gastronomicznej, przyznanej przez Europejską Akademię Gastronomiczną (AEG). Celem było zbudowanie marki Krakowa jako znaczącego ośrodka kultury gastronomicznej oraz wizerunku miasta jako destynacji kulinarnej i stolicy regionu, bogatego w lokalne i certyfikowane produkty spożywcze. Głównymi filarami projektu były dziedzictwo kulinarne, lokalny produkt i przepis, gościnność, jakość produktów, edukacja klientów, młodzieży i branży gastronomicznej. Zrealizowano ponad 100 wydarzeń, których Kraków był współorganizatorem, partnerem lub organizatorem, m.in. 12 zagranicznych prezentacji krakowskiej gastronomii (Wiedeń, Berlin, Madryt, Rzym, Lyon, Lwów, Praga).

Przedstawiciele Urzędu Miasta Krakowa wzięli udział w 16 zagranicznych targach turystycznych, m.in. ITB w Berlinie, WTM w Londynie, Vakantiebeurs w Utrechcie, FITUR w Madrycie oraz IMTM w Tel Awiwie.

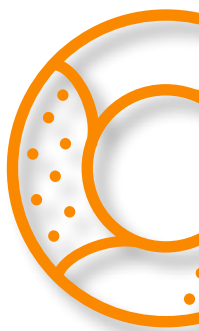
W 2019 roku Wydział ds. Turystyki UMK zorganizował 104 wizyty studyjne dziennikarzy oraz 29 wizyt touroperatorów. Dziennikarze reprezentowali zarówno media tradycyjne, jak i internetowe: portale, blogi, serwisy informacyjne, social media. Przybyli do Krakowa z ponad 30 krajów z kilku kontynentów: Europy, Ameryki Południowej i Północnej oraz Azji. Najwięcej wizyt zostało przygotowanych we współpracy z Zagranicznymi Ośrodkami Polskiej Organizacji Turystycznej z Niemiec, Francji, Włoch, Hiszpanii, USA i Japonii.

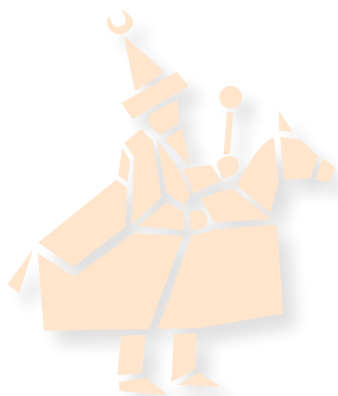
Wartość szacunkowa (ekwiwalent reklamowy) materiałów promocyjnych o Krakowie publikowanych we wskazanych mediach wynosi ok. 12,5 mln PLN, przy szacunkowym koszcie organizacji wizyt ok. 600 tys. PLN.

W 2019 roku Biuro Kongresów (Krakow Convention Bureau) prowadziło promocję oferty turystyki biznesowej miasta oraz inwestycji prywatnych, wpływających znacząco na rozwój turystyki, podczas 11 międzynarodowych targów turystyki biznesowej: The Meetings Space Spring, Szwecja Sztokholm, The Meetings Space Autumn, Madryt, w cyklu M&I Forum: Benidorm (Hiszpania), Sibenik (Chorwacja), Chicago (USA), Muscat (Oman) oraz IMEX Frankfurt, IMEX Las Vegas, IBTM Barcelona, European Travel Agents Forum, Poznań. Przedstawiciele Biura byli obecni podczas prezentacji krajowych na Meetings Week, MP Destination Day w Warszawie, Kongresie 60 Milionów, jak i branżowych, w ramach Krakow Network.

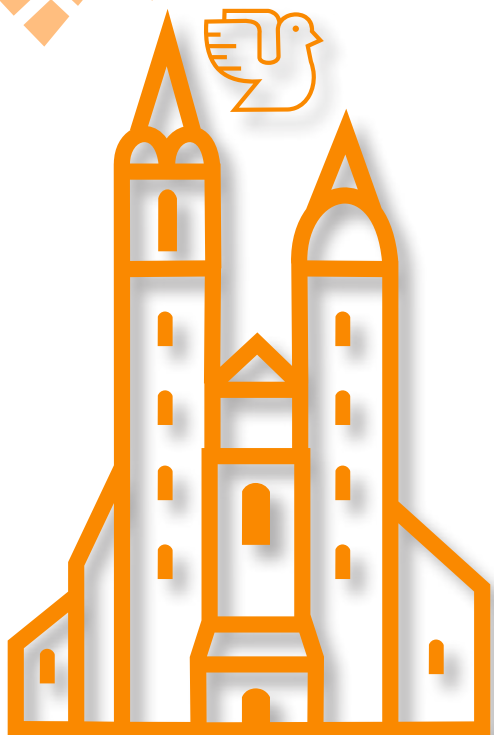
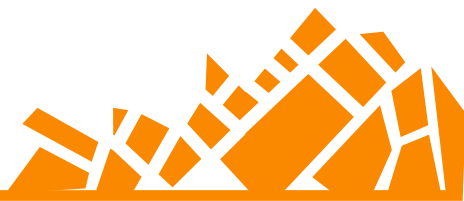
W 2019 roku Biuro Kongresów współorganizowało ponad 50 znaczących przedsięwzięć, m.in.:

- ✦ Market Intelligence and Marketing Group European Travel Commission – wsparcie przy organizacji spotkania wraz z Polską Organizacją Turystyczną
- ✦ The European Association of Antennas and Propagation EUCAP 2019
- ✦ Congres, Ethical, Legal and Psychosocial Aspect of Transplantation ELPAT
- ✦ International Conference on Toxic Cyanobacteria
- ✦ V McMaster International Review Course in Internal Medicine MIRCIM 2019
- ✦ 36th Conference & 30th Symposium of the International Committee on Aeronautical Fatigue and Structural Integrity
- ✦ 15. Kongres Organizacji Miast Dziedzictwa Światowego OWHC 2019
- ✦ Kongres RNA Society 2019
- ✦ 30. Europejska Konferencja EMDR (Polskie Towarzystwo Terapii EMDR)
- ✦ The 19th FEBS Young Scientists' Forum oraz Kongres Federation of European Biochemical Societies FEBS 2019
- ✦ World Congress of Surgery of the International Society of Surgery (WCS)
- ✦ Europejskie Forum Żylne (UIP International Union of Flebology)

Kultura i ochrona VII dziedzictwa

VII. Kultura i ochrona dziedzictwa

Obok instytucji publicznych w Krakowie działa wiele niepublicznych: działalność kulturalną prowadzą nieinstytucjonalne teatry, małe centra i ośrodki kultury prowadzone przez stowarzyszenia i fundacje, ale też podmioty prywatne, galerie sztuki, kluby, działające w strukturach organizacji pozarządowych oraz podmiotów gospodarczych, a także grupy nieformalne (twórcze kolektywy). Z badań przeprowadzonych w 2018 roku wynika, iż wśród 66 aktywnych artystycznie teatrów tylko 11 stanowiły instytucje publiczne (w tym 10 samorządowych). Działalność w sferze kultury prowadzi także 11 młodzieżowych domów kultury, kompetencyjnie podporządkowanych Wydziałowi Edukacji UMK, działających w oparciu o prawo oświatowe.

VII.1. Miejskie instytucje kultury w Krakowie

W 2019 roku wzrosła liczba miejskich instytucji kultury: Muzeum PRL-u zostało włączone w struktury Muzeum Krakowa, Teatr STU, dotąd współprowadzony z Województwem Małopolskim i wpisany do jego rejestru, został wpisany do rejestru Gminy Miejskiej Kraków.

Utworzono także nową instytucję kultury – Instytut Kultury Willa Decjusza.

W 2019 ROKU W KRAKOWIE DZIAŁAŁO 46 PUBLICZNYCH INSTYTUCJI KULTURY, W TYM:

- 8 NARODOWYCH
- 38 SAMORZĄDOWYCH, W TYM:
  - 27 WPISANYCH DO REJESTRU INSTYTUCJI KULTURY GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW
  - 11 WPISANYCH DO REJESTRU INSTYTUCJI KULTURY MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Tabela VII.1. Instytucje kultury w Krakowie wpisane do rejestrów samorządów: gminnego i wojewódzkiego

Instytucje kultury	Gminy Miejskiej Kraków	Marszałka Województwa Małopolskiego
Teatry	1. Teatr Ludowy 2. Teatr Bagatela im. T. Boya-Żeleńskiego 3. Teatr Groteska 4. Teatr Łaźnia Nowa 5. Teatr KTO 6. Balet Dworski Cracovia Danza 7. Krakowski Teatr Variete 8. Krakowski Teatr – Scena STU	1. Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie 2. Opera Krakowska w Krakowie
Instytucje muzyczne	1. Capella Cracoviensis 2. Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia	Filharmonia im. K. Szymanowskiego w Krakowie

Instytucje kultury	Gminy Miejskiej Kraków	Marszałka Województwa Małopolskiego
Centra i ośrodki kultury	1. Nowohuckie Centrum Kultury 2. Centrum Kultury Dworek Białoprądnicki 3. Centrum Kultury Podgórze 4. Krakowskie Forum Kultury 5. Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta 6. Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida 7. Ośrodek Kultury Zespół Pieśni i Tańca „Krakowiacy” 8. Ośrodek Kultury – Biblioteka Polskiej Piosenki 9. Instytut Kultury Willa Decjusza	1. Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora CRICOTEKA w Krakowie 2. Małopolski Instytut Kultury w Krakowie 3. Małopolskie Centrum Nauki Cogiteon w Krakowie 4. Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II ¹
Biblioteki	Biblioteka Kraków	Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Muzea i galerie	1. Muzeum Krakowa 2. Muzeum Historii Fotografii im. W. Rzewuskiego w Krakowie 3. Muzeum Inżynierii Miejskiej 4. Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK 5. Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki 6. Muzeum Armii Krajowej im. gen. E. Fieldorfa „Nila” ¹	1. Muzeum Archeologiczne w Krakowie 2. Muzeum Etnograficzne im. S. Udzieli w Krakowie 3. Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie
Inne	Krakowskie Biuro Festiwalowe	

¹ współprowadzone przez Miasto Kraków i Województwo Małopolskie

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Miejskie instytucje kultury prowadzą aktywną działalność na terenie całego Krakowa za pomocą rozbudowanej sieci filii, scen, oddziałów i punktów. W 2019 roku sieć ta objęła łącznie 163 placówki.

Tabela VII.2. Działalność miejskich teatrów oraz dotacje na nią z budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku

	Sceny	Premiery	Przedstawienia	Widzowie	Dotacje podmiotowe (w PLN)
Teatr Ludowy	3	5	526	101 134	7 229 441
Teatr Bagatela im. T. Boya-Żeleńskiego	3	6	613	152 697	7 406 700
Teatr Groteska	2	4	511	153 988	5 138 100
Teatr Łaźnia Nowa	2	4	291	43 883	4 434 320
Teatr KTO	0	1	262	180 750	3 777 300
Balet Dworski Cracovia Danza	0	4	444	70 910	1 346 200
Krakowski Teatr Variete	1	1	166	47 330	3 941 810
Krakowski Teatr – Scena STU	1	3	220	44 555	2 771 650
Ogółem	12	28	–	–	36 045 521

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Krakowskie teatry publiczne dysponują co najmniej 20 własnymi scenami, liczącymi ponad 5 600 miejsc na widowni, z czego 12 to sceny teatrów miejskich. W 2019 roku teatry publiczne przygotowały 52 premiery.

W tej liczbie 28 zrealizowanych było przez miejskie teatry. Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej (państwowa instytucja kultury) wystawił w 2019 roku 10 premier, a Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie (regionalna instytucja kultury) – 9 premier.

13 najaktywniejszych krakowskich teatrów nieinstytucjonalnych zrealizowało w 2019 roku 50 premier. W 2019 najwięcej takich przedstawień wystawił prywatny Teatr Nowy Proxima (aż 12).

Teatr Bagatela im. Tadeusza Boya-Żeleńskiego w 2019 roku świętował 100-lecie swojej działalności. Z tej okazji, 4 października, w Pałacu Sztuki odbył się wernisaż wystawy „Teatr Bagatela 1919–2019”. Ponadto przygotowano 3 jubileuszowe premiery: *Piękny Teatr pięknie płonie. Bagatela, lata dwudzieste* w reż. D. Starczewskiego, *Życie jest snem* w reż. G. Varnasa oraz *Śmierć pięknych saren* w reż. J. Szurmieja. Powstało także jubileuszowe wydawnictwo *100 lat Teatru Bagatela*.

Tabela VII.3. Działalność miejskich instytucji muzycznych oraz dotacje na nią z budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku

	Koncerty / przedstawienia	Słuchacze	Dotacje podmiotowe (w PLN)
Capella Cracoviensis	107	24 032	5 103 800
Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia	64	50 420	3 563 900
Ogółem	171	74 452	8 667 700

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

W 2019 roku Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia obchodziła jubileusz 25-lecia działalności. Z tej okazji odbyła tournée po Korei Południowej i Chinach, podczas którego zagrała siedem koncertów, m.in. w Seulu, Wuhanie oraz Changsha.

Tabela VII.4. Działalność miejskich i współprowadzonych centrów i ośrodków kultury oraz dotacje na nią z budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku

	Kluby i filie	Imprezy/ wydarzenia		Zespoły artystyczne		Koła-kluby		Kursy		Dotacje podmiotowe (w PLN)
		Liczba	Uczestnicy	Liczba	Uczestnicy	Liczba	Uczestnicy	Liczba	Uczestnicy	
Nowohuckie Centrum Kultury	-	724	200 462	22	24 305	21	35 618	189	71 529	8 963 900
Centrum Kultury Dworek Biało-prądnicki	7	1 227	42 406	7	98	160	1 682	121	1 311	4 750 166
Centrum Kultury Podgórze	18	5 839	296 766	84	969	77	2 265	536	5 745	10 352 642
Krakowskie Forum Kultury	5	503	52 311	3	75	68	832	35	1 062	3 734 600
Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta	13	400	30 000	15	200	95	2 700	33	530	4 697 500
Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida	2	1 453	111 612	9	222	24	892	726	12 396	4 374 605
Ośrodek Kultury Zespół Pieśni i Tańca „Krakowiacy”	-	177	218 526	20	460	-	-	-	-	990 060
Ośrodek Kultury Biblioteka Polskiej Piosenki	-	12	32 000	-	-	-	-	-	-	1 133 185
Instytut Kultury Willa Decjusza	-	244	11 214	-	-	-	-	-	-	1 688 660
Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II ¹	-	518 ²	1 028 000	-	-	-	-	-	-	1 138 800 ³
Ogółem	45	11 097	2 023 297	160	26 329	445	43 989	1 640	92 573	52 073 321

¹ instytucja kultury wpisana do Rejestru Instytucji Kultury Marszałka Województwa Małopolskiego, współprowadzona wraz z Gminą Miejska Kraków

² w tym 15 wydarzeń typu: imprezy, konkursy, koncerty, oraz 503 wydarzenia edukacyjne (lekcje i warsztaty)

³ dotacja Gminy Miejskiej Kraków

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Tabela VII.5. Działalność bibliotek miejskich oraz dotacje na nią z budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku

Nazwa instytucji kultury	Filie i oddziały	Użytkownicy oferty biblioteki	Czytelnicy i użytkownicy na 1 000 mieszkańców	Dotacje podmiotowe (w PLN)
Biblioteka Kraków	57	581 524	746,39	25 550 760

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Miasto finansowało działalność 61 bibliotek miejskich, w tym 57 w strukturach Biblioteki Kraków oraz 5 ogólnodostępnych bibliotek będących w strukturach innych miejskich instytucji kultury: Nowohuckiego Centrum Kultury, Centrum Kultury im. C.K. Norwida (2 biblioteki), Centrum Kultury Podgórze (Czytelnia Dworu Czeczów w oparciu o księgozbiór prof. T. Chrzanowskiego) oraz Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAR (w oparciu o zbiory prof. M. Porębskiego).

Tabela VII.6. Biblioteka Kraków – zasoby i użytkownicy w 2019 roku

Liczba woluminów	W tym zbiory specjalne (audiobooki, zbiory elektroniczne)	Liczba wypożyczeń/udostępnień	Liczba aktywnych czytelników	Liczba odwiedzin w bibliotece
1 244 935	31 339	2 343 573	152 209	1 339 251

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Nowości zakupione w 2019 roku stanowiły 2,8% zbiorów ogółem, więcej w stosunku do roku 2018 o 2 264 egzemplarze. Otrzymane dary stanowiły natomiast 3,5% ogółu zbiorów, a ich liczba wzrosła w 2019 roku o 15 410 egzemplarzy w stosunku do roku 2018. 2,5% ogółu zbiorów bibliotek miejskich w strukturach Biblioteki Kraków stanowiły zbiory specjalne, audiobooki i czytaki (odtwarzacze audio zbudowane z myślą o osobach niewidomych i niedowidzących) oraz zbiory elektroniczne. Liczba tego rodzaju zbiorów w 2019 roku wzrosła o 24% w stosunku do roku 2018.

Na stronie Biblioteki Cyfrowej Biblioteki Kraków było dostępnych 5 027 publikacji.

Tabela VII.7. Działalność muzeów i galerii miejskich oraz dotacje na nią z budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku

Nazwa instytucji kultury	Filie/oddziały ¹	Wystawy stałe	Wystawy zmienne	Liczba zwiedzających	Dotacje podmiotowe (w PLN)
Muzeum Krakowa ²	18	16	21	1 335 743	23 452 044
Muzeum PRL-u (w okresie I–II 2019)	0	0	2	2 995	304 000
Muzeum Historii Fotografii im. W. Rzewuskiego w Krakowie	1	1	5	5 836	4 543 600
Muzeum Inżynierii Miejskiej	1	3	7	168 035	4 619 200

Nazwa instytucji kultury	Filie/ oddziały ¹	Wystawy stałe	Wystawy zmiennie	Liczba zwiedza- jących	Dotacje podmiotowe (w PLN)
Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK	1	3	24	139 514	7 074 800
Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki	0	0	11	19 869	3 120 200
Muzeum Armii Krajowej im. gen. E. Fieldorfa „Nila” w Krakowie	0	1	–	41 984	4 387 717
Ogółem	21	24	70	1 713 976	47 501 561

¹ poza stałą siedzibą

² 1 marca 2019 roku do struktur Muzeum Krakowa (Muzeum Historycznego Miasta Krakowa) włączone zostało Muzeum PRL-u. Z połączenia oddziału Dzieje Nowej Huty i Muzeum PRL-u powstanie Muzeum Nowej Huty z siedzibą w dawnym kinie Światowid

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

- ✦ 31 maja Muzeum Krakowa obchodziło jubileusz 120-lecia powstania
- ✦ Oddział Muzeum Krakowa – Muzeum Podgórze otrzymał wyróżnienie w kategorii Obiekt zabytkowy w konkursie „Lider Dostępności”
- ✦ Muzeum Historii Fotografii w Krakowie otrzymało II nagrodę w konkursie „Muzeum Widzialne 2019” za system identyfikacji muzealnej
- ✦ Muzeum Krakowa zrealizowało I etap projektu *Podziemna Nowa Huta* na os. Szkolnym 37. Wystawę w schronie pt. „Stan Zagrożenia” od marca zwiedziło ponad 5 000 osób. Realizacja projektu przyczyni się do wzrostu uczestnictwa mieszkańców Krakowa i Małopolski w kulturze oraz udostępnienia i upowszechnienia dziedzictwa kulturowego okresu PRL-u, w tym historii Nowej Huty.

Tabela VII.8. Działalność innych miejskich instytucji kultury oraz dotacje na nią z budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku

Nazwa instytucji kultury	Organizowane lub współorganizowane wydarzenia	Liczba uczestników organizowanych wydarzeń	Dotacje podmiotowe z budżetu Miasta Krakowa (w PLN)
Krakowskie Biuro Festiwalowe	617	656 650	44 498 196

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

**W 2019 ROKU PRZYCHODY MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY WYNIOSŁY
365 075 554 PLN, Z CZEGO 55,6% (202 949 056 PLN)
STANOWIŁY DOTACJE GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW NA ICH DZIAŁALNOŚĆ BIEŻĄCĄ**

Udział dotacji Miasta na bieżącą działalność instytucji kultury w 2019 roku w przychodach tych instytucji był niższy niż w poprzednim roku, gdy wyniósł 62,2%. Spośród miejskich instytucji kultury najwyższe przychody własne wygenerowało Krakowskie Biuro Festiwalowe. Dotacja podmiotowa w przypadku KBF stanowiła w 2019 roku tylko 39,6% ogółu przychodów tej instytucji. Wśród innych instytucji kultury najniższy

udział dotacji w przychodach osiągnęły teatry miejskie, w tym Krakowski Teatr – Scena STU (42,2%) oraz Łaźnia Nowa (43,8%), które nie zatrudniają aktorów na etatach. Wśród muzeów miejskich najniższy udział dotacji osiągnęło Muzeum Krakowa (50,3%), a wśród centrów i ośrodków kultury Nowohuckie Centrum Kultury (52,8%).

Publiczne instytucje kultury generują miejsca pracy. W 2019 roku tylko miejskie instytucje zatrudniały pracowników na 1 935,2 etatu, więcej niż w latach poprzednich, co jest głównie związane z powiększeniem liczby instytucji kultury (Instytut Kultury Willa Decjusza, Krakowski Teatr – Scena STU).

Informacje na temat instytucji kultury wpisanych do rejestru Marszałka Województwa Małopolskiego znajdują się w opracowaniu *Kultura, Dziedzictwo Narodowe i Promocja 2019*, dostępnym na stronie internetowej www.malopolska.pl w zakładce Publikacje.

Audyt w miejskich instytucjach kultury

W 2019 roku w miejskich muzeach przeprowadzono kontrolę dotyczącą gromadzenia, ewidencjonowania i opracowywania zabytków oraz udostępniania zbiorów muzealnych, zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonym zbiorom. Wyniki audytów są zadowalające, wszystkie miejskie muzea we właściwy sposób dbają o zbiory. Protokoły pokontrolne zostały opublikowane na stronie BIP Miasta Krakowa.

Przeprowadzono także audyty jakościowe w 4 miejskich instytucjach artystycznych (w Krakowskim Teatrze – Scena STU, Baletcie Dworskim Cracovia Danza, Orkiestrze Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia oraz Orkiestrze Capella Cracoviensis). Kryteria audytów zostały określone w opracowanym na zlecenie Miasta podręczniku *Audyt jakościowy w miejskich instytucjach kultury w Krakowie* (2018). Wyniki przeprowadzonych audytów były zadowalające. Nie wykazały negatywnych zjawisk w funkcjonowaniu instytucji, wskazały obszary, w których działalność ich można doskonalić.

VII.1.1. Nowe miejskie instytucje kultury

- ✦ Od 1 stycznia Gmina Miejska Kraków stała się jedynym organizatorem Krakowskiego Teatru Scena STU (wpisanego dotychczas do rejestru instytucji kultury Województwa Małopolskiego).
- ✦ Od 1 stycznia rozpoczęła także działalność nowa miejska instytucja kultury – Instytut Kultury Willa Decjusza w Krakowie. Zakres działania nowej instytucji obejmuje m.in. zachowanie, upowszechnianie oraz promocję dziedzictwa kulturowego, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie wartości i zachowania dziedzictwa kulturowego, wspieranie rozwoju i integracji wspólnot i społeczności lokalnych, upowszechnianie oraz ochronę wolności i praw człowieka, swobód obywatelskich, a także działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, integracji cudzoziemców. Jednym z zadań nowej instytucji jest także wspieranie programu *Kraków Miasto Literatury UNESCO* we współpracy z koordynującym program Krakowskim Biurem Festiwalowym.
- ✦ Z dniem 1 marca 2019 roku połączono Muzeum PRL-u (w organizacji) i Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, tworząc Muzeum Krakowa. Jednocześnie w dawnym kinie Światowid, w siedzibie dotychczasowego Muzeum PRL-u, otwarto nowy oddział Muzeum Krakowa – Muzeum Nowej Huty, który kontynuuje wieloletnią działalność oddziału MHK Dzieje Nowej Huty (os. Słoneczne 16). Otwarto natomiast pierwszą część trasy „Podziemna Nowa Huta” (filia Muzeum Nowej Huty), etap I: schron pod ZSM nr 3 na os. Szkolnym 37.

VII.1.2. Wydarzenia organizowane przez miejskie instytucje kultury

**W KRAKOWIE ODBYWA SIĘ ŚREDNIO 3 000 WYDARZEŃ MIESIĘCZNIE,
A W SKALI ROKU CO NAJMNIEJ 300 DUŻYCH KILKUDNIOWYCH
WYDARZEŃ CYKLICZNYCH O CHARAKTERZE FESTIWALI I PRZEGLĄDÓW**

Wiele spośród wydarzeń kulturalnych odbywających się w Krakowie ma silną międzynarodową rozpoznawalność, m.in. jeden z czołowych europejskich festiwali muzyki dawnej Misteria Paschalia, festiwal operowy Opera Rara, festiwal muzyki filmowej Kraków FMF, uchodzący za najważniejszy festiwal tego gatunku na świecie, wysoko cenione w świecie festiwale muzyki alternatywnej i współczesnej UNSOUND oraz Sacrum Profanum, czy pozostający w kontakcie z międzynarodową sceną muzyki świata EtnoKraków/Rozstaje oraz Letni Festiwal Jazzowy w Piwnicy pod Baranami. Potężną marką kulturalną Krakowa jest Festiwal Kultury Żydowskiej, zaś Międzynarodowy Festiwal Teatralny Boska Komedia w Krakowie zdobył opinię najważniejszego tego typu wydarzenia teatralnego w Polsce. Międzynarodowe gwiazdy rozrywki, muzyki pop, elektroniki przyciąga pod Wawel Kraków Live Festival, wydarzenie gromadzące nawet 60 tys. odbiorców. Warto podkreślić, że w Krakowie odbywa się 8 gatunkowych festiwali literackich z wiodącą pozycją międzynarodowego Festiwalu Conrada, poetyckiego Festiwalu Miłosa oraz mniejszych wydarzeń poświęconych komiksowi, literaturze dziecięcej, poezji cyfrowej czy literaturze faktu. Najważniejszym polskim wydarzeniem poświęconym przemysłowi wydawniczemu są Targi Książki w Krakowie. Łącznie we wszystkich wydarzeniach organizowanych pod parasolem Programu Kraków Miasto Literatury UNESCO bierze udział ponad 150 tys. odbiorców.

Organizatorami i/lub współorganizatorami wszystkich tych festiwali pozostają miejskie instytucje kultury, w tym Krakowskie Biuro Festiwalowe, organizacje pozarządowe, a także prywatne przedsiębiorstwa i spółki.

Tabela VII.9. Najważniejsze festiwale i wydarzenia cykliczne organizowane przez miejskie instytucje kultury w 2019 roku

32. ULICA Festiwal Teatrów Ulicznych	Organizator: Teatr KTO Liczba uczestników: 80 000. Koszt organizacji ogółem: 1 450 000 PLN, w tym dotacja GMK: 1 300 000 PLN
19. Wielka Parada Smoków	Organizator: Teatr Groteska Liczba uczestników: 32 500 osób, w tym: Parada Ulicami Krakowa – 9 000, Smoczy Piknik Rodzinny – 8 500, Wielkie Widowisko na Wiśle – 15 000. Koszt organizacji: 999 353 PLN
5. Festiwal Teatru Formy Materia Prima	Organizator: Teatr Groteska Liczba uczestników: 10 209 (24 spektakle). Koszt organizacji: 1 717 616 PLN
20. Jubileuszowy Festiwal Tańców Dworskich Cracovia Danza	Organizator: Balet Dworski Cracovia Danza Liczba uczestników: ok. 13 000. Koszt organizacji: ok. 400 000 PLN
Międzynarodowy Festiwal Teatralny Boska Komedia 2019	Organizatorzy: Teatr Łaźnia Nowa i Krakowskie Biuro Festiwalowe Liczba odbiorców: 6 240. Dotacja GMK: 1 500 000 PLN, dotacja MKiDN: 300 000 PLN
Mała Boska Komedia 2019	Organizator: Teatr Łaźnia Nowa Liczba uczestników: 2 043. Dotacja GMK: 258 000 PLN

Bulwar[t] Sztuki – Nowohucka Strefa Kultury	Organizator: Teatr Łażnia Nowa Liczba uczestników: 12 589 (bezpośrednio) i 20 000 (pośrednio). Dotacje MKiDN: 173 000 PLN i GMK 500 000 PLN
Open Eyes Economy Summit	Organizator: Nowohuckie Centrum Kultury Liczba uczestników: 2 530. Koszt organizacji: 360 000 PLN, w tym: GMK 314 000 PLN
Krakowskie Miniatury Teatralne	Organizator: Krakowskie Forum Kultury Liczba uczestników: 3 238. Koszt organizacji: 339 481 PLN
Święto Wandy	Organizator: Teatr Łażnia Nowa Liczba uczestników: 1 781. Dotacja GMK: 250 000 PLN
Festiwal Opera Rara	Organizator: Capella Cracoviensis Podmioty współpracujące: Miasto Kraków, KBF, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAR Liczba uczestników: 4 659. Koszt organizacji ogółem: 2 002 639 PLN
VII Letni Festiwal Muzyki i Tańca	Organizator: Centrum Kultury Podgórze Liczba uczestników: 850. Koszt organizacji: 15 997 PLN
Sinfonietta Festival	Organizator: Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia Liczba uczestników: 1 650. Koszt ogółem 180 495 PLN, dotacja GMK: 90 000 PLN
Cykl koncertowy „Sinfonietka”	Organizator: Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia Liczba uczestników: 700. Koszt ogółem: 17 316 PLN (cykl realizowany w ramach dotacji podmiotowej GMK)

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

VII.1.3. Działalność Krakowskiego Biura Festiwalowego (KBF)

W 2019 roku KBF:

- ✦ zorganizowało lub współorganizowało 617 wydarzeń
- ✦ w zorganizowanych lub współorganizowanych przez KBF wydarzeniach wzięło udział łącznie 656 650 uczestników
- ✦ współpracowało w sumie z 1 940 podmiotami/organizacjami na zasadzie wymiany wzajemnych świadczeń
- ✦ współpracowało w formie partnerstwa (bez kosztów) z 370 podmiotami/organizacjami

W Centrum Kongresowym ICE Kraków, którego operatorem jest KBF, odbyło się ogółem 161 wydarzeń, w których uczestniczyło niemal 210 000 gości.

Kraków funkcjonuje w sieci Festival Cities Network i jest aktywnym członkiem sieci Festival Cities Association. Dzieli się swoimi praktykami i wiedzą z Edynburgiem, Montrealem, Singapurem czy Adelajdą. Krakowskie wydarzenia zdobywają międzynarodowe uznanie, co potwierdza główna nagroda EFFE Laureate, przyznana w 2019 roku w Brukseli Festiwalowi Conrada. Festiwal ten znalazł się w ścisłej piątce najważniejszych wydarzeń kulturalnych Starego Kontynentu, otrzymując EFFE Award 2019–2020 za „wysoką jakość wydarzenia i odwagę programowania”. Zwycięzcy zostali wybrani przez ekspertów spośród ponad 800 europejskich wydarzeń.

Tabela VII.10. Wybrane festiwale, których Krakowskie Biuro Festiwalowe było głównym organizatorem lub współorganizatorem w 2019 roku

Nazwa festiwalu	Podmioty współpracujące, liczba uczestników, koszt KBF
Wianki – Święto Muzyki	Podmioty współpracujące: Miasto Kraków Liczba uczestników: 90 000. Koszt KBF: 1 490 540 PLN
Festiwal Muzyki Filmowej	Podmioty współpracujące: RMF Classic, Miasto Kraków Liczba uczestników: 31 202. Koszt KBF: 4 278 193 PLN
Festiwal Conrada	Podmioty współpracujące: Miasto Kraków, Kraków Miasto Literatury UNESCO, Fundacja Tygodnika Powszechnego Liczba uczestników: 21 000. Koszt KBF: 579 381 PLN
Festiwal Etno Kraków/ Rozstaje	Podmioty współpracujące: Miasto Kraków, Stowarzyszenie Rozstaje: u Zbiegu Kultur i Tradycji Liczba uczestników: 6 775. Koszt KBF: 371 934 PLN
Festiwal Misteria Paschalia	Podmioty współpracujące: Miasto Kraków, Instytut Francuski Liczba uczestników: 5 569. Koszt KBF: 2 121 759 PLN
Festiwal Sacrum Profanum	Podmioty współpracujące: Miasto Kraków, Bank Millenium, Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Liczba uczestników: 5 126. Koszt KBF: 1 524 437 PLN
Festiwal Opera Rara	Podmioty współpracujące: Capella Cracoviensis, Miasto Kraków, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAR Liczba uczestników: 4 654. Koszt KBF: 416 010 PLN
Festiwal Miłosa	Podmioty współpracujące: Miasto Kraków, Fundacja Miasta Literatury Liczba uczestników: 2 400. Koszt KBF: 285 238 PLN

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Inne wydarzenia organizowane lub współorganizowane przez Krakowskie Biuro Festiwalowe:

- ✦ ICE Classic – 3 koncerty w ramach cyklu, 4 853 uczestników
- ✦ Jarmark Świętojański (14–16 czerwca) – Bulwar Czerwieński, 30 000 uczestników
- ✦ Pikniki Krakowskie: czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień – parki w Krakowie, 31 000 uczestników
- ✦ XVII Festiwal Pierogów (14–18 sierpnia) – 10 000 uczestników
- ✦ Święto Plonów (25 sierpnia) – 3 000 uczestników
- ✦ Krakowski Salon Sztuki (15–24 listopada) – 7 900 uczestników. Jury złożone z artystów i osobowości świata kultury przyznało autorom i autorkom prac prezentowanych na wystawie nagrody o łącznej wartości 44 000 PLN

Tabela VII.11. Nagrody/honory (różne formy) przyznane wydarzeniom firmowanym przez KBF w 2019 roku

Konkurs	Nagrodzony
Konkurs Polskiej Organizacji Turystycznej na Najlepsze Centrum Informacji Turystycznej w Polsce	Punkt InfoKraków w Pawilonie Wyspiańskiego
Miejsce Przyjazne Rodzicom z Dziećmi	Punkt InfoKraków, os. Zgody 7
Kulturalne Nagrody Radia Kraków za 2018	Supermarka Radia Kraków dla Krakowskiego Salonu Sztuki
Ogólnopolski przegląd książki krajoznawczej i turystycznej	Nagroda Magellana: wyróżnienie dla przewodnika Kids in Kraków

Miejsce Przyjazne Seniorom	Certyfikat na lata 2020–2022 dla KBF
EFFE AWARD 2019–2020	Festival Conrada jako jeden z pięciu najlepszych festiwali w Europie
Paszporty Polityki	Opera Ahat ili – Siostra Bogów (Sacrum Profanum 2018) Nagroda dla Aleksandra Nowaka
Meetings Star Award	2. miejsce dla ICE Kraków
Kraków bez barier	Nominacja dla inicjatywy w mediach społecznościowych „Kraków dla wszystkich”
Meetings Star Award	Złoty Certyfikat Jakości dla ICE Kraków

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

VII.1.3.1. Działalność Krakow Film Commission

W strukturach KBF umocowana jest jednostka, której zadaniem jest systemowe wsparcie przemysłu filmowego w mieście, obsługa planów filmowych, promocja twórców i wydarzeń filmowych, a także aktywny udział w działalności międzynarodowych sieci wspierających sektor produkcji audiowizualnej. KFC realizuje wspólny program Miasta i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, pn. *Regionalny Fundusz Filmowy (RFF)*.

- ✦ Projekty dofinansowane w ramach XI Konkursu Regionalnego Funduszu Filmowego w Krakowie:
  - ♦ *Odyseja filmowa*, reż. P. Stasik, producent: Telemark
  - ♦ *Wesele 2*, reż. W. Smarzowski, producent: Studio Metrage
  - ♦ *Sonata*, reż. B. Blaschke, producent: Mediabrigade,
  - ♦ *Kobiety z kiosku*, reż. D. Stopa, producent: Staroń Film
  - ♦ *Ucieczka na Srebrny Glob*, reż. J. Mikurda, producent: Silver Frame, D. Maślona, S. Zaborowski
  - ♦ *Maryjki*, reż. D. Woszek, producent: Studio Jutrzenka
  - ♦ *Był sobie szewc*, reż. I. Kawecki i B. Bożek, producent: Krakow Film Klaster
  - ♦ *xABO*, reż. A. Potoczek, producent: Fundacja Tygodnika Powszechnego
  - ♦ *Dwie Marie*, reż. W. Sowa, producent: WJTeam
- ✦ Premiery filmów w koprodukcji Krakowskiego Biura Festiwalowego:
  - ♦ *Córka trenera*, reż. Ł. Grzegorzek, dofinansowany w ramach RFF
  - ♦ *Wiatr. Thriller dokumentalny*, reż. M. Bielawski, dofinansowany w ramach RFF Premiera w ramach Krakowskiego Festiwalu Filmowego
  - ♦ *Ikar. Legenda Mietka Kosza*, reż. M. Pieprzycyca, dofinansowany w ramach RFF
  - ♦ *Obywatel Jones*, reż. A. Holland
  - ♦ *Dom literatów*, reż. M. Gajczek, premiera w ramach Festiwalu Conrada
- ✦ Wydarzenia, które odbyły się przy wsparciu (partnerstwa, współorganizacje) Krakow Film Commission w 2019 roku:
  - ♦ Polska Ścieżka Dźwiękowa Roku w ramach Festiwalu Muzyki Filmowej w Krakowie
  - ♦ Word2Picture – współorganizacja z Festiwalem Conrada
  - ♦ premiera filmu fabularnego *Pan T.*, reż. M. Krzyształowicz
  - ♦ Krakowski Festiwal Filmowy – organizator: Krakowska Fundacja Filmowa
  - ♦ Mastercard OFF Camera – organizator: Fundacja Off Camera

- ♦ Atelier Scenariuszowe, warsztaty scenariuszowe – organizator: Fundacja Warszawskie Centrum Filmowe
  - ♦ Doc Lab Poland, warsztaty filmowe skierowane do twórców filmów dokumentalnych – organizator: Fundacja Filmowa im. Władysława Ślesickiego
  - ♦ Film Spring Open – organizator: Fundacja Film Spring Open
  - ♦ Festiwal Filmu Niemego – organizator: Fundacja dla Kina
  - ♦ Festiwal SLAVANGARD – organizator: Klasztor Ojców Dominikanów w Krakowie
  - ♦ Festiwal Kinolub – organizator: Fundacja IKS
  - ♦ Krakow Summer Animation Days – organizator: Fundacja Promocji Kultury Artystycznej, Filmowej i Audiowizualnej ETIUDA&ANIMA
  - ♦ „Przystanek Wajda” – szlak filmowy Andrzeja Wajdy we współpracy z Muzeum Narodowym Miasta Krakowa oraz AMS
- ✧ Filmy, do których zdjęcia kręcono w Krakowie w 2019 roku, korzystając ze wsparcia logistycznego Krakow Film Commission: koprodukcje Krakow Film Commission, *Prawdziwe życie aniołów*, reż. A. Więcek, *Mayday*, reż. Sam Akin, spot Szlachetnej Paczki, *Travel Man* – program podróżniczy brytyjskiej TV Channel 4, spoty promocyjne dla niemieckiej oraz dla brytyjskiej telewizji, 4 etiudy studenckie z Penn State University (wymiana ze Szkoły Filmowej w Łodzi), „Dance City Guide Redbull”, kilka filmów dyplomowych oraz etiud z WRITV
- ✧ Działania międzynarodowe:
- ♦ wsparcie międzynarodowego projektu Less Is More (organizator: Le Groupe Ouest), dotyczącego pracy nad scenariuszami niskobudżetowych filmów fabularnych
  - ♦ Focus The Location Production Event – targi lokacji filmowych
  - ♦ Polish Days – wydarzenie w ramach Międzynarodowego Festiwalu Filmowego T-Mobile Nowe Horyzonty
  - ♦ tour lokacyjny dla producentów i location managerów z Wielkiej Brytanii – organizator: Filming Land
  - ♦ przystąpienie do realizacji projektu Małopolska Filmowa 2019–2022, dofinansowanego ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, pn. „Promocja małopolskiej branży audiowizualnej na arenie międzynarodowej”

Ponadto Krakow Film Commission reprezentuje miasto i region na krajowych i międzynarodowych wydarzeniach branżowych, takich jak: Marche du Film w Cannes, Mia Market w Rzymie, Baltic Event w Tallinie, EFM w Berlinie, Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, Energa Camerimage w Toruniu, Warsaw Kids Film Forum w Warszawie, Nowe Horyzonty we Wrocławiu, Kameralne Lato w Radomiu, Młodzi i Film w Koszalinie oraz Febiofest w Bratysławie, a także w czasie spotkań sieci, do których należy (EUFCN, Cine-Regio, AFCI).

KFC wspiera warsztaty branżowe, organizację premier filmowych, festiwali inicjowanych przez inne niż KBF podmioty, a także różne formy działania na rzecz kultury filmowej w mieście i w regionie.

VII.1.3.2. Program Kraków Miasto Literatury UNESCO

Kraków, który od 2013 roku szczyty się tytułem Miasta Literatury UNESCO, wśród swoich najważniejszych celów stawia propagowanie literatury, rozwój czytelnictwa i pielęgnowanie różnorodności tworzywa literackiego. Program miasta literatury obejmuje pięć strategicznych płaszczyzn działań: czytelnicy i czytelniczki, twórcy i twórczynie, przemysł książki i kondycja branży literackiej, dziedzictwo literackie Krakowa

i infrastruktura dla czytelnictwa. Ma charakter sieciowy i skupia wiele podmiotów współtworzących jego efekty. Program certyfikuje także wysokiej jakości wydarzenia literackie i okołoliterackie. W 2019 roku patronatem tego miejskiego programu było objętych ponad 40 publikacji książkowych, 5 festiwali literackich (Festiwal Conrada, Festiwal Miłosza, Festiwal Literatury dla Dzieci, Festiwal Non-Fiction i Krakowski Festiwal Komiksu), a także wiele pojedynczych bądź cyklicznych wydarzeń, w których uczestniczyło łącznie ponad 150 tys. odbiorców. Frekwencyjny rekord odnotowano podczas Festiwalu Conrada – 21 tys. uczestników w ciągu 7 dni. W ramach programu w latach 2018–2019 w Krakowie powstało pięć nowych księgarni objętych programem wsparcia Gminy Miejskiej Kraków dla zawodów ginących i korzystających z atrakcyjnych rabatów na najem powierzchni. Prowadzone były także liczne akcje promujące księgarnie i antykwariaty Krakowa, m.in. Konkurs na Księgarnię Roku, a także cykliczny kiermasz bukinistów na placu św. Marii Magdaleny.

Wpływ Krakowa na rozwój czytelnictwa w wymiarze ponadlokalnym obrazuje liczba pobrań e-booków w ramach akcji KBF „Czytaj.pl” w 2019 roku:

- ✦ 130 000 pobrań – niemal 37% więcej niż w roku 2018 (95 000)
- ✦ 65 000 uczestników – plakaty z kodem QR akcji można było znaleźć na 4 kontynentach, w 14 krajach i blisko 1000 miejscowościach w Polsce

Pozostający w strukturach KBF zespół literacki koordynuje większość miejskich programów literackich, dodatkowo przygotowuje kluczowe inwestycje infrastrukturalne: Planetę Lem – centrum literatury i języka zlokalizowane w dzielnicy Zabłocie, a także proces nabywania Mieszkania Miłosza z przeznaczeniem na przyszły instytut imienia noblisty. Zespół prowadzi także *Program rezydencyjny Krakowa Miasta Literatury UNESCO*, skierowany do pisarzy, poetów i tłumaczy z Miast Literatury należących do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO.

VII.2. Realizacja projektów własnych Gminy Miejskiej Kraków

Wśród wydarzeń własnych organizowanych przez Miasto Kraków szczególnie istotny charakter, integrujący wiele środowisk twórczych, mają:

- ✦ cykl *Krakowskie Noce* (obejmujący Noc Muzeów, Noc Teatrów, Noc Jazzu, Noc Cracovia Sacra, Noc Poezji i Noc Tańca)
- ✦ projekt *Sztuka do rzeczy – design w Krakowie*

Celem powyższych inicjatyw jest nie tylko wzbogacenie i rozszerzenie oferty kulturalnej miasta (publiczna prezentacja wielu projektów lokalnych twórców i artystów, designerów, grafików, projektantów mody itp.), ale – podobnie jak w przypadku festiwali – współpraca i sieciowanie, a przy okazji zaangażowanie jak największej liczby podmiotów, środowisk, projektantów, freelancerów. Projekty stają się sieciami współpracy, w obrębie których angażują się partnerzy z różnych poziomów życia kulturalnego: instytucje, organizacje pozarządowe, twórcy i mieszkańcy. Mają wymiar promocyjny i przyczyniają się do rozwoju poszczególnych sektorów i środowisk twórczych. Z roku na rok obserwujemy rozwój projektów i wzrost liczby podmiotów zaangażowanych oraz uczestników.

Przy realizacji programów w 2019 roku współpracowało 279 podmiotów, tj. o 50 więcej niż w 2018 roku. Do programu wybierane są najciekawsze pod względem merytorycznym propozycje, integrujące lokalną społeczność. Istotne jest powiązanie cyklu *Sztuka do rzeczy* z wartościami i ideami zrównoważonego rozwoju. Wydarzenie promuje treści ekologiczne i odpowiedzialność konsumencką w duchu Agendy ONZ 2030 na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju.

PROJEKTY WŁASNE MIASTA: KRAKOWSKIE NOCE ORAZ SZTUKA DO RZECZY, ZGROMADZIŁY PONAD 217 TYS. WIDZÓW

Tabela VII.12. Cykl *Krakowskie Noce* i *Sztuka do Rzeczy* w latach 2018–2019

Nazwa programu	Liczba imprez/ wydarzeń		Liczba podmiotów uczestniczących (poza GMK)		Liczba uczestników/ odbiorców	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
<i>Krakowskie Noce</i>	364	415	249	271	174 400	183 620
16. Noc Muzeów (17–18 maja)	121	150	50	50	107 000	100 000
13. Noc Teatrów (15–16 czerwca)	70	67	47	47	11 000	10 000
13. Noc Jazzu (13–14 lipca)	24	22	21	22	10 000	10 000
12. Cracovia Sacra (14–16 sierpnia)	34	37	21	38	26 000	26 405
9. Noc Poezji (12–13 października)	64	61	47	40	4 400	215
2. Noc Tańca (16–17 czerwca)	51	78	63	74	16 500	11 000
<i>Sztuka do Rzeczy</i>	30	140	30	40	20 159	33 651
Ogółem	394	555	279	311	194 559	217 271

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Inne projekty własne Gminy Miejskiej Kraków w 2019 roku:

- ✦ Jubileusz 70-lecia Nowej Huty – zaowocował organizacją ponad 120 różnorodnych wydarzeń (festiwale, koncerty, spektakle, pikniki, gry terenowe, spacer, warsztaty, konkursy, prelekcje czy wystawy). Program obchodów został przygotowany w oparciu o postulaty zgłaszane przez mieszkańców Nowej Huty, podczas przeprowadzonych w 2018 roku konsultacji społecznych, zaś nad jego realizacją czuwała powołana uchwałą Rady Miasta Krakowa z 13 lutego 2019 r. Krakowska Rada Programowa ds. przygotowania obchodów 70-lecia Nowej Huty. W obchody włączyły się wszystkie działające w Nowej Hucie miejskie instytucje kultury.
- ✦ Kraków. Miasto Stanisława Wyspiańskiego – szereg wydarzeń zorganizowanych z okazji 150. rocznicy urodzin artysty, m.in.: akcja „150 pocztówek na 150. urodziny Wyspiańskiego”, spotkanie autorskie z Moniką Śliwińską, autorką książki *Dopóki starczy sił*, a także spotkanie poświęcone historii książki *Stanisław Wyspiański. Dzieła Malarskie* z tekstem Stanisława Przybyszewskiego i Tadeusza Żuka-Skarszewskiego. Przez cały rok w wybranych filiach bibliotecznych można było obejrzeć wystawę portretów, plakatów i rękopisów Wyspiańskiego.
Na stronie Krakow.pl transmitowano on-line wydarzenie „7.33 – 16.06 – Roland Wirtz, Widok z okna pracowni artysty na Kopiec Kościuszki”, zorganizowane przez Galerię Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki, w Szafirowej Pracowni Stanisława Wyspiańskiego przy ul. Krowoderskiej 79/20. W Rydlówce, filii Oddziału Teatralnego Muzeum Historycznego Miasta Krakowa (ul. W. Tetmajera 28), odbył się „Wieczór urodzinowy Stanisława Wyspiańskiego”.
- ✦ Koncert kolęd „Śpiewaj z nami! Kolędowanie z krakowskimi chórami” – podczas wydarzenia wystąpiło 600 chórzystów, którym towarzyszyła Orkiestra Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta

Cracovia pod dyktando Jurka Dybała. Koncert odbył się w Centrum Kongresowym ICE. Jest jednym z najważniejszych wydarzeń integrujących amatorski ruch śpiewaczy i amatorskie/półprofesjonalne zespoły śpiewacze i chóry.

VII.3. Mecenat Gminy Miejskiej Kraków

VII.3.1. Otwarte konkursy ofert

W roku 2019 na realizację zadań publicznych w sferze kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego ogłoszone zostały 4 otwarte konkursy ofert (w tym dwa konkursy wieloletnie). Kontynuowana była również współpraca w ramach umów wieloletnich zawartych w latach 2017–2018.

Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK na bieżąco współpracuje z organizacjami pozarządowymi w ramach Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Kultury.

Tabela VII.13. Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych Gminy Miejskiej Kraków w obszarze kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba zgłoszonych ofert	351	391	318
Liczba zrealizowanych przedsięwzięć	151	166	164 (z tego 130 w ramach konkursów na 2019 rok i kolejne lata)
Ogółem kwota wydatków z budżetu Krakowa (w PLN)	13 231 179	12 436 069	13 001 500 PLN (z tego 6 066 500 PLN w ramach konkursów na 2019 rok i kolejne lata)

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

KWOTA WYDATKÓW Z BUDŻETU MIASTA KRAKOWA NA REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH W OBSZARZE KULTURY, SZTUKI ORAZ OCHRONY DÓBR KULTURY I DZIEDZICTWA WYNIOSŁA 13 MLN PLN

Tabela VII.14. Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w obszarze kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w 2019 roku¹

Nazwa konkursu	Liczba zadań wybranych do realizacji	Kwota przyznanych dotacji na 2019 rok (w PLN)	Liczba zorganizowa- nych zadań	Kwota rozliczonych dotacji w 2019 roku (w PLN)
Całoroczna działalność prowadzona stacjonarnie (na lata 2019–2022)	11	1 530 000	11	1 417 267
Wzbogacenie oferty kulturalnej miasta o wydarzenia kulturalne i artystyczne, obejmujące 9 zadań:				
Literatura	15	310 000	15	308 432
Prowadzenie działalności kulturalnej w księgarniach stacjonarnych	5	400 000	5	350 000
Teatr	11	325 000	11	299 980

Nazwa konkursu	Liczba zadań wybranych do realizacji	Kwota przyznanych dotacji na 2019 rok (w PLN)	Liczba zorganizowa- nych zadań	Kwota rozliczonych dotacji w 2019 roku (w PLN)
Intermedia, projekty interdyscyplinarne	5	185 000	5	137 972
Sztuki plastyczne	5	160 000	5	89 492
Film	5	215 000	5	161 845
Kultura cyfrowa	2	110 000	2	110 000
Edukacja kulturowa	29	967 000	28	779 213
Muzyka	29	961 000	29	885 963
Całoroczna działalność prowadzona stacjonarnie (na lata 2019–2022) – oferty dodatkowe	9	810 000	9	779 561
Działalność kulturalna prowadzona w kinach studyjnych	5	93 500	5	38 755
Ogółem	131	6 066 500	130	5 358 481

¹ wyniki otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Gminy Miejskiej Kraków znajdują się na stronie https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=2427

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Liczba wolontariuszy zaangażowanych w 2019 roku w realizację projektów organizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach konkursów ofert wyniosła 1 390 (dane szacunkowe na podstawie sprawozdań). W wydarzeniach, jakie objęła oferta przygotowana przez NGO, uczestniczyło 680 890 osób.

W 2019 roku, z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 19 a ust. 1 Ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecono do realizacji jedno przedsięwzięcie: „Wydanie Almanachu 2019” w ramach XXIV Festiwalu Międzynarodowych Spotkań Artystyczno-Literackich „Pożegnanie Lata Pisarzy i Artystów”, na kwotę 3 000 PLN.

VII.3.2. Udzielanie dotacji państwowym instytucjom kultury

Państwowym instytucjom kultury w oparciu o zasady określone Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 14 czerwca 2007 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 821) udzielono w 2019 roku dotacji:

- ✦ Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie otrzymało dotację w wysokości 250 000 PLN z przeznaczeniem na realizację projektu *Skarby Krakowa*, obejmującego kilka wzajemnie powiązanych i komplementarnych przedsięwzięć:
  - ♦ 5. Forum Dziedzictwa Europy Środkowej
  - ♦ publikację *Rynek Główny 25*
  - ♦ publikację *Kraków. Dzieje i sztuka* (wersja w języku polskim i w języku angielskim)
  - ♦ wystawę „Skopje. Miasto solidarności”
  - ♦ wystawę „Skarby Krakowa”
- ✦ Muzeum Narodowe w Krakowie otrzymało dotację w wysokości 400 000 PLN na realizację monumentalnej monograficznej wystawy poświęconej życiu i twórczości Andrzeja Wajdy „Wajda” wraz z publikacją.

VII.3.3. Nagrody i stypendia

Tabela VII.15. Nagrody Miasta Krakowa w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba zgłoszonych wniosków	44	47	45
Liczba laureatów	16	12	20
Ogółem wysokość środków na wypłatę nagród (w PLN)	230 000	280 000	280 000

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Laureatami w dziedzinie: kultura i sztuka w 2019 roku zostali: Leszek Wójtowicz za całokształt działalności artystycznej, dr hab. Andrzej Franaszek za znaczący wkład w krytykę literacką, Andrzej Nowakowski za wszechstronną działalność wydawniczą i artystyczną. Dokładne informacje na temat nagród i stypendiów w dziedzinie kultury dostępne są na stronie internetowej BIP Miasta Krakowa w zakładce Strategia, Polityki, Programy/Kultura.

Tabela VII.16. Nagrody przyznawane twórcom i artystom przez Gminę Miejską Kraków w 2019 roku

Nagroda	Wartość nagrody (w PLN)	Laureaci	Dodatkowe informacje
Nagroda Teatralna im. Stanisława Wyspiańskiego	30 000 (nagroda główna)	Maćko Prusak i zespół aktorski Teatru Ludowego za spektakl <i>Salto w tył</i>	Dla krakowskich artystów i twórców za spektakl i/lub rolę w przedstawieniach powstałych na scenach krakowskich
	15 000 (nagroda specjalna)	Zespół Teatru Figur Kraków za spektakle <i>Bracia polarnej zorzy</i> i <i>Co w trawie piszczy</i>	
Nagroda im. Kazimierza Wyki ¹	40 000	Jacek Leociak	Za wybitne osiągnięcia w dziedzinie eseistyki oraz krytyki literackiej i artystycznej
Nagroda Conrada	30 000 statuetka, miesięczny pobyt rezydencjalny w Krakowie i promocja na łamach „Tygodnika Powszechnego”	Olga Hund za książkę <i>Psy ras drobnych</i>	Za najlepszy prozatorski debiut literacki minionego roku
Nagroda w konkursie na książkowy debiut poetycki im. Anny Świrczyńskiej	Nagroda główna – publikacja nagrodzonego zestawu wierszy	Ida Sieciechowicz <i>Soundtrack do nagłośnionych wnętrz</i>	Promocja nowych poetów poprzez wsparcie ich debiutu poetyckiego
	Wyróżnienia – udział w spotkaniu autorskim podczas Nocy Poezji	Wojciech Kobus <i>oddychanie karmienie głaskanie</i> Justyna Tomska <i>Wersja czysta – wiersze</i>	
Nagroda Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Vincenza ¹	40 000	prof. Csaba G. Kiss	Za wybitne osiągnięcia w popularyzacji kultury regionu Europy Środkowo-Wschodniej

Nagroda	Wartość nagrody (w PLN)	Laureaci	Dodatkowe informacje
3. Nagroda Żółtej Ciżemki 2019 za najlepszą książkę dla dzieci	25 000 statuetka autorstwa prof. Krzysztofa Nitscha, spotkanie autorskie i promocja nagrodzonej książki	Katarzyna Maziarz (tekst) i Małgorzata Zajac (ilustracje) za książkę <i>Trochę bajki o Stanisławie Wyspiańskim</i>	Organizator: Biblioteka Kraków
Nagroda im. Ferdynanda Wspaniałego za najlepszą książkę dziecięcą roku	20 000 statuetka	Marta Kisiel i Paulina Wyrł za książkę <i>Małe lichy</i>	
Nagroda im. Wisławy Szymborskiej	100 000 statuetka	Marta Podgórnica za tom <i>Mordercze ballady</i>	Organizator: Fundacja FWS
Nagroda im. Jana Długosza	30 000 statuetka	prof. Joanna Tokarska-Bakir za książkę <i>Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego. Tom I</i>	Wręczana podczas Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie
Nagroda im. Wojciecha Kilara ²	statuetka	Craig Armstrong	Nagroda prezydentów Krakowa i Katowic wręczana wyjątkowym i oryginalnym kompozytorom muzyki filmowej za całokształt twórczości, przyznawana na FMF
Krakowska Książka Miesiąca	3 350 w każdym miesiącu	Urszula Kozakowska-Zaucha za książkę <i>Kraków 1900</i>	
		Elżbieta Konieczna za książkę <i>Jerzy Jarocki. Biografia</i>	
		Urszula Honek za tom wierszy <i>Pod wezwaniem</i>	
		Mateusz Borkowski za książkę <i>Organy na krańcach świata</i>	
		Krzysztof A. Zajas za książkę <i>Wiatraki</i>	
		Marcin Wilk za książkę <i>Kwiatkowska. Żarty się skończyły</i>	
Krakowska Książka Miesiąca	3 350 w każdym miesiącu	Alosza Awdiejew za książkę <i>Polak z wyboru, czyli szczęśliwy Rosjanin nad Wisłą</i>	
		Agnieszka Dauksza za książkę <i>Jarembianka. Biografia</i>	
		Andrzej Nowak za książkę <i>O historii nie dla idiotów</i>	
		Adam Zagajewski za tom wierszy <i>Prawdziwe Życie</i> oraz tom esejów <i>Substancja nieuporządkowana</i>	
Paszporty Polityki	10 000 symboliczny paszport	Dominika Słowik za powieść <i>Zimowla</i> , dodatkowo Nagroda Kreatora Kultury dla Olgi Tokarczuk	
FMF Awards Ambasador FMF	Statuetka	Ray Costa	
FMF Awards Polska Ścieżka Dźwiękowa Roku 2018	statuetka, wykonanie kompozycji podczas kolejnej edycji FMF	Bartosz Chajdecki za muzykę do serialu <i>Kruk</i> . <i>Szepty słyhać po zmroku</i>	

Nagroda	Wartość nagrody (w PLN)	Laureaci	Dodatkowe informacje
FMF Awards FMF Young Talent Award 2019	statuetka, udział w warsztatach i sesji nagraniowej, wykonanie zwycięskiego utworu podczas koncertu FMF	Hubert Walkowski	
	20 000	Grand Prix – NO_PIC_NO_CHAT I MISS_Keymo	
	6 000	Obraz Roku – Aleksandra Młynarczyk-Gemza	
	6 000	Obiekt Roku – Maria Luiza Pyrlik	
Krakowski Salon Sztuki	6 000	Dzieło Medialne Roku – Konstancja Nowina Konopka	
	6 000	Działanie Roku – Bartosz Bielenia i Jaśmina Polak	
	6 000	Nagroda Publiczności – Mazda Isphahan	
	10 000	Stypendium Twórcze im. Wojtki Fałęckiego, indywidualna wystawa – Dominika Kapusta	
Konkurs na Wspieranie Produkcji Filmowej (w ramach Regionalnego Funduszu Filmowego w Krakowie)	1 483 500 (z budżetu GMK oraz UMWW)	Telemark <i>Odyseja Filmowa</i> – 150 000 PLN	
		Studio Metrage <i>Wesele 2</i> – 650 000 PLN	
		Mediabrigade <i>Sonata</i> – 250 000 PLN	
		Staroń Film <i>Kobiety z kiosku</i> – 43 700 PLN	
		Silver Frame <i>Ucieczka na Srebrny Glob</i> – 39 800 PLN	
		Studio Jutrzenka <i>Maryjki</i> 200 000 PLN	
		Fundacja „Tygodnika Powszechnego” xABo – 50 000 PLN	
		Krakow Film Klaster <i>Był sobie szewc</i> – 50 000 PLN	
		WJTeam <i>Dwie Marie</i> – 50 000 PLN	

¹ wspólna nagroda Marszałka Województwa Małopolskiego i Prezydenta Miasta Krakowa

² kapitułę honorową ustanowioną w 2014 roku przez prezydentów Miast Krakowa i Katowic Nagrody nagrody tworzyli wybitni polscy twórcy muzyki i filmu: prof. Krzysztof Penderecki, Andrzej Wajda, Roman Polański oraz Krzysztof Zanussi
Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Tabela VII.17. Konkurs Mecenasa Kultury Krakowa (MKK) w latach 2017–2019

	2017 (MKK 2016)	2018 (MKK 2017)	2019 (MKK 2018)
Liczba wniosków ogółem	46	36	36
Liczba laureatów	5	8	1

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Tytuł Mecenasa Kultury Krakowa „za finansowanie działalności organizacji prowadzących działalność w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz krakowskich instytucji kultury” otrzymał Janusz Kadela, prezes Przedsiębiorstwa Inwestycyjnego „PROXIMA-SERVICE” sp. z o.o., wieloletni mecenas Teatru Nowego Proxima w Krakowie.

Tabela VII.18. Stypendia Twórcze Miasta Krakowa przyznane w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba zgłoszonych wniosków o przyznanie stypendium	115	128	220
Liczba laureatów	16	40	40
Ogółem wysokość środków finansowych na wypłatę stypendiów (w PLN)	120 000	400 000	400 000

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

Działania na rzecz rozwoju sztuk wizualnych, w tym rozwój infrastruktury sprzyjającej środowisku twórczemu Krakowa

- ✦ Pracownie twórcze/galerie sztuki – w 2019 roku Gmina Miejska Kraków wynajmowała 210 pracowników, z których korzystało 289 artystów (w 2018 roku – 278). W roku 2019 programem objętych było 13 lokali gminnych, w których funkcjonuje 12 krakowskich galerii sztuki. Poza preferencyjnymi stawkami najmu dla właścicieli galerii objętych programem, na wsparcie i promocję działalności wystawienniczej w niepublicznych galeriach sztuki przeznaczono 235 000 PLN. W ramach tych środków zostało zorganizowanych 28 wystaw.

W celu promocji sztuk wizualnych po raz kolejny został zrealizowany projekt integrujący krakowskie galerie sztuki w ramach tygodniowej imprezy Cracow Artweek KRAKERS, w 2019 roku pod hasłem „Skok” (8–15 kwietnia; koszt wydarzenia – 130 000 PLN).

- ✦ Zakupy rzeźb – w 2019 roku kupiono rzeźbę balansującą autorstwa Jerzego Jotki Kędziory Zima – 77 000 PLN; rzeźbę Paw oraz Smok Bronisława Chromego – 72 334 PLN.

VII.4. Inwestycje z zakresu kultury

Tabela VII.19. Wybrane zadania inwestycyjne realizowane w 2019 roku

Obiekt (realizator zadania inwestycyjnego)	Kwota dofinansowania (w PLN)
Adaptacja i termomodernizacja zabytkowego budynku dawnej Zbrojowni przy ul. Rakowickiej 22 w ramach adaptacji na centrum wystawienniczo-edukacyjne Muzeum Historii Fotografii (ZIT)	4 787 721
Modernizacja i adaptacja zabytkowej siedziby Muzeum Historii Fotografii im. W. Rzewuskiego w Krakowie na potrzeby utworzenia nowoczesnego centrum magazynowo-konserwatorskiego i digitalizacyjnego oraz badawczego	3 677 327
Zakup budynku Kossakówka dla potrzeb MOCAK-u	4 500 000
Przebudowa i modernizacja budynku na os. Szkolnym 26, tzw. Nowe Skrzydło dla Centrum Artystyczno-Edukacyjnego Dom Utopii – Łaźnia Nowa (POIŚ)	4 223 736
Adaptacja i rozbudowa siedziby Teatru KTO	4 000 000
Rewitalizacja dawnego obiektu kinoteatru Wrzos na potrzeby Teatru KTO	701 070
Rewaloryzacja zabytkowej siedziby Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie na potrzeby nowoczesnego muzeum nauki i techniki (POIŚ)	3 086 600

Obiekt (realizator zadania inwestycyjnego)	Kwota dofinansowania (w PLN)
MIM – Zimowy Ogród Doświadczeń – poszerzenie oferty Ogródu Doświadczeń im. S. Lema (RPO)	1 666 140
Zakupy inwestycyjne dla Muzeum Inżynierii Miejskiej	1 472 000
Adaptacja i modernizacja budynku przy pl. J. Matejki 11 na potrzeby Krakowskiego Forum Kultury	1 400 000
Modernizacja Biblioteki Kraków – filia przy ul. Powroźniczej	1 150 000
Wykup lokalu przy ul. Agatowej na filię Biblioteki Kraków	725 000
Galeria Jerzego Dudy-Gracza oraz Biuro Galerii Centrum – Nowohuckie Centrum Kultury	1 101 030
Krzysztofory od nowa – Muzeum Kompletne	935 000

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK

VII.5. Ochrona zabytków

Ochrona zabytków Krakowa odbywa się dzięki wsparciu finansowemu Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa (NFRZK), dotacjom z budżetów: Państwa, Miasta Krakowa, Województwa Małopolskiego oraz funduszy unijnych.

Tabela VII.20. Źródła finansowania prac restauratorskich w Krakowie w 2019 roku

Źródła finansowania	Kwota (w PLN)
Budżet Miasta Krakowa	56 766 472
Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa (NFRZK), w tym:	30 229 419
na obiekty należące do Gminy Miejskiej Kraków	4 147 575
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1 900 000
Budżet Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego	248 423
Budżet Województwa Małopolskiego	2 345 528
Środki Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	31 260 139
Inne źródła	4 423 663
Ogółem	127 173 644

Źródło: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków UMK, w oparciu o dane z wykonania budżetu Miasta Krakowa za 2019 rok (KZ, ZIS, ZCK, ZBK, ZZM, MCOO, ZDMK, MHMK, MIM, MF, MLP, OU), dane z Biura SKOZK, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

**NA PRACE KONSERWATORSKIE ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ZABYTKÓW W KRAKOWIE
PRZEZNACZONO W 2019 ROKU OGÓŁEM 127,2 MLN PLN**

Prace konserwatorskie finansowane z Budżetu Miasta

Tabela VII.21. Prace konserwatorskie, restauratorskie lub budowlane przy zabytkach należących do Gminy Miejskiej Kraków, finansowane z budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku

Jednostka nadzorująca	Zakres prac restauratorskich	Kwota (w PLN)
Zarząd Dróg Miasta Krakowa	Remonty i konserwacje kapliczek przy ulicach: M. Krzyżańskiego i Matematyków Krakowskich, W. Serkowskiego, B. Chrobrego, Brzeskiej/Zakępie, Fatimskiej, Balickiej, Kobierzyńskiej. Remonty: schodów przy al. Z. Krasińskiego, podstawy pomnika A. Mickiewicza na Rynku Głównym, naprawa pomnika Czynu Zbrojnego Proletariatu Krakowa. Prace badawcze zabezpieczenia tunelu i piwnic Wieży Ratuszowej	667 904
Wydział Obsługi Urzędu UMK	Remont elewacji Pałacu Wielopolskich, prace renowacyjne polichromowego fryzu w Sali Obrad UMK, prace renowacyjne zalanej polichromii sztukaterii sali konferencyjnej w kamienicy Lanckorońskich przy ul. Brackiej 1	1 114 972
Muzeum Inżynierii Miejskiej	Roboty budowlane mające na celu rozbudowę siedziby Muzeum w ramach projektu Rewaloryzacja zabytkowej siedziby Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie na potrzeby nowoczesnego muzeum nauki i techniki	3 150 994
Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie	Zagospodarowanie, rewitalizacja zieleni, wykonanie chodników z oświetleniem, zagospodarowanie parków, podwórek	21 099 332
Muzeum Historyczne Miasta Krakowa	Modernizacja i remont konserwatorski pałacu Krzysztofora	974 146
Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie	Prace remontowe w zabytkowym zasobie Gminy Miejskiej Kraków – forty: nr 2 „Kościuszko”, nr 52 „Borek”, nr 52a „Łapianka”, nr 49 ½ „Mogiła”; Dom Legionistów im. J. Piłsudskiego; kamienice: przy ul. J. Piłsudskiego 29, B. Limanowskiego 32, Stolarskiej 7, „Pod Błachą” Rynek Główny 7, przy ul. Józefa 16, Tynieckiej 46; Sukiennice	4 850 311
Miejskie Centrum Obsługi Oświaty	Prace konserwatorskie w zabytkowych budynkach placówek oświatowych, poradni pedagogiczno-psychologicznej oraz młodzieżowych domów kultury	9 600 686
Muzeum Historii Fotografii im. W. Rzewuskiego	Prace adaptacyjne w budynku dawnej Strzelnicy Garnizonowej przy ul. Królowej Jadwigi 220 oraz w budynku dawnej Zbrojowni przy ul. Rakowickiej 22	9 333 079
Miejski Konserwator Zabytków	Prace konserwatorskie na Cmentarzu Rakowickim; analiza historyczno-konserwatorska kombinatu metalurgicznego	96 758
Zarząd Cmentarzy Komunalnych	Prace remontowo-konserwatorskie na Cmentarzu Rakowickim i Cmentarzu Podgórskim	879 473

Źródło: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków UMK

W 2019 ROKU KWOTA DOTACJI CELOWEJ Z BUDŻETU MIASTA NA REALIZACJĘ PRAC KONSERWATORSKICH, RESTAURATORSKICH I BUDOWLANYCH PRZY ZABYTKACH NIESTANOWIĄCYCH WYŁĄCZNEJ WŁASNOŚCI GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW WYNIOSŁA NIEMAL 5 MLN PLN

Łącznie w 2019 roku dofinansowano kwotą 4 998 816 PLN prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy 35 obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, niestanowiących jej wyłącznej własności. Były to kamienice, zabytkowe wille i dworki, budynki, kościoły, zabudowania i mury zespołów kościelno-klasztornych, synagoga i fort.

Przy udziale Gminy Miejskiej Kraków w 2019 roku przeprowadzono m.in.: remont konserwatorski elewacji kamienic przy ul. Szlak 9 i 11, ul. J. Sarego 20 i ul. św. Jana 20 (Pałac Popielów), elewacji zespołu dawnej karczmy przy ul. Twardowskiego 25, elewacji synagogi Izaaka przy ul. Jakuba 21, prace remontowo-konserwatorskie przy fasadzie frontowej kościoła pw. św. Michała Archanioła i św. Stanisława BM Na Skałce, remont Dworku Jana Matejki w Krzesławicach.

Ponadto kontynuowano: kompleksowe prace badawcze i konserwatorskie przy ołtarzu Wita Stwosza w Bazylice Mariackiej w Krakowie, konserwację historycznego wystroju i wyposażenia w kościele pw. św. Piotra i Pawła w Opactwie Benedyktynów w Tyńcu, remont konserwatorski elewacji wirydarza wraz z konserwacją okien witrażowych w Klasztorze Franciszkanów, remont elewacji kościoła pw. św. Mikołaja, prace przy Forcie 51^{1/2} Swoszowice.

Dofinansowanie NFRZK

W roku 2019 z udziałem dofinansowania z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa wykonano 96 zadań rewaloryzacyjnych w 64 obiektach zabytkowych. Wartość dofinansowania z NFRZK wyniosła 30,2 mln PLN. Dofinansowane zadania zostały pogrupowane według 5 Priorytetów:

- ✦ Priorytet I Projekty kluczowe – dofinansowanie w kwocie 17,9 mln PLN (zadania realizowane w archikatedrze na Wawelu, Bazylice Mariackiej, zespołach klasztornych: Dominikanów, Franciszkanów, Pijarów, synagodze i cmentarzu Remu, Bazylice pw. Bożego Ciała, dawnym Arsenale Miejskim w zespole Muzeum Książąt Czartoryskich, forcie nr 2 „Kościeszko”, budynku PTG „Sokół”, opactwie Cystersów w Mogile)
- ✦ Priorytet II Obiekty użyteczności publicznej – dofinansowanie 4,5 mln PLN (zadania realizowane m.in. w Domu Długosza, Muzeum Archeologicznym, Collegium Broscianum UJ, pałacu Wielopolskich, Collegium Novum UJ, budynku Zespołu Szkół Ekonomicznych nr 1, Bibliotece Jagiellońskiej, zespole szpitalnego miasta-ogrodu w Krakowie-Kobierzynie, przy murze Cmentarza Rakowickiego, w fortach Twierdzy Kraków)
- ✦ Priorytet III Obiekty sakralne – dofinansowanie w kwocie 6,5 mln PLN (zadania realizowane m.in. przy wyposażeniu kapituły katedry na Wawelu, w zespołach klasztornych Klarysek, Dominikanek, Reformatorów, Paulinów na Skałce i Benedyktynów w Tyńcu)
- ✦ Priorytet IV Obiekty mieszkalne i usługowe – dofinansowanie w kwocie 0,5 mln PLN (w tym m.in. zadanie zrealizowane w willi Kossakówka)
- ✦ Priorytet V Kaplice grobowe, nagrobki, pomniki cmentarne i zespoły zieleni kompozytowej – dofinansowanie w kwocie 0,6 mln PLN (w tym zadania realizowane przy indywidualnych i tworzących zespoły nagrobkach i grobach na Cmentarzu Rakowickim, Nowym Cmentarzu Podgórskim i Nowym Cmentarzu Żydowskim)

Pełna lista zadań objętych w 2019 roku dofinansowaniami z NFRZK opublikowana jest w Biuletynie Informacji Publicznej Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa (Bip.skoz.pl) w dziale Sprawozdania z wykonania rocznych planów odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK.

Dotacje Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

W 2019 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznało dotacje na prace konserwatorskie przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków Krakowa, na łączną kwotę 920 000 PLN.

Dotacje, przekazane bezpośrednio beneficjentom, przyznano na prace konserwatorskie w:

- ✦ Kościele pw. Bożego Ciała (110 000 PLN)
- ✦ Synagodze Tempel (400 000 PLN)
- ✦ Budynku Polskiej Akademii Umiejętności (100 000 PLN)
- ✦ Zespole Klasztorным Paulinów „Na Skałce” (50 000 PLN)
- ✦ Bazylice Mariackiej na prace przy ołtarzu Wita Stwosza (260 000 PLN)

Utworzenie Zintegrowanego Centrum Zarządzania Dziedzictwem Krakowa

Pod koniec 2019 roku w strukturach Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK powstało Zintegrowane Centrum Zarządzania Dziedzictwem Krakowa, którego głównym zadaniem jest sprawne zarządzanie krajobrazem kulturowym i zasobami dziedzictwa kulturowego oraz wdrażanie rekomendacji ustanowionych przez UNESCO dla szczególnie wrażliwych obszarów miast historycznych. Jednym z najważniejszych działań Centrum jest zarządzanie estetyką, jakością i kalendarzem wydarzeń, organizowanych w przestrzeni miasta historycznego objętego wpisem UNESCO.

VII.6. Inne działania Gminy Miejskiej Kraków w obszarze kultury w 2019 roku

15. Kongres OWHC pod hasłem „Dziedzictwo i turystyka” (2–5 czerwca, ICE Kraków)

W czerwcu w Krakowie odbył się 15. Kongres OWHC pod hasłem „Dziedzictwo i turystyka”. Wzięło w nim udział ponad 400 delegatów z 5 kontynentów. Odbyły się: warsztaty dla prezydentów miast z całego świata, warsztaty tematyczne, sesje plenarne, posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego OWHC oraz wybory miasta-gospodarza kolejnego kongresu i członków Rady Dyrektorów, a także Sekretarza Generalnego Organizacji. Kraków uzyskał miejsce w Radzie Dyrektorów OWHC, a Prezydent Miasta Krakowa został wybrany Prezydentem OWHC (kadencja 2019–2021). Będzie przewodził 300 miastom historycznym przez okres 2 lat. W radzie Dyrektorów – obok Krakowa – zasiadają prezydenci następujących miast: Bruksela (Belgia), Cusco (Peru), Gyeongju (Korea Południowa), Filadelfia (USA), Suzhou (Chiny) oraz San Miguel de Allende (Meksyk).

Parki kulturowe

- ✦ W 2019 roku kontynuowano działania na rzecz ochrony krajobrazu kulturowego na terenie Parku Kulturowego Stare Miasto. Zintensyfikowano działania kontrolne służb miejskich w zakresie ingerencji w krajobraz kulturowy – przeprowadzono ponad 69 wizji obszaru Parku, sporządzono 33 notatki wewnętrzne dotyczące 753 naruszeń oraz skierowano 14 pism do PINB w Krakowie, wskazując tym samym możliwość 98 naruszeń prawa budowlanego
- ✦ Uporządkowano funkcjonowanie meksów i ujednolicono wizualnie te pojazdy (etap II – zmniejszenie liczby pojazdów funkcjonujących w Parku Kulturowym Stare Miasto do 60 pojazdów)
- ✦ Rozpoczęto kompleksowe działania, by zapobiec negatywnym skutkom tzw. problematyki pory nocnej – hałasu związanego z działalnością lokali branży rozrywkowej. Z tego powodu przeprowadzonych

zostało ponad 3 800 interwencji Policji i Straży Miejskiej w okresie ponad dwóch miesięcy (wrzesień–listopad)

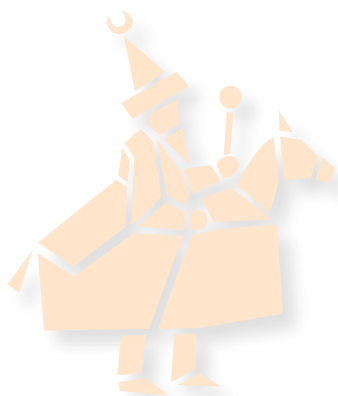
- ✦ Podjęto działania na rzecz unormowania wypożyczania hulajnóg elektrycznych na terenie Parku Kulturowego Stare Miasto. Skoordinowano działania Straży Miejskiej Miasta Krakowa oraz Zarządu Dróg Miasta Krakowa, mające na celu eliminację z przestrzeni publicznej porzuconych pojazdów tego typu (do Biura Rzeczy Znalezionych przetransportowano w ramach 1,5-miesięcznej akcji 656 hulajnóg, a Straż Miejska dokonała zajęcia 18 urządzeń)
- ✦ Sporządzono nowe wykazy imprez stałych w strategicznych dla krajobrazu Krakowa miejscach, w tym Rynku Głównego i Małego Rynku (zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa Nr. 3357, 3362 oraz 3363 z 9 grudnia 2019 r.)
- ✦ Wprowadzono bardziej rygorystyczne kryteria oceny artystów ulicznych zamierzających występować na terenie Parku Kulturowego Stare Miasto. Artystom nieprezentującym odpowiedniego poziomu artystycznego proponowane były lokalizacje z wyłączeniem Rynku Głównego i Drogi Królewskiej. Zespół Zadaniowy ds. weryfikacji artystów ulicznych ocenił prezentacje 73 artystów, negatywnie opiniując 17 z nich (w roku 2018 zweryfikowano 104 artystów, 4 prezentacje otrzymały opinie negatywne)

Z końcem 2019 roku zapadła decyzja o utworzeniu Parku Kulturowego Nowa Huta (Uchwała Nr XXIX/757/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 listopada 2019 r.). Jednocześnie 12 czerwca 2019 r. Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę Nr XVIII/363/19 w sprawie ogłoszenia zamiaru podjęcia prac nad utworzeniem parku kulturowego pod nazwą Park Kulturowy Kazimierz ze Stradomiem.

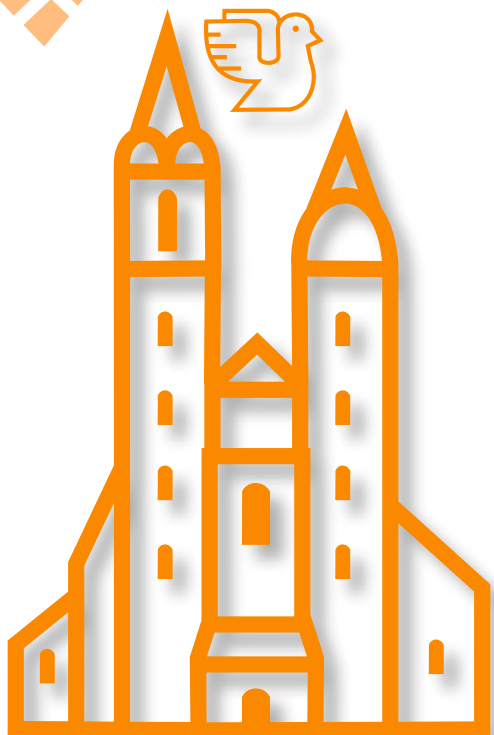
Program Edukacji Kulturowej dla Krakowa

Punktem wyjścia do programu stały się badania, mające na celu zdiagnozowanie stanu edukacji kulturowej w Krakowie. Raport i rekomendacje autorów raportu będą podstawą do wypracowania programu, uwzględniającego potrzeby animatorów, edukatorów oraz instruktorów pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz dbałość o jakość oferty skierowanej do dzieci i młodzieży. Jednym z istotnych elementów programu, z uwagi na silnie zdiagnozowaną potrzebę, będą szkolenia i wizyty studyjne dla edukatorów, instruktorów, animatorów miejskich instytucji kultury, młodzieżowych domów kultury, nauczycieli szkół, a także osób realizujących te zadania w strukturach organizacji pozarządowych.

VIII Mieszkalnictwo

VIII. Mieszkalnictwo

VIII.1. Stan rynku nieruchomości mieszkaniowych w Krakowie

Tabela VIII.1. Zasoby mieszkaniowe w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba mieszkań (w tys.)	380,1	389,6	402,6
Liczba izb (w tys.)	1 191,4	1 216,9	1 249,7
Powierzchnia użytkowa mieszkań (w mln m ²)	21,9	22,5	23,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (w m ²)	57,7	57,6	57,6
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,64	0,63	0,62
Przeciętna liczba osób w 1 mieszkaniu	2,02	1,98	1,94
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	28,6	29,1	29,8
Liczba mieszkań na 1 000 mieszkańców	495,3	505,3	516,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Rok 2019 był rekordowy, jeżeli chodzi o liczbę nowych mieszkań oddanych do użytku. Ponad 95% nowych lokali przeznaczonych było na sprzedaż lub wynajem, 3,4% stanowiło własność indywidualną, a 1,4% komunalną.

Tabela VIII.2. Mieszkania oddane do użytku w latach 2018–2019 według rodzaju własności

Rodzaj własności	Mieszkania oddane do użytku		Powierzchnia oddanych mieszkań (w m ²)		Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (w m ²)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Ogółem, z tego:	9 606	13 039	549 476	730 489	57,2	56,0
indywidualne	475	474	74 656	77 117	157,2	162,7
przeznaczone na sprzedaż	9 131	12 308	474 820	641 752	52,0	52,1
na wynajem		112		5 897		52,7
spółdzielcze	–	78	–	4 450	–	57,1
komunalne	–	179	–	7 170	–	40,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

DO UŻYTKU ODDANO 13 TYS. MIESZKAŃ, Z CZEGO 12,3 TYS. ZOSTAŁO ZBUDOWANYCH PRZEZ DEWELOPERÓW, ORAZ ROZPOCZĘTO BUDOWĘ 10,2 TYS. KOLEJNYCH LOKALI, KTÓRE ZOSTANĄ ODDANE W NASTĘPNYCH LATACH

Tabela VIII.3. Liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto i na których budowę wydano pozwolenie w latach 2018–2019

Rodzaj własności	2018		2019	
	Rozpoczęte budowy	Wydane pozwolenia	Rozpoczęte budowy	Wydane pozwolenia
Ogółem, w tym:	10 070	10 473	10 240	9 058
indywidualna	713	633	746	573
spółdzielcza	85	–	–	–
komunalna	–	–	–	–
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	9 107	9 840	9 494	8 357
zakładowa	–	–	–	128

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Nadal jednak na rynku krakowskim podaż nie była w stanie zaspokoić bieżącego popytu, co skutkowało kolejnymi wzrostami cen.

Tabela VIII.4. Średnia cena ofertowa 1 m² mieszkania w Krakowie (w PLN)

	2018	2019
I kwartał	7 100	7 800
II kwartał	7 200	7 900
III kwartał	7 500	8 300
IV kwartał	7 500	8 500
średnio	7 325	8 125

Źródło: Instytut Analiz Monitor Rynku Nieruchomości mrn.pl

Na rynku gruntów w Krakowie w 2019 roku kontynuowany był trend wzrostowy cen w segmencie mieszkaniowym – zarówno wielorodzinnym, jak i jednorodzinnym. W segmencie działek pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną zanotowano wzrost cen na poziomie 13–19%, a w obszarze działek pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną o 4–20%.

Aktywność inwestycyjna deweloperów widoczna była na obrzeżach Krakowa, gdzie chętnie kupowano duże obszary gruntów (źródło: Instytut Analiz Monitor Rynku Nieruchomości).

VIII.2. Zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Kraków

Do zadań własnych Miasta należy zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych krakowian. Zadanie to realizowane jest poprzez utrzymywanie i zarządzanie miejskim zasobem mieszkaniowym oraz – w ramach tego zasobu – pomoc mieszkaniową dla osób potrzebujących.

Tabela VIII.5. Struktura zasobu mieszkaniowego Gminy Miejskiej Kraków w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Lokale w ramach zasobu mieszkaniowego ogółem, z tego:	15 353	15 013 ¹	15 043 ²
lokale mieszkalne w budynkach w zarządzie ZBK, z tego:	2 956	2 931	3 112
w budynkach stanowiących własność Miasta	2 715	2 682	2 863 ³
w samoistnym posiadaniu Gminy Miejskiej Kraków	241	249	249
lokale mieszkalne w budynkach poza zarządem ZBK	12 397	12 082	11 931

¹ liczba obejmuje 14 847 lokali w statystykach ZBK + 166 lokali w zarządzie placówek oświatowych, KSOS, budynku placówek opiekuńczo-wychowawczych, szpitali miejskich, żłobka oraz spółek z udziałem GMK

² liczba obejmuje 14 879 lokali w statystykach ZBK + 164 lokale w zarządzie placówek oświatowych, KSOS, budynku placówek opiekuńczo-wychowawczych, szpitali miejskich, żłobka oraz spółek z udziałem GMK

³ w tym 60 lokali stanowiących własność Miasta na prawach powiatu

Źródło: Wydział Mieszkalnictwa UMK, Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie

Tabela VIII.6. Powierzchnia mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków w latach 2017–2019 (w m²)

	2017	2018	2019
Powierzchnia ogółem, w tym:	641 247,20	625 935,16	518 132,58
lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących własność GMK ¹ , w zarządzie ZBK	118 459,92	116 566,59	123 860,05
lokali mieszkalnych w budynkach poza zarządem ZBK	522 787,28	509 368,57	494 272,53

¹ nie wliczono lokali w samoistnym posiadaniu Gminy Miejskiej Kraków

Źródło: Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie

Tabela VIII.7. Lokale mieszkalne pozyskane przez Gminę Miejską Kraków w 2019 roku

Lokale mieszkalne pozyskane ogółem, z tego w wyniku:	574
zakupu mieszkań przez GMK	0
spadkobrania	5
naturalnego ruchu ludności, z tego:	369
wyremontowane ze środków GMK	351
wyremontowane bez udziału środków GMK (zawarte porozumienia)	18
lokale mieszkalne pozyskane z innych tytułów	21
lokale mieszkalne wybudowane przez GMK	179

Źródło: Wydział Mieszkalnictwa UMK

W ogólnej liczbie lokali znajdujących się w zasobie mieszkaniowym Gminy Miejskiej Kraków:

- ✦ 4 147 lokali przeznaczonych było do zawarcia umowy najmu socjalnego
- ✦ 215 lokali przeznaczonych było na pracownie twórcze
- ✦ 115 lokali miało status tymczasowych pomieszczeń

**W GRUDNIU 2019 ROKU GMINA MIEJSKA KRAKÓW ODEBRAŁA 179 NOWYCH
MIESZKAŃ W 4 BUDYNKACH PRZY UL. J.K. PRYZBY. JEST TO I ETAP INWESTYCJI,
W EFEKCIE KTÓREJ POWSTANIE 359 LOKALI GMINNYCH**

W 2019 roku zawarto 73 umowy sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców, a w wyniku ustnego przetargu nieograniczonego sprzedano 12 mieszkań.

W ramach rządowego programu „Mieszkanie na Start” trwały prace budowlane przy ul. A. Szwed-Śniadowskiej. Planowanym terminem zakończenia tej inwestycji mieszkaniowej jest III kwartał 2021 roku.

VIII.2.1. Zasób mieszkaniowy zarządzany przez Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie (ZBK)

**ZARZĄD BUDYNKÓW KOMUNALNYCH W KRAKOWIE
ZARZĄDZAŁ OGÓŁEM 583 BUDYNKAMI**

Tabela VIII.8. Struktura własnościowa budynków w zarządzie ZBK w latach 2018–2019

Rodzaj własności	2018		2019	
	Mieszkalne	Użytkowe	Mieszkalne	Użytkowe
Budynki w zarządzie ZBK, z tego:	275	304	273	310
własność GMK i/lub Skarbu Państwa	182	292	189	298
własność prywatna	35	6	29	6
współwłasność (GMK, własność prywatna)	58	6	55	6

Źródło: Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie

Tabela VIII.9. Czynsze w budynkach komunalnych w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Średnia stawka czynszu komunalnego, według przypisu (w PLN/m ² /miesiąc)	5,47	5,30	5,11
Minimalna i maksymalna stawka czynszu komunalnego (w PLN/m ² /miesiąc)	3,08–7,87		
Stawka czynszu socjalnego (w PLN/m ² /miesiąc)	1,54		
Średnia wartość wskaźnika ¹ (w PLN)	4 820	4 813	5 124
Minimalna i maksymalna wysokość 3% wartości odtworzeniowej lokalu w skali roku, obliczona na podstawie wskaźnika ¹ (w PLN/miesiąc)	min. 11,83 max. 12,46	min. 11,75 max. 12,46	min. 12,17 max. 14,03

¹ wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych dla miasta Krakowa oraz województwa małopolskiego, ogłaszany przez Wojewodę Małopolskiego na okres 6 miesięcy

Źródło: Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie

Tabela VIII.10. Zaległości oraz ściągalsność zaległości czynszowych w komunalnych lokalach mieszkalnych w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Zaległości z tytułu czynszów i opłat za media (w tys. PLN)	240 149	242 945	241 995
Ściągalsność należności czynszowych (w %)	93,34	97,26	100,33 ¹

¹ ściągnięta kwota przewyższyła zaksięgowany dług za 2019 rok

Źródło: Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie

W ramach zarządzania zasobem mieszkaniowym Gmina monitoruje stan techniczny budynków.

Tabela VIII.11. Ocena aktualnego stanu technicznego budynków pozostających w zarządzie ZBK w latach 2017–2019 (w %)

Stan techniczny budynków	2017	2018	2019
Zły	19,4	16,9	13,5
Średni	52,2	51,9	51,1
Dobry	28,4	31,2	35,4

Źródło: Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie

Dzięki konsekwentnie prowadzonym pracom remontowym, poprawia się stan techniczny budynków gminnych zarządzanych przez ZBK. W 2019 roku w złym stanie technicznym było 31 budynków (39 w roku poprzednim).

W 2019 roku wydatki Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie na realizację prac remontowych w mieszkaniowym zasobie gminy wyniosły 17,88 mln PLN:

- ✦ wydatki bieżące – 13,83 mln PLN
- ✦ wydatki inwestycyjne – 4,05 mln PLN

Szczegółowe informacje na temat mieszkaniowego zasobu gminy zawarte są w *Raportach z gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kraków oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń*, opublikowanych na stronie internetowej www.bip.krakow.pl w części Strategie, Polityki, Programy/ Mieszkalnictwo/ Polityka mieszkaniowa.

VIII.3. Pomoc mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków

Od kilku lat spada liczba osób wnioskujących o pomoc mieszkaniową ze strony Miasta. W 2019 roku liczba osób oczekujących na przyznanie lokalu socjalnego wyniosła 1 299 osób (w 2018 roku – 1 469, w 2017 – 1 989 osób).

W 2019 roku do Wydziału Mieszkalnictwa UMK złożono 747 wniosków o udzielenie pomocy mieszkaniowej. Największy odsetek spośród nich stanowiły podania umotywowane względami społecznymi (508) oraz nadmiernym zagęszczeniem (150). Do realizacji przyjęto 188 wniosków, a 559 rozpatrzono negatywnie.

Tabela VIII.12. Liczba wniosków o pomoc mieszkaniową pozytywnie zweryfikowanych w latach 2017–2019

Powód złożenia wniosku	2017	2018	2019
Ogółem, z tego:	180	196	188
nadmierne zagęszczenie	11	21	23
względy społeczne	97	95	106
warunki niemieszkalne	18	21	8
wychowankowie domów dziecka	26	22	25
wypowiedzenia ¹	10	14	7
zamiany z urzędu	18	23	19

¹ na podstawie art.11 ust. 2 pkt. 2 oraz art. 11 ust. 5 Ustawy z 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, z późn. zm.

Źródło: Wydział Mieszkalnictwa UMK

W 2019 roku rozpatrzono 3 wnioski o lokal zamienny, wydano 6 skierowań do zawarcia umowy najmu tego rodzaju lokali.

Na koniec 2019 roku liczba lokali przeznaczonych do zawarcia umowy najmu socjalnego wynosiła 4 147 mieszkań, o 265 więcej w porównaniu do 2018 roku.

Tabela VIII.13. Liczba rozpatrzonych wniosków o przyznanie lokalu socjalnego oraz lokalu zamiennego w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Zarejestrowane wyroki prawomocne orzekające eksmisję z prawem do lokalu socjalnego	193	148	144
Zarejestrowane wyroki prawomocne orzekające eksmisję bez prawa do lokalu socjalnego	120	124	119
Rozpatrzone wnioski o lokal zamienny	39	8	3

Źródło: Wydział Mieszkalnictwa UMK

Tabela VIII.14. Skierowania do zawarcia umowy najmu wydane przez Gminę Miejską Kraków w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Skierowania do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego z tytułu realizacji prawomocnych wyroków eksmisyjnych	599	513	332
Skierowania do zawarcia umowy najmu tymczasowego pomieszczenia w ramach realizacji wyroków eksmisyjnych bez prawa do lokalu socjalnego	12	30	34
Skierowania do zawarcia umowy najmu lokalu zamiennego	32	23	6

Źródło: Wydział Mieszkalnictwa UMK

Tabela VIII.15. Najem lokali mieszkalnych z zasobów TBS (wybudowanych przy współudziale finansowym Gminy Miejskiej Kraków w latach 2017–2019)

	2017	2018	2019
Gospodarstwa domowe ubiegające się o mieszkanie z zasobów TBS	22	27	41
Gospodarstwa domowe, które otrzymały mieszkanie z zasobów TBS	15	8	18

Źródło: Wydział Mieszkalnictwa UMK

Tabela VIII.16. Dodatki mieszkaniowe w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba wypłaconych dodatków	70 976	64 028	56 589
Kwota wypłaconych dodatków (w tys. PLN)	16 778	14 643	12 601
Średnia wysokość dodatku (w PLN)	236	229	223

Źródło: Krakowskie Centrum Świadczeń UMK

Potrzebującym wypłacono 12,6 mln PLN dodatków mieszkaniowych oraz 3,2 mln PLN zasiłków celowych z przeznaczeniem na wydatki mieszkaniowe.

Tabela VIII.17. Zasiłki celowe z przeznaczeniem na wydatki mieszkaniowe w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba wypłaconych zasiłków celowych	24 538	21 526	22 133
Kwota wypłaconych zasiłków celowych (w tys. PLN)	3 739	3 083	3 223
Średnia wartość zasiłku celowego (w PLN)	152	143	146

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

VIII.4. Współpraca Gminy Miejskiej Kraków ze wspólnotami mieszkaniowymi

Według stanu na koniec 2019 roku poza władzą administracyjną Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie znajdowało się 11 706 lokali należących do wspólnot mieszkaniowych, których członkiem była Gmina Miejska Kraków.

Tabela VIII.18. Koszty poniesione przez Gminę Miejską Kraków z tytułu udziału we wspólnotach mieszkaniowych w latach 2017–2019 (w PLN)

	2017	2018	2019
Ogółem, z tego:	71 154 813,35	72 411 918,30	67 905 871,95
fundusz remontowy	14 208 289,07	14 045 199,66	14 144 879,13
fundusz eksploatacyjny	14 739 382,70	14 116 194,60	14 510 288,85
zaliczki na media	42 207 141,58	44 250 524,07	39 250 703,97

Źródło: Wydział Mieszkalnictwa UMK

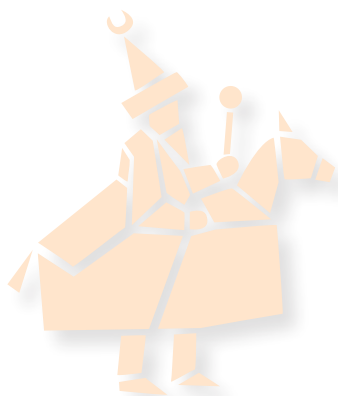
VIII.5. Dochody i wydatki związane z mieszkalnictwem

Tabela VIII.19. Dochody i wydatki związane z zasobem mieszkaniowym Gminy Miejskiej Kraków w latach 2017–2019

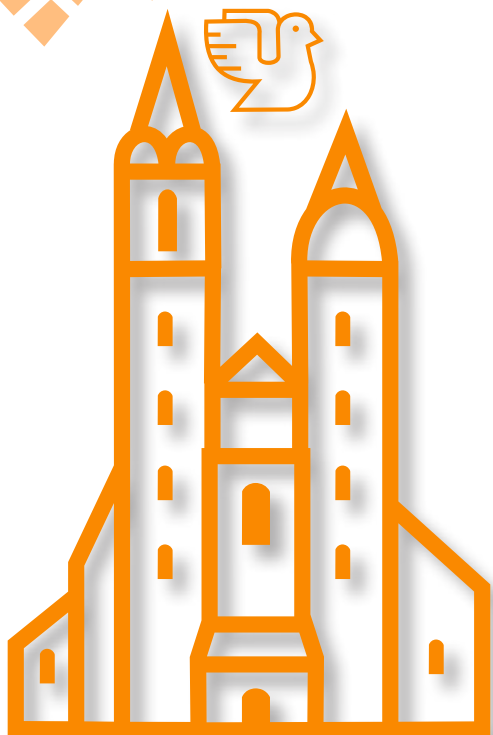
	2017	2018	2019
Dochody z mieszkań ogółem z mediami (w tys. PLN)	80 531	79 388	78 103
Wydatki ogółem z mediami, w tym zaliczki dla wspólnot mieszkaniowych, w których GMK ma udziały (w tys. PLN)	95 660	96 637	100 632
Średnie miesięczne wydatki związane z mieszkaniami komunalnymi (w PLN/m ²)			
wynagrodzenie za zarząd i administrowanie	1,88	2,11	2,27
utrzymanie porządku i czystości oraz bieżąca eksploatacja nieruchomości mieszkalnej	0,59	0,53	0,66
bieżąca konserwacja i przeglądy budynków	0,40	0,45	0,61
podatek od nieruchomości	0,06	0,06	0,06
remonty	1,98	2,69	3,24
energia ciepła i ciepła woda	2,59	3,04	3,08
zimna woda i ścieki	2,04	1,68	1,70
odbiór nieczystości stałych	0,70	0,68	0,69
Zaliczki z tytułu udziału GMK w budynkach wspólnot mieszkaniowych (w PLN/m ²)			
eksploatacyjne	1,85	1,87	1,91
remontowe	1,77	1,81	1,85
na media	5,29	5,31	5,17

Źródło: Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie

IX Ochrona i kształtowanie środowiska

IX. Ochrona i kształtowanie środowiska

IX.1. Stan środowiska naturalnego

Bieżące raporty o jakości powietrza, wód i natężeniu hałasu oraz komunikaty pyłkowe dla alergików znajdują się na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie (WIOŚ) www.krakow.pios.gov.pl/.

IX.1.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Na stan powietrza w Krakowie mają wpływ różne uwarunkowania, m.in. niekorzystne ukształtowanie terenu, warunki meteorologiczne, niska emisja, emisja komunikacyjna, emisja napływowa. Istotnym czynnikiem dla wielkości poziomów substancji w powietrzu są warunki meteorologiczne – warunki pogodowe i zmienna temperatura. Niekorzystne warunki klimatyczne w Krakowie potęgowane są położeniem miasta w dolinie, występowaniem zjawiska inwersji termicznej, słabym przewietrzaniem miasta i dużą wilgotnością.

W 2019 roku jakość powietrza w Krakowie była lepsza niż rok wcześniej, ale mimo tego wyniki państwowego monitoringu środowiska pokazały, że niedotrzymane zostały dopuszczalne poziomy stężeń:

- ✧ Pyłu zawieszonego PM10 – ocena jakości powietrza dokonywana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazała, że w roku 2019 stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 na siedmiu spośród ośmiu stacji monitoringowych w Krakowie wskazywało wartości zgodne z normą. Również sukcesywnemu obniżeniu uległa liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10. Dla przykładu analizując stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 w latach 2006–2019, odnotowano spadek liczby dni z przekroczeniami dopuszczalnych norm: ze 157 do 68 dni (stacja przy ul. F. Bujaka) czy z 249 do 125 dni (stacja al. Krasińskiego). Jednakże liczba dni z przekroczeniami stężeń pyłu PM10 wciąż jest większa od dopuszczalnej, tj. 35 dni w roku
- ✧ Pyłu PM2,5 – średnioroczne stężenie PM2,5 przekroczyło dopuszczalne wartości na stacji pomiarowej przy al. Z. Krasińskiego, przy ul. F. Bujaka osiągnęło dokładnie poziom dopuszczalny, zaś przy ul. Bulwarowej stężenia PM2,5 były niższe niż dopuszczalna wartość
- ✧ Dwutlenku azotu (NO₂) – przekroczenia normy rocznej NO₂ odnotowano jedynie na stacjach komunikacyjnych: przy al. Krasińskiego oraz przy ul. Dietla. Na pozostałych sześciu stacjach nie odnotowano przekroczeń. Na stacji przy ul. F. Bujaka średnioroczne stężenie wyniosło w 2017 roku 33 µg/m³, zaś w 2018 i 2019 32 µg/m³
- ✧ Benzo(a)pirenu – wszystkie stacje pomiarowe wykazały przekroczenie wartości normatywnej dla średniorocznych stężeń BaP. Na stacji przy ul. F. Bujaka stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu w roku 2019 wyniosło 3,9 ng/m³ i stopniowo ulega obniżeniu, jednak wciąż pozostaje powyżej poziomu dopuszczalnego, tj. 1 ng/m³

Stan jakości powietrza uległ znacznej poprawie, jednak wciąż nie jest zadowalający, dlatego Miasto Kraków nadal będzie podejmowało wszelkie możliwe działania w tym kierunku.

Normy zanieczyszczenia powietrza określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 18 września 2012 roku, poz. 1031).

Tabela IX.1. Średnie roczne stężenie zanieczyszczeń powietrza w Krakowie w 2019 roku

Punkt pomiarowy	Stężenie (µg/m³)					
	PM10	PM2,5	SO ₂	NO ₂	Pb	benzen
ul. F. Bujaka	35	25	5	32	0,01	1,1
al. Z. Krasińskiego	50	29	–	57	–	1,3
ul. Bulwarowa	34	22	5	25	0,02	1,5
ul. J. Dietla	35	–	–	41	–	–
ul. Złoty Róg	35	–	–	–	–	–
os. Piastów	31	–	–	–	–	–
os. Wadów	29	–	–	–	0,01	–
Swoszowice	31	–	–	–	–	–
Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi	40	25	–	40	0,5	5,0

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie

Tabela IX.2. Częstość przekraczania poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 w Krakowie w latach 2017–2019

Punkt pomiarowy	2017	2018	2019
ul. F. Bujaka	72	97 (92) ¹	68
al. Z. Krasińskiego	130	166 (161) ¹	125
ul. Bulwarowa	85	71 (68) ¹	63
ul. J. Dietla	103	109 (103) ¹	57
ul. Złoty Róg	89	101 (96) ¹	65
os. Piastów	69	71 (69) ¹	52
os. Wadów	71	60 (58) ¹	40
Swoszowice	–	–	49
Dopuszczalna częstość przekraczania dopuszczalnego poziomu stężeń dobowych w roku kalendarzowym	35	35	35

¹ wartości w nawiasach uwzględniają odliczenia związane z napływem pyłów z terenów suchych (np. pyłu saharyjskiego)

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie

Tabela IX.3. Średni roczny poziom metali ciężkich i benzo(a)pirenu w Krakowie w 2019 roku

Punkt pomiarowy	Stężenie (w ng/m ³)			
	Arsen	Kadm	Nikiel	BaP
ul. F. Bujaka	0,9	0,4	1,5	3,9
al. Z. Krasińskiego	–	–	–	4,6
ul. Bulwarowa	1,0	0,5	1,7	4,7
ul. Złoty Róg	–	–	–	4,8
os. Piastów	–	–	–	4,1
os. Wadów	0,8	0,4	1,1	4,6
Swoszowice	–	–	–	4,2
Dopuszczalna częstość przekraczania docelowego poziomu w roku kalendarzowym	6	5	20	1,0

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie

Głównym zadaniem realizowanym przez Wydział ds. Jakości Powietrza UMK w 2019 roku, mającym na celu poprawę jakości powietrza, był Program Ograniczania Niskiej Emisji (PONE). W ramach Programu istniała możliwość ubiegania się o dotację na zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na proekologiczne, tj. podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, ogrzewanie gazowe, elektryczne lub olejowe, oraz instalacja kolektorów słonecznych lub pompy ciepła. Beneficjentami PONE mogły być osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne oraz przedsiębiorcy. Możliwość uzyskania dofinansowania w ramach PONE uzależniona była od złożenia wniosku wraz z niezbędnymi załącznikami na zasadach określonych w Programie oraz potwierdzenia zgodności danych zawartych we wniosku ze stanem faktycznym podczas kontroli przedwykonawczej. Dla wniosków złożonych w 2019 roku wysokość dotacji wynosiła do 60% kosztów kwalifikowanych. Z uwagi na obowiązujący od 1 września 2019 roku zakaz stosowania paliw stałych, rok 2019 był ostatnim, w którym mieszkańcy mogli ubiegać się o dofinansowanie celem trwałej zmiany systemu ogrzewania w ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa.

W LATACH 2012–2019 W KRAKOWIE ZLIKWIDOWANO OKOŁO 25 TYSIĘCY PIECÓW I KOTŁÓW

W RAMACH PROGRAMU OGRANICZANIA NISKIEJ EMISJI (PONE) W 2019 ROKU UDZIELONO DOTACJI CELOWEJ W WYSOKOŚCI OK. 34,7 MLN PLN NA ZMIANĘ SYSTEMU OGRZEWANIA OPARTEGO NA PALIWIE STAŁYM NA PROEKOLOGICZNE

Tabela IX.4. Realizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Krakowa w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Likwidacja pieców węglowych	3 368	2 456	2 689
Likwidacja kotłów węglowych	2 703	1 477	1 497
Montaż odnawialnych źródeł energii	344	467	164
Wydatkowana kwota (w PLN)	85 919 341	50 649 342	34 706 716

Źródło: Wydział ds. Jakości Powietrza UMK

Od 2018 roku realizowany był *Program termomodernizacji budynków jednorodzinnych Miasta Krakowa*. Program przewiduje dotacje celowe udzielane na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, obejmujące: docieplenie ścian zewnętrznych; docieplenie dachów, stropodachów, stropów nad ostatnią kondygnacją lub ostatnią ogrzewaną kondygnacją; docieplenie stropów nad nieogrzewaną piwnicą lub podłóg na gruncie oraz wymianę okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych. Termomodernizacja budynku będzie musiała zostać wykonana na podstawie zaleceń zawartych w audycie energetycznym lub ocenie energetycznej. Maksymalna łączna kwota dotacji nie może przekroczyć 100% poniesionych kosztów kwalifikowanych i kwoty 50 000 PLN. Beneficjentami Programu w 2019 roku mogły być osoby fizyczne, których dochód gospodarstwa domowego nie przekracza 250% kryterium dochodowego, o którym mowa odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 3 Ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Tabela IX.5. Realizacja Programu termomodernizacji budynków jednorodzinnych dla Miasta Krakowa w latach 2018–2019

	2018	2019
Liczba udzielonych dotacji celowych	23	179
Liczba zrealizowanych dotacji	22	178
Kwota udzielonych dotacji	923 435,97	7 852 407,38

Źródło: Wydział ds. Jakości Powietrza UMK

IX.1.2. Klimat akustyczny

Położenie geograficzne miasta oraz uwarunkowania jego wielowiekowego rozwoju sprawiły, że w chwili obecnej Kraków stanowi jeden z największych w Polsce węzłów komunikacji drogowej i kolejowej. To właśnie duże natężenie ruchu komunikacyjnego, w tym przede wszystkim drogowego, układ głównych tras komunikacyjnych przebiegających w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych, decydują w dużym stopniu o warunkach akustycznych Krakowa. Najbardziej uciążliwym i odczuwalnym dla mieszkańców jest hałas drogowy, obejmujący swoim oddziaływaniem teren prawie całego miasta (rejonu większości głównych arterii komunikacyjnych). Pozostałe grupy źródeł hałasu (kolejowy, tramwajowy, lotniczy, przemysłowy i komunalny) mają charakter lokalny i oddziałują na znacznie mniejszą ilość mieszkańców.

Wartości dopuszczalne poziomów hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 roku, poz. 112 z późn. zm.). Rozporządzenie to różnicuje normy hałasu (dopuszczalne poziomy) dla różnych rodzajów terenów, z uwzględnieniem rodzajów obiektów lub działalności będących źródłem hałasu, pory dnia i nocy, a także okresów odniesienia.

Przekroczenia wartości dopuszczalnych notowano w trakcie badań prowadzonych przez WIOŚ w Krakowie w ramach działalności kontrolnej. Wyniki pomiarów w kilku obiektach przemysłowych i usługowych wykazały przekroczenia poziomów dopuszczalnych w zakresie do 5 dB, przeważnie w porze nocnej (m.in. myjnia samoobsługowa, obiekt rozrywkowy, zakład produkcji żywności).

Obecnie działania w Krakowie (głównie w zakresie hałasu komunikacyjnego) prowadzone są w oparciu o przyjętą uchwałą CXV/3014/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 listopada 2018 r. *Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Krakowa na lata 2019–2023*.

IX.1.3. Działania w zakresie ochrony przed PEM (polami elektromagnetycznymi)

W ramach podpisanej w 2019 roku umowy z ekspertem ds. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (PEM), realizowanych było szereg działań dotyczących ochrony mieszkańców przed PEM, m.in.:

- ✦ dyżury dla mieszkańców w Miejskim Centrum Dialogu
- ✦ IV Międzynarodowe Forum Ochrony Środowiska przed zanieczyszczeniem polami elektromagnetycznymi
- ✦ sporządzono raporty z indywidualnych pomiarów wykonywanych przez mieszkańców
- ✦ sporządzono raporty z pomiarów PEM w krakowskich szkołach
- ✦ sporządzono raporty z pomiarów PEM na terenach rekreacyjnych Krakowa
- ✦ aktualizowano na bieżąco zakładkę dotyczącą ochrony przed PEM na portalu www.krakow.pl

W wyniku przeprowadzonych przez mieszkańców 59 indywidualnych pomiarów PEM, a także pomiarów realizowanych w krakowskich szkołach oraz na terenach rekreacji, nie stwierdzono żadnego przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM, tj. 7 V/m (obowiązującego do końca 2019 roku).

W 2019 roku przeprowadzono także kalibrację ekspozymetru typ: EME Spy 200.

IX.1.4. Jakość wód powierzchniowych

Monitoring jakości wód jest jednym z podsystemów Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z ustawy Prawo wodne. Takie badania w zakresie elementów biologicznych, fizyko-chemicznych, chemicznych, w tym substancji priorytetowych, należą do kompetencji Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Głównym celem jest osiągnięcie dobrego stanu wód dla jednolitych części wód powierzchniowych wyodrębnionych na terenie miasta Krakowa.

Zgodnie z *Ramową Dyrektywą Wodną* przetransponowaną do prawa krajowego ustawą Prawo wodne, jednolite części wód powierzchniowych (jcw) wyznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia i dostarczające średnio powyżej 100 m³/d są obszarami chronionymi, podobnie jak np. jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych lub do ochrony siedlisk i gatunków.

Tabela IX.6. Ocena jakości ujęć wody przeznaczonej do spożycia w 2019 roku¹

Rzeka	Punkt pomiarowo-kontrolny		Kategoria wód ogólna	według wskaźników	
	Nazwa	Położenie		fizyko-chemicznych	bakteriologicznych
Sanka	powyżej ujęcia	2,7 km	A3	A2	A3
Rudawa	Podkamycze	9,0 km	A3	A2	A3
Dłubnia	Kończyce	9,8 km	A3	A2	A3
Raba	Zbiornik Dobczycki – ujęcie wieżowe	powierzchnia	A2	A1	A2
		3 m poniżej powierzchni	A2	A1	A2
		pozycja ujęcia	A2	A1	A2

¹ ocena wód ujmowanych do celów zaopatrzenia ludności wykonana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. z 2002 roku, nr 204, poz. 1728)

Uchwałą Nr LXXX/1223/13 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 sierpnia 2013 r. (ze zmianami) przyjęty został program ochrony i gospodarowania zasobami wodnymi dla Miasta Krakowa pod nazwą *Krakowski program małej retencji wód opadowych*.

Program został przyjęty w celu dofinansowania zadań związanych z zagospodarowaniem wód deszczowych. Retencjonowanie wody w miejscu jej powstawania umożliwia zasilanie warstwy wodonośnej, a tym samym ogranicza odpływ wody ze zlewni do odbiorników (zarówno do cieków, rowów, jak i do kanalizacji), z drugiej zaś strony pozwala na oszczędzanie wody pitnej w gospodarstwie domowym. Wykorzystywanie wody deszczowej pozwala na zmniejszenie zużycia wody pitnej nawet o połowę. Zgromadzona woda deszczowa może służyć do podlewania trawnika czy ogrodu, a nawet do celów bytowo-gospodarczych, takich jak spłukiwanie WC, pranie i sprzątanie.

W ramach realizacji programu w latach 2014–2019 wykonano 495 instalacji do gromadzenia wód opadowych. Suma udzielonych dotacji według rozliczonych wniosków wyniosła 2 353 057 PLN.

Z uwagi na duże zainteresowanie mieszkańców uzyskaniem dotacji celowej na zadania służące ochronie zasobów wodnych, zaistniała konieczność zwiększenia zakresu zadań objętych dofinansowaniem. Od 2020 roku dofinansowywane będą: podziemne zbiorniki na wody opadowe i roztopowe, naziemne, zamknięte, wolnostojące zbiorniki na wody opadowe i roztopowe z dachu o pojemności minimum 200 l wraz z instalacją do podłączenia do rynny, systemy bioretencji, systemy drenażu zbierającego wody opadowe i roztopowe (z wyłączeniem odwodnienia dróg i parkingów), systemy nawadniania terenów zielonych, terenów zadrzewionych, ogrodów.

IX.2. Edukacja ekologiczna

Za realizację działań z zakresu edukacji ekologicznej odpowiedzialny jest Wydział Kształtowania Środowiska UMK, Wydział ds. Jakości Powietrza UMK oraz Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie.

Główne zadania prowadzone w ramach edukacji ekologicznej kierowanej przez Wydział Kształtowania Środowiska UMK w 2019 roku:

- ✦ organizacja Dni Ziemi
- ✦ organizacja Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Mobilności
- ✦ organizacja Światowego Dnia Ziemi
- ✦ organizacja konkursów, warsztatów i kampanii edukacyjnych
- ✦ zadania realizowane w trybie art. 19 a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie
- ✦ publikacja książkowa *Atlas osuwisk Miasta Krakowa*

Główne zadania prowadzone w ramach edukacji ekologicznej przez Wydział ds. Jakości Powietrza UMK w 2019 roku:

- ✦ warsztaty edukacyjne z zakresu ochrony powietrza „Kapitan Powietrze i Misja Edukacja” (dwie edycje)
- ✦ cykl spotkań i prelekcji dla mieszkańców „Centrum Czystego Powietrza”
- ✦ organizacja pikników ekologicznych promujących odnawialne źródła energii
- ✦ kampania informacyjno-edukacyjna „TAK! Dla czystego powietrza”

Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne prowadzone przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie w 2019 roku:

- ✦ warsztaty podczas Pikników Krakowskich – 12 spotkań z mieszkańcami
- ✦ targi roślinne „Badyle” – warsztaty dla mieszkańców

- ✦ „Zatrać się w Zieleni”: „Piknikuj w Zieleni. Piknik Krakowski” – pikniki w krakowskich parkach organizowane razem z Krakowskim Biurem Festiwalowym; „Ćwicz w Zieleni” – bezpłatne zajęcia fitness w krakowskich parkach – 5 parków, „Parkobus w Zieleni” – 6 bezpłatnych przejazdów, dzięki którym mieszkańcy jednej dzielnicy zabierani są do parku w innej części miasta; „Kino na trawie. Zielony Maraton Filmowy” – 5 pokazów kina letniego w 5 lokalizacjach (współpraca z International Green Film Festiwal)
- ✦ Szkoła Ogrodników Miejskich – 5 spotkań
- ✦ Akademia Młodego Krakowianina – 24 lekcje dla uczniów szkół podstawowych biorących udział w tym programie
- ✦ spacery badawcze w Kamieniołomie Libana – 7 spacerów
- ✦ organizacja warsztatów „Zielone horyzonty” – weekendowych zajęć dedykowanych mieszkańcom – 6 spotkań
- ✦ gra terenowa „Parki kieszonkowe Krakowa”
- ✦ sadzenie drzew dla upamiętnienia narodzin dziecka w ramach akcji Park Krakowian przy ul. Księcia Józefa oraz ul. Puszkarskiej – łącznie posadzono 199 drzew
- ✦ oficjalne otwarcia Parku Reduta i Parków Kieszonkowych
- ✦ realizacja Inicjatyw Lokalnych: Ogród Deszczowy, Zielony Ruczaj, Piękna Fatimska, Ogródek dla Sąsiadki, Ogród Różany Rozproszony
- ✦ uruchomienie projektu „Ogród z klasą” – skierowanego do szkół podstawowych, mającego na celu inspirowanie i wspieranie szkół do zakładania ogrodów szkolnych
- ✦ sadzenie wspólnie z mieszkańcami i uczniami szkół Lasu Prawiek dla uhonorowania noblistki Olgi Tokarczuk – 25 000 drzew
- ✦ działalność Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza”: przeprowadzono 73 spotkania (m.in. warsztaty, zajęcia, spacery przyrodnicze) z mieszkańcami, uczniami szkół
- ✦ ponadto ZZM brał udział w imprezach miejskich, takich jak m.in. Święto Rodziny, Dni Ziemi, Dzień Otwarty Magistratu, Piknik Ekologiczny, Wielka Lekcja Ekologii

IX.3. Obszary zielone

Na obszarze Krakowa w 2019 roku znajdowały się:

- ✦ 3 obszary Natura 2000 o łącznej powierzchni 384,39 ha
- ✦ 5 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 48,58 ha
- ✦ 3 parki krajobrazowe o łącznej powierzchni 4 753,6 ha
- ✦ 15 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 144,62 ha
- ✦ 325 pomników przyrody, w tym 322 pojedyncze drzewa, 1 aleja (aleja do klasztoru Benedyktynów obsadzona lipami drobnolistnymi), 1 głąz narzutowy (głąz „Rapa Kiwi” przy ul. Spółdzielców), 1 źródło (źródło Świętojańskie w Tyńcu u północnego wzniesienia Duża Biedzinka)

W 2019 roku Miasto nabyło 33,17 ha nieruchomości z przeznaczeniem pod zieleni. Największy zakupiony obszar to Las Borkowski (14,95 ha). Ponadto Gmina Miejska Kraków nabyła działki pod Park Krakowian Węgrzecka, Planty Podgórskie, Park Rieczny Drwinka, Park Aleksandry i Park Żeromskiego. Na koniec 2019 roku tereny zielone będące w posiadaniu Gminy Miejskiej Kraków stanowiły 11,3% powierzchni miasta.

Informacje na temat nasadzeń zieleni i projektów inwestycyjnych realizowanych przez Zarząd Zieleni Miejskiej w 2019 roku znajdują się w Raporcie o Stanie Gminy.

Powierzchnia lasów w Krakowie na koniec 2019 roku wyniosła 1 421,15 ha, a ich udział w ogólnej powierzchni miasta 4,35%. Ponadto 1% obszaru miasta zajmowały grunty zadrzewione (Lz).

W celu poprawy jakości lasów komunalnych w 2019 roku posadzono 120 000 szt. sadzonek na około 23 ha w rejonie ul. Bartniczej, Kujaw, Branic, Nowej Huty i Baryczy.

IX.4. Rolnictwo

W 2019 roku powierzchnia użytków rolnych, jak i powierzchnia upraw nie zmieniły się w znaczący sposób w stosunku do poprzedniego roku. Grunty orne były wykorzystywane do upraw przede wszystkim roślin zbożowych oraz ziemniaków.

Tabela IX.7. Struktura użytków rolnych w 2019 roku

	Powierzchnia (w ha)	Wskaźnik zmian (2018=100)
Powierzchnia użytków rolnych ogółem, w tym:	13 000	100
grunty orne	7 000	100
sady	315	100
łąki trwałe	1 100	100
pastwiska	120	100

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

Tabela IX.8. Użytkowanie gruntów ornych w 2019 roku

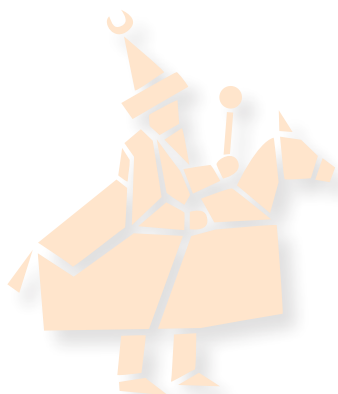
	Powierzchnia (w ha)	Wskaźnik zmian (2018=100)
Zbożowe	3 200	100
Ziemniaki	1 800	100
Rośliny pastewne	70	87,5
Rośliny przemysłowe	350	116,7
Warzywa	950	103,3
Owoce	40	100
Pozostałe	590	89,39
Ogółem	7 000	100

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

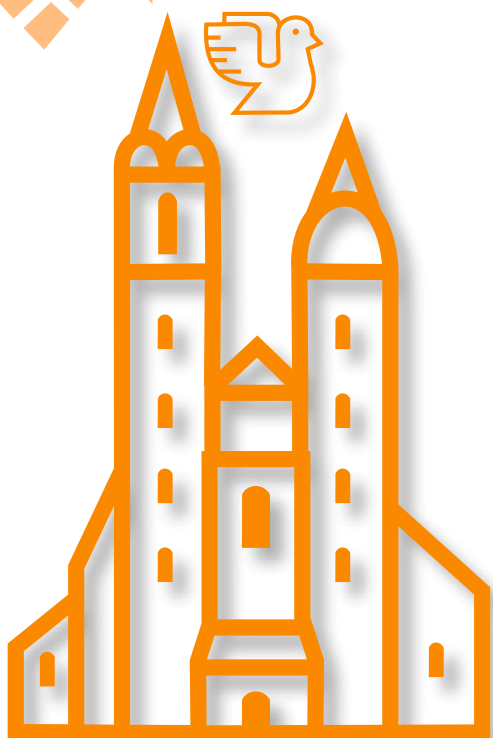
Tabela IX.9. Stan pogłowia zwierząt gospodarskich w 2019 roku

	Liczba sztuk	Wskaźnik zmian (2018=100)
Pogłowie bydła ogółem	100	66,7
Pogłowie trzody chlewnej	2 000	80,0

Źródło: Wydział Kształtowania Środowiska UMK

X Planowanie przestrzenne i architektura

X. Planowanie przestrzenne i architektura

X.1. Prace analityczne podjęte w obszarze planowania miejscowego w 2019 roku

X.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W 2019 roku trwały dalsze prace nad nowym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Krakowa, do którego przystąpiono w 2018 roku. 1 kwietnia 2019 roku zakończył się ponadroczny okres składania wniosków. Ogółem do nowego Studium złożono ponad 14 tys. wniosków, w których zawarto ponad 140 tys. postulatów. Wnioski te poddano szerszej analizie. W toku dalszych prac nad dokumentem stanowić będą one dla autorów opracowania istotną wskazówkę odnośnie oczekiwań mieszkańców i użytkowników Krakowa co do pożądanych kierunków rozwoju miasta. Ponadto w 2019 roku zainicjowano szereg prac analitycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego, demografii, ochrony środowiska – niezbędnych do dalszych prac nad syntezą uwarunkowań do nowego Studium. Do końca roku udało się zakończyć prace nad następującymi opracowaniami:

- ✦ Charakterystyka i ocena funkcjonowania systemu odwodnienia oraz przygotowanie wytycznych zrównoważonego planowania przestrzennego w obszarze gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi na terenie Krakowa – etap I
- ✦ Opracowanie mapy łączności ekologicznej ze szczególnym uwzględnieniem wartości faunistycznych na terenie Krakowa
- ✦ Wstępne opracowanie warunków anemologicznych Krakowa w kontekście modyfikacji naturalnego przewietrzania miasta przez zabudowę

X.1.2. Uchwała krajobrazowa

W 2019 roku w Wydziale Planowania Przestrzennego UMK trwały dalsze prace nad projektem uchwały ustalającej *Zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń*. Przedmiotem regulacji tej uchwały – zwanej potocznie „uchwałą krajobrazową” – będą gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane nośniki reklamowe i urządzenia reklamowe oraz ogrodzenia i elementy małej architektury.

Na wniosek radnych w pierwszej połowie 2019 roku podjęte zostały dodatkowe prace nad projektem, w tym nad inwentaryzacją reklam na wybranych ulicach Krakowa.

Projekt uchwały w dniach od 14 października do 13 listopada 2019 roku wyłożony był ponownie do publicznego wglądu. Złożono 74 uwagi, które następnie zostały rozpatrzone przez Prezydenta Miasta Krakowa Zarządzeniem Nr 3478/2019 z dnia 20 grudnia 2019 roku. Tym samym, wraz z końcem roku, projekt uchwały gotowy był do przekazania do Rady Miasta Krakowa w celu uchwalenia.

X.1.3. Analizy zasadności przystąpienia do planów miejscowych

Niezależnie od opisanych powyżej działań, w 2019 roku w Wydziale Planowania Przestrzennego UMK na bieżąco prowadzone były analizy zasadności przystąpienia do sporządzenia kolejnych planów miejscowych. Do końca roku dla obszarów miasta nieobjętych dotychczas planami lub objętych, ale wymagających zmian, przygotowanych zostało wiele analiz przestrzennych, koniecznych do tego, aby określić zasadność przystąpienia do sporządzenia na ich obszarze planów miejscowych.

Przeprowadzone analizy w większości przypadków wykazały zasadność podjęcia prac planistycznych dla obszarów w nich wskazanych. Efektem końcowym tych prac było podjęcie przez Radę Miasta Krakowa 24 uchwał inicjujących prace planistyczne.

**UCHWALONE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
POKRYWAŁY PONAD 21,1 TYS. HA, CO STANOWIŁO OK.
64,7% POWIERZCHNI KRAKOWA**

Tabela X.1. Powierzchnia miasta objęta obowiązującymi mpzp w latach 2017–2019¹

	2017	2018	2019
Powierzchnia miasta objęta mpzp (w ha)	16 628,7	20 182,5	21 134,9
Udział mpzp w powierzchni miasta (w %)	50,7	61,7	64,7

¹ stan na koniec danego roku

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UMK

Tabela X.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w 2019 roku

	Liczba planów	Powierzchnia (w ha)	Udział w powierzchni miasta (w %)
Plany obowiązujące, w tym:	194	21 134,9	64,7
plany uchwalone w 2019 roku	14	1 523,1 ¹	4,6 ¹
Plany procedowane	62	8 444,7	25,8
Plany oczekujące na wejście w życie	2	243,2	0,7

¹ w tym dla 457,8 ha (1,4% powierzchni miasta) na obszarach objętych już wcześniej ustaleniami planów miejscowych

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UMK

Szczegółowe informacje na temat planowania przestrzennego znajdują się na stronie internetowej www.bip.krakow.pl w zakładce Strategia, Polityki, Programy.

X.2. Decyzje administracyjne związane z procesem inwestycyjnym

Tabela X.3. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu wydane w latach 2017–2019

Rodzaj inwestycji	Liczba wydanych decyzji		
	2017	2018	2019
Budynki jednorodzinne	753	651	379
Budynki wielorodzinne i zespoły mieszkaniowe	470	515	352
Obiekty usług publicznych	61	52	32
Obiekty usług komercyjnych	193	183	110
Obiekty przemysłowe	22	17	5
Garaże	55	45	10

Rodzaj inwestycji	Liczba wydanych decyzji		
	2017	2018	2019
Parkingi	16	5	0
Sieci uzbrojenia i przyłącza	440	401	303
Inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia itp.)	621	1 006	719
Ogółem	2 631	2 875	1 910

Źródło: Wydział Architektury i Urbanistyki UMK

Tabela X.4. Decyzje o pozwoleniu na budowę w latach 2017–2019

Rodzaj inwestycji	Liczba wydanych decyzji		
	2017	2018	2019
Budynki jednorodzinne	580	434	415
Budynki wielorodzinne i zespoły mieszkaniowe	157	217	220
Obiekty usług publicznych	56	37	50
Obiekty usług komercyjnych	21	44	62
Obiekty przemysłowe	14	19	13
Garaże	8	7	10
Parkingi	1	1	2
Sieci uzbrojenia i przyłącza	377	266	221
Inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia itp.)	3 440	3 490	3 516
Ogółem	4 654 ¹	4 515	4 509

¹ w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy Prawo budowlane (Dz. U. z 2015 roku, poz. 443), w przypadku wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę należy uwzględnić, iż dane w rubryce „budynki jednorodzinne” oraz „sieci uzbrojenia i przyłącza” są podane łącznie z dokonanymi zgłoszeniami wraz z projektem budowlanym

Źródło: Wydział Architektury i Urbanistyki UMK

X.3. Nieruchomości gruntowe w Krakowie

W 2019 roku powierzchnia ewidencyjna gruntów w Krakowie wyniosła 32 691 ha. W strukturze gruntów po raz kolejny zaznaczył się lekki spadek powierzchni gruntów rolnych. Wzrósł natomiast udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, z powodu zwiększenia powierzchni terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.

POWIERZCHNIA EWIDENCYJNA GRUNTÓW WYNIOSŁA 32 691 HA

Tabela X.5. Powierzchnia ewidencyjna gruntów w Krakowie według sposobu użytkowania w latach 2018–2019¹

Rodzaj użytku gruntowego	2018		2019	
	Powierzchnia (w ha)	Udział w powierzchni Krakowa (w %)	Powierzchnia (w ha)	Udział w powierzchni Krakowa (w %)
Grunty rolne	14 652	44,8	14 313	43,8
Użytki rolne, z tego:	14 442	44,2	14 110	43,2
grunty orne	9 683	29,6	9 459	28,9
sady	464	1,4	430	1,3
łąki	2 464	7,5	2 374	7,3
pastwiska	1 054	3,2	1 023	3,1
inne	777	2,4	824	2,5
Nieużytki	210	0,6	203	0,6
Grunty leśne	1 729	5,3	1 740	5,3
Lasy	1 378	4,2	1 417	4,3
Grunty zadrzewione i zakrzewione	351	1,1	323	1,0
Grunty zabudowane i zurbanizowane	14 956	45,7	15 302	46,9
Tereny mieszkaniowe	4 757	14,6	4 919	15,1
Tereny przemysłowe	2 526	7,7	2 556	7,8
Inne tereny zabudowane	2 484	7,6	2 549	7,8
Zurbanizowane tereny niezabudowane	544	1,7	512	1,6
Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe	930	2,8	945	2,9
Użytki kopalne	89	0,3	87	0,3
Tereny komunikacyjne, z tego:	3 626	11,1	3 734	11,4
drogi	2 782	8,5	2 854	8,7
koleje	711	2,2	727	2,2
inne użytki komunikacyjne	133	0,4	153	0,5
Użytki ekologiczne	71	0,2	80	0,2

Rodzaj użytku gruntowego	2018		2019	
	Powierzchnia (w ha)	Udział w powierzchni Krakowa (w %)	Powierzchnia (w ha)	Udział w powierzchni Krakowa (w %)
Grunty pod wodami	693	2,1	694	2,1
Wody płynące	478	1,5	496	1,5
Wody stojące	215	0,7	198	0,6
Tereny różne	590	1,8	562	1,7
Ogółem powierzchnia ewidencyjna	32 691	100,0	32 691	100,0

¹ na podstawie wpisów do EGiB – *Ewidencji Gruntów i Budynków*

Źródło: Wydział Geodezji UMK

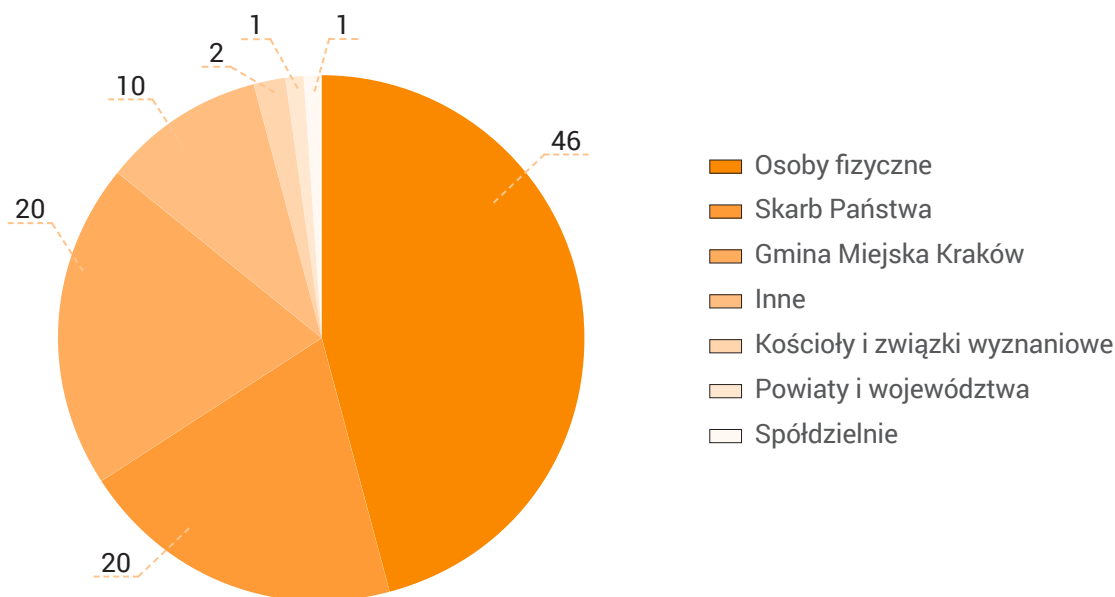
**NAJWIĘKSZY UDZIAŁ WE WŁASNOŚCI GRUNTÓW W KRAKOWIE W 2019 ROKU
MIAŁY OSOBY FIZYCZNE (14,88 TYS. HA), SKARB PAŃSTWA (6,67 TYS. HA)
ORAZ GMINA MIEJSKA KRAKÓW (6,42 TYS. HA)**

Tabela X.6. Struktura własności gruntów w Krakowie w 2019 roku

Rodzaj własności	Powierzchnia (w ha)
Osób fizycznych	14 881
Skarbu Państwa	6 672
Gminy Miejskiej Kraków	6 419
Kościołów i związków wyznaniowych	669
Spółdzielni	336
Powiatów	236
Województw	124
Inne	3 354

Źródło: Wydział Geodezji UMK

Wykres X.1. Własność gruntów w Krakowie w 2019 roku (w %)

Źródło: Wydział Geodezji UMK

X.4. Rewitalizacja obszarów Krakowa

W zakresie rewitalizacji na terenie Gminy Miejskiej Kraków na koniec 2019 roku obowiązywały:

- ✦ zaktualizowany Miejski Program Rewitalizacji Krakowa (MPRK), przyjęty Uchwałą nr LIX/1288/16 Rady Miasta Krakowa z 7 grudnia 2016 r. (ze zmianą przyjętą Uchwałą nr XCV/2485/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 lutego 2018 r.)
- ✦ założenia *Programu Rehabilitacji Zabudowy Blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków*, przyjęte uchwałą nr CXV/1587/10 Rady Miasta Krakowa z 3 listopada 2010 r.
- ✦ Uchwała nr LII/710/2012 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 lipca 2012 r., w sprawie wyboru przez Radę Miasta Krakowa osiedli, dla których sporządzony zostanie pilotażowy Program rehabilitacji zabudowy blokowej
- ✦ Uchwała nr XV/295/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie renowacji i zabezpieczenia bloków z wielkiej płyty

Aktualizacja Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa nie jest gminnym programem rewitalizacji, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji. Gmina Miejska Kraków skorzystała z przepisów przejściowych, umożliwiających dostosowanie obowiązującego od 2014 roku MPRK do wymagań *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* oraz wymagań określonych w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020* (RPO WM 2014–2020). MPRK koncentruje swoje działania na obszarze rewitalizacji, który podzielony został na trzy podobszary:

- ✦ Stare Miasto-Kazimierz, obejmujący Stare Miasto, Kazimierz, Stradom oraz część Wesołej – do linii kolejowej
- ✦ Stare Podgórze-Zabłocie, obejmujący Stare Podgórze oraz część Zabłocia – do linii kolejowej tzw. małej obwodowej
- ✦ „Stara” Nowa Huta, obejmujący teren „starej” Nowej Huty wraz z obszarem użytku ekologicznego Łąki Nowohuckie

W zakresie rewitalizacji w 2019 roku przeprowadzono następujące działania:

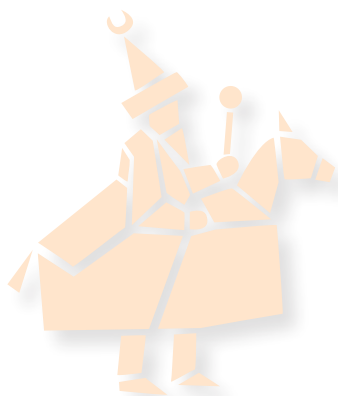
- ✧ Między 4 lipca a 25 października prowadzono nabór projektów rewitalizacyjnych, którego celem była aktualizacja *Listy podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych MPRK*. Zasadniczą przesłanką uruchomienia procedury aktualizacji MPRK była możliwość pozyskania środków finansowych w ramach RPO WM 2014–2020 (11. Oś Priorytetowa Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej, Działanie 11.3 Fundusz rewitalizacji i odnowy Małopolski) w formie *Pożyczki na rewitalizację* dla projektów ujętych w tym dokumencie. Do udziału w naborze uprawnione były projekty realizujące cele rewitalizacji wskazane w MPRK oraz zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Jednocześnie dopuszczono możliwość lokalizacji projektu poza obszarem rewitalizacji, pod warunkiem uzasadnienia jego wpływu na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji, W naborze zgłoszono 42 projekty, spośród których 31 zostało włączonych do MPRK. Projekty te uzyskują możliwość aplikowania o środki pochodzące z RPO WM 2014–2020 na finansowanie działań rewitalizacyjnych.
- Więcej informacji na temat MPRK dostępnych jest na stronie internetowej www.rewitalizacja.krakow.pl.
- ✧ Wraz z modernizacją linii kolejowej E30 na odcinku Kraków Główny–Rudzice pojawiła się potrzeba dyskusji na temat zagospodarowania obszaru pod nowopowstającymi estakadami kolejowymi pomiędzy ul. M. Kopernika a ul. Miodową. Konsekwencją likwidacji nasypu kolejowego jest bowiem uwolnienie przestrzeni na granicy dzielnic Grzegórzki i Stare Miasto, a tym samym poszukiwanie dla tych terenów nowych funkcji. W ramach tego zadania:
  - ✧ w okresie od końca października 2018 roku do 15 marca 2019 roku przeprowadzono badanie ankietowe skierowane do mieszkańców Krakowa. Uczestnicy badania zostali poproszeni o ocenę prac nagrodzonych i wyróżnionych w ramach konkursu architektoniczno-urbanistycznego na opracowanie koncepcji zagospodarowania nowych przestrzeni powstałych w wyniku modernizacji średnicowej linii kolejowej w Krakowie. Ponadto respondenci proszeni byli o wskazanie, która z czterech koncepcji powinna zostać zrealizowana oraz jakie elementy pozostałych prac mogłyby zostać do niej dodatkowo włączone. Łącznie zebrano 282 ankiety, w tym 224 kwestionariusze internetowe oraz 58 papierowych. Opinie ankietowanych okazały się być zbieżne ze wskazaniami sądu konkursowego. Najwięcej głosów respondenci oddali na zwycięską koncepcję autorstwa Ton Venhoeven c.s. Architekten B.V. Projekt ten został doceniony przede wszystkim ze względu na pomysł uwzględnienia zieleni w obrębie estakady, jak i nowatorskie rozwiązania architektoniczne, kreujące przestrzeń przyjazną dla wszystkich odbiorców,
  - ✧ od września do listopada zrealizowano serię warsztatów planowania partycypacyjnego, dotyczących sposobu zagospodarowania tego obszaru. Głównym celem było określenie kierunkowych wytycznych dla rozwoju terenu pod estakadą kolejową, uszczegóławiających wiedzę pozyskaną w trakcie przeprowadzonych wcześniej konsultacji oraz konkursu ideowego. W każdym z czterech spotkań (18 i 19 września, 2 i 15 października) brało udział od 25 do 55 osób, m.in. mieszkańcy i przedsiębiorcy z rejonów ul. M. Kopernika, ul. Grzegórzeckiej, ul. Miodowej, ul. Blich, Radni Miasta Krakowa, przedstawiciele Rady Dzielnic II oraz lokalni aktywiści. Pomysły oraz sugestie uczestników warsztatów koncentrowały się przede wszystkim wokół kwestii zieleni, hałasu, trasy rowerowej, organizacji ruchu i parkowania, lokali usługowych, organizacji targowiska.
- ✧ Wspólnie ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich Oddział Kraków zorganizowano Międzynarodowe Biennale Architektury Kraków 2019 (8–9 października 2019 roku). Temat tej edycji Biennale brzmiał: „POŁĄCZENIA – miasto i rzeka”. W ciągu dwóch dni w centrum kongresowym ICE Kraków uczestnicy dyskutowali o roli rzeki w mieście, o jej wpływie na rozwój architektoniczny i urbanistyczny, a także na zmiany społeczno-ekonomiczne. W ramach wydarzenia zorganizowano trzy konkursy: architektoniczno-urbanistyczny (konkurs A), seminarium (konkurs B) oraz konkurs multimedialny (konkurs C). Udział wzięło ok. 600 uczestników z całego świata.

- ✧ Uruchomiono kolejną edycję realizacji zadań publicznych Gminy Miejskiej Kraków w zakresie rewitalizacji z pominięciem otwartego konkursu ofert, tzw. małych grantów, przyznawanych w ramach art.19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wsparcie to skierowane było do organizacji pozarządowych i innych podmiotów określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W przypadku małych grantów w zakresie rewitalizacji projekt opisany w ofercie musiał dotyczyć działań zlokalizowanych na obszarze zdegradowanym, wskazanym w MPRK. Ponadto działania realizowane w projekcie musiały być ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych zdiagnozowanych na obszarze zdegradowanym, a tym samym realizować cele określone w MPRK: poprawa jakości życia mieszkańców, ożywienie przestrzeni lokalnej, stworzenie warunków dla wzrostu aktywności gospodarczej w obszarze rewitalizacji, rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej, wzmacnianie więzi sąsiedzkich (integracja społeczna). W 2019 roku udzielono 20 dotacji, których łączna wartość sięgnęła 200 tys. PLN.

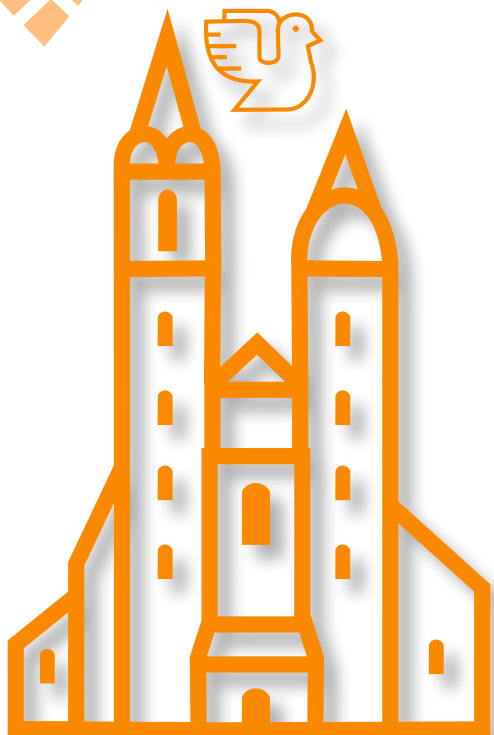
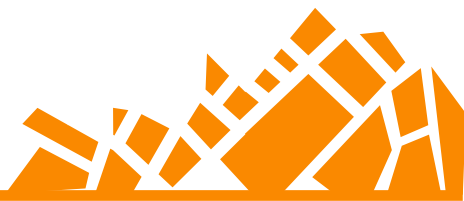
W zakresie rehabilitacji zabudowy blokowej w 2019 roku przeprowadzono następujące działania:

- ✧ W ramach realizacji Uchwały nr XV/295/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie ustalenia kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie renowacji i zabezpieczenia bloków z wielkiej płyty przeprowadzono, w drodze szczegółowej ankiety skierowanej do spółdzielni mieszkaniowych zlokalizowanych na terenie Krakowa, wstępną inwentaryzację budynków zrealizowanych w technologii wielkopłytowej, pozostających w ich zasobach (zidentyfikowano ok. 740 budynków). Ponadto prowadzono prace koncepcyjne, mające na celu przygotowanie kompleksowego badania stanu technicznego tych budynków. Dla określenia zakresu i oszacowania kosztów zadania określonego w uchwale podjęto współpracę z Instytutem Projektowania Budowlanego Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej im. T. Kościuszki, któremu zlecono opracowanie pt. „Program badań technicznych budynków mieszkalnych wielorodzinnych zrealizowanych w technologiach wielkopłytowych na terenie Gminy Miejskiej Kraków”.

XI Sport i rekreacja

XI. Sport i rekreacja

XI.1. Sport dla krakowian

XI.1.1. Miejskie programy sportowo-rekreacyjne

W 2019 ROKU GMINA MIEJSKA KRAKÓW REALIZOWAŁA 15 PROGRAMÓW SPORTOWO-REKREACYJNYCH

Tabela XI.1. Miejskie programy sportowo-rekreacyjne w 2019 roku

Nazwa programu	Szacunkowa liczba uczestników	Koszt realizacji programu (w PLN)
Mój trener	21 873	22 565
Akademia Przedszkolaka	15 198	299 000
Tańczę w Krakowie	28 756	291 845
Lekka atletyka dla każdego! Młodzieżowe spotkania z lekką atletyką	24 026	300 000
Pierwsze kroki na śniegu	5 217	349 000
Rugby dla każdego	3 797	99 990
Sport przeciw wykluczeniom	41 347	280 000
Szczypiornista Szkoła	6 400	60 000
Akademia Młodych Orłów	7 711	18 667
Aktywny Krakowianin	563	5 000
Krakowska Akademia Siatkówki	5 809	50 000
Krakowska Olimpiada Młodzieży	16 642	599 339
Animator Sportu	44 981	149 060
Sport łączy pokolenia, integruje rodziny	3 032	120 590
Pingpongowe marzenia w Krakowie	4 030	145 880
Ogółem	229 382	2 789 946

Źródło: Wydział Sportu UMK

Informacje dotyczące poszczególnych programów zostały opublikowane na stronie internetowej www.krakow.pl w zakładce Sport i Zdrowie oraz na www.bip.krakow.pl w części Strategia, Polityki, Programy/ Sport.

XI.1.2. Organizacja imprez i wydarzeń sportowych

Gmina Miejska Kraków zorganizowała 5 wydarzeń sportowych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym, strategicznych dla promocji sportu i miasta.

Tabela XI.2. Realizacja imprez sportowych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym, strategicznych dla promocji sportu i miasta w 2019 roku

Wydarzenie	Termin	Szacunkowa liczba uczestników/ widzów	Koszt organizacji (w PLN)
Krakowskie Spotkania Biegowe, w tym 18. PZU Cracovia Maraton	27–28.04	11 466/b.d	3 225 209
Maratony Rowerowe Lang Team	11.05	1 500/b.d	245 940
Memoriał im. Huberta Wagnera	1–3.08	56/45 000	1 119 110
Tour de Pologne	2–3.08	153 /b.d	1 050 525
Mistrzostwa Juniorów i U-23 w Slalomie Kajakowym	16–21.07	700/3 000	338 268

Źródło: Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie

Tabela XI.3. Wydarzenia sportowo-rekreacyjne o charakterze cyklicznym zorganizowane przez Gminę Miejską Kraków w 2019 roku

Wydarzenie	Termin	Szacunkowa liczba uczestników	Koszt organizacji (w PLN)
Jasna Strona Futbolu	26.02	150	15 000
43. Uliczny Bieg Sztafetowy Szlakiem Pomników Pamięci Tadeusza Kościuszki	25.03	196	10 000
66. Mistrzostwa Politechniki Krakowskiej w Narciarstwie Alpejskim i Snowboardzie	27–30.03	85	30 000
V Mistrzostwa Krakowa Seniorów 60+ 70+ 80+ o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa	17–18.09	411	49 999
Spadochronowy Puchar Świata 2019	14–16.06., 28–30.06., 19–21.07., 9–11.08., 23–25.08., 27–29.09.	9	70 000
XXIII Otwarty Puchar Polski Wushu	29.11–01.12.2019	300	120 000

Źródło: Wydział Sportu UMK

Tabela XI.4. Wydarzenia sportowe współorganizowane przez Gminę Miejską Kraków w 2019 roku

Wydarzenie	Termin	Szacunkowa liczba uczestników	Koszt organizacji (w PLN)
Puchar Europy Kadetów w szpadzie dziewcząt i chłopców – Trofeum Smoka Wawelskiego	9–10.02.2019	377	28 000
Mistrzostwa Polski Juniorów Starszych U-20 mężczyzn w koszykówce	27.02–3.03.2019	140	11 964
Mistrzostwa Krakowa w kajakarstwie klasycznym 2019	6.04.2019	170	30 000

Wydarzenie	Termin	Szacunkowa liczba uczestników	Koszt organizacji (w PLN)
Turniej Ćwierćfinałowy Mistrzostw Polski Kadetów U-16 M w koszykówce	5–7.04.2019	150	3 750
I Charytatywny Miting Lekkoatletyczny	28.04.2019	125	3 690
Puchar Polski Ju-Jitsu	13.04.2019	526	6 480
Puchar Krakowa w Slalomie i Puchar Krakowa w Slalomie Gigancie w ramach XXXI Ligi Dzieci i Młodzieży	6–9.03.2019	551	20 000
Jubileusz 100-lecia Klubu Sportowego Korona	1.03–31.12.2019	726	29 000
XV Piłkarski Dzień Dziecka 2019 – turniej futbolowy	2.06.2019	605	7 500
Wakacje z piłką nożną „Piłkarska kadra czeka”	1.06–18.08.2019	500	60 000
PZLA Mistrzostwa Polski w Wielobojach i Sztafetach 2019	8–9.06.2019	600	120 000
Turniej Piłki Nożnej Wróblowianka Tiger Hearts Cup 2019, III edycja	8.06.2019	224	30 000
Międzynarodowy Turniej Hokeja na Trawie	15–16.06.2019	100	55 218
Jubileusz 100-lecia Wojskowego Klubu Sportowego WAWEL „Ze sportem mi do twarzy”	10.06–10.11.2019	1341	125 000
Mistrzostwa Polski Niesłyszących i Głuchoniewidomych w Szachach	20–22.06.2019	80	2 000
Międzynarodowe Szachowe Mistrzostwa Małopolski	20–23.06.2019	140	10 000
LXXVIII Międzynarodowy Spływ Kajakowy na Dunajcu	20–23.06.2019	405	20 000
Mistrzostwa Europy U-15 w Zapasach	26–30.06.2019	991	20 000
Turniej Partille Cup w piłce ręcznej w Szwecji	1–7.07.2019	14	10 000
VI Spadochronowy Puchar Krakowa – Puchar Europy Wschodniej w Celności Kraków 2019	16–18.08.2019	43	50 000
II Międzynarodowy Turniej Miast o Puchar Miasta Krakowa	22–25.08.2019	110	85 000
Turniej Pokoleń w koszykówce dla młodzieży	14–15.09.2019	100	17 000
Jesienny Młodzieżowy Turniej Lajkonika w Łuczniectwie	21.09.2019	165	20 000
44. Memoriał dr A. Moroza	29.09.2019	200	2 010
Turniej Olimpijski z okazji 100-lecia PKOL	4–6.10.2019	47	10 000
Międzynarodowy Mityng Sportowo-Szkoleniowy Oyama Karate	4–6.10.2019	280	109 500
Eliminacje kwalifikacyjne do Kadry Województwa Małopolskiego w kajakarstwie klasycznym	19.10.2019	150	20 000

Wydarzenie	Termin	Szacunkowa liczba uczestników	Koszt organizacji (w PLN)
Turniej o Wieżę Wolności 1918	25–27.10.2019	100	10 000
Bieg Sztafetowy o Szablę kpt. A. Stawarza	30.10.2019	167	100 000
I Ogólnopolski Finał Sztafetowych Biegów Przełajowych	28–29.10.2019	12	2 650
Koszykarska Liga Szkolna	1.11 – 15.12.2019	600	20 000
Turniej Tańca Salt Cup	16–17.11.2019	600	20 000
Otwarte Mistrzostwa Krakowa w Gimnastyce Sportowej Mężczyzn	16–17.11.2019	500	30 000
Jubileuszowy Turniej Płaszowianki z okazji 85-lecia Klubu	23.11.2019	104	20 000
Zawody Mikołajkowe dla dzieci w ramach obchodów Jubileuszu 100-lecia KS Korona	3–6.12.2019	423	19 000
Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej	7–8.12.2019	130	19 000
Mikołajkowe zawody sportowe na ergometrach kajakowych	7.12.2019	54	12 000
Mistrzostwa Krakowa na ergometrach kajakowych	7–8.12.2019	160	46 000
Finał Pucharu Piłki Ręcznej – zapewnienie udziału reprezentacji SKS Kusy	5.10.–8.12.2019	476	14 700
Turniej Piłki Nożnej Orlików o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa – wynajęcie hali	19.10.2019	200	8 364

Źródło: Wydział Sportu UMK

XI.2. Nowoczesna infrastruktura sportowa

Zarządzaniem i gospodarowaniem obiektami i urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi oraz terenami sportowo-rekreacyjnymi będącymi własnością Gminy Miejskiej Kraków zajmuje się Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie. Więcej informacji na temat tej jednostki miejskiej można znaleźć na stronie internetowej www.zis.krakow.pl.

W 2019 roku Miasto utrzymywało 90 obiektów sportowych i rekreacyjnych. Poniżej zamieszczona tabela zawiera informacje o poszczególnych elementach infrastruktury sportowej w gminnych obiektach.

Tabela XI.5. Elementy infrastruktury sportowej w gminnych obiektach, według ich rodzajów w 2019 roku

Rodzaj obiektu	
Stadiony sportowe	7
Boiska sportowe	69
Boiska wielofunkcyjne	26
Pływalnie kryte	8
Pływalnie otwarte	2

Rodzaj obiektu	
Kąpieliska otwarte	0
Lodowiska sztuczne	2
Korty tenisowe	40
Przystanie żeglarskie	3
Strzelnice	1
Ujeżdżalnie	0
Tory kajakarstwa górskiego	1
Tory łucznicze	1
Hale sportowe	11
Sale ćwiczeń, siłownie	11

Źródło: Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie

Tabela XI.6. Korzystający z wybranych obiektów sportowych Gminy Miejskiej Kraków, będących w zarządzie ZIS, według operatorów (klubów sportowych) w 2019 roku

Nazwa klubu	Liczba korzystających
Com Com Zone, ul. J. Kurczaba 29	236 390
KSOS, ul. M. i B. Wysłouchów 34	137 142
CAW Borek, ul. Żywiecka	30 000
KS Korona, ul. Kalwaryjska	119 531

Źródło: Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie

XI.3. Współpraca na rzecz krakowskiego sportu

Szczegółowe informacje dotyczące współpracy na rzecz sportu, w tym listy dotowanych zadań, zdobywców stypendiów sportowych, współpracy z uczelniami, znajdują się na stronie internetowej www.bip.krakow.pl w zakładce Strategie, Polityki, Programy/ Sport.

XI.3.1. Otwarty Konkurs Ofert

Tabela XI.7. Otwarte Konkursy Ofert dotyczące realizacji zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2019 roku

Zadanie	Liczba zgłoszonych projektów	Kwota przeznaczona na realizację zadania (w PLN)	Kwota rozliczonych umów (w PLN)
Otwarte Konkursy – na podstawie Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie			
Realizacja lokalnych projektów w ramach zadań bieżących rocznych dzielnic	15	109 300	109 300
Konkurs projektów – na podstawie Ustawy o sporcie			
Droga do mistrzostwa	44	1 800 000	1 751 942

Zadanie	Liczba zgłoszonych projektów	Kwota przeznaczona na realizację zadania (w PLN)	Kwota rozliczonych umów (w PLN)
Sportowy sukces	99	3 800 000	3 680 321
Aktywny Kraków	95	1 200 000	1 191 741
Mistrzowie w Krakowie	33	200 000	195 000

Źródło: Wydział Sportu UMK

XI.3.2.Małe granty

W 2019 roku Gmina Miejska Kraków dofinansowała 38 wydarzeń sportowych o charakterze lokalnym lub regionalnym, w trybie art. 19a Ustawy z 24 kwietnia 2003 roku. Z budżetu Wydziału Sportu UMK zawarto umowy na 33 wydarzenia na łączną kwotę 292 959,74 PLN, a ze środków Dzielnic 35 500,00 PLN na organizację 5 wydarzeń.

XI.3.3.Stypendia sportowe Miasta Krakowa

KWOTA PRYZNANYCH W 2019 ROKU STYPENDIÓW SPORTOWYCH WYNIOSŁA 269 550 PLN

Prezydent Miasta Krakowa przyznał w roku 2019 stypendia sportowe Miasta Krakowa dla 85 zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym, na łączną kwotę 269 550 PLN.

XI.3.4.Przyjaciół Sportu

Honorowy tytuł *Przyjaciół Sportu AD 2018* – w 19. edycji konkursu przyznano 2 tytuły.

Honorowy tytuł *Przyjaciela Sportu AD 2018* w 2019 roku otrzymali:

- ✦ Grzegorz Kmita – w kategorii za najciekawszą formę i efektywność wspierania kultury fizycznej
- ✦ Stanisław Czaja – w kategorii za najwyższy wkład finansowy w rozwój kultury fizycznej, poprzez pomoc udzieloną osobom lub organizacjom w przedsięwzięciach w sferze kultury fizycznej

XI.3.5.Współpraca Gminy Miejskiej Kraków ze środowiskiem sportowo-akademickim i uczelniami

W 2019 roku Gmina Miejska Kraków kontynuowała współpracę ze środowiskiem sportowo-akademickim, w tym na mocy porozumień z Akademią Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie oraz Politechniką Krakowską im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie.

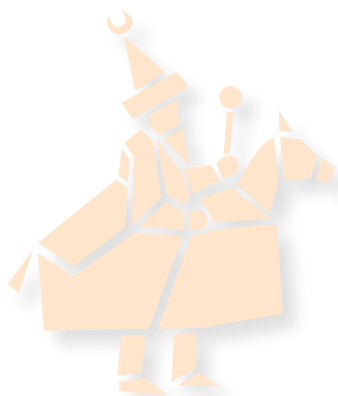
- ✦ W ramach porozumienia z Politechniką Krakowską:
  - ♦ zawarto umowę na przygotowanie i przeprowadzenie w dniu 25.03.2019 roku 43. Ulicznego Biegu Sztafetowego Szlakiem Pomników Pamięci Tadeusza Kościuszki
  - ♦ zawarto umowę na przygotowanie i przeprowadzenie w dniach 27–30.03.2019 Mistrzostw Politechniki Krakowskiej w narciarstwie alpejskim i snowboardzie

- ✧ W Radzie ds. Sportu, będącej organem opiniodawczo-doradczym dla Prezydenta Miasta Krakowa w kwestiach dotyczących sportu i kultury fizycznej, środowisko akademickie jest reprezentowane przez prof. Andrzeja Klimka – Prorektora ds. studenckich Akademii Wychowania Fizycznego im. B. Czecha w Krakowie, dr. hab. Michała Spiesznego, prof. AWF – Prezesa Zarządu Klubu Sportowego AZS-AWF Kraków, oraz Macieja Małskiego z Akademii Wychowania Fizycznego im. B. Czecha w Krakowie.

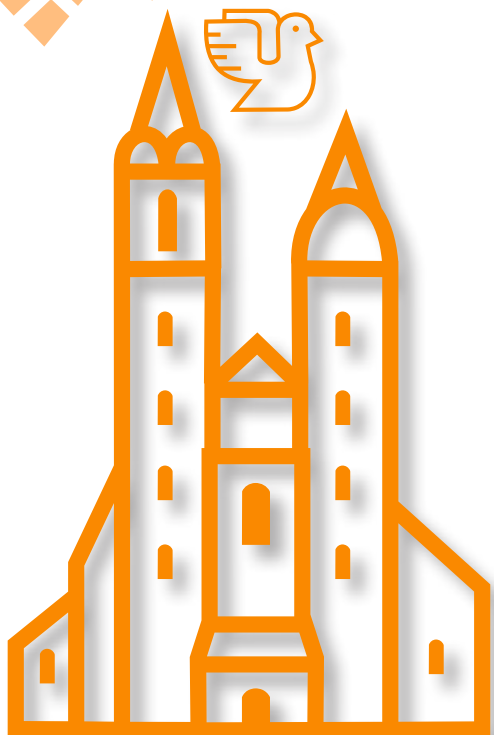
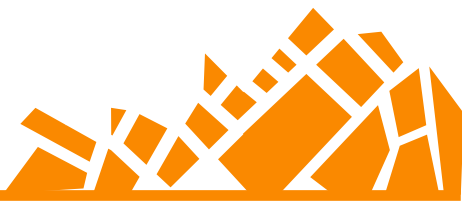
Za osiągnięte wyniki sportowe w 2019 roku 29 zawodników KS AZS-AWF Kraków otrzymało stypendia sportowe o łącznej wartości 108 000 PLN.

W ramach otwartego konkursu projektów na realizację w 2019 roku zadań publicznych w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu w Krakowie dotację otrzymali: Klub Sportowy AZS-AWF na łączną kwotę 316 000 PLN, Stowarzyszenie Sportowe Klub Sportowy AGH Kraków – 30 000 PLN i Akademicki Związek Sportowy Kraków – 149 000 PLN.

XII Transport i komunikacja

XII. Transport i komunikacja

XII.1. System transportowy

Układ transportowy Krakowa tworzą:

- ✦ sieć drogowo-uliczna o strukturze mieszanej (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne), po której odbywa się indywidualny transport osób, zbiorowy transport osób (autobusowy) oraz transport towarów (ciężarowy)
- ✦ parkingi, w tym parkingi strategiczne P&R, powiązane głównie z liniami tramwajowymi
- ✦ sieć szynowa, do której należą elementy liniowe (sieć tramwajowa i linie kolejowe) i punktowo-sieciowe (dworce, przystanki, elementy systemu zasilania trakcji, zaplecze techniczne, warsztaty itp.)
- ✦ układy ciągów i stref ruchu pieszego oraz trasy ruchu rowerowego

XII.1.1. Transport drogowy

Tabela XII.1. Elementy sieci drogowo-ulicznej w latach 2017–2019

Elementy sieci drogowo-ulicznej	2017	2018	2019
Układ podstawowy (w km), z tego:	316,4	316,4	324,8
drogi krajowe	36	36	36,3
drogi wojewódzkie	25,2	25,2	26,3
drogi powiatowe	255,2	255,2	262,3
Układ obsługujący (w km), w tym:	792,6	2 466,3	2 470,9
drogi gminne	792,6	796,3	800,9
drogi wewnętrzne	b.d.	1 670	1 670
Obiekty: mosty, estakady, wiadukty, tunele (w szt.)	178	179	179
Kładki dla pieszych (w szt.)	40	40	40
Przejścia podziemne (w szt.)	22	22	22

Źródło: Zarząd Dróg Miasta Krakowa

Drogi krajowe przebiegające przez Gminę Miejską Kraków:

- ✦ droga krajowa nr 7 relacji Żukowo – Kraków (al. 29 Listopada – ul. Opolska – ul. J. Conrada – ul. W.E. Radzikowskiego – ul. Pasternik – węzeł Radzikowskiego – autostrada A4 na odcinku od węzła Balice do węzła Zakopiańskiego – ul. Zakopiańska) – Chyżne/granica państwa
- ✦ droga krajowa nr 44 relacji Gliwice – Kraków (odcinek ul. Skotnickiej od węzła Sidzina do granicy miasta)
- ✦ droga krajowa nr 75 relacji Kraków – Branice (odcinek ul. Brzeskiej od ul. Igołomskiej do granicy miasta) – Muszynka/granica państwa
- ✦ droga krajowa nr 79 relacji Warszawa – Kraków (ul. Igołomska – ul. T. Ptaszyckiego – al. Jana Pawła II – plac Centralny – al. gen. W. Andersa – ul. gen. L. Okulickiego – al. gen. T. Bora-Komorowskiego – ul. Lublańska – ul. Opolska – ul. J. Conrada – ul. W.E. Radzikowskiego – ul. Pasternik) – Bytom
- ✦ droga krajowa nr 94 relacji granica państwa/Zgorzelec – Kraków (autostrada A4 na odcinku od węzła Balickiego do węzła Wielickiego – ul. Wielicka) – Korczowa/granica państwa

Tabela XII.2. Poziom dekapitalizacji sieci dróg w Krakowie w latach 2017–2019 (w %)

	2017	2018	2019
Układ podstawowy	58	50	52
Układ obsługujący	80	70	72

Źródło: Zarząd Dróg Miasta Krakowa

W ostatnich latach obserwujemy tendencję wzrostową w zakresie liczby pojazdów zarejestrowanych w Krakowie.

**LICZBA ZAREJESTROWANYCH POJAZDÓW
W STOSUNKU DO ROKU POPRZEDNIEGO WZROSŁA O 7,1%**

Tabela XII.3. Liczba zarejestrowanych pojazdów i wskaźnik motoryzacji w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba pojazdów ogółem zarejestrowanych w Krakowie, z tego:	592 046	619 140	663 356
samochody osobowe	468 657	493 021	514 063
autobusy	2 760	2 913	2 821
samochody ciężarowe	66 898	67 922	86 354
jednoślady (motorowery i motocykle)	28 379	29 875	32 315
naczepy i przyczepy	13 452	13 368	15 357
pozostałe pojazdy	11 900	12 041	12 446
Wskaźniki motoryzacji			
pojazdy ogółem/ 1 000 mieszkańców	772	805	851
samochody osobowe/ 1 000 mieszkańców	611	641	660

Źródło: Wydział Ewidencji Pojazdów i Kierowców UMK, Urząd Statystyczny w Krakowie

XII.1.2. Infrastruktura rowerowa

Tabela XII.4. Ścieżki rowerowe w Krakowie w latach 2017–2019 (w km)¹

	2017 ¹	2018 ³	2019 ³
Długość ścieżek rowerowych ogółem, w tym:	165,4	174,7 ²	169,3 ²
ścieżki rowerowe wykonane w danym roku	6,5	9,3	13,1

¹ długość ścieżek rowerowych obejmuje wydzielone elementy infrastruktury rowerowej i składają się na nią: 1). wydzielone drogi rowerowe oraz wspólne drogi dla rowerów i pieszych; 2). chodniki oznaczone znakami C 16 i T 22 (ciąg pieszy z tabliczką „nie dotyczy rowerów”); 3). wały wiślane oznaczone B 1 i tabliczką T 22. Nie zostały ujęte kontrapasy oraz pasy ruchu dla rowerów

² w związku z nakazem wojewody nr WI-V.431.11.2015 z 18 czerwca 2018 roku, na odcinkach o łącznej długości ok. 18,5 km usunięto tabliczki T-22 dopuszczające ruch rowerowy na wyznaczonych znakami C16 drogach dla pieszych. Ruch rowerowy został dopuszczony ponownie w ramach projektów organizacji ruchu dróg dla pieszych i rowerów. Długość ogółem na koniec 2018 roku podano jako sumę ścieżek rowerowych, będących w użytkowaniu (156,2 km) oraz ponownie dopuszczonych do ruchu (18,5 km).

³ długość ścieżek rowerowych obejmuje ponownie dopuszczone do ruchu ścieżki rowerowe oraz wydzielone elementy infrastruktury rowerowej i składają się na nią: 1) wydzielone drogi rowerowe oraz wspólne drogi dla rowerów i pieszych; 2) wały wiślane oznaczone B 1 i tabliczką T 22. Nie zostały ujęte kontrapasy.

Źródło: Urząd Miasta Krakowa, Zarząd Dróg Miasta Krakowa, Zarząd Transportu Publicznego

WYBUDOWANO 13,1 KM ŚCIEŻEK ROWEROWYCH

W roku 2019 w zakresie działań dotyczących ruchu rowerowego na terenie Gminy Miejskiej Kraków zrealizowano m.in.:

- ✦ Oddano do użytkowania 3,3-kilometrowy odcinek drogi dla rowerów wzdłuż ulic Armii Krajowej oraz Jasnogórskiej. Odcinek stanowi fragment drogi docelowo prowadzącej od ul. Piastowskiej wzdłuż ul. Armii Krajowej, następnie ulicami Włociańską i Zarzecze, by powrócić do ul. Armii Krajowej, a stamtąd, korzystając z istniejącej infrastruktury przy rondzie Ofiar Katynia, wzdłuż ul. Jasnogórskiej aż do granicy miasta Krakowa
- ✦ Wybudowano brakujący fragment drogi dla rowerów wzdłuż Wisły, na odcinku od ul. Widłakowej do ul. Tynieckiej
- ✦ Powstał nowy fragment drogi dla rowerów w trakcie realizowanej inwestycji – przebudowy ciągu ulic: Królewskiej, Bronowickiej i Podchorążych
- ✦ Wybudowano drogę dla rowerów wzdłuż ul. ks. J. Tischnera, od ul. A. Fredry do ul. Wadowickiej
- ✦ W ramach projektu *LOW-CARB. Budowanie potencjału na rzecz zintegrowanego planowania mobilności niskoemisyjnej w funkcjonalnych obszarach miejskich* uruchomiony został punkt przeładunkowy zlokalizowany na ul. Ogrodowej, umożliwiający dostawę towarów za pomocą roweru cargo ze wspomaganie elektrycznym
- ✦ Miasto prowadziło długoterminową wypożyczalnię rowerów towarowych. Dostawcy, lokalne firmy oraz organizacje pozarządowe w ramach projektu mogą bezpłatnie przetestować rowery towarowe, by rozważyć wykorzystanie takiego transportu w realizacji dostaw, w szczególności w zakresie „pierwszej i ostatniej mili” oraz w strefach ograniczonego ruchu
- ✦ Zwiększona została liczba parkingów rowerowych – zamontowano kolejne 500 szt. standardowych uchwytów, 6 wiat rowerowych (wyposażonych łącznie w 44 stojaki) oraz oddano do użytku 5 boksów rowerowych zlokalizowanych przy parkingu P&R w rejonie przystanku Bieżanów Drożdżownia. Zamontowano kolejne 5 szt. stacji naprawy rowerów

31 grudnia 2019 roku Operator systemu Wavelo, pomimo umowy koncesji zawartej do roku 2024, zaprzestał świadczenia usługi prowadzenia na terenie Gminy Miejskiej Kraków systemu wypożyczalni roweru publicznego. Wskazać należy, iż w trakcie funkcjonowania systemu w latach 2016–2019 użytkownicy systemu dokonali ponad 2,5 mln wypożyczeń, przejechali ponad 9,2 mln km w łącznym czasie prawie 1 mln godzin. W tym samym roku prywatne firmy zaczęły na szeroką skalę oferować wypożyczanie hulajnóg elektrycznych, które stały się nową formą mobilności dla wielu mieszkańców i turystów.

XII.1.3. Parkingi

W dniu 22 września 2019 roku weszła w życie uchwała nr XXII/456/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 17 lipca 2019 roku zmieniająca uchwałę nr LXXXIX/2177/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 22 listopada 2017 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania, ustalenia opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania, wprowadzenia opłaty abonamentowej dla niektórych użytkowników dróg oraz sposobu pobierania tych opłat. Przedmiotowa uchwała (procedowana przez Zarząd Transportu Publicznego) precyzuje w swojej treści, jakie zmiany zostały wprowadzone, jak również w załącznikach mapowych uwzględnia obszar objęty strefą płatnego parkowania.

Od 22 września 2019 roku funkcjonuje Śródmiejska Strefa Płatnego Parkowania, w której opłaty za postój pojazdu na drodze publicznej dokonuje się od poniedziałku do soboty. Ponadto pojawił się nowy podział obszaru na trzy podstrefy: A, B i C. Podstrefa A składa się z 5 sektorów, podstrefa B z 4 sektorów, a podstrefa C z 8 sektorów. W związku z ww. uchwałą od 15 grudnia 2019 roku wzrosły ceny za parkowanie w ŚSP, a w poszczególnych podstrefach opłaty zostały zróżnicowane. Aktualnie Powierzchnia Obszaru Płatnego Parkowania wynosi 16,5 km². Na terenie Obszaru Płatnego Parkowania w Krakowie znajduje się w sumie 976 parkomatów, w tym 599 z płatnością elektroniczną. Drogą e-sprzedaży w całym roku 2019 wydanych zostało 5 828 abonamentów postojowych.

W dniu 17 kwietnia 2019 roku uruchomiono parking P+R Mały Płaszów zlokalizowany przy ul. Lipskiej, naprzeciwko pętli tramwajowo-autobusowej Mały Płaszów, na 165 miejsc postojowych (w tym 7 dla niepełnosprawnych), wyposażony w podwójną stację ładowania pojazdów elektrycznych, zadaszony parking rowerowy, system parkingowy, system CCTV oraz system informacji dla kierowców i pasażerów komunikacji miejskiej.

W systemie P+R na koniec 2019 roku funkcjonowało 5 parkingów, w tym 4 z systemem zamkniętym, tj. P+R Czerwone Maki, P+R Kurdwanów, P+R Bieżanów oraz P+R Mały Płaszów, natomiast ostatni parking zlokalizowany jest na terenie Centrum Giełdowo-Handlowego Balicka.

23 października 2019 roku Rada Miasta Krakowa podjęła Uchwałę Nr XXVII/632/19 w sprawie honorowania biletów Parkuj i Jedź (P+R) w środkach Komunikacji Miejskiej w Krakowie.

W 2019 roku zrealizowano również inwestycje polegające na budowie miejsc parkingowych w następujących lokalizacjach:

- ✦ ul. Mała Góra – 10 miejsc postojowych
- ✦ ul. Bronowicka – 2 miejsca postojowe
- ✦ ul. Kasztelańska – 9 miejsc postojowych, w tym 1 dla osób z niepełnosprawnościami
- ✦ os. Rząka – 7 miejsc postojowych

XII.2. Bezpieczeństwo ruchu drogowego

W 2019 roku na terenie Krakowa odnotowano 879 wypadków drogowych, w wyniku których 13 uczestników ruchu drogowego poniosło śmierć, a 956 uczestników doznało uszczerbku na zdrowiu. W tym samym czasie odnotowano 1076 kolizji drogowych, czyli zdarzeń, w których nie ucierpiała żadna osoba lub leczenie poszkodowanych nie trwało dłużej niż 7 dni. Liczba wypadków drogowych, w tym z udziałem pieszych, była w ubiegłym roku najmniejsza od kilku lat i wyniosła 259, a więc mniej o 77 niż rok wcześniej. Znacznie mniej pieszych niż rok wcześniej poniosło śmierć w wyniku wypadku – 7 osób w 2019 roku (17 w 2018 roku).

XII.2.1. Stan bezpieczeństwa na drogach

Tabela XII.5. Liczba wypadków i kolizji drogowych w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba wypadków drogowych	1 011	957	879
Liczba kolizji drogowych	8 868	9 362	10 076

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Tabela XII.6. Skutki wypadków drogowych w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Zabici w wypadkach drogowych	15	23	13
Ranni w wypadkach drogowych	1 106	1 034	956

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Tabela XII.7. Wypadki drogowe z udziałem pieszych w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Piesi – ogólna liczba wypadków drogowych	336	336	259
Piesi – śmiertelne wypadki drogowe	7	17	7

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Tabela XII.8. Wskaźniki wypadkowości w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Wypadki śmiertelne na 100 wypadków	1,48	2,5	1,48
Wypadki na 1 000 mieszkańców	1,32	1,24	1,13

Źródło: Zarząd Dróg Miasta Krakowa

W 2019 roku na krakowskich drogach skontrolowano 755 347 kierujących na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu i 2 044 na zawartość środków odurzających. Liczba kierujących poddanych badaniom była największa od kilku lat. W porównaniu z rokiem 2015 skontrolowano o ponad 90 tys. więcej osób. W wyniku tych kontroli ujawniono 2 099 osób, które kierowały pojazdem w stanie po spożyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, oraz 364 osoby kierujące pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu.

Tabela XII.9. Kierujący po spożyciu alkoholu oraz w stanie nietrzeźwości w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba kierujących po spożyciu alkoholu oraz w stanie nietrzeźwości	2 445	1 941	2 099
Liczba kierujących poddanych badaniom na zawartość alkoholu	709 557	716 012	755 347

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

Tabela XII.10. Kierujący pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba kierujących pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu	412	394	364
Liczba kierujących poddanych badaniom na zawartość środka	1 651	2 465	2 044

Źródło: Komenda Miejska Policji w Krakowie

XII.3. Komunikacja miejska

Zgodnie z zawartymi porozumieniami organizowanie, nadzorowanie i prowadzenie, w ramach planu finansowego – w zakresie niepowierzonym do realizacji innym miejskim jednostkom organizacyjnym, komórkom organizacyjnym Magistratu – wszelkich spraw związanych z publicznym transportem zbiorowym na terytorium Gminy Miejskiej Kraków oraz gmin ościennych jest przedmiotem działalności Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie (ZTP).

Tabela XII.11. Sieć komunikacji miejskiej w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Długość torowiska tramwajowego (pojedynczy tor, w km)	193,63	193,63	193,63
Liczba linii tramwajowych	27 ¹	26 ¹	26 ¹
Długość linii tramwajowych (w km)	353,4 ¹	348,71	353,01
Liczba linii autobusowych, z tego:	166 ¹	172 ¹	176 ¹
MPK SA	151 ¹	154 ¹	157 ¹
Mobilis sp. z o.o.	15 ¹	18 ¹	19 ¹
Liczba pasażerów przewiezionych komunikacją miejską (w mln)	403	411	416
Długość tras – długość odcinków, na których kursują linie			
w Krakowie	399,32 ²	444,56 ³	467,00
poza Krakowem	533,79	552,08	555,00

¹ razem z liniami nocnymi i sezonowymi² bez tras linii aglomeracyjnych na terenie Krakowa (łącznie 443,32 km)³ łącznie z trasami linii aglomeracyjnych na terenie Krakowa (po weryfikacji długości linii)

Źródło: Urząd Miasta Krakowa, Zarząd Dróg Miasta Krakowa, Zarząd Transportu Publicznego

W 2019 roku usługi przewozowe na terenie Krakowa świadczyło dwóch operatorów: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA oraz Mobilis sp. z o.o., którzy funkcjonują w ramach Systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie na podstawie umów zawartych z Gminą Miejską Kraków. Przewozy były wykonywane na terenie Krakowa oraz 16 gmin aglomeracji krakowskiej (Biskupice, Czernichów, Iwanowice, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Słomniki, Skała, Skawina, Świątniki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki) w ramach zawartych porozumień międzygminnych.

Tabela XII.12. Udział operatorów w świadczeniu usług przewozowych w Komunikacji Miejskiej w Krakowie (w %)

Nazwa operatora	Udział w przewozach	
	Tramwajowych	Autobusowych
Mobilis sp. z o.o.	0	14
MPK SA	100	86

Źródło: Zarząd Transportu Publicznego w Krakowie

Tabela XII.13. Komunikacja miejska MPK SA w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba linii autobusowych, z tego:	151 ¹	151	157
miejskie, z tego:	85 ¹	82	77
dzienne (zwykłe)	63 ¹	58	61
przyspieszone	5 ¹	5	5
nocne	17	19	11
aglomeracyjne z tego:	66	69	80
dzienne (zwykłe)	b.d.	b.d.	69
przyspieszone	b.d.	b.d.	3
nocne	b.d.	b.d.	8
Całkowita długość linii autobusowych (w km), z tego:	2 185	2 333	2 371
miejskie, z tego:	962	1 052	1 060
dzienne (zwykłe)	628	679	686
przyspieszone	74	71	71
nocne	260	302	303
aglomeracyjne	1 223	1 281	1 311
Średnia prędkość eksploatacyjna taboru autobusowego (w km/h)	17,2	17,2	17,0
Liczba linii tramwajowych ²	27	26	26
Całkowita długość linii tramwajowych (w km)	353	349	353
Średnia prędkość eksploatacyjna taboru tramwajowego (w km/h)	14,3	14,2	14,1

¹ nastąpiła zmiana metodologii obliczeń

² w tym linie nocne

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie

Tabela XII.14. Stan taboru komunikacji miejskiej MPK SA w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Tramwaje w inwentarzu (w szt.), w tym:	394	395	390
wyremontowane	4	13	18
zakupione	0	1	0
Tramwaje wycofane z ruchu	1	0	6
Tramwaje w ruchu (w szt./doba)	289	295	210
Średni wiek taboru tramwajowego (w latach)	34	34,6	35,5
Autobusy w inwentarzu (w szt.), w tym:	566	579	577
zakupione	97	161	1
Autobusy (w szt.) spalinowe/elektryczne	b.d.	553/26	551/26
Autobusy wycofane z ruchu	85	160	0
Autobusy w ruchu (w szt./doba)	447	474	490
Średni wiek taboru autobusowego (w latach)	6	3,7	4,7

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie

Tabela XII.15. Komunikacja miejska Mobilis sp. z o.o. w latach 2017–2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba linii autobusowych, z tego:	15	18	19
miejskie	14	17	18
aglomeracyjne	1	1	1
Całkowita długość linii autobusowych (w km), z tego:	190,59	203,54	216,94
miejskie	186,59	199,59	212,99
aglomeracyjne	4	3,95	3,95
Średnia prędkość eksploatacyjna taboru autobusowego (w km/h)	15,256	15,675	15,51

Źródło: Mobilis sp. z o.o.

Tabela XII.16. Stan taboru komunikacji miejskiej Mobilis sp. z o.o. O/Kraków w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Autobusy w inwentarzu (w szt.), w tym:	77	79	79
wyremontowane	0	0	0
zakupione	0	2	0
Autobusy wycofane z ruchu	0	0	0
Autobusy w ruchu (w szt./doba)	72	74	74
Średni wiek taboru autobusowego (w latach)	2,74	3,65	4,67

Źródło: Mobilis sp. z o.o.

Krakowski tabor Mobilis liczy łącznie 79 pojazdów. Cała flota składa się z ekologicznych pojazdów spełniających restrykcyjną normę emisji spalin EURO 6.

Dla podniesienia komfortu wszystkie pojazdy zostały wyposażone w klimatyzację przestrzeni pasażerskiej oraz system informacji pasażerskiej, który ma ułatwić orientację podróżującym. Nad bezpieczeństwem pasażerów czuwa system monitorujący i rejestrujący obraz z wnętrza oraz otoczenia pojazdu.

Ważniejsze inwestycje zrealizowane w 2019 roku przez MPK SA:

- ✦ Modernizacja 10 wagonów GT8S, z których 4 modernizowane są od 2018 roku. Oddano do użytkowania 8 zmodernizowanych wagonów, w których zastosowano nowy człon niskopodłogowy z platformą najazdową dla wózków inwalidzkich i dziecięcych, ułatwiającą wsiadanie i wysiadanie z pojazdu osobom o ograniczonej mobilności. Ponadto wagony wyposażono w nowoczesny system informacji pasażerskiej, monitoring, urządzenia do schładzania powietrza w przedziale pasażerskim i w kabinie motorniczego
- ✦ Zakup 22 nowych stacjonarnych automatów biletowych oraz 1 automatu biletowego zasilanego energią z panela fotowoltaicznego, umieszczonego na daszku urządzenia
- ✦ Zakończenie i przekazanie etapu I zadania „Budowa akumulatorni i podstawy trakcyjnej wraz z instalacjami wewnętrznymi, rozbudową układu torowego, przebudową i rozbudową sieci trakcyjnej oraz instalacji pozabudynkowych w Stacji Obsługi Tramwajów Nowa Huta” oraz wykonano tory postojowe, o numerach 19, 20, 21 i 22, wraz z rozjazdami, przebudową sieci trakcyjnej (etap II), a także odwodnieniem i drenażem torów
- ✦ Wykonanie koncepcji przebudowy układu torowego terenu Rzemieślnicza-Brożka
- ✦ Powstanie stanowiska do ładowania autobusów elektrycznych przy ul. Aleksandry oraz zasilania do stanowisk dla ładowania samochodów elektrycznych, zlokalizowanych przy ul. J. Brożka 3
- ✦ Zakup 2 radiowozów z napędem hybrydowym dla służb nadzoru ruchu oraz 8 samochodów specjalistycznych, w tym holownika MAN TGS, służącego do napraw bieżących usterek autobusów kursujących na liniach miejskich i aglomeracyjnych oraz do holowania autobusów, np. po kolizji

XII.3.1. Najważniejsze zmiany w Komunikacji Miejskiej w Krakowie w 2019 roku

W 2019 roku do obsługi Komunikacją Miejską w Krakowie włączony został obszar osiedla Bodzów, dzięki uruchomieniu w dniu 4 listopada 2019 roku linii autobusowej nr 176, kursującej na trasie Kostrze OSP – Bodzów. Poprawiona została również obsługa komunikacją zbiorową nowej siedziby Szpitala Uniwersyteckiego, poprzez skierowanie ulicami Kostaneckiego i Jakubowskiego linii 144 i 163.

W 2019 roku wprowadzone zostały również zmiany w komunikacji aglomeracyjnej, m.in. w funkcjonowaniu linii aglomeracyjnych na terenie Gminy Skawina (zmiana tras linii 253 i 263 oraz podział linii 203 na dwie osobne linie: 203 i 243). Ponadto od 6 grudnia 2019 roku na terenie miasta Skawina zaczęła funkcjonować w ramach projektu INTERREG CE 1100 „LOW-CARB. Capacity building for integrated low-carbon mobility planning in functional urban areas” linia nr 773, kursująca na trasie Skawina – Skawina Korabniki. Znaczące zmiany wprowadzono również na terenie Gmin Wieliczka (uruchomienie nowej linii nr 314) oraz Niepołomice (podwojenie liczby kursów linii 301 w dni powszednie). Nowością było również uruchomienie na okres wakacyjny linii nr 308, kursującej na trasie Dworzec Główny Wschód – Kraków Airport, co w okresie wzmożonego ruchu turystycznego ułatwiało dojazd do lotniska.

Na terenie miasta Krakowa zlokalizowanych jest 1 895 szt. przystanków komunikacyjnych (liczba stale ulega zmianie z uwagi na zmiany w komunikacji). Na terenie Gminy Miejskiej Kraków znajduje się 1 268 wiat przystankowych. W ramach realizowanych umów koncesji na budowę wiat przystankowych, w roku 2019 zostało łącznie wymienionych 67 szt. konstrukcji zadaszeń na nowe, a 10 szt. zostało zamontowanych w lokalizacjach, gdzie dotychczas ich nie było. Dodatkowo w ramach środków własnych gminy zakupiono i postawiono 20 nowych wiat.

XII.3.2. Najważniejsze zmiany dotyczące opłat za przejazdy w Komunikacji Miejskiej w Krakowie w 2019 roku

W dniu 1 maja 2019 roku weszła w życie uchwała Nr XII/187/19 Rady Miasta Krakowa z 27 marca 2019 roku, wprowadzająca modyfikacje w zakresie cen i rodzajów biletów Komunikacji Miejskiej w Krakowie.

Ponadto rozszerzone zostały uprawnienia do przejazdów środkami KMK: bezpłatnych dla osób posiadających status weterana poszkodowanego, oraz ulgowych dla Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi II stopnia, posiadających status Karty Krakowskiej (dotyczy biletów okresowych).

W związku z przekroczeniami norm zanieczyszczenia powietrza, dwukrotnie wprowadzone zostały interwencyjnie bezpłatne przejazdy KMK.

Sprzedaż biletów krótkookresowych KMK w aplikacjach mobilnych dotychczas odbywała się przez aplikacje: Sky-Cash, moBiLET, mPay, iMKA. W 2019 roku oferta poszerzyła się o nowych operatorów: Jakdojade, Zbiletem.pl.

XII.4. Komunikacja kolejowa

PKP Polskie Linie Kolejowe SA zajmują się zarządzaniem narodową siecią linii kolejowych. Usługą świadczoną przez spółkę jest udostępnianie linii kolejowych przewoźnikom osobowemu i towarowemu. PKP PLK dba również o rozwój infrastruktury kolejowej, dostosowując ją do standardów Unii Europejskiej. Spółka jest odpowiedzialna za opracowywanie rozkładów jazdy pociągów oraz utrzymywanie ruchu pociągów w bezpiecznym stanie.

Informacje dotyczące spółek przewozowych świadczących usługi na terenie Gminy Miejskiej Kraków:

- ✦ Przewozy Regionalne sp. z o.o. to największa w Polsce spółka kolejowa zajmująca się przewozem pasażerskim w ramach obowiązku służby publicznej. Zmiany, które Przewozy Regionalne wprowadziły w 2018 roku w ramach zakończonego już programu restrukturyzacji (powstała nowa marka konsumencka POLREGIO), przyniosły pozytywne efekty, m.in. w liczbie przewiezionych pasażerów
- ✦ Koleje Małopolskie sp. z o.o. to spółka powołana w celu świadczenia usług użyteczności publicznej w zakresie transportu publicznego, poprzez zapewnienie efektywnej organizacji i funkcjonowania pasażerskiego ruchu kolejowego na terenie województwa małopolskiego
- ✦ PKP Intercity SA jest największym w Polsce operatorem kolejowym, specjalizującym się w krajowych i międzynarodowych przewozach na trasach dalekobieżnych
- ✦ PKP CARGO SA jest spółką, której podstawowym przedmiotem działalności jest krajowy i międzynarodowy kolejowy przewóz towarów oraz prowadzenie kompleksowych usług logistycznych w zakresie kolejowych przewozów towarowych

XII.5. Komunikacja lotnicza

Rok 2019 zakończył się dla Kraków Airport rekordową liczbą 8 410 817 pasażerów, co oznacza wzrost o 24% w stosunku do roku poprzedniego. Wykonano 60 794 operacji lotniczych. Ostatecznie w ciągu minionego roku obsłużono o ponad 1,6 mln pasażerów więcej, niż w roku 2018, natomiast liczba operacji wzrosła o ponad 9 tys.

Najwięcej pasażerów zostało obsłużonych w sierpniu – ponad 820 tys. Dobowy rekord to 31 575 pasażerów. W porównaniu do ubiegłego roku o ponad 4 tys. wzrosła średnia liczba obsługiwanych dziennie pasażerów – z ponad 18,5 tys. do ponad 23 tys. dziennie.

Tabela XII.17. Działalność Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba startów i lądowań, z tego:	46 264	51 777	60 794
krajowych	7 145	7 364	7 269
zagranicznych	39 119	44 413	53 525
Liczba obsłużonych pasażerów ogółem, z tego:	5 835 189	6 769 369	8 410 817
ruch krajowy	456 533	499 254	528 111
ruch międzynarodowy ogółem	5 378 656	6 270 115	7 882 706
Masa ładunków (w t)	3 242	3 913	3 550

Źródło: Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice sp. z o.o., Urząd Statystyczny w Krakowie

W 2019 roku z Kraków Airport operowało 14 linii tradycyjnych i 10 linii niskokosztowych. Siatka połączeń obejmowała 150 połączeń rozkładowych do 114 portów lotniczych zlokalizowanych w 32 krajach.

Tabela XII.18. Siatka połączeń w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Tradycyjne linie rozkładowe	14	14	11
Niskokosztowe linie rozkładowe	6	10	13
Liczba miast (połączenia rozkładowe)	75	81	102
Liczba portów (połączenia rozkładowe)	86	91	114
Liczba krajów (połączenia rozkładowe)	24	28	32
Destynacje czarterowe	6	8	9

Źródło: Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków-Balice sp. z o.o.

W minionym roku w Kraków Airport uruchomionych zostało 40 nowych połączeń rozkładowych.

W siatce połączeń pojawiły się również 4 nowe kraje: Chorwacja, Gruzja, Islandia i Rumunia oraz nowy przewoźnik – Wizzair.

Inwestycje zrealizowane w 2019 roku przez MPL im. Jana Pawła II Kraków-Balice sp. z o.o.:

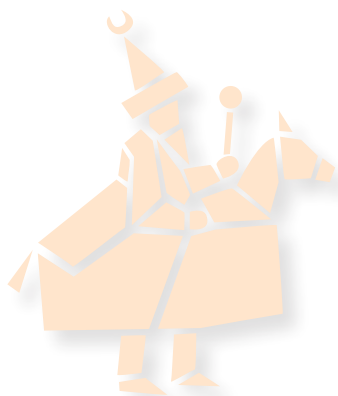
- ✦ Zakończono rozbudowę o dodatkową powierzchnię ok. 2,3 ha płyty postojowej samolotów. Nowy fragment płaszczyzny postojowej został oświetlony i dostosowany do ustawienia 3 statków powietrznych kodu C lub alternatywnie 6 statków powietrznych kodu B

- ✦ Wykonano budowę sieci kanalizacji deszczowej, zewnętrznej instalacji elektrycznej niskiego napięcia i kanalizacji teletechnicznej oraz 5 szczelnych zbiorników retencyjnych na ścieki o łącznej pojemności 610 m³
- ✦ Zakończono budowę wolnostojącego budynku usługowego konstrukcji prefabrykowanej (kontenerowej) wraz z podłączeniem instalacji zasilających. Całość infrastruktury dedykowana została służbom, pełniącym funkcje usługowe związane z obsługą statków powietrznych
- ✦ Zrealizowano odprowadzenie wód opadowych z terenu lotniska wraz z kanalizacją (inwestycja realizowana wspólnie z MPWiK). Zadanie inwestycyjne obejmowało budowę nowego systemu umożliwiającego odprowadzanie wód opadowych do rzeki Rudawy, co wyeliminuje w trakcie dużego natężenia opadów deszczu problem, jakim jest podtapianie terenu lotniska. Zrealizowany system wyposażony jest m.in. w pompownię i dwa rurociągi tłoczne kanalizacji deszczowej o długości 2 950 m
- ✦ Zakończono remont istniejącej płyty postojowej samolotów (PPS). Zadanie inwestycyjne miało na celu remont najstarszej części PPS, obejmującej ok. 3,8 ha nawierzchni

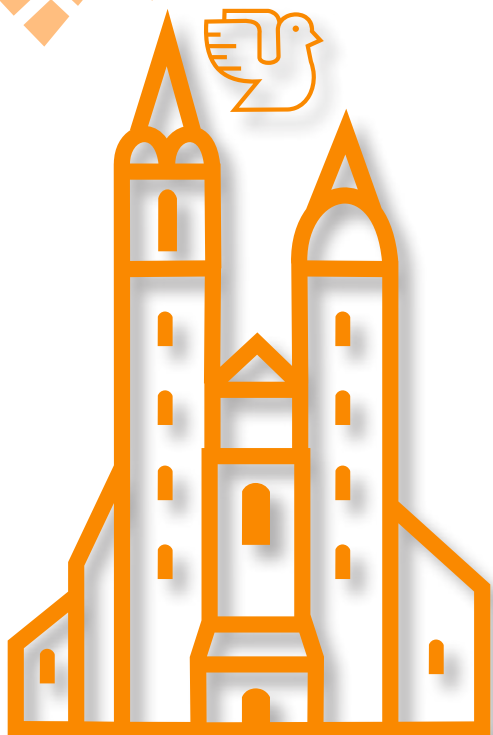
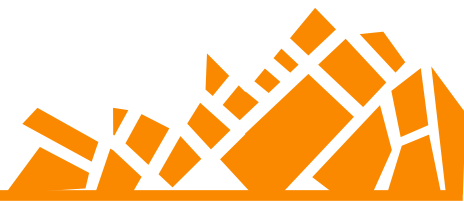
Inne ważne dla Firmy wydarzenia w 2019 roku:

- ✦ ACI Airport Customer Experience dla Kraków Airport. MPL im. Jana Pawła II Kraków-Balice sp. z o.o. jest jednym z pierwszych lotnisk w Europie i pierwszym w Polsce, który otrzymał akredytację ACI Airport Customer Experience. Przyznawana jest tym lotniskom, które w swojej działalności stale dążą do podnoszenia standardów obsługi podróżujących i dla których najważniejsze są bezpieczeństwo i komfort pasażerów. W 2019 roku prowadzono niestandardowe działania po to, by zredukować poziom stresu u tych pasażerów, którzy mają obawy przed lataniem
- ✦ „Program poprawy komfortu akustycznego dla mieszkańców Obszaru Ograniczonego Użytkowania dla lotniska Kraków-Balice (OOU)”, w ramach którego mieszkańcy OOU mogli skorzystać ze wsparcia przy wymianie stolarki o podwyższonej izolacyjności akustycznej
- ✦ „Blisko lotniska” – w 2019 roku odbyła się 2. edycja programu, polegająca na finansowym wsparciu projektów infrastrukturalnych, realizowanych na terenie 8 sołectw położonych najbliżej krakowskiego portu lotniczego. W programie, który został przygotowany z myślą o mieszkańcach Aleksandrowic, Balic, Rzęski, Szczyglic, Cholerzyna, Chrosnej, Mnikowa i Morawicy, dofinansowanych zostało 10 projektów
- ✦ Odbyła się także 11. edycja programu grantowego „Wspieramy Sąsiadów”. Program polega na finansowym wsparciu lokalnych inicjatyw, skierowanych do mieszkańców gmin Liszki i Zabierzów. W 2019 roku spośród 51 zgłoszonych projektów dofinansowanie otrzymało 11

Gospodarka XIII komunalna

XIII. Gospodarka komunalna

XIII.1. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków

System zaopatrzenia Krakowa w wodę tworzą:

- ✦ Zakłady Uzdatniania Wody („Raba”, „Rudawa”, „Dłubnia”, „Bielany”)
- ✦ sieć wodociągowa
- ✦ zbiorniki wodociągowe (wyrównawczo-zapasowe)

System ten umożliwia dostęp do wody pitnej prawie wszystkim mieszkańcom miasta (99,7%).

Źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców Krakowa jest miejski wodociąg krakowski, którego eksploatacją zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie. Bazą krakowskich wodociągów są w 97% wody powierzchniowe rzek: Raby, Rudawy, Dłubni i Sanki, oraz w 3% wody głębinowe z ujęcia w Mistrzejowicach.

Tabela XIII.1. Zdolność produkcyjna głównych ujęć wodociągu krakowskiego w 2019 roku

	Zdolność produkcyjna (w tys. m ³ /dobę)
Ujęcia ogółem, z tego:	292,2
Raba	186,0
Rudawa	50,0
Dłubnia	25,2
Bielany (Sanka)	25,0
Mistrzejowice	6,0

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.2. Pobór wody dla Krakowa według rodzajów ujęć wodociągu krakowskiego w latach 2017–2019 (w tys. m³/rok)

	2017	2018	2019
Ujęcia ogółem, z tego:	60 654	62 160	62 638
powierzchniowe	59 059	60 645	61 250
Raba	38 466	38 831	38 380
Rudawa	8 184	9 439	10 488
Dłubnia	7 659	7 259	7 597
Sanka	4 750	5 116	4 785
głębinowe – Mistrzejowice	1 595	1 515	1 388

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Długość sieci wodociągowej Krakowa w 2019 roku wynosiła 2 280 km, w tym największy udział, tj. 1 489 km, miała sieć rozdzielcza, a dalej przyłącza domowe – 507 km.

Tabela XIII.3. Sieć wodociągowa w latach 2017–2019 (w km)

	2017	2018	2019
Długość sieci ogólnomiejskiej, z tego:	2 223	2 251	2 280
sieć magistralna	282	283	284
sieć rozdzielcza	1 436	1 462	1 489
przyłącza	505	506	507

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.4. Główni odbiorcy wody w Krakowie w latach 2018–2019

	2018		2019	
Przeznaczenie	(w tys. m ³)	(w tys. m ³ /dobę)	(w tys. m ³)	(w tys. m ³ /dobę)
Gospodarka komunalna ogółem, z tego:	60 384	165,4	60 967	167,0
ujęcia powierzchniowe	58 912	161,4	59 616	163,3
ujęcia głębinowe	1 472	4,0	1 351	3,7
Przemysł oraz inne ogółem, z tego:	1 776	4,9	1 671	4,6
ujęcia powierzchniowe	1 733	4,8	1 634	4,5
ujęcia głębinowe	43	0,1	37	0,1
Ogółem	60 160	170,3	62 638	171,6

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.5. Wybrane parametry zaopatrzenia Krakowa w wodę w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Sprzedaż wody pitnej przez MPWiK dla odbiorców na terenie GMK (w tys. m ³), w tym:	45 132	46 429	46 959
średnie dobowe zużycie wody (w tys. m ³)	137,2	141,1	144,4
średnie roczne zużycie wody w gospodarstwach domowych (w tys. m ³ /rok)	34 686	35 677	35 994
średnie dobowe zużycie wody w gospodarstwach domowych (w tys. m ³)	95,0	97,7	98,6
średnie miesięczne zużycie wody na 1 mieszkańca (w m ³ /miesiąc)	3,78	3,86	3,87
Cena jednostkowa wody PLN/m ³ (brutto)	4,21	4,21	4,32
Mieszkańcy mający możliwość korzystania z sieci ogólnomiejskiej (w %)	99,5	99,6	99,7

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Nieodłącznym elementem wodociągu krakowskiego są zbiorniki wyrównawczo-zapasowe. W większości są to zbiorniki terenowe, zgrupowane w 13 zespołach zasilanych z niezależnych źródeł. Ich łączna pojemność wynosi prawie 310 tys. m³.

Lokalizacja zbiorników wyrównawczo-zapasowych dla Krakowa w 2019 roku:

- ✦ Wola Justowska, ul. Kukułcza
- ✦ Kopiec Kościuszki, ul. Wodociągowa
- ✦ Las Wolski, koło ZOO
- ✦ Mistrzejowice, os. Złotego Wieku
- ✦ Os. Na Stoku
- ✦ Krzesławice, koło ujęcia
- ✦ Krzemionki, ul. Swoszowicka
- ✦ Kosocice, ul. Harcerzy Krakowskich
- ✦ Rajsko, os. Rajsko
- ✦ Gorzków
- ✦ Siercza
- ✦ Górka Narodowa
- ✦ Tyniec

XIII.1.1. System awaryjnego zaopatrzenia w wodę

Awaryjny system zaopatrzenia w wodę tworzą 331 studni ręcznych, 4 źródła oraz 9 studni artezyjskich.

Studnie ręczne, z uwagi na jakość wody, mogą stanowić źródło jedynie do celów niezwiązanych ze spożyciem, gdyż zgodnie z decyzją Inspektora Sanitarnego zostały oznakowane tabliczkami „woda niezdatna do spożycia przez ludzi”.

Studnie artezyjskie podlegają bieżącej kontroli jakości wody i – na podstawie wyników badań – służby inspekcji sanitarnej podejmują decyzję o ich przydatności do spożycia. Po otrzymaniu decyzji służby MPWiK SA dokonują właściwego ich oznakowania.

MPWiK SA dokonuje systematycznych napraw i konserwacji studni w ramach tzw. bieżącego utrzymania. Studnie awaryjnego zaopatrzenia w wodę nie są wykorzystywane jako źródło wody dostarczanej mieszkańcom w przypadku zaistnienia przerwy w jej dostawie spowodowanej awarią. W razie konieczności wyłączenia danego ujęcia lub zakładu uzdatniania służby MPWiK SA dokonują odpowiednich przełączeń na systemie wodociągowym, tak aby zapewnić odbiorcom dostawę wody z innego zakładu, a miejsca, gdzie nie ma możliwości dostawy wody, są zaopatrywane przy wykorzystaniu cystern.

XIII.1.2. Jakość wody pitnej

Woda dostarczana mieszkańcom Krakowa spełniała wymogi *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*. Jakość wody spełnia również wymagania *Dyrektywy Rady Unii Europejskiej 98/83/EC z dnia 3 listopada 1998 roku o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* oraz *Zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dot. jakości wody przeznaczonej do spożycia*. Wartości poszczególnych parametrów mierzonych w wodzie dostarczanej mieszkańcom Krakowa są kilka lub kilkanaście razy niższe od maksymalnych dopuszczalnych stężeń określonych w ww. rozporządzeniu i dyrektywie.

W 2019 roku Centralne Laboratorium wykonało 73 086 badań w 9 238 próbkach wody, ścieków i osadów. Miesięcznie w wodzie pitnej badano 3 950 parametrów.

Wyniki badań przeprowadzanych w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody były przesyłane okresowo (jeden raz w miesiącu) do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej. Na tej podstawie Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nie stwierdził „potencjalnych zagrożeń zdrowotnych generowanych przez wodę dostarczaną przez MPWiK SA w Krakowie”.

XIII.1.3. Remonty i modernizacje sieci wodociągowej

Tabela XIII.6. Sieć wodociągowa w latach 2018–2019

	2018	2019
Budowa nowej sieci (w km): magistrale	1,70	0,48
pozostała sieć	38,36	40,15
Remonty sieci (w km): magistrale	9,33	5,80
pozostała sieć	3,13	4,08
Koszt jednostkowy remontu lub modernizacji 1 m (w PLN): magistrale	2 120,58	2 316,45
pozostała sieć	1 617,04	1 236,53
Przeciętna liczba awarii przypadająca na 1 km sieci wodociągowej	0,67	0,63
Przeciętny czas usuwania awarii wodociągowej (w h)	3,3	3,08
Straty sieci wodociągowej w stosunku do produkcji wody (w %)	12,19	11,75

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.7. Inwestycje wodociągowe w 2019 roku

	mb	Nakłady (w tys. PLN)
Modernizacja sieci wodociągowych, w tym:		
inwestycje dla rozwoju obszarowego sieci	25 184,47	20 874,87
inwestycje dla poprawy funkcjonowania sieci	15 446,60	18 696,38
inwestycje w Zakładach Uzdatniania Wody	200,00	7 390,71

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Więcej informacji o inwestycjach zostało przedstawionych w Raporcie o Stanie Gminy za 2019 rok.

XIII.2. System kanalizacyjny

XIII.2.1. Kanalizacja ogólnospławna i sanitarna

System kanalizacyjny Krakowa tworzą dwa oddzielne systemy posiadające własne oczyszczalnie ścieków: krakowski, z oczyszczalnią ścieków w Płaszowie, oraz nowohucki – z oczyszczalnią Kujawy. Obydwa systemy pracują grawitacyjnie, natomiast w rejonach, w których grawitacyjne odprowadzenie ścieków do systemu centralnego jest – ze względów wysokościowych – niemożliwe, funkcjonują lokalne sieci kanalizacyjne z lokalnymi oczyszczalniami ścieków.

Tabela XIII.8. Długość sieci kanalizacyjnej Krakowa w latach 2017–2019 (w km)

	2017	2018	2019
Sieć kanalizacyjna z przyłączami, w tym:	1 869	1 901	1 935
sieć ogólnospławna	645	650	652
sieć sanitarna	817	842	869
sieć opadowa	28	28	30
przyłącza	379	381	384

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.9. Wskaźniki dotyczące sieci kanalizacyjnej w latach 2018–2019

	2018	2019
Mieszkańcy mający możliwość odprowadzenia ścieków przez kanalizację (w %)	98,6	98,5
Średnia dobowa produkcja ścieków komunalnych (w tys. m ³)	205,0	226,0
Cena jednostkowa za odprowadzenie ścieków (brutto) – średnia ważona z roku, cena dysponenta (w PLN/m ³)	5,94	6,08

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.10. Struktura ścieków odprowadzonych do kanalizacji miejskiej w latach 2017–2019 (w tys. m³)

	2017	2018	2019
Ścieki ogółem, z tego:	49 120	50 806	52 011
gospodarstwa domowe	33 774	34 730	35 043
przemysł	1 778	1 791	1 610
pozostali (obiekty użyteczności publicznej oraz handel)	8 995	9 243	9 491
ścieki z miejscowości sąsiadujących z Krakowem, np. Rzęski, Zielonek, Wieliczki	4 573	5 042	5 867

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.11. System i sposób oczyszczania ścieków w 2019 roku (w %)

System oczyszczania:		
system centralny		98,94
system lokalny		1,06
Sposób oczyszczania:		
mechaniczny		0
mechaniczno-biologiczny		100

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.12. Wydajność oczyszczalni komunalnych w latach 2018–2019

Oczyszczalnia	System	2018		2019	
		Przepustowość (w m ³ /dobę)	Ilość odprowadzonych ścieków oczyszczonych (w m ³ /dobę)	Przepustowość (w m ³ /dobę)	Ilość odprowadzonych ścieków oczyszczonych (w m ³ /dobę)
Płaszów	centralny	328 000	147 101	328 000	162 746
Kujawy	centralny	111 840	55 565	111 840	58 982
Bielany	lokalny	250	255	250	264
Skotniki	lokalny	0	285	0	0
Kostrze	lokalny	650	497	650	549
Sidzina	lokalny	920	485	920	480
Wadów	lokalny	732	529	732	581
Tyniec	lokalny	375	120	375	134

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

Tabela XIII.13. Inwestycje i remonty sieci kanalizacyjnej w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Budowa nowej sieci (w km):			
magistrale	2,07	6,65	3,72
sieć rozdzielcza	42,01	30,50	26,13
Remonty sieci kanalizacyjnej (w km):			
magistrale	4,11	4,93	10,06
pozostała sieć	13,73	15,64	7,20
Koszt jednostkowy remontu lub modernizacji 1 m (w PLN):			
magistrale	2 789,76	3 133,80	3 851,51
pozostała sieć	944,32	874,58	779,44
Liczba awarii przypadająca na 1 km sieci kanalizacyjnej	0,044	0,035	0,038
Przeciętny czas usuwania awarii kanalizacyjnej (w h)	8	b.d.	b.d.

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA w Krakowie

XIII.2.2. Zakłady Oczyszczania Ścieków

W tej sferze działalności inwestycyjnej MPWiK SA poniosło w roku 2019 nakłady w wysokości 17 150 tys. PLN. Dotyczyły one oczyszczalni ścieków: Płaszów, Kujawy oraz Sidzina.

Więcej informacji o inwestycjach zostało przedstawionych w Raporcie o Stanie Gminy za 2019 rok.

XIII.3. Zapewnienie dostaw energii ciepłej

XIII.3.1. Ciepłownictwo

Ciepłownictwo to dział energetyki obejmujący wytwarzanie, przesyłanie i wykorzystywanie energii ciepłej do ogrzewania pomieszczeń, podgrzewania wody użytkowej oraz procesów technologicznych w przemyśle.

Tabela XIII.14. Bilans cieplny Krakowa w latach 2018–2019

	2018	2019
Sprzedaż mocy ciepłej – woda gorąca (w MW ¹), w tym:	1 807,38	1 886,41
co (centralne ogrzewanie) i cw (ciepła woda) łącznie	1 611,81	1 673,52
co i cw w gospodarstwach domowych	1 092,32	1 154,76
Moc miejskiego systemu ciepłowniczego (w MW), z tego:	1 591	1 591
PGE Energia Ciepła SA Oddział 1 w Krakowie	1 118	1 118
CEZ Skawina SA	438	438
Krakowski Holding Komunalny SA (ZTPO ⁴)	35	35
Moc kotłowni centralnego ogrzewania (w MW), z tego:	29,465	27,068
kotłownie opalane gazem	26,468	24,071
kotłownie opalane olejem	2,997	2,991
Liczba kotłowni centralnego ogrzewania, z tego:	51	46
kotłownie opalane gazem	46	41
kotłownie opalane olejem	5	5
Zamówiona moc cieplna dla Krakowa (w MW), z tego:	1 383,9	1 434,8
PGE Energia Ciepła SA Oddział 1 w Krakowie	1 011,8	1 050,2
CEZ Skawina SA	337,1	349,6
Krakowski Holding Komunalny SA (ZTPO)	35,0	35,0
Średnia temperatura okresu grzewczego (w °C)	+4,3	+6,1
Zapotrzebowanie na energię grzewczą według temperatury zewnętrznej w Krakowie (w TJ ²)	9 662	10 145
Roczna sprzedaż energii przez MPEC SA (w TJ), w tym:	9 630	9 581
gospodarstwa domowe	6 398	6 459
Średnie roczne koszty zakupu energii w źródłach obcych (w PLN/GJ)	33,99	35,30
Średnie roczne koszty produkcji ciepła w MPEC SA (w PLN/GJ ³)	77,71	87,82
Średnie roczne koszty przesyłu ciepła w MPEC SA (w PLN/GJ)	19,94	21,76
Średnia cena sprzedaży ciepła przez MPEC SA (w PLN/GJ)	60,12	62,91

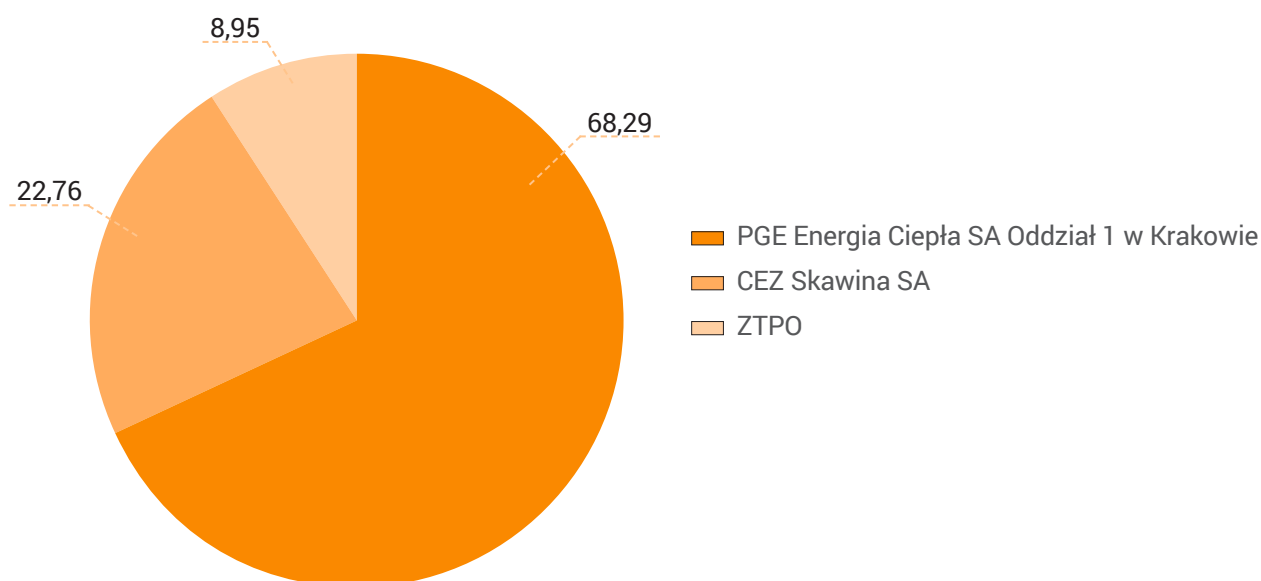
¹ MW (megawaty) – 10⁶ W

² TJ (teradżule) – 10¹² J

³ GJ (gigadżule) – 10⁹ J

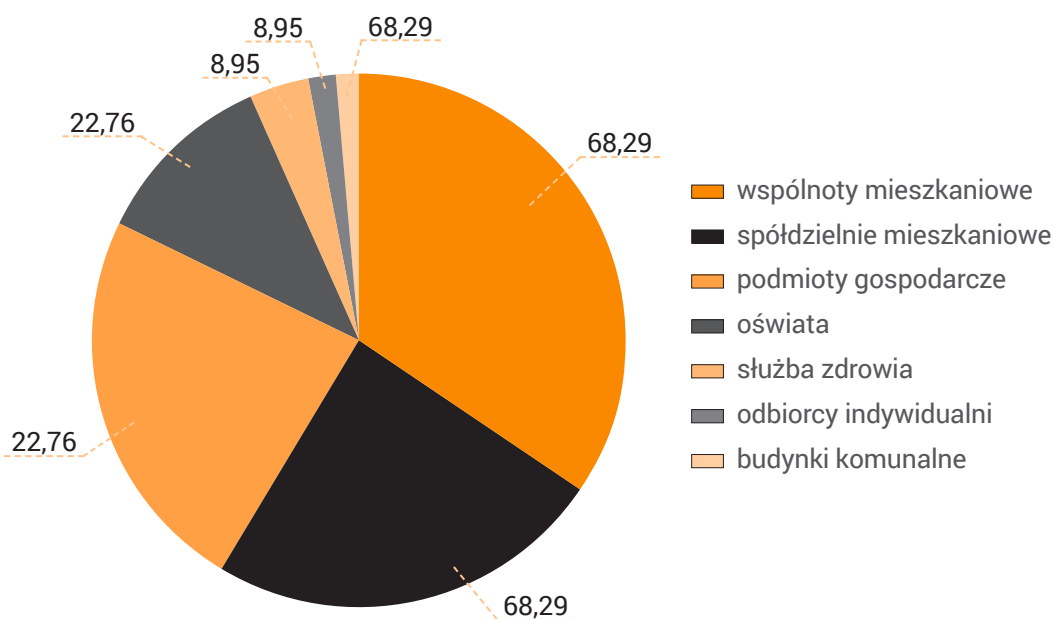
⁴ Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Krakowie

Wykres XIII.1. Dostawcy energii ciepłej do miejskiej sieci ciepłowniczej¹ w 2019 roku (w %)¹ według zakupionych GJ

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Krakowie

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Krakowie zapewnia dostawę energii ciepłej dla mieszkańców zlokalizowanych na terenie Krakowa i Skawiny. Na koniec 2019 roku Spółka świadczyła usługi dostawy energii ciepłej dla ponad 5 800 odbiorców. Energię tę dostarczano do 9 460 obiektów. Wśród odbiorców MPEC SA można wyróżnić siedem grup, co pokazuje poniższy wykres.

Wykres XIII.2. Odbiorcy energii ciepłej w 2019 roku (w %)

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Krakowie

Tabela XIII.15. Parametry dotyczące ciepłownictwa w latach 2017–2019

	2017	2018	2019	
Mieszkańcy korzystający z energii z sieci ogólnomiejskiej do ogrzewania mieszkań (w %) ¹	ok. 69,9	ok. 69,8	ok. 75,4	
Średni koszt jednostkowy energii do ogrzewania mieszkań – kotłownie gazowe (w PLN/GJ)	82,08	75,68	85,85	
Cena jednostkowa energii (średnia ważona z roku) – kotłownie gazowe (w PLN/GJ)	81,72	78,55	83,50	
Liczba awarii sieci ciepłowniczej na 100 km sieci	rury $\varnothing > 300$ mm	4,1	4,1	3,0
	$\varnothing < 300$ mm	6,4	6,3	6,5
Przeciętny czas usuwania awarii (w h)	sieć magistralna $\varnothing > 300$ mm	11,4	12,5	13,7
	sieć rozdzielcza $\varnothing < 300$ mm	5,7	6,4	7,3

¹ Wartości liczone na podstawie sprawozdania badania zgodności planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych działających na terenie gminy „Założenia do planu zapatrzenia Gmin Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” za rok 2019. BIP https://www.bip.krakow.pl/?s_dok_id=21499

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Krakowie

Tabela XIII.16. Miejska sieć ciepłownicza MPEC SA w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Długość sieci w systemie EC-MPEC SA (w km)	861,5	876,1	895,9
Długość sieci MPEC z kotłowni lokalnych (w km)	2,0	3,5	3,5

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Krakowie

XIII. 3.2. Wybrane inwestycje oraz modernizacje realizowane przez MPEC SA w 2019 roku

Tabela XIII.17. Wybrane inwestycje oraz modernizacje realizowane przez MPEC SA w 2019 roku

Nazwa inwestycji	Lokalizacja	Nakłady całkowite (w mln PLN)
Inwestycje nowe		
Podłączenie nowych obiektów	Kraków, Skawina	28,98
Program ciepłej wody użytkowej	Kraków, Skawina	9,58
Inwestycje ekologiczne		
Podłączenie kotłowni do miejskiej sieci ciepłej, likwidacja pieców węglowych w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE)	Kraków	1,59

Nazwa inwestycji	Lokalizacja	Nakłady całkowite (w mln PLN)
Modernizacje		
Węzły grupowe – projekt specjalny c.w.u., węzły indywidualne, układy pomiarowe, wymiana i modernizacja sieci ciepłych, wymiana i modernizacja urządzeń sieci ciepłych, wymiana armatury, modernizacja budynków	Kraków, Skawina	36,06
Projekt nr I w ramach POLiŚ	Kraków, Skawina	9,39
Projekt nr III w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ)	Kraków, Skawina	51,70
Projekt nr IV w ramach POLiŚ	Kraków	11,14

Źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA w Krakowie

Więcej informacji o inwestycjach zostało przedstawionych w Raporcie o Stanie Gminy za 2019 rok.

XIII.4. Energia elektryczna

Miasto Kraków jest zasilane w energię elektryczną z Elektrowni CEZ Skawina SA, Elektrociepłowni PGE Energia Ciepła SA Oddział nr 1 w Krakowie oraz z sieci najwyższych napięć 220 kV za pośrednictwem trzech stacji elektroenergetycznych o napięciach 220/110 kV: Elektrowni CEZ Skawina, Stacji Wanda oraz Stacji Lubocza.

Energia elektryczna uzyskiwana jest również z Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów należącego do Krakowskiego Holdingu Komunalnego SA, elektrowni wodnych: Dąbie, Przewóz i Kościuszkó, oraz składowiska odpadów Barycz (poprzez spalanie gazów wysypiskowych), oczyszczalni ścieków Kujawy i Płaszów (poprzez spalanie biogazu, ogniw fotowoltaicznych zainstalowanych w Miejskim Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji SA, na budynkach domów pomocy społecznej, Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie).

Tabela XIII.18. Struktura nośników energii zużywanych do wytworzenia energii elektrycznej sprzedanej przez TAURON Sprzedaż sp. z o.o. w latach 2018–2019 (w %)

	2018	2019
Źródła odnawialne, z tego:	12,03	16,45
biomasa	0,68	3,75
biogaz	0,27	0,63
energetyka wiatrowa	7,91	9,38
energia słoneczna	0,05	0,40
duża energetyka wodna	2,22	1,68
mała energetyka wodna	0,90	0,61
Źródła nieodnawialne, z tego:	87,98	83,55
węgiel kamienny	59,33	49,65
węgiel brunatny	23,72	24,61
gaz ziemny	4,52	7,30
energetyka jądrowa	0,00	0,00
inne	0,40	1,99

Źródło: TAURON Sprzedaż sp. z o.o.

Tabela XIII.19. Emisja zanieczyszczeń środowiska w 2019 roku (w Mg/MW)

	CO ₂	SO ₂	NO _x ¹	Pyły	Odpady radioaktywne
Odnawialne źródła energii, węgiel kamienny, węgiel brunatny, gaz ziemny i inne	0,729423	0,0000484	0,000551	0,000029	0,000000

¹ NO_x – suma tlenków azotu

Źródło: TAURON Sprzedaż sp. z o.o.

Tabela XIII.20. Zaopatrzenie Krakowa w energię elektryczną w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Globalne zużycie energii elektrycznej w Krakowie w ciągu roku (w MWh), w tym:	3 470 059	3 540 549	3 471 988
w gospodarstwach domowych	780 033	765 624	770 745
Liczba odbiorców energii elektrycznej, w tym:	462 645	475 280	486 241
w gospodarstwach domowych	409 930	421 649	431 416

Źródło: TAURON Dystrybucja sp. z o.o.

XIII.5. Gospodarka odpadami

XIII.5.1. Odpady komunalne

Tabela XIII.21. Wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi w latach 2017–2019

	2017	2018	2019 ¹
Ilość odebranych odpadów (w Mg)	339 537,68	365 259,10	367 022,30
Ilość odpadów przypadająca na 1 mieszkańca (w Mg)	0,44	0,47	0,47
Ilość odpadów deponowanych na składowisku Barycz (w Mg)	13 603,20	13 181,79	13 148,53
Koszt wywozu ponoszony przez 1 mieszkańca w miesiącu (w PLN)	26,00	26,00	26,00
Ilość odpadów selektywnie zebranych, tzw. sucha frakcja (w Mg)	67 076,31	79 266,72	68 139,38
Ilość odpadów przekazanych do recyklingu (w Mg)	33 868,29	46 171,89	40 934,35
Poziom recyklingu	32,1%	42%	42%

¹ dane z Raportu z analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Miejskiej Kraków w 2019 r. sporządzonego przez MPO Sp. z o.o. (dane dotyczące odpadów komunalnych z terenu Gminy Miejskiej Kraków odebranych przez konsorcjum firm: MPGO, Remondis, Suez, FCC).

Źródło: Wydział Gospodarki Komunalnej UMK

Tabela XIII.22. Surowce wtórne oddane do recyklingu w latach 2018–2019 (w Mg)

	2018	2019 ¹
Papier	13 329,74	10 000,42
Szkło	10 621,47	13 435,15
Tworzywa sztuczne	10 483,30	9 643,44
Opakowania wielomateriałowe	501,00	555,59
Metale	11 236,39	7 299,75

¹ dane z Raportu z analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Miejskiej Kraków w 2019 r. sporządzonego przez MPO Sp. z o.o. (dane dotyczące odpadów komunalnych z terenu Gminy Miejskiej Kraków odebranych przez konsorcjum firm: MPGO, Remondis, Suez, FCC).

Źródło: Wydział Gospodarki Komunalnej UMK

Z uwagi na pandemię został zmieniony termin zbierania danych dla odpadów przemysłowych i w tegorocznym Raporcie o stanie Miasta nie zostaną one opublikowane (ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2).

Ponadto, w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną w 2020 roku ustawowo przedłużono termin składania sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne, zbierających odpady komunalne oraz prowadzących punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, do 31 sierpnia 2020 roku. Jednocześnie do 31 października 2020 roku został przedłużony termin sporządzenia rocznego sprawozdania Prezydenta Miasta Krakowa z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Z uwagi na powyższe, dane prezentowane w raporcie dotyczące odpadów komunalnych są cząstkowe.

XIII.6. Cmentarze

Na terenie Krakowa jest zlokalizowanych 30 cmentarzy: 12 komunalnych, 16 parafialnych oraz 2 żydowskie. Cmentarze komunalne podlegające Zarządowi Cmentarzy Komunalnych (ZCK) rozdzielone są na 4 rejony cmentarne, tj. Rakowice, Podgórze, Prądnik Czerwony i Grębałów. Tylko dwa z nich, tj. Prądnik Czerwony i Grębałów, są cmentarzami otwartymi. Pozostałe rejony, tj. Rakowicki i Podgórski, posiadają status rejonów cmentarnych zamkniętych, co oznacza, że pochówki mogą odbywać się w mogiłach ziemnych już istniejących (poprzez dochowanie) lub grobowcach, które zostały zarezerwowane wcześniej.

Tabela XIII.23. Powierzchnia i stopień wypełnienia krakowskich cmentarzy komunalnych w 2019 roku

	Powierzchnia cmentarzy (w ha)	Stopień wypełnienia cmentarzy (w %)
Rakowice – Prandoty	42,21	97,39
Prądnik Czerwony	50,24	80,10
Grębałów	23,74	99,58
Podgórze	8,33	100
Prokocim – Bieżanów	3,03	69,31
Bronowice	2,47	100
Kobierzyn – Czerwone Maki	1,26	66,67
Wola Duchacka	1,25	100
Mydlniki	1,05	58,33
Pychowice	0,82	47,56
Kobierzyn – Lubostroń	0,42	100
al. Powstańców Śląskich	0,35	100
Ogółem	135,20	90,04

Źródło: Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie

Tabela XIII.24. Liczba pochówków w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Pochówki ogółem, w tym:	5 850	5 943	5 936
pochówki urnowe	1 875	2 251	2 388
Udział pochówków urnowych w ogólnej liczbie pochowań (w %)	32,1	37,9	40,2

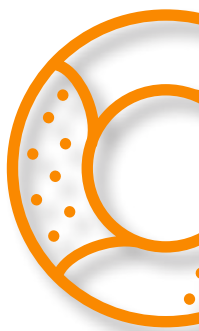
Źródło: Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie

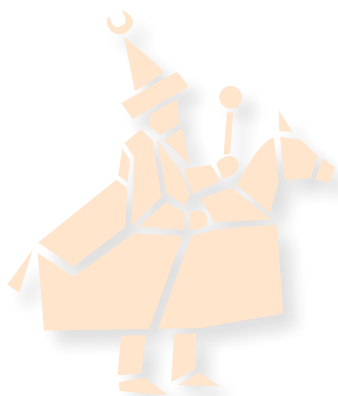
Tabela XIII.25. Główne inwestycje w cmentarnictwie zrealizowane w 2019 roku

Nazwa zadania	Koszt brutto (w PLN)
Modernizacja infrastruktury na cmentarzu Rakowice:	
Restauracja muru południowego	807 898,22
Budowa kolumbariów wzdłuż ul. Prandoty	40 982,67
Prace remontowo-konserwatorskie muru południowego cmentarza (etap I, etap II)	216 929,44
Rozbudowa cmentarza Prądnik Czerwony:	
Opracowanie dokumentacji projektowej	17 041,65
Dostawa i montaż blach ocynkowanych, ryflowanych	19 680,00
Przebudowa i modernizacja infrastruktury na cmentarzu Podgórze	110 038,28

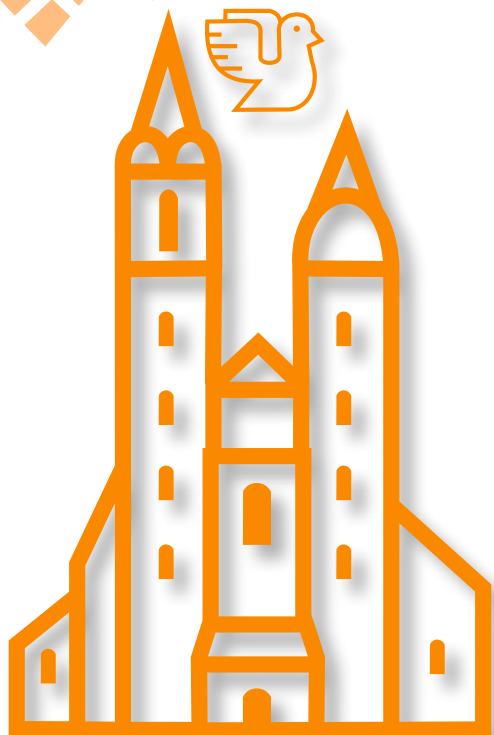
Źródło: Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie

Więcej informacji o inwestycjach zostało przedstawionych w Raporcie o Stanie Gminy za 2019 rok.

Pomoc XIV i integracja społeczna

XIV. Pomoc i integracja społeczna

XIV.1. Pomoc społeczna

XIV.1.1. Zakres pomocy społecznej

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 35 405 osób. Udzielono pomocy 3 829 rodzinom z dziećmi, 1 497 rodzinom niepełnym oraz 4 975 rodzinom emerytów i rencistów (źródło: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z udzielonych świadczeń pomocy społecznej, pieniężnych, w naturze i usługach za 2019 rok).

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ OBJĄŁ POMOCĄ 35 405 OSÓB

Ponadto pomoc finansową otrzymało 471 rodzin zastępczych i 3 rodzinne domy dziecka na dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 273 usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek.

Udzielono wsparcia finansowego w postaci zasiłków szkolnych i stypendiów 1 221 uczniom, a w ramach rządowego programu pomocy uczniom *Wyprawka szkolna* – 695 uczniom.

Tabela XIV.1. Wydatki systemu pomocy społecznej w latach 2017–2019 (w tys. PLN)

	2017	2018	2019
Zadania GMK realizowane przez MOPS			
Wydatki bieżące, w tym:	217 680	228 403	239 706
dotacje dla podmiotów niepublicznych ¹	68 304	75 277	79 818
Wydatki inwestycyjne	9 494	16 200	4 487
Ogółem	227 174	244 603	244 193
Zadania GMK realizowane przez publiczne jednostki pomocy społecznej			
Wydatki bieżące	136 169	151 252	160 943
Wydatki inwestycyjne	15 943	13 495	8 380
Ogółem	152 112	164 747	169 323
Zadania GMK realizowane przez system pomocy społecznej ogółem			
Wydatki bieżące	353 849	379 655	400 649
Wydatki inwestycyjne	25 437	29 695	12 867
Ogółem	379 286	409 350	413 516

¹ dotacja przekazana organizacjom pozarządowym z planu finansowego Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej

Głównym celem pomocy społecznej jest wsparcie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin, a także ich integracja ze środowiskiem.

ŁĄCZNA KWOTA UDZIELONEJ POMOCY WYNIOSŁA 90 772 865 PLN

Tabela XIV.2. Wydatki z funduszy pomocy społecznej w 2019 roku według powodów trudnej sytuacji życiowej

	Liczba gospodarstw domowych	%	Łączna kwota udzielonej pomocy (w PLN)	%	Średnia wartość pomocy na gospodarstwa domowe (w PLN)
Ogółem ¹	15 414	100	90 772 865	100	5 889
Bezdomność	1 162	7,54	5 983 908	6,60	5 150
Potrzeba ochrony macierzyństwa	596	3,87	2 447 623	2,70	4 107
Bezrobocie	3 349	21,73	18 988 108	21,00	5 670
Niepełnosprawność	6 315	40,98	43 307 946	47,70	6 858
Długotrwała lub ciężka choroba	9 433	61,21	60 760 185	66,90	6 441
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1 745	11,32	3 042 227	3,35	1 743
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	1 170	7,59	6 308 335	6,90	5 392
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina wielodzietna	257	1,67	2 245 310	2,47	8 737
Alkoholizm	846	5,49	4 089 638	4,50	4 834
Narkomania	53	0,34	207 668	0,23	3 918
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	200	1,30	580 392	0,64	2 902
Przemoc w rodzinie	83	0,54	232 000	0,25	2 795
Sytuacja kryzysowa	10	0,06	50 980	0,06	5 098

	Liczba gospodarstw domowych	%	Łączna kwota udzielonej pomocy (w PLN)	%	Średnia wartość pomocy na gospodarstwa domowe (w PLN)
Trudności w integracji osób, które otrzymały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	2	0,01	53 750	0,05	26 875
Ubóstwo	5 762	37,39	37 745 940	41,58	6 551
Zdarzenie losowe	37	0,24	94 125	0,1	2 544

¹ dane z poszczególnych rubryk nie sumują się na pozycję ogółem, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku świadczeń

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.3. Udzielone świadczenia

Tabela XIV.3. Świadczenia w ramach zadań własnych Gminy Miejskiej Kraków w latach 2018–2019

	2018		2019	
	Liczba osób ¹	Kwota (w PLN)	Liczba osób ¹	Kwota (w PLN)
Zasiłki stałe	3 386	16 669 735	3 263	17 203 879
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3 054	1 452 724	2 868	1 477 927
Zasiłki okresowe	10 525	12 507 739	9 408	12 285 129
Zasiłki celowe i celowe specjalne, w tym:	14 955	24 887 093	14 163	21 461 477
zasiłki celowe i celowe specjalne w ramach programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania	12 652	14 341 816	11 760	14 446 676
Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	2 463	16 312 962	2 365	18 520 622
Usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi	91	508 838	84	457 210
Posiłki w ramach programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania	7 364	8 168 387	6 997	8 076 829
Wyprawka szkolna – rządowy program pomocy uczniom	547	132 668	695	195 355
Zasiłki szkolne	55	34 100	66	40 920
Stypendia szkolne	2 092	1 603 849,69	1 155	1 263 252

¹ liczba osób, które skorzystały ze świadczenia

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XIV.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Miejskiej Kraków w latach 2018–2019

	2018		2019	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	435	2 894 742	394	2 891 634
Wypłacanie wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy	38	219 016	36	176 271
Pomoc uchodźcom	2	20 136	2	14 448
Pomoc dla cudzoziemców – pobyt tolerowany	2	9 171	1	2 993

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.4. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez pracowników MOPS i świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują konieczność wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest w zakresie prawnym i psychologicznym.

Tabela XIV.5. Poradnictwo prawne i psychologiczne w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba udzielonych porad prawnych	3 340	1 768	1 667
Liczba udzielonych porad psychologicznych	3 637	3 554	3 898
Liczba osób, którym udzielono porady	1 549	939	1 099

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.5. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Rodzinom przeżywającym różnorodne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usługi asystenta rodziny, poradnictwa rodzinnego, terapii i mediacji. Ponadto rodzinom wychowującym dziecko niepełnosprawne oferowana jest pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

WSPARCIEM ASYSTENTURY RODZINNEJ OBJĘTO 615 RODZIN PRZEZ 31 ASYSTENTÓW RODZINY

W 2019 roku wsparciem w formie asystentury rodzinnej objętych było 615 rodzin (w 2018 roku 635 rodzin), którym pomagało 31 asystentów rodziny. Zakres realizowanych w ramach usługi zadań ma charakter kompleksowy, odpowiadający identyfikowanym potrzebom rodziny. Misją pracy asystenta jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i podejmowaniu działań zmierzających do przezwyciężenia trudności i poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego.

W celu pomocy rodzinie dzieci mogą korzystać z opieki i wychowania w placówkach wsparcia dziennego.

33 PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO ZAPEWNIŁY WSPARCIE DLA 4 097 OSÓB

Tabela XIV.6. Placówki wsparcia dziennego w latach 2018–2019

Typ placówek	2018			2019		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Opiekuńcze	25	955	1 841	25	955	1 738
Specjalistyczne	5	950	1 719	5	950	1 487
Pracy podwórkowej	3	118	700	3	118	872
Ogółem	33	2 023	4 260	33	2 023	4 097

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XIV.7. Asystenci rodziny w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba asystentów	41	34	31
Liczba rodzin	602	635	615
Liczba dzieci w rodzinach	1 030	1 090	995

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.5.1. Zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców, opieki i wychowania w rodzinnej pieczy zastępczej

Od 1 stycznia 2012 roku w związku z wejściem w życie Ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sprawowana jest nad nim piecza zastępcza w formie: rodzinnej lub instytucjonalnej (informacje w podrozdziale Pomoc instytucjonalna).

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka.

471 RODZIN ZASTĘPCZYCH SPRAWOWAŁO OPIEKĘ NAD 647 DZIEĆMI

Więcej informacji na stronie www.mops.krakow.pl.

Tabela XIV.8. Rodzinna piecza zastępcza w latach 2017–2019

	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	316	392	314	388	315	390
Rodziny zastępcze niezawodowe	114	137	114	137	108	134
Rodziny zastępcze zawodowe	–	–	–	–	2	4
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	9	13	11	16	14	22
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	28	82	30	84	35	105
Rodzinne Domy Dziecka	2	12	2	10	3	16
Ogółem	469	636	471	635	474 ¹	663 ²

¹ 3 rodziny przekształciły się na inną formę rodzinnej pieczy zastępczej

² 8 dzieci zmieniło formę pieczy zastępczej

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek świadczona jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, poprzez następujące działania:

- ✦ przygotowanie Indywidualnych Programów Usamodzielnienia
- ✦ udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki
- ✦ udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnienie
- ✦ udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie

Tabela XIV.9. Usamodzielnienie wychowanków w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba wychowanków rodzin zastępczych objętych pomocą	177	141	131
Liczba wychowanków placówek objętych pomocą	132	142	142
Ogółem	309	283	273

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.6. Kluby Integracji Społecznej (KIS)

Kluby Integracji Społecznej świadczą pomoc dla bezrobotnych poprzez poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną i doradztwo zawodowe, grupowe formy pomocy, działania o charakterze edukacyjno-integracyjnym. KIS-y prowadzone są przez organizacje pozarządowe oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela XIV.10. Kluby Integracji Społecznej w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba placówek	3	3	2
Liczba uczestników	1 079	882	544
Liczba udzielonych porad	5 778	5 689	4 520
Liczba uczestników KIS, którzy podjęli zatrudnienie na otwartym rynku pracy	299	209	127

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

KIS działający w strukturze MOPS, oprócz wymienionej pomocy, realizuje również działania o charakterze zatrudnieniowym:

- ✦ prace społecznie użyteczne – program reintegracji społeczno-zawodowej, skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i realizowany w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub organizacjach oraz instytucjach zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Czas pracy w ramach prac społecznie użytecznych w ciągu tygodnia nie może przekroczyć 10 godzin. Prace społecznie użyteczne w Krakowie w całości są organizowane przez MOPS, przy współpracy z Grodzkim Urzędem Pracy
- ✦ roboty publiczne – narzędzie reintegracji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych objętych pomocą społeczną. Roboty publiczne organizowane są w formie Warsztatów Reintegracji Zawodowej i Społecznej
- ✦ zatrudnienie subsydiowane – uczestnicy projektu *Bariery zamieniamy na szanse*, współfinansowanego z UE, podejmują zatrudnienie subsydiowane w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej

Tabela XIV.11. Projekty reintegracyjne w latach 2017–2019

Liczba uczestników	2017	2018	2019
Prace społecznie użyteczne	476	350	236
Roboty publiczne	90	38	0
Zatrudnienie subsydiowane	75	72	23

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.7. Centra Integracji Społecznej (CIS)

Centra Integracji Społecznej realizują zadania z zakresu integracji społecznej i zawodowej poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych, dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu. Oferta CIS adresowana jest w szczególności do osób bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, uchodźców realizujących indywidualny program integracji, osób niepełnosprawnych. Od 16 sierpnia 2016 roku do 30 kwietnia 2019 roku w ramach projektu *Bariery zamieniamy na szanse* zlecono realizację zadania w formie Centrum Integracji Społecznej, które zapewniało 20 miejsc dla osób bezdomnych bez pracy. Natomiast od 1 maja 2019 roku na podstawie nowej umowy zlecono realizację zadania w formie Centrum Integracji Społecznej zapewniającego 10 miejsc dla osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością, bez pracy.

Tabela XIV.12. Centra Integracji Społecznej w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba placówek	2	2	2
Liczba uczestników	196	152	95
Liczba udzielonych konsultacji	1 896	1 498	2 762

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.8. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami

Środki na realizację zadań ustawowych i w związku z realizacją Programów przekazywane są samorządom przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). W 2019 roku wzrósł udział przekazanych środków przez PFRON dla Gminy Miejskiej Kraków na rehabilitację społeczną w stosunku do lat ubiegłych.

Tabela XIV.13. Koszt realizacji zadań ze środków PFRON w latach 2017–2019 (w PLN)

	2017	2018	2019
Ogółem, w tym:	16 447 630	17 821 291	19 772 311
finansowanie działalności WTZ	8 961 695	9 297 909	10 138 284

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XIV.14. Korzystający ze środków PFRON w latach 2017–2019 według form pomocy

	2017	2018	2019
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, z tego:	1 720	1 599	1 525
niepełnosprawnych	1 198	1 068	1 051
opiekunów	522	531	474
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2 009	2 034	2 097
Dofinansowanie likwidacji barier	255	224	300
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego – tłumacza przewodnika	3	2	4
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	2 227	1 832	1 737
Program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu”	–	–	13
Zajęcia Klubowe w WTZ	–	–	10
Realizacja programu Aktywny Samorząd	436	469	604

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

W ramach działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami:

- ✦ utworzono Klub Rodzica z Dzieckiem do lat 3 o specjalnych potrzebach rozwojowych
- ✦ zorganizowano usługi transportu uczestników do Środowiskowych Domów Samopomocy na terenie Gminy Miejskiej Kraków
- ✦ zorganizowano półkolonie letnie dla dzieci z niepełnosprawnościami w ramach opieki wychowawczej dla opiekunów
- ✦ zrealizowano zadania dotyczące transportu osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy Miejskiej Kraków
- ✦ zorganizowano zadanie dotyczące zakupu opasek lokalizacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami w ramach odciążenia opiekunów
- ✦ w ramach programu *Kraków dla Rodziny „N”* wydawane są Karty Rodziny z Niepełnosprawnościami

XIV.1.9. Działania współfinansowane z Unii Europejskiej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w 2019 roku zadania współfinansowane z UE, w tym:

- ✦ projekt *Bariery zamieniamy na szanse* skierowany do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, zamieszkujących, pracujących, uczących się w Krakowie. Celem projektu jest wzrost samodzielności osób z grup docelowych poprzez wzmocnienie ich indywidualnego potencjału i zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia, zwiększenie aktywności społecznej, poprawę pełnienia ról społecznych. Projekt odpowiada na problemy uczestników, m.in. takie jak: niepełnosprawność, zaburzenia psychiczne, brak pracy, bezdomność, ubóstwo, zagrożenie wykluczeniem. Łączna kwota środków przeznaczonych na realizację projektu w 2019 roku wyniosła 1 688 815,23 PLN
- ✦ projekt *W sile wieku* skierowany do seniorów, którzy ze względu na niepełnosprawność, stan zdrowia (przebyty udar, chorobę Alzheimera, choroby otępienne) wymagają opieki i wsparcia, ale mogą w ograniczonym stopniu funkcjonować samodzielnie. Dla uczestników utworzono na terenie Krakowa 5 nowych placówek – 4 kluby samopomocy aktywizujące i 1 klub samopomocy specjalistyczny (łącznie dysponujących 100 miejscami), w ramach których organizowany jest dzienny pobyt seniorów. Łączna kwota środków wydatkowanych na realizację projektu w 2019 roku wyniosła 2 949 858,82 PLN
- ✦ projekt *Rodzicu, nie jesteś sam!* Celem projektu jest zaadaptowanie i wdrożenie rozwiązań w zakresie wsparcia młodych rodzin do prawidłowego wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej po urodzeniu dziecka. Łączna wartość projektu wynosi: 1 113 999,60 PLN
- ✦ projekt *Aktywni Zawodowo – Aktywni Społecznie* jest realizowany od 1 maja 2019 roku do 30 kwietnia 2022 roku, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020. Projekt przeznaczony jest dla mieszkańców Krakowa, którzy zamieszkują na terenie Gminy Miejskiej Kraków, ukończyli 15 lat i potrzebują wsparcia w rozwiązywaniu takich problemów jak: bezdomność, niepełnosprawność, bezrobocie, trudności wychowawcze, zaburzenia psychiczne lub uzależnienia. Zadaniem projektu jest poprawa funkcjonowania społecznego i przybliżenie do rynku pracy u jego uczestników. Łączna kwota środków przeznaczonych na realizację projektu w 2019 roku wyniosła 1 346 061,36 PLN

XIV.1.10. Praca socjalna, projekty socjalne

Praca socjalna to działania pracowników pomocy społecznej skierowane na pomoc we wzmacnieniu oraz odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną diagnozuje sytuację rodziny oraz określa plan pomocy na jej rzecz. Działania podejmowane w tym zakresie są dostosowywane do indywidualnej sytuacji. W ramach pracy socjalnej pracownicy współpracują z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, strażą miejską, policją, służbą zdrowia oraz innymi podmiotami w celu zmiany sytuacji rodziny na lepsze.

Projekt socjalny to przedsięwzięcie skierowane do osób z konkretnego środowiska lub członków danej społeczności, prowadzące do osiągnięcia zaplanowanego celu. Ma doprowadzić do zmian, w pożądanym kierunku, sytuacji postrzeganej jako problemowa. Działania realizowane w projekcie socjalnym mają zazwyczaj na celu aktywizację społeczną i rozwiązywanie problemów występujących w środowisku lub dotyczących członków danej społeczności. Projekt socjalny służy także organizacji i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb środowiska lub członków danej społeczności.

Tabela XIV.15. Praca socjalna i projekty socjalne w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	13 189	13 437	13 430
Liczba projektów	41	32	41
Liczba uczestników	769	733	977

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.11. Wspieranie działalności charytatywnej

Zadania z zakresu wspierania działalności charytatywnej realizowane są w oparciu o art. 11 Ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Tabela XIV.16. Zadania z zakresu wspierania działalności charytatywnej w latach 2018–2019

		2018		2019	
Zadanie		Liczba/ ilość	Kwota (w PLN)	Liczba/ ilość	Kwota (w PLN)
Prowadzenie kuchni	Osoby objęte pomocą	4 777	190 620	4 746	197 500
	Wydane posiłki	257 394		247 266	
Dystrybucja żywności	Osoby objęte pomocą	b.d.	160 500	b.d.	143 625
	Dystrybuowana żywność (w kg)	1 891 644		1 520 161	
Pomoc medyczna i zaopatrzenie w leki i materiały medyczne	Udzielone porady, świadczenia lekarskie i pielęgniarstwo	2 873	250 667	4 737	320 000
	Wykonane opatrunki	2 417		3 611	
	Liczba wydanych opakowań leków	9 535		9 824	

Zadanie	2018		2019	
	Liczba/ ilość	Kwota (w PLN)	Liczba/ ilość	Kwota (w PLN)
Zlecenie prowadzenia ośrodków dla osób bezdomnych	Dotowane jednostki	5	5	
	Dotowane miejsca	254	244	497 800
	Osoby korzystające	532	548	
Zapewnienie możliwości wykonania zabiegów higienicznych	Liczba udzielonych zabiegów higienicznych	6 896	55 000	7 062
				55 000

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.1.12. Poprawa warunków życia rodzin

Działania GMK na rzecz poprawy warunków życia rodzin w 2019 roku obejmowały następujące przedsięwzięcia:

- ✦ prowadzenie Klubów Rodziców z dziećmi do lat 3 – miejsca spotkań i integracji rodziców z dziećmi, w szczególności w wieku do lat 3, oraz osób oczekujących na potomstwo – liczba klubów 40
- ✦ wspieranie rodziców w sprawowaniu opieki nad dziećmi do lat 3 „Zielony Domek” – placówka o charakterze prewencyjnym, skierowana do osób, których rodzinne relacje wymagają fachowego wsparcia. To jedyne w Polsce, oparte na francuskich wzorcach, miejsce spotkań i zabawy dla dzieci do lat 3 w towarzystwie rodzica lub opiekuna. Do dyspozycji rodziców są terapeuci zajmujący się wczesnymi relacjami dziecka
- ✦ warsztaty dla rodzin *Mama, tata, teatr i ja* – w ramach realizacji zadania publicznego w Zakładzie Karnym Nowa Huta oraz Areszcie Śledczym w Krakowie odbywały się spotkania i warsztaty rodzin, ich celem było przede wszystkim wzmocnienie i nawiązanie pozytywnych relacji rodzic – dziecko, a także pomoc w podtrzymywaniu więzi rodzica z dzieckiem, podczas izolacji penitencjarnej rodzica
- ✦ *Strefa Nastolatka* – cykliczne spotkania adresowane do nastolatków, którzy doświadczają przemocy fizycznej lub psychicznej lub borykają się z chorobą alkoholową rodziców czy opiekunów – odbyło się 48 spotkań
- ✦ *Krakovska Karta Rodzinna 3+* to program, który ma na celu wspieranie rodzin wielodzietnych (posiadających co najmniej 3 dzieci) zamieszkających na terenie miasta Krakowa. Karta to szereg ulg i rabatów udzielanych rodzinom przez instytucje miejskie, jak i partnerów prywatnych. Przy realizacji programu współpracę z miastem podjęły 173 podmioty publiczne i ponad 197 komercyjnych (rabaty oferowane są w ponad 470 miejscach). Z oferty tej skorzystało ponad 5 894 rodziny z 6 569 uprawnionych, co stanowi prawie 90% wszystkich uprawnionych rodzin

Ponadto w ramach programu:

- ♦ w okresie ferii zimowych i wakacji prowadzone są akcje *Zima z KKR* oraz *Lato z KKR*, w ramach których dzieci i młodzież legitymujące się Krakowską Kartą Rodzinną mogą bezpłatnie uczęszczać na krakowskie baseny, odbierać bezpłatne wejściówki na ściankę wspinaczkową, do sali zabaw dziecięcych, parku trampolin, kin, ogrodu doświadczeń czy na lodowiska. W 2019 roku w ramach akcji *Zima z KKR* przekazano dzieciom i młodzieży 1 540 bezpłatnych biletów wstępu, zaś w ramach akcji *Lato z KKR* rozdysponowano 4 441 bezpłatnych biletów

- ♦ w grudniu 2019 roku odbyła się Gala Partnerów Roku 2019 Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+ , w wydarzeniu uczestniczyło ponad 300 osób. Podczas Gali zostało wręczonych 6 statuetek Partner Roku 2019 Krakowskiej Karty Rodzinnej w kategoriach: Kultura i Rozrywka, Sport, Rekreacja i Wypoczynek, Oświata i Wychowanie, Zdrowie, Sklepy i Gastronomia, Usługi
- ✧ kampania *Kraków stawia na rodzinę* – akcja prorodzinna i edukacyjna mająca na celu upowszechnianie działań profilaktycznych poprzez promowanie rodziny, wartości rodzinnych oraz zdrowego i sportowego stylu życia. Propaguje wspólne spędzanie czasu wolnego przez rodziny, dzieci i młodzież oraz aktywność twórczą, która wpływa na integrację rodziny. W ramach kampanii przeprowadzono m.in.:
  - ♦ VIII edycję *Święta Rodziny Krakowskiej* – wydarzenie plenerowe, które odbyło się w Parku im. H. Jordana w Krakowie, a wzięło w nim udział ponad 12 tys. uczestników – krakowskich rodzin, tematem przewodnim było zdrowie
  - ♦ Współpracę z Gminą Miejską Kraków podjęło 77 partnerów prowadzących działania w ponad 100 namiotach, wykonano ponad 2 tys. badań medycznych, konsultacji i działań promujących zdrowie, rozdano 3 tys. ulotek informacyjnych, udostępniono 14 tys. litrów wody pitnej, przeprowadzono animacje i konsultacje oraz zorganizowano ciekawe konkursy dla dzieci i młodzieży
  - ♦ akcję *Rodzinne pływanie* – odbywała się w weekendy na trzech krakowskich pływalniach. Z oferty skorzystało 1 355 rodzin, łącznie 4 724 osoby
  - ♦ akcję *Zdrowe żywienie* – mądre myślenie, której celem jest kształtowanie u dzieci i młodzieży nawyków zdrowego odżywiania się oraz popularyzacja aktywnego, sportowego stylu życia. W jej ramach przeprowadzono: warsztaty kulinarno-żywieniowe, konkursy plastyczne promujące zdrowy, sportowy tryb życia i rodzinne wartości, warsztaty dla dorosłych poświęcone zdrowemu odżywianiu rodziny, a także cykl spotkań dla rodzin *Mądre dzieci nie jedzą śmieci*. W bezpośrednich aktywnościach wzięło udział blisko 1 tys. uczestników
  - ♦ współorganizowano wydarzenia sportowe integrujące całe rodziny, np. Pikniki dla Przedszkolaków, Biegi Przedszkolaka, Rodzinne Biegi Sztafetowe i zawody rodzinne towarzyszące 5. PKO Biegowi Charytatywnemu
- ✧ konkursy o tematyce rodzinnej promujące wśród dzieci i ich rodzin zdrowy styl życia bez przemocy i różnego rodzaju używek – wsparto organizację 8 konkursów promujących integrację społeczną, wartości rodzinne, zdrowy styl życia oraz spędzanie czasu wolnego poprzez realizację kreatywnych zadań w gronie rodzinnym. Zorganizowane konkursy to: *Festiwal Gier Logicznych*, konkurs graffiti *Ósemka w sprayu*, konkurs fotograficzny *W rodzinnym obiektywie*, konkurs plastyczny *Trzymam formę z Mamą i Tatą* oraz konkurs piosenki przedszkolnej *Moja Rodzina*, konkurs piosenki angielskiej *Singing Kids*, *Wiosenny Piknik Jesienią* oraz konkurs plastyczny *Portret Rodziny*
- ✧ plebiscyt *Miejsce przyjazne Rodzinom z Dziećmi* – celem projektu jest ułatwienie identyfikacji oraz dostarczenie informacji o miejscach wyjątkowych i szczególnie przyjaznych krakowskim rodzinom, w których mogą one aktywnie uczestniczyć w życiu społeczno-kulturalnym miasta. Do konkursu zgłoszono ponad 80 podmiotów, które realizując swoją działalność, tworzą komfortowe warunki pobytu dla rodzin z dziećmi. Certyfikatem Prezydenta Miasta Krakowa wyróżniono 26 laureatów Plebiscytu w 5 kategoriach: Hotele, gastronomia i rozrywka, Firmy produkcyjne, obiekty handlowo-usługowe i mieszkalne, Kultura, sport i rekreacja, Urzędy i edukacja, Zdrowie
- ✧ projekt *Mecenas Dziecięcych Talentów* – którego celem jest pomoc dzieciom wybitnie zdolnym i utalentowanym, uczęszczającym do szkół podstawowych znajdujących się na terenie miasta Krakowa, a które ze względów materialnych, bytowych lub rodzinnych nie mogą w pełni rozwijać swoich uzdolnień i pasji. W 2019 roku Gmina Miejska Kraków, we współpracy ze Stowarzyszeniem Daleko Więcej i dzięki wpłatom darczyńców, Mecenasów, objęła wsparciem 17 krakowskich szczególnie uzdolnionych dzieci

- ✦ „Informator krakowskiej rodziny” – przygotowywany przez Urząd Miasta Krakowa we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie, wydano jego IV edycję (nakład 20 tys. egzemplarzy)
- ✦ w 2019 roku Gmina Miejska Kraków została włączona do pilotażowego programu *Europejska Sieć Miast Przyjaznych Rodzinie* – projektu koordynowanego w Polsce przez Związek Dużych Rodzin. Sieć Samorządów Przyjaznych Rodzinie to nowa inicjatywa UE promująca lokalne polityki na rzecz rodzin. Misją sieci jest zapewnienie europejskim gminom wsparcia, narzędzi i zasobów w celu rozwijania i ulepszania kultury przyjaznej rodzinie poprzez wspólny proces planowania i samooceny, wymianę doświadczeń i dobrych praktyk. W ramach sieci Kraków będzie brał udział w opracowaniu procesu certyfikacji „Gmin Przyjaznych Rodzinie w Europie”. Certyfikat będzie przyznawany gminom najbardziej zaangażowanym w realizację zadań z zakresu polityki prorodzinnej
- ✦ prowadzenie i rozwijanie kanałów komunikacji internetowej z krakowskimi rodzinami: w 2019 roku prowadzono portal kkr.krakow.pl – gdzie odnaleźć można szeroką informację o prowadzonych działaniach Pełnomocnika PMK ds. Rodziny, oferty Miasta w zakresie polityki prorodzinnej, a także aktualne wydarzenia kulturalne skierowane do rodzin. Łącznie w 2019 roku odnotowano 126 210 odsłon portalu

Informacja o dokładnych działaniach Pełnomocnika PMK ds. Rodziny znajduje się na stronach internetowych: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=52850 oraz www.kkr.krakow.pl

XIV.2. Pomoc instytucjonalna

W sytuacji, gdy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca, a osoby w potrzebie wymagają specjalistycznych oddziaływań, pomoc udzielana jest w placówkach dziennych i całodobowych, które oferują różnorodny wachlarz świadczeń. Placówki systemu pomocy społecznej oferują wsparcie specjalistyczne dla dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych, w podeszłym wieku, bezdomnych, doświadczających przemocy, z problemami wychowawczymi.

Opis placówek dostępny jest na stronie internetowej: www.mops.krakow.pl.

XIV.2.1. Domy Pomocy Społecznej (DPS)

Tabela XIV.17. Domy Pomocy Społecznej w latach 2018–2019

	2018			2019		
	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki
DPS dla osób w podeszłym wieku	2	157	190	2	157	187
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	8	1 003	1 170	8	1 003	1 182
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	3	688	733	3	688	757

	2018			2019		
	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki
DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	1	25	25	1	25	26
DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	132	145	1	132	138
DPS dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	165	170	1	165	169
Ogółem	16	2 170	2 433	16	2 170	2 459

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

W przypadku braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie Rodzinnego Domu Pomocy. Rodzinny Dom Pomocy stanowi formę usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo przez osobę fizyczną lub organizację pożytku publicznego dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu osób wymagających wsparcia w tej formie.

Tabela XIV.18. Rodzinne Domy Pomocy w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba placówek	1	1	1
Liczba miejsc	8	8	8
Liczba osób, które skorzystały z placówki	8	9	9

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.2.2. Ośrodki wsparcia

Osoby, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki, mogą zostać nią objęte w ośrodkach wsparcia. Są to placówki dziennego pobytu, wśród których wyróżnia się: dzienny dom pomocy, kluby samopomocy i środowiskowe domy samopomocy. Placówki te umożliwiają osobom starszym dłuższe i bardziej aktywne funkcjonowanie w środowisku rodzinnym, w miejscu zamieszkania. Mają za zadanie podtrzymywanie ich sprawności psychofizycznej dla umożliwienia im jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim, w miejscu zamieszkania. Osoby starsze mogą zaspokoić potrzebę kontaktu i integracji społecznej bez ostatecznego zerwania więzi z rodziną i środowiskiem lokalnym. Uczestnicy otrzymują wsparcie specjalistów, a przede wszystkim rehabilitację społeczną i usprawniającą oraz pomoc i porady. Mają także zapewnioną rozrywkę.

Tabela XIV.19. Ośrodki wsparcia w latach 2018–2019

	2018			2019		
	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki
Ośrodki wsparcia dla osób starszych, w tym:	8	719	1 061	7	730	1 021
kluby samopomocy realizujące zadania integracji międzypokoleniowej	2	59	86	0	0	0
Dzienny Dom „Senior –WIGOR”	1	30	29	0	0	0
Środowiskowe Domy Samopomocy	13	454	509	13	454	526
Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	20	21	1	20	24
Kluby Samopomocy „W sile wieku”	5	100	143	5	100	138
Ogółem	27	1 293	1 734	26	1 304	1 709

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.2.3. Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin

Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin realizowane są na zlecenie Gminy przez organizacje pozarządowe. Placówki oferują pomoc dla rodzin w formie terapii rodzinnej, indywidualnej, grupowej, poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz diagnozę psychologiczną na potrzeby planu pomocy.

Tabela XIV.20. Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba spotkań terapeutycznych	9 540	10 519	9 931
Liczba udzielonych porad specjalistycznych	2 120	1 666	1 445
Liczba rodzin objętych pomocą ośrodków	1 286	1 554	1 425
Liczba ośrodków	4	4	4

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.2.4. Interwencja kryzysowa

Zadanie interwencji kryzysowej realizowane jest poprzez dotowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Krakowie oraz sprawowanie nadzoru nad Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej (OIK).

Tabela XIV.21. Interwencja kryzysowa w latach 2018–2019

	2018			2019		
	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Krakowie ¹	1	25	53	1	25	97
Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK)	1	8	4 300	1	8	4 531
Miejsca interwencyjnego schronienia dla kobiet w okresie niskich temperatur	1	10	26	1	10	26
Ogółem	3	43	4 379	3	43	4 654

¹ w 2018 roku Ośrodek dla Osób Dotkniętych Przemocą

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.2.5. Instytucjonalna piecza zastępcza

W przypadku, kiedy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu: rodzinnego, interwencyjnego, socjalizacyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego. W 2019 roku funkcjonowało 41 placówek opiekuńczo-wychowawczych, zapewniających 454 miejsca.

Tabela XIV.22. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze w latach 2018–2019

Typy placówek	2018			2019		
	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	6	41	47	8	57	53
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego	3	52	137	3	52	146
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	22	249	255	20	232	239
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu specjalistyczno-terapeutycznego	11	118	128	10	113	145
Ogółem	42	460	567	41	454	583

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.2.6. Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia. Jeżeli jest tego pozbawiona, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowniach, schroniskach i ogrzewalniach.

Tabela XIV.23. Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych w latach 2018–2019

	2018			2019		
	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki
Noclegownia i Schronisko dla Mężczyzn	1	180	717	1	180	565
Schroniska dla Kobiet	2	95	214	2	95	161
Schronisko dla osób bezdomnych, starszych i z niepełnosprawnościami	1	16	21	1	16	13

	2018			2019		
	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki
Ogrzewalnia dla osób bezdomnych (placówka całoroczna)	1	50	621	1	50	528
Ogółem	5	341	1 573	5	341	1 267

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.2.7. Mieszkania chronione

Pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki.

Tabela XIV.24. Mieszkania chronione w latach 2018–2019

	2018			2019		
	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki	Placówki	Miejsca	Osoby, które skorzystały z placówki
Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi	12	60	66	12	60	80
Mieszkania chronione dla osób bezdomnych (treningowe)	6	32	42	6	32	44
Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej	3	17	19	3	17	21
Mieszkania chronione dla kobiet i dla kobiet z dziećmi	1	30	29	3	20	20
Mieszkania chronione dla osób w podeszłym wieku	3	13	17	4	17	18
Ogółem	25	152	173	29	146	183

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.2.8. Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ)

Warsztaty Terapii Zajęciowej są wyodrębnionymi organizacyjnie i finansowo placówkami, stwarzającymi osobom z niepełnosprawnościami i niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty są finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Tabela XIV.25. Warsztaty terapii zajęciowej w latach 2017–2019

	2017	do 30.09.2018 r.	od 01.10.2018 r.	2019
Liczba placówek	15	15	14	14
Liczba miejsc	563	563	563	563

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.3. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy

XIV.3.1. Świadczenia wychowawcze

Rodzina 500+ to realizowany od 2016 roku program wsparcia rodzin mających na utrzymaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1 lipca 2019 roku przestało obowiązywać kryterium dochodowe i ze świadczenia skorzystać mogą wszyscy rodzice. 500 PLN miesięcznego wsparcia przysługuje zatem na wszystkie dzieci do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. Zmiana ta spowodowała znaczny wzrost świadczeniobiorców.

**WYPŁACONO 540 004 205 PLN NA ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE (500+)
DLA 87 053 ŚWIADCZENIOBIORCÓW
ŚWIADCZENIE DOBRY START (300+) POBRAŁO 53 788 ŚWIADCZENIOBIORCÓW**

W 2019 roku zmniejszyła się liczba wypłaconych świadczeń z tytułu zasiłku rodzinnego: z 204 685 do 187 755.

Tabela XIV.26. Liczba i rodzaje świadczeń w latach 2017–2019

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń		
	2017	2018	2019
Świadczenie wychowawcze (500+)	671 448	660 266	1 084 161
Zasiłek rodzinny	195 447	204 685	187 755
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:	77 954	81 113	77 148
urodzenia dziecka (1 000 PLN)	1 351	1 302	1 101
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 PLN)	8 334	8 176	7 228
samotnego wychowywania dziecka	14 762	14 460	13 108

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń		
	2017	2018	2019
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	24 296	25 213	25 074
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	10 849	11 353	10 910
rozpoczęcia roku szkolnego	17 477	19 648	18 741
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	885	961	986
Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka:			
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (gminna – finansowana z budżetu gminy)	2 399	1 939	1 863
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (ustawowa – finansowana z budżetu państwa)	4 673	4 024	3 532
Świadczenie <i>Dobry Start</i> (300+)	–	69 840	74 229
Pozostałe świadczenia:			
świadczenie rodzicielskie	14 224	14 123	12 986
jednorazowe świadczenie <i>Za życiem</i>	78	70	81
zasiłek pielęgnacyjny	134 039	134 652	136 217
świadczenie pielęgnacyjne	14 202	15 407	16 205
specjalny zasiłek opiekuńczy	2 471	2 567	2 595
zasiłek dla opiekuna	2 916	2 131	1 680
świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego	39 434	35 540	30 945

Źródło: Krakowskie Centrum Świadczeń UMK

Tabela XIV.27. Liczba świadczeniobiorców w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Świadczeniobiorcy ogółem, z tego:	79 422	128 534	168 944
pobierający świadczenia rodzinne	27 483	27 179	25 848
pobierający świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego	2 929	2 612	2 255
pobierający świadczenie wychowawcze (500+)	49 010	48 030	87 053
pobierający świadczenie <i>Dobry Start</i> (300+)	–	50 713	53 788

Źródło: Krakowskie Centrum Świadczeń UMK

Tabela XIV.28. Wydatki na poszczególne rodzaje świadczeń w latach 2017–2019 (w PLN)

Rodzaj świadczenia	2017	2018	2019
Świadczenie wychowawcze (500+)	334 949 991	329 254 479	540 004 205
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	34 080 243	34 633 563	31 613 466
Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka:			
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (gminna – finansowana z budżetu gminy)	2 399 000	1 939 000	1 863 000
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (ustawowa – finansowana z budżetu państwa)	4 673 000	4 024 000	3 532 000
Świadczenie <i>Dobry Start</i> (300+)	–	20 942 400	22 250 850
Pozostałe świadczenia:			
świadczenie rodzicielskie	13 101 821	12 950 414	11 923 586
jednorazowe świadczenie <i>Za życiem</i>	312 000	280 000	324 000
zasiłek pielęgnacyjny	20 507 967	21 288 283	25 786 217
świadczenia pielęgnacyjne	19 895 882	22 683 448	25 550 460
specjalny zasiłek opiekuńczy	1 271 649	1 364 922	1 595 496
zasiłek dla opiekuna	1 510 505	1 135 154	1 036 423
świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego	17 249 460	15 637 569	13 740 715

Źródło: Krakowskie Centrum Świadczeń UMK

XIV.3.2. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych**Tabela XIV.29. Liczba wydanych decyzji ustalających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w latach 2017–2019**

	2017	2018	2019
Decyzje ustalające prawo do świadczeń zdrowotnych	2 603	2 705	2 271

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XIV.3.3. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**Tabela XIV.30. Liczba wydanych orzeczeń oraz legitymacji w latach 2017–2019**

Rodzaj dokumentu	2017	2018	2019
Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	7 590	7 690	8 060
Orzeczenia o niepełnosprawności	880	962	989
Legitymacje osoby niepełnosprawnej ogółem, w tym:	4 318	5 169	5 031
osoby do 16. roku życia	417	485	561

Źródło: Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krakowie – Elektroniczny Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności

XIV.3.4. Opieka nad repatriantami

Tabela XIV.31. Opieka nad repatriantami w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba przybyłych rodzin/osób, które zostały objęte opieką	2/9	1/1	1/1
Liczba osób, którym wypłacono pomoc na zagospodarowanie z budżetu państwa (dotyczy wszystkich osiedlonych na terenie Krakowa repatriantów) lub pomoc z budżetu państwa na refundację części kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Krakowa	17	26	10
Liczba umów zawartych z pracodawcą w ramach aktywizacji zawodowej repatrianta	0	1	1

Źródło: Krakowskie Centrum Świadczeń UMK

XIV.4. Integracja społeczna

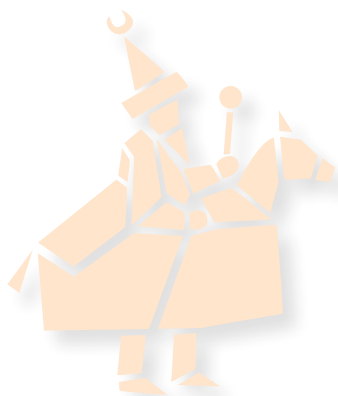
XIV.4.1. Aktywność społeczna i integracja osób starszych

Działania na rzecz poprawy jakości i poziomu życia oraz integracji starszych mieszkańców Krakowa (powyżej 60 lat) realizowane były w ramach *Gminnego Programu Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2015–2020 (PASIOS)*, obejmując następujące przedsięwzięcia:

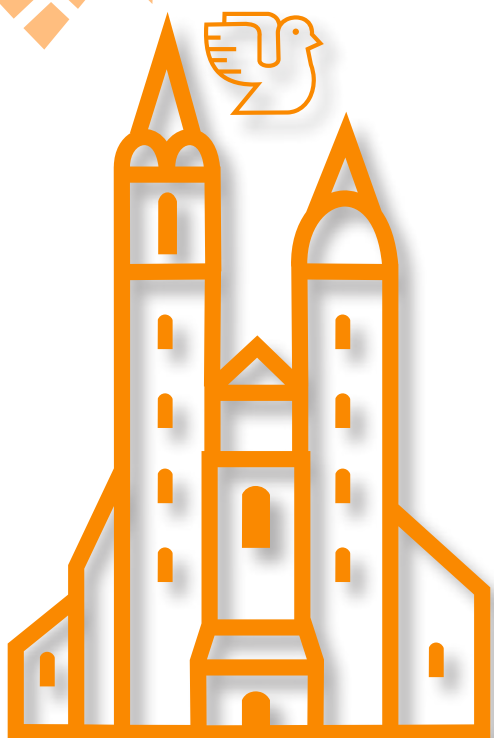
- ✦ Konkurs międzypokoleniowy „Działajmy razem” – kierowany do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, młodzieżowych domów kultury oraz burs prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków
- ✦ Centra Aktywności Seniorów (CAS) – funkcjonowało 41 lokalnych CAS, które oferują: zajęcia rekreacyjne, gimnastyczne, artystyczne, językowe, informatyczne, wykłady, warsztaty i seminaria z zakresu wiedzy obywatelskiej, wydarzenia edukacyjne, kulturalne oraz promujące zdrowy tryb życia i profilaktykę. Seniorzy biorą również udział w wycieczkach oraz wyjściach do kin, muzeów, teatrów i innych instytucji kultury
- ✦ Letnia Akademia Lidera (LAL) – cykl warsztatów integrujących i aktywizujących seniorów, zrealizowany przez Fundację Małopolska Izba Samorządowa na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków, w trybie art. 19 a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie. Celem projektu było podniesienie kompetencji i wiedzy seniorów w obszarze działań na rzecz wspólnoty lokalnej
- ✦ V Mistrzostwa Krakowa Seniorów o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa
- ✦ VI Międzynarodowe Senioralia w Krakowie – obejmujące m.in. bezpłatne badania i konsultacje specjalistów oraz wykłady dotyczące zdrowia (m.in. kardiolog, geriatra, psycholog), bezpieczeństwa, prawa i ekonomii oraz aktywizacji seniorów. Poza częścią wykładową zrealizowano również część rozrywkową wraz z imprezą integracyjną
- ✦ Targi Seniora w hali EXPO Kraków – prezentacja oferty dla seniorów oraz towarzyszące targom wydarzenia kulturalne
- ✦ Miejsca Przyjazne Seniorom – IX edycja akcji, której celem jest promowanie miejsc przyjaznych seniorom w Krakowie, takich jak: kawiarnie, sklepy, apteki, instytucje kulturalne, edukacyjne, rekreacyjne, medyczne, użyteczności publicznej i inne

- ✧ Koncert dla Seniora – bezpłatny koncert dedykowany seniorom w Centrum Kongresowym ICE Kraków
- ✧ Rada Krakowskich Seniorów (RKS) – zakończenie działalności RKS II kadencji, wybory RKS III kadencji
- ✧ Wigilia dla samotnych seniorów – organizacja spotkania opłatkowego
- ✧ *Edukacja do później dorosłości* – program kierowany do szkół, mający na celu przygotowywać dzieci i młodzież do „starości”, a jest odpowiedzią miasta Krakowa na wyzwania demograficzne i społeczne. W ramach Programu placówki oświatowe mogą otrzymać certyfikat „Szkoly Łączącej Pokolenia”, jeśli realizują scenariusze zajęć nagrodzone w konkursie „Uczymy się starości” (zorganizowano już pierwszą edycję konkursu) i włączają się w działania międzypokoleniowe „Działajmy razem”, a samorząd uczniowski współpracuje z dziadkami uczniów
- ✧ *Złota Rączka* – infolinia i wizyty specjalistów w domach seniorów, w celu zapewnienia im nieodpłatnej pomocy w drobnych, domowych naprawach. Projekt skierowany jest do osób powyżej 60. roku życia, w pierwszej kolejności samotnych i z niepełnosprawnościami, prowadzących jednoosobowe gospodarstwo. Zakres pomocy obejmuje drobne naprawy, niewymagające natychmiastowej interwencji, specjalistycznej wiedzy lub uprawnień, jak również niepociągające za sobą dużych nakładów finansowych. Naprawy wykonywane są wyłącznie w lokalu zamieszkiwanym przez osobę ubiegającą się o pomoc. W 2019 roku przyjęto 732 zgłoszenia
- ✧ prowadzenie portalu *Kraków dla seniora* (<https://dlaseniора.krakow.pl>). Celem portalu jest edukacja i informacja, która ma ułatwić seniorom korzystanie z przysługujących im udogodnień oraz z coraz bogatszej oferty adresowanej do starszego pokolenia przez różnego rodzaju instytucje miejskie i współpracujące z Miastem organizacje. Temu celowi służy także stała rubryka *Senior* w miejskim dwutygodniku KRAKÓW.PL oraz wydawanie lokalnych dodatków w „Gazecie Senior” oraz w „Głosie Seniora”

XV Zdrowie

XV. ZDROWIE

XV.1. Żłobki

Miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 obejmują żłobki, kluby dziecięce oraz dziennych opiekunów.

W ramach zadania związanego z zapewnieniem instytucjonalnej opieki nad dziećmi w wieku od 20. tygodnia życia do lat 3, Gmina Miejska Kraków w 2019 roku podejmowała m.in. następujące działania:

- ✦ prowadziła miejskie żłobki, zapewniając 2 358 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
- ✦ zakupiła 2 lokale z przeznaczeniem na prowadzenie żłobków. W zakupionych lokalach zlecono podmiotom prywatnym prowadzenie 2 żłobków publicznych na łącznie 100 miejsc
- ✦ dofinansowywała (dotowała) miejsca opieki w innych niż gminne żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów. Dotowano łącznie 216 podmiotów (195 żłobków i klubów dziecięcych oraz 21 dziennych opiekunów – łącznie 5 943 miejsca). Łączna kwota wykorzystanej przez podmioty dotacji wyniosła 19 349 785,45 PLN.

296 INSTYTUCJI OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 ZAPEWNIŁO 10 032 MIEJSCA OPIEKI

Tabela XV.1. Liczba miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów w latach 2017–2019

	2017		2018		2019	
	Podmioty	Miejsca	Podmioty	Miejsca	Podmioty	Miejsca
Ogółem	229	7 429	254	8 815	296	10 032
Żłobki samorządowe	22	2 350	22	2 350	22	2 358
Żłobki prowadzone na zlecenie Miasta Krakowa	5	336	6	386	8	486
Niepubliczne żłobki	144	4 202	181	5 632	211	6 701
Kluby dziecięce	21	356	19	317	22	343
Dzienni opiekunowie	37	185	26	130	33	144

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Tabela XV.2. Informacje na temat żłobków samorządowych w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba żłobków	22	22	22
Liczba dzieci uczęszczających do żłobków ogółem	2 350	2 350	2 358
Średnia liczba dzieci w placówce	107	107	107
Liczba oddziałów w żłobkach	80	80	80
Liczba etatów	518	545	552
Wydatki na żłobki (w PLN) ¹	35 760 122	41 256 903	43 531 461
Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka ¹ (w PLN)	1 268	1 463	1 560
Wysokość czesnego (w PLN)	199	199	199

¹ w koszty wliczono dotację oraz tzw. zadania powierzone i priorytetowe dzielnic, a także środki inwestycyjne

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Tabela XV.3. Finansowanie żłobków samorządowych przez Rady Dzielnic – zadania powierzone w latach 2017–2019 (w PLN)

Zadania powierzone	2017	2018	2019
Prace remontowe	606 609	577 604	789 090

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Tabela XV.4. Liczba niań w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Nianie zarejestrowane w ZUS	400	318	341

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

MIESIĘCZNA DOTACJA MIASTA DO OPIEKI NAD DZIECKIEM W NIEPUBLICZNEJ INSTYTUCJI WYNIOSŁA 357 PLN, PRZY ZAŁOŻENIU, ŻE DZIECKO OBJĘTE BYŁO DZIESIĘCIOGODZINNĄ OPIEKĄ W CIĄGU 21 DNI W MIESIĄCU

Tabela XV.5. Liczba dotowanych miejsc w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów na terenie Krakowa w latach 2017–2019

Czas udzielania dotacji	1.01 – 30.06. 01.09 – 31.12.2017 r.	1.01 – 31.12.2018 r.	1.01 – 31.12.2019 r.
	Żłobek i dzienny opiekun ¹ 357 PLN/ m-c (1,7 zł za godzinę opieki) Klub dziecięcy ² 178,50 PLN/ m-c (1,7 PLN za godzinę opieki)	Żłobek, klub dziecięcy i dzienny opiekun ¹ 1. Dotacja na wszystkie dzieci: 357 PLN/m-c (1,7 zł za godzinę opieki) 2. Dotacja dodatkowa na dzieci niepełnosprawne: 504 PLN/m-c (2,4 PLN za godzinę opieki)	Żłobek, klub dziecięcy i dzienny opiekun ¹ 1. Dotacja na wszystkie dzieci: 357 PLN/m-c (1,7 zł za godzinę opieki) 2. Dotacja dodatkowa na dzieci niepełnosprawne: 504 PLN/ m-c (2,4 PLN za godzinę opieki)
Kwota dotacji			
Liczba żłobków i klubów dziecięcych otrzymujących dotacje	133	161	195
Liczba dotowanych miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych upoważnionych do otrzymywania dotacji	3 452	4 403	5 838
Liczba dziennych opiekunów otrzymujących dotacje	18	22	21
Liczba dotowanych miejsc u dziennych opiekunów otrzymujących dotacje	90	110	105

Czas udzielania dotacji	1.01 – 30.06. 01.09 – 31.12.2017 r.	1.01 – 31.12.2018 r.	1.01 – 31.12.2019 r.
	Żłobek i dzienny opiekun ¹ 357 PLN/ m-c (1,7 zł za godzinę opieki) Klub dziecięcy ² 178,50 PLN/ m-c (1,7 PLN za godzinę opieki)	Żłobek, klub dziecięcy i dzienny opiekun ¹ 1. Dotacja na wszystkie dzieci: 357 PLN/m-c (1,7 zł za godzinę opieki) 2. Dotacja dodatkowa na dzieci niepełnosprawne: 504 PLN/m-c (2,4 PLN za godzinę opieki)	Żłobek, klub dziecięcy i dzienny opiekun ¹ 1. Dotacja na wszystkie dzieci: 357 PLN/m-c (1,7 zł za godzinę opieki) 2. Dotacja dodatkowa na dzieci niepełnosprawne: 504 PLN/ m-c (2,4 PLN za godzinę opieki)
Kwota dotacji			
Łączna liczba podmiotów otrzymujących dotacje	151	183	216
Łączna ilość miejsc dotowanych	3 542	4 513	5 943
Wykorzystana (rozliczona) kwota dotacji (w PLN)	10 460 950,85	15 945 002,90	19 349 785,45

¹ średnio przy 21 dniach roboczych i 10 godzinach opieki

² średnio przy 21 dniach roboczych i 5 godzinach opieki

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

XV.2. Informacje ogólne o świadczeniach zdrowotnych

Osoba ubezpieczona ma prawo do leczenia szpitalnego w każdym szpitalu w Polsce, który podpisał umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Skierowanie do szpitala wystawia lekarz pierwszego kontaktu lub specjalista działający na podstawie kontraktu z NFZ, a także lekarz przyjmujący w gabinecie prywatnym, jeżeli cel leczenia nie może być osiągnięty przez leczenie ambulatoryjne. Do skierowania lekarz kierujący (rodzinny, specjalista) dołącza wyniki badań, które uzasadniają wstępne rozpoznanie i skierowanie pacjenta na leczenie szpitalne. Skierowanie na leczenie szpitalne, zachowuje swoją ważność do czasu realizacji poprzez ustalenie terminu przyjęcia pacjenta.

Bez skierowania szpital udzieli świadczeń w stanach bezpośredniego zagrożenia życia lub porodu. W trakcie pobytu w szpitalu, w ramach ubezpieczenia, pacjentowi przysługują bezpłatne świadczenia umieszczone w wykazie świadczeń gwarantowanych, określonych w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego.

Zabiegi chirurgii plastycznej lub zabiegi kosmetyczne są świadczeniami gwarantowanymi określonymi w części I załącznika nr 1 wyłącznie, jeżeli są udzielane w przypadkach będących następstwem: wady wrodzonej, urazu, choroby lub następstwem jej leczenia. Szpital udzielający świadczeń opieki zdrowotnej w ramach hospitalizacji lub hospitalizacji planowej, lub leczenia jednego dnia, zobowiązany jest do zapewnienia produktów leczniczych, wyrobów medycznych oraz innych materiałów niezbędnych do udzielania świadczeń zdrowotnych, a także świadczeń towarzyszących (operacje, badania i lekarstwa potrzebne w procesie leczenia, wszelkie koszty związane z hospitalizacją: wyżywienie, zakwaterowanie, opieka pielęgniarska, rehabilitacja). Koszty wykonania niezbędnych badań laboratoryjnych, diagnostyki obrazowej, produktów leczniczych oraz wyrobów medycznych zastosowanych w trakcie leczenia ponosi Szpital.

Pacjent nie może również ponosić kosztów transportu sanitarnego, wynikającego z potrzeby zachowania ciągłości leczenia w innym szpitalu lub poradni specjalistycznej oraz w przypadkach schorzeń zagrażających zdrowiu lub życiu.

Przejazd środkami transportu sanitarnego w przypadkach innych niż jest finansowany w 40% ze środków publicznych, gdy ze zlecenia lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego wynika, że świadczeniobiorca jest zdolny do samodzielnego poruszania się bez stałej pomocy innej osoby, ale wymaga przy korzystaniu ze środków transportu publicznego pomocy innej osoby lub wymaga środka transportu publicznego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych – w przypadkach:

- ✦ Chorób krwi i narządów krwiotwórczych
- ✦ Chorób nowotworowych
- ✦ Chorób oczu
- ✦ Chorób przemiany materii
- ✦ Chorób psychicznych i zaburzeń zachowania
- ✦ Chorób skóry i tkanki podskórnej
- ✦ Chorób układu krążenia
- ✦ Chorób układu moczowo-płciowego
- ✦ Chorób układu nerwowego
- ✦ Chorób układu oddechowego
- ✦ Chorób układu ruchu
- ✦ Chorób układu trawienego
- ✦ Chorób układu wydzielania wewnętrznego
- ✦ Chorób zakaźnych i pasożytniczych
- ✦ Urazów i zatruc
- ✦ Wad rozwojowych wrodzonych, zniekształceń i aberracji chromosomowych

NFZ nie finansuje usług dodatkowych, takich jak: indywidualny dyżur pielęgniarki czy telewizor w pokoju. Odpłatne są również usługi związane z całodobowym pobytem opiekuna dziecka (tzw. koszty hotelowe), które jest leczone na oddziale szpitalnym. Matka nie płaci za nocleg tylko w wypadku, gdy karmi dziecko piersią – od 5-tej doby od porodu, a pozostaje w szpitalu z powodu stanu zdrowia dziecka.

Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej. Przez dodatkową opiekę pielęgnacyjną rozumie się opiekę, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w tym także opiekę sprawowaną nad pacjentką w warunkach ciąży, porodu i połogu. Pacjent ponosi koszty realizacji praw, o których mowa w art. 33 ust. 1 i art. 34 ust. 1 Ustawy z dnia 6 listopada 2008 roku o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* (Dz.U. z 2019 roku, poz. 1127 ze zm.), jeżeli realizacja tych praw skutkuje kosztami poniesionymi przez podmiot leczniczy, wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej.

Tabela XV.6. Średni rzeczywisty czas oczekiwania na wybrane świadczenia zdrowotne w Krakowie w latach 2018–2019 (w dniach)

	2018	2019
Pracownia endoskopii (gastroskopia i kolonoskopia)	67	73
Pracownia rezonansu magnetycznego	160	137
Pracownia tomografii komputerowej	69	68
Poradnia alergologiczna	84	81
Poradnia alergologiczna dla dzieci	140	157
Poradnia chirurgii ogólnej	24	31
Poradnia chirurgii onkologicznej	26	40
Poradnia chorób metabolicznych	58	50
Poradnia gruźlicy i chorób płuc	59	60
Poradnia chorób płuc dla dzieci	91	100
Poradnia chorób zakaźnych	158	167
Poradnia chorób zakaźnych dla dzieci	62	79
Poradnia dermatologiczna	59	71
Poradnia gastroenterologiczna	194	190
Poradnia gastroenterologiczna dla dzieci	165	222
Poradnia genetyczna	134	242
Poradnia geriatryczna	24	28
Poradnia hematologiczna	82	85
Poradnia hepatologiczna	321	417
Poradnia immunologiczna	125	131
Poradnia kardiologiczna	61	76
Poradnia chorób naczyń	266	340
Poradnia nefrologiczna	160	188
Poradnia nefrologiczna dla dzieci	104	129
Poradnia neonatologiczna	8	7
Poradnia neurochirurgiczna	170	235
Poradnia neurologiczna	88	100
Poradnia neurologiczna dla dzieci	112	159
Poradnia okulistyczna	156	190
Poradnia okulistyczna dla dzieci	78	77
Poradnia położniczo-ginekologiczna	14	17
Poradnia reumatologiczna	98	98
Poradnia reumatologiczna dla dzieci	90	72
Poradnia urologiczna	118	136
Świadczenia z zakresu onkologii	44	20

	2018	2019
Świadczenia z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu	99	77
Świadczenia z zakresu kardiologii	102	107
Świadczenia z zakresu endokrynologii	228	224
Poradnia rehabilitacyjna	25	29
Poradnia rehabilitacyjna dla dzieci	27	26
Dział (pracownia) fizjoterapii	116	124
Ośrodek rehabilitacji dziennej	220	208
Ośrodek rehabilitacji dziennej dla dzieci	42	37
Poradnia stomatologiczna	14	16
Poradnia stomatologiczna dla dzieci	8	14
Poradnia chirurgii stomatologicznej	18	25
Poradnia periodontologiczna oraz chorób błon śluzowych przyzębia	74	24
Poradnia ortodontyczna	149	215
Leczenie aparatem ortodontycznym	74	63

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK (opracowanie własne na podstawie danych Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia)

Z zaprezentowanych w tabeli danych wynika, że najdłuższy średni czas oczekiwania na świadczenie zdrowotne odnotowano w dostępie do Poradni hepatologicznej, wynoszący 417 dni, oraz do Poradni chorób naczyń – 340 dni. Średni czas oczekiwania przekraczający 200 dni odnotowano również w przypadku Poradni ortodontycznej (215 dni), endokrynologii (224 dni), neurochirurgii (235 dni), gastroenterologii dla dzieci (222 dni), genetyki (242 dni) i ośrodka rehabilitacji dziennej (208 dni). Najkrótszy średni czas oczekiwania występował w dostępie do: świadczeń stomatologicznych dla dzieci (14 dni), świadczeń w zakresie neonatologii (7 dni), świadczeń stomatologicznych (16 dni), świadczeń w zakresie położnictwa i ginekologii (17 dni), świadczeń w zakresie onkologii (20 dni).

XV.2.1. Lecznictwo ambulatoryjne

Nocna i świąteczna opieka zdrowotna to świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielane od poniedziałku do piątku w godzinach od 18.00 do 8.00 dnia następnego oraz całodobowo w dni ustawowo wolne od pracy. W razie nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia pacjent może udać się po pomoc do dowolnego punktu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, niezależnie od tego, gdzie mieszka i do którego lekarza/pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) złożył swoją deklarację.

Gmina Miejska Kraków rozpoczęła finansowanie Całodobowego Telefonu Informacji Medycznej (CTIM) w 2003 roku, kiedy Krakowskie Pogotowie Ratunkowe przesłało do Gminy Miejskiej Kraków informację, że wobec braku środków Całodobowy Telefon Informacji Medycznej Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego funkcjonujący od początku lat 80. zostaje zlikwidowany. Od 1 lipca 2003 roku Gmina Miejska Kraków nieprzerwanie zapewnia dalsze funkcjonowanie telefonu.

Numer Całodobowego Telefonu Informacji Medycznej 12 661 22 40, funkcjonuje we wszystkie dni w roku, przez całą dobę. Informacje są udzielane za pomocą trzech stanowisk telefonicznych w godz. 7.00–19.00 oraz jednego stanowiska w godz. 19.00–7.00.

Zakres udzielanych informacji obejmuje:

- ✦ adresy i numery telefonów świadczeniodawców wraz ze wskazaniem rodzaju udzielanych świadczeń medycznych oraz czasu oczekiwania na świadczenie z zakresu:
  - ♦ podstawowej opieki zdrowotnej
  - ♦ specjalistycznej opieki ambulatoryjnej
  - ♦ pomocy doraźnej (medycyna ratunkowa)
  - ♦ opieki całodobowej
  - ♦ leczenia szpitalnego
  - ♦ stomatologii (wraz z rodzajem udzielanych świadczeń)
  - ♦ rehabilitacji leczniczej
  - ♦ leczenia uzdrowiskowego
  - ♦ opieki długoterminowej (zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze), z terenu Miasta Krakowa, udzielających świadczeń medycznych w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia
- ✦ adresy i numery telefonów: ośrodków udzielających bezpłatnej pomocy dla osób uzależnionych, ich rodzin, ofiar przemocy domowej, klubów Anonimowych Alkoholików (AA), oraz telefony zaufania dla osób z Krakowa
- ✦ adresy i numery telefonów świadczeniodawców udzielających świadczeń z zakresu pomocy społecznej i opieki paliatywno-hospicyjnej z terenu Miasta Krakowa
- ✦ adresy i numery telefonów realizatorów miejskich (dzielnicowych) programów polityki zdrowotnej oraz leczenia uzależnień z terenu Miasta Krakowa, a także informacje na temat aktualnej dostępności do wyżej wymienionych programów
- ✦ adresy i numery telefonów organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Krakowa, prowadzących działalność w dziedzinie ochrony zdrowia
- ✦ dostępność świadczeń medycznych (czas oczekiwania w dniach na wykonanie usługi medycznej) u poszczególnych świadczeniodawców, o których mowa w pkt. 1 i 3
- ✦ numerów telefonów do krakowskich szpitali pod którymi można uzyskać informacje dotyczące ewentualnego pobytu osoby poszukiwanej w placówce

Nadzór nad działalnością CTIM sprawuje Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK. W 2019 roku średnia miesięczna liczba udzielanych informacji wynosiła 10 060.

W RAMACH CAŁODOBOWEGO TELEFONU INFORMACJI MEDYCZNEJ (CTIM) ŁĄCZNIE UDZIELONO 120 720 INFORMACJI (W 2018 ROKU – 130 710)

Najwięcej informacji udzielono z zakresu poradni specjalistycznych (bez odwykowych) – 70 046 oraz szpitali – 10 354. Koszt funkcjonowania telefonu w roku 2019 wyniósł 233 000 PLN.

Tabela XV.7. Liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba przychodni, ośrodków zdrowia, poradni i praktyk lekarskich, w tym:	674	696	686
prywatne praktyki lekarskie – kontrakt z NFZ	11	10	9

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela XV.8. Liczba porad udzielonych w poradniach specjalistycznych w latach 2017–2019

Poradnia	2017	2018	2019
Alergologiczna	187 904	190 192	194 802
Diabetologiczna	108 219	110 628	119 248
Nefrologiczna	39 217	37 636	38 515
Kardiologiczna	418 279	419 175	418 176
Dermatologiczna	292 045	291 846	309 114
Neurologiczna	333 679	353 041	332 724
Onkologiczna	177 295	179 068	164 046
Rehabilitacyjna	128 970	140 753	142 225
Chorób zakaźnych	53 738	55 291	54 141
Pediatryczna	144 842	147 825	141 227
Ginekologiczno-położnicza	576 986	591 247	577 525
Chirurgii ogólnej	825 925	832 295	881 612
Urazowo-ortopedyczna	411 293	429 990	448 563
Okulistyczna	554 916	522 907	531 174
Otolaryngologiczna	378 523	370 725	357 657
Urologiczna	158 041	156 597	167 775
Stomatologiczna – ogółem, w tym:	1 361 302	1 405 634	1 406 565
ortodontyczna	142 418	124 155	136 597
protetyki stomatologicznej	59 384	41 821	45 717
chirurgii stomatologicznej	179 747	108 324	90 630

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela XV.9. Liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w Krakowie w latach 2017–2019

Rozpoznanie wg Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10	2017	2018	2019
F00–F99	78 872	76 277	75 430

Źródło: Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia

Tabela XV.10. Personel medyczny pracujący ogółem w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w Krakowie w 2018 roku (stan 31.12.2018)

Wyszczególnienie	Pracujący ogółem (w osobach) ¹	Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejszem pracy ²
Lekarze	12 712	4 407
Lekarze dentyści	1 584	696
Farmaceuci	144	109
Pielęgniarki	10 375	7 337
Położne	1 507	892
Ratownicy medyczni	885	460
Diagności laboratoryjni	848	684
Inni pracownicy uprawnieni do wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej z wykształceniem wyższym	68	61
Fizjoterapeuci z wyższym wykształceniem	1 242	852
Dietetycy z wyższym wykształceniem	148	109
Psycholodzy	799	349
Logopedzi	111	53
Personel techniczny z wykształceniem wyższym obsługujący aparaturę medyczną	106	63

¹ pracujący – bez względu na rodzaj umowy (np. umowa o pracę, umowa cywilnoprawna, w tym umowa zlecenie) i wymiar czasu pracy

² na podstawie oświadczenia pracującego

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK (na podstawie sprawozdania MZ-88 Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego)

XV.2.2. Stacjonarna opieka zdrowotna – lecznictwo zamknięte

Gmina Miejska Kraków jest podmiotem tworzącym dla trzech podmiotów leczniczych, tj.:

- ✦ Szpitala Miejskiego Specjalistycznego im. Gabriela Narutowicza w Krakowie (402 łóżka)
- ✦ Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Żeromskiego SPZOZ w Krakowie (545 łóżek)
- ✦ Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie (Miejskiego Centrum Opieki) (512 łóżek)

Tabela XV.11. Nakłady Gminy Miejskiej Kraków na remonty, inwestycje i zakupy inwestycyjne w podmiotach leczniczych z terenu miasta Krakowa w latach 2017–2019 (w PLN)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Miejskie podmioty lecznicze			
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego SPZOZ w Krakowie	11 061 346	24 860 495	12 389 073
Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie	14 985 271 ¹	11 403 514	16 372 589
Miejskie Centrum Opieki w Krakowie	7 889 743 ²	16 863 466	11 367 936
Ogółem	33 936 360	53 127 475	40 129 598
Inne podmioty			
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie	0	468 125	0
5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ w Krakowie	100 000	0	0
Centrum Onkologii Instytutu im. M. Skłodowskiej-Curie Oddział w Krakowie	997 035	0	50 000
NZOZ Centrum Promocji Zdrowia Aleja Pokoju POZ sp. z o.o. w Krakowie	0	0	50 000
Ogółem	35 033 395	53 595 600	40 229 598

¹ w tym kwota 5 575 190 PLN stanowi środki niewygasające, ujęte w uchwale nr XCI/2400/17 Rady Miasta Krakowa z 20 grudnia 2017 roku w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2017, termin wydatkowania do 30 czerwca 2018 roku

² w tym kwota 6 880 595 PLN stanowi środki niewygasające, ujęte w uchwale nr XCI/2400/17 Rady Miasta Krakowa z 20 grudnia 2017 roku w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2017, termin wydatkowania do 30 czerwca 2018 roku

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego UMK

W 2019 roku w dwóch miejskich szpitalach ogólnych było – 947 łóżek, a w Miejskim Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnym w Krakowie – 512 łóżek.

Tabela XV.12. Liczba łóżek w jednostkach lecznictwa zamkniętego, dla których GMK jest podmiotem tworzącym w latach 2017–2019¹

	2017	2018	2019
Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie	421	410	402
Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego SPZOZ w Krakowie	599	599	545
Liczba łóżek w miejskich szpitalach ogólnych	1 020	1 009	9 471
Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnym w Krakowie	512	513	512
Ogółem	1 532	1 522	1 459

¹ na podstawie rocznego Sprawozdania Finansowego Szpitali i MCO

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego UMK

LICZBA ŁÓŻEK W MIEJSKICH SZPITALACH OGÓLNYCH W KRAKOWIE WYNIOSŁA 947, CO W PRZELICZENIU NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW MIASTA DAŁO WYNIK 12,155

Tabela XV.13. Liczba łóżek w miejskich szpitalach ogólnych w 2019 roku w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
Liczba ludności Krakowa	767 348	771 069	779 115
Liczba łóżek w miejskich szpitalach ogólnych ¹	1 020	1 009	947
Liczba łóżek w miejskich szpitalach ogólnych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	13,293	13,086	12,155

¹ Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego w Krakowie, Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie i Biura Nadzoru Właścicielskiego UMK

XV.2.2.1. Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie

Szpital działał na podstawie Statutu nadanego przez podmiot tworzący Uchwałą Nr XLVIII/621/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 czerwca 2012 roku (t.j. Uchwała Nr LXXVII/1906/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 czerwca 2017 roku) oraz Regulaminu Organizacyjnego, ustalonego Zarządzeniem Nr 88/2012 Dyrektora Szpitala z dnia 28 czerwca 2012 roku (z późn. zm.).

- ✦ Szpital posiada osobowość prawną i jest wpisany do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie.
- ✦ Na rzecz Szpitala ustanowione zostało bezpłatne prawo użytkowania zabudowanej nieruchomości z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej, właścicielem nieruchomości, na których zlokalizowany jest Szpital jest Gmina Miejska Kraków.
- ✦ W Szpitalu aktualnie działa Rada Społeczna (powołana Uchwałą Rady Miasta Krakowa Nr XXI/446/19 z dnia 10 lipca 2019 roku). Do 10 lipca 2019 roku obowiązywała Uchwała Rady Miasta Krakowa Nr XXI/350/15 z dnia 8 lipca 2015 roku.
- ✦ Szpital posiada Certyfikat Akredytacyjny Ministerstwa Zdrowia Nr 2016/48 z dnia 16 grudnia 2016 roku, potwierdzający spełnienie standardów akredytacyjnych dla lecznictwa szpitalnego oraz posiada również Certyfikat Systemu Zarządzania ISO 9001: 2015 w zakresie: świadczenie usług medycznych: diagnostyka, leczenie, pielęgnacja, promocja zdrowia oraz profilaktyka.

XV.2.2.2. Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego SPZOZ w Krakowie

Szpital działał na podstawie Statutu nadanego przez podmiot tworzący Uchwałą Nr XLVIII/622/12 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 czerwca 2012 roku (t.j. Uchwała Nr LXXVII/1908/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 28 czerwca 2017 roku) oraz Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Nr 80/2017 Dyrektora Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Żeromskiego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z dnia 29 września 2017 roku (późn. zm.).

- ✦ Szpital posiada osobowość prawną i jest wpisany do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie.

- ✦ Na rzecz Szpitala ustanowione zostało bezpłatne prawo użytkowania zabudowanej nieruchomości z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej, właścicielem nieruchomości, na których zlokalizowany jest Szpital jest Gmina Miejska Kraków.
- ✦ W Szpitalu działa Rada Społeczna (powołana Uchwałą Rady Miasta Krakowa Nr XXI/447/19 z dnia 10 lipca 2019 roku). Do 10 lipca 2019 roku obowiązywała Uchwała Rady Miasta Krakowa Nr XXI/351/15 z dnia 8 lipca 2015 roku.
- ✦ Szpital posiada Certyfikat potwierdzający spełnienie wymagań normy ISO 9001:2015 w zakresie świadczenia usług lecznictwa i opieki szpitalnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz diagnostyki obrazowej i sterylizacji.

XV.2.2.3. Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie (Miejskie Centrum Opieki – MCO)

Uchwałą Nr CXIII/2973/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 października 2018 roku, nastąpiła zmiana nazwy „Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Krakowie” na „Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie” oraz nadano statut jednostce. Zgodnie ze statutem jednostka posługuje się nazwą skróconą „Miejskie Centrum Opieki” (MCO). W 2018 roku w jednostce obowiązywał Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 10/2016 Dyrektora Zakładu Opiekuńczo-Lecznicy w Krakowie z dnia 17 listopada 2016 roku (późn. zm.), a następnie Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 11/2019 Dyrektora Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie z dnia 5 czerwca 2019 roku. Reguluje on sprawy dotyczące sposobu i warunków udzielania świadczeń zdrowotnych przez MCO w Krakowie.

- ✦ Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie udziela świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej, świadczeń opieki paliatywnej i hospicyjnej oraz świadczeń z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień
- ✦ W MCO działa Rada Społeczna (powołana Uchwałą Nr XXI/445/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 10 lipca 2019 roku)
- ✦ MCO posiada Certyfikat potwierdzający spełnienie wymagań normy PN-EN ISO 9001: 2008, potwierdzający wprowadzenie i stosowanie zarządzanie jakością w zakresie: świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej, opieki paliatywnej i hospicyjnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień
- ✦ Przy MCO działa Stowarzyszenie Przyjaciół Opieki Paliatywno-Hospicyjnej, którego nadrzędnym celem działalności jest poprawa jakości życia pacjentów znajdujących się pod opieką Centrum, a także pomoc ich rodzinom w czasie sprawowania nad nimi opieki i po ich śmierci. Przy MCO działa również Stowarzyszenie Przyjaciół Opieki Długoterminowej „Razem łatwiej”, którego celem jest poprawa jakości życia pacjentów znajdujących się pod opieką Centrum
- ✦ W dniu 30 czerwca 2019 roku w Miejskim Centrum Opieki zakończyła się część projektu pn. *Poprawa opieki geriatrycznej i termomodernizacja Miejskiego Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekłe Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych* (realizacja robót budowlanych Pawilonu nr 5, w części przeznaczonej na pobyt pacjentów w trybie stacjonarnym, w tym oddziały psychiatryczny i medycyny paliatywnej)
- ✦ Od dnia 1 lipca 2019 roku zakres realizowanych usług w Miejskim Centrum Opieki rozszerzony został o Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi

Tabela XV.14. Liczba leczonych ogółem w jednostkach, w których GMK jest podmiotem tworzącym w latach 2017–2019¹

	2017	2018	2019
Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie	138 262	126 044	125 589
Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego SPZOZ w Krakowie	140 353	145 815	162 830
Miejskie Centrum Opieki (MCO) w Krakowie	2 529	2 512	2 675

¹ liczba pacjentów przyjętych na oddziałach szpitalnych w ruchu międzyoddziałowym, pacjentów przyjętych w ramach ambulatoryjnej opieki w SOR oraz w poradniach specjalistycznych

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego UMK

Tabela XV.15. Liczba osób hospitalizowanych z terenu Krakowa z powodu zaburzeń psychicznych oraz zaburzeń zachowania w latach 2017–2019

2017	2018	2019
7 965	7 729	7 752

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Szczegółowe informacje z zakresu realizacji polityki zdrowia znajdują się na stronie internetowej BIP w zakładce Strategie, Polityki, Programy/ Zdrowie, https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=19267.

XV.2.3. Ratownictwo medyczne

Na podstawie Ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym zadania w zakresie planowania, organizowania, koordynowania oraz nadzoru nad systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne, w tym na terenie Miasta Krakowa, wykonuje Wojewoda Małopolski (art. 18). Zgodnie z Ustawą jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są Szpitalne Oddziały Ratunkowe (SOR) oraz Zespoły Ratownictwa Medycznego (ZRM), w tym Lotnicze Zespoły Ratownictwa Medycznego (LZRM). Od 1 kwietnia 2019 roku weszły w życie zmiany w działaniu systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne w całej Polsce, w tym również w województwie małopolskim, w związku z wejściem w życie Ustawy z 10 maja 2018 roku o zmianie Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 roku, poz. 115), w ramach której m.in. wprowadzony został nowy ramowy wzór planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. Rozporządzenie określało także szczegółowy zakres danych objętych wojewódzkim planem oraz zakres danych podlegających upublicznieniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Obowiązujący w roku 2019 *Plan działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa małopolskiego* (nowy tekst jednolity z 26 czerwca 2019 roku) opracowany został na podstawie Ustawy oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 listopada 2018 roku w sprawie wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (Dz.U. z 2018 roku, poz. 2154). Plan ten zawierał m.in. informacje dotyczące liczby, rozmieszczenia, rejonów operacyjnych zespołów ratownictwa medycznego, liczby i rozmieszczenia szpitalnych oddziałów ratunkowych, oddziałów szpitalnych wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, jednostek współpracujących z systemem, w tym Rejestru Jednostek Współpracujących. Ponadto w Planie uwzględnione zostały

informacje dotyczące hospitalizacji osób w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, sposób koordynowania działań jednostek systemu oraz informacje dot. personelu zatrudnionego w jednostkach systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, a wykonującego zawód medyczny (lekarz systemu, pielęgniarka systemu, ratownik medyczny).

Od 1 kwietnia 2019 roku na terenie województwa małopolskiego została wprowadzona nowa organizacja systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, polegająca na dostosowaniu rejonów operacyjnych ZRM w taki sposób, aby pokrywały się z rejonami operacyjnymi dwóch dyspozytorni medycznych, tj. Dyspozytorni w Krakowie i Dyspozytorni w Tarnowie. W ramach nowej organizacji rejonów operacyjnych Małopolska została podzielona na dwa rejon operacyjny: Rejon Krakowski i Rejon Karpacki. Krakowski Rejon Operacyjny był obsługiwany przez Dyspozytornię Medyczną w Krakowie i obejmował: miasto Kraków oraz powiaty: krakowski, proszowski, miechowski, olkuski, chrzanowski, oświęcimski, wadowicki, suski, myślenicki, wielicki, nowotarski, tatrzański. Karpacki Rejon Operacyjny obejmował: miasto Tarnów, miasto Nowy Sącz oraz powiaty: nowosądecki, tarnowski, bocheński, brzeski, dąbrowski, limanowski, gorlicki, i był obsługiwany przez Dyspozytornię Medyczną w Tarnowie.

Wojewódzki Plan podlegał bieżącej aktualizacji w roku 2019, a zmiany proponowane w formie kolejnych aneksów opiniowane były ze szczególnym uwzględnieniem zmian odnoszących się do miasta Krakowa należącego do Rejonu Krakowskiego (Aneks nr 1, 2 i 3).

Zmiany wprowadzone w 2019 roku do organizacji systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne w Rejonie Krakowskim m.in. uwzględniały przekwalifikowanie 1 ZRM „S” na ZRM „P” i wydłużenie czasu pracy 1 ZRM do 24 godz. w powiecie krakowskim (Krzeszowice), a także przekwalifikowanie 1 ZRM „S” na działający 16 godz. na dobę ZRM „S” i działający 8 godz. na dobę ZRM „P” w powiecie krakowskim (Skawina). Ponadto wprowadzono na czas nieokreślony zmiany na terenie miasta Krakowa, polegające na kontynuacji rozwiązań zaakceptowanych przez Ministra Zdrowia, a obowiązujących od 1 stycznia do 31 marca 2019 roku, tj. dotyczące wydłużenia z 16 do 24 godz. na dobę czasu działania podstawowego zespołu ratownictwa medycznego (ZRM „P”) stacjonującego na terenie miasta Krakowa oraz utworzenia nowego działającego 12 godz. na dobę (od 7.00 do 19.00) ZRM „P” stacjonującego na terenie miasta Krakowa. Zmiany wprowadzone w roku 2019 do Wojewódzkiego Planu uwzględniały również aktualizację danych w zakresie dodatkowych ZRM, możliwych do uruchomienia w wypadkach zdarzeń powodujących stan nagłego zagrożenia zdrowotnego znacznej liczby osób, w tym 2 ZRM „P” (z maksymalnym czasem uruchomienia 120 min.) na terenie Krakowa, których dysponentem jest Krakowskie Pogotowie Ratunkowe. Ponadto wprowadzono zmiany w zakresie terminu uruchomienia Centrum Urazowego dla Dzieci (CUD), planowanego w ramach struktury organizacyjnej Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie.

Zatwierdzony przez Ministra Zdrowia *Plan działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa małopolskiego* wraz z aktualizacjami wprowadzonymi w 2019 roku był dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

XV.2.3.1. Zespoły Ratownictwa Medycznego na terenie Krakowa

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (art. 36), Zespoły Ratownictwa Medycznego dzielą się na:

- ✦ Specjalistyczne (ZRM „S”), w skład których wchodzi co najmniej trzy osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym lekarz systemu, pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny
- ✦ Podstawowe (ZRM „P”), w skład których wchodzi co najmniej dwie osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny

- ✧ Lotnicze (LZRM), w skład których wchodzi co najmniej trzy osoby, w tym co najmniej: jeden pilot zawodowy, lekarz systemu oraz ratownik medyczny lub pielęgniarz systemu

Na terenie Miasta Krakowa w 2019 roku stacjonowało łącznie 18,5 zespołów ratownictwa medycznego (ZRM), w tym: 1 specjalistyczny ZRM „S” i 17,5 podstawowych ZRM „P”. W poniższej tabeli przedstawiono obszar działania ZRM w podziale na dzielnice miasta Krakowa wg stanu obowiązującego od 1 września 2019 roku. Dysponentem 18,5 ZRM działających na terenie Krakowa jest Krakowskie Pogotowie Ratunkowe. Miejsca ich stacjonowania zostały wskazane w poniższej tabeli.

NA TERENIE MIASTA KRAKOWA W 2019 ROKU STACJONOWAŁO ŁĄCZNIE 18,5 ZESPOŁÓW RATOWNICTWA MEDYCZNEGO (ZRM)

Tabela XV.16. Zespoły Ratownictwa Medycznego (ZRM) na terenie Krakowa (wg stanu na koniec roku 2019, obowiązującego od 1 września 2019 roku)

Liczba ZRM		Obszar działania Zespołów Ratownictwa Medycznego	Miejsce stacjonowania	Liczba godzin na dobę pozostawiania w gotowości ZRM
S ¹	P ²			
1	3	Kraków, dzielnice: I, II, III	31–530 Kraków, ul. św. Łazarza 14	24
	0,5	Kraków, dzielnice: I, II, III	31–530 Kraków, ul. św. Łazarza 14	12 (w godz. 7.00–19.00)
	1	Kraków, dzielnice: IV, V, VI, VII, VIII	30–114 Kraków, ul. T. Kościuszki 49	24
	2	Kraków, dzielnice: VIII, IX, X, XI, XIII; Świątniki Górne – miasto i gmina, Mogilany – gmina	30–533 Kraków, Rynek Podgórski 2	24
	2	Kraków, dzielnice: VIII, IX, X, XI, XIII; Świątniki Górne – miasto i gmina, Mogilany – gmina	30–393 Kraków, ul. J. Babińskiego 29	24
	2	Kraków, dzielnice: XI, XII, XIII	30–835 Kraków, ul. L. Teligi 8	24
	1	Kraków, dzielnice: IV, V, VI; Wielka Wieś – gmina	31–223 Kraków, ul. J. Wybickiego 3A	24
	1	Kraków, dzielnice: IV, V, VI, VII, VIII	31–223 Kraków, ul. J. Wybickiego 3A	24
	2	Kraków, dzielnice: XVIII	30–969 Kraków, ul. Igołomska 1	24
	2	Kraków, dzielnice: XIV, XV, XVI, XVII	31–826 Kraków, os. Złotej Jesieni 1	24
	1	Kraków, dzielnice: XIV, XV, XVI, XVII	31–826 Kraków, os. Złotej Jesieni 1	24
1	17,5	Stacjonujące na terenie krakowa: łącznie 18,5 ZRM (liczba karetek)		

¹ ZRM S – Specjalistyczny Zespół Ratownictwa Medycznego

² ZRM P – Podstawowy Zespół Ratownictwa Medycznego

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK (na podstawie Wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne – BIP Małopolski Urząd Wojewódzki)

Lotnicze Zespoły Ratownictwa Medycznego (LZRM) w Krakowie

Lotnicze Zespoły Ratownictwa Medycznego (LZRM) należą do jednostek systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, na podstawie art. 32 Ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Do wezwania zespołu HEMS (śmigłowca) uprawnieni są:

- ✦ dyspozytor medyczny, o którym mowa w art. 26 Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym
- ✦ dyspozytor krajowy Centrum Operacyjnego SP ZOZ LPR
- ✦ dyspozytor innych podmiotów ratowniczych (Państwowa Straż Pożarna, GOPR, TOPR, WOPR, PRO, MSR) poprzez dyspozytora medycznego lub bezpośrednio na podstawie podpisanych porozumień

Na terenie województwa małopolskiego funkcjonuje jeden Lotniczy Zespół Ratownictwa Medycznego (LZRM). Baza Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (baza HEMS) znajduje się na terenie Portu Lotniczego Kraków-Balice przy ul. kpt. M. Medweckiego 1A.

W roku 2019 krakowski śmigłowiec dyżurował 24 godziny na dobę.

Szczegółowe informacje dotyczące zasad funkcjonowania w roku 2019 Lotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz wykazu miejsc przystosowanych do lądowania śmigłowców na terenie województwa małopolskiego dostępne są na stronie internetowej Lotniczego Pogotowia Ratunkowego www.lpr.com.pl, w zakładce Lądowiska.

XV.2.3.2. Szpitalne Oddziały Ratunkowe (SOR) na terenie Krakowa

Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1213), realizuje zadanie w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, polegających na wstępnej diagnostyce i podjęciu leczenia w zakresie niezbędnym do stabilizacji funkcji życiowych osób, które znajdują się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Oddział może posiadać w swojej strukturze zespoły ratownictwa medycznego.

W 2019 ROKU DZIAŁAŁO 6 SZPITALNYCH ODDZIAŁÓW RATUNKOWYCH (SOR)

Tabela XV.17. Szpitale, w których działały Szpitalne Oddziały Ratunkowe w 2019 roku

Nazwa szpitala i adres	
5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ w Krakowie	ul. Wrocławska 1–3
Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie	ul. Prądnicka 35–37
Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera w Krakowie sp. z o.o.	os. Złotej Jesieni 1
Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego SPZOZ w Krakowie	os. Na Skarpie 66
Szpital Uniwersytecki w Krakowie – Centrum Urazowe Medycyny Ratunkowej i Katastrof	ul. M. Kopernika 50
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie	ul. Wielicka 265

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK, (na podstawie Wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne – BIP Małopolski Urząd Wojewódzki)

XV.2.3.3. Izby przyjęć w Krakowie**NA TERENIE KRAKOWA W 2019 ROKU W RAMACH DZIAŁALNOŚCI
PODMIOTÓW LECZNICZYCH FUNKCJONOWAŁO 5 IZB PRZYJĘĆ****Tabela XV.18. Izby przyjęć na terenie Krakowa w 2019 roku**

Nazwa szpitala i adres	
Szpital Specjalistyczny im. Józefa Dietla w Krakowie	ul. Skarbowa 4
Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II	ul. Prądnicka 80
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Krakowie	ul. Kronikarza Galla 25
Scanmed SA – Szpital św. Rafała w Krakowie	ul. A. Bochenka 12
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika	ul. Strzelecka 2

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK (na podstawie Wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne – BIP Małopolski Urząd Wojewódzki)

XV.2.4. Krakowska Sieć AED IMPULS ŻYCIA

W 2019 roku prowadzono działania związane z poprawą bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców w zakresie: pomocy przedmedycznej oraz utrzymania sieci automatycznych defibrylatorów zewnętrznych w miejscach publicznych na terenie Krakowa, poprzez realizację Ramowego Programu Krakowska Sieć AED IMPULS ŻYCIA.

Na realizację Programu z budżetu Miasta Krakowa w 2019 roku przeznaczono środki finansowe w łącznej wysokości 113 700 PLN.

Gmina Miejska Kraków przekazała dla Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego na utrzymanie Sieci AED dotację w wysokości 70 000 PLN oraz 43 700 PLN na organizację szkoleń z zakresu pomocy przedmedycznej, realizowanych w ramach budżetu obywatelskiego.

**W 2019 ROKU NA TERENIE KRAKOWA ROZMIESZCZONYCH BYŁO
31 DEFIBRYLATORÓW AED IMPULS ŻYCIA****Tabela XV.19. Wykaz defibrylatorów AED IMPULS ŻYCIA i ich lokalizacja w Krakowie w ramach Ramowego Programu Krakowska Sieć AED IMPULS ŻYCIA w 2019 roku**

Miejsce	Adres	Liczba AED
Regionalny Dworzec Autobusowy – hol	ul. Bosacka 18	1
Regionalny Dworzec Autobusowy – dyżurka kierowców	ul. Bosacka 18	1
Polskie Koleje Państwowe – hol k/Globusa	pl. Jana Nowaka Jeziorańskiego 3	1
Polskie Koleje Państwowe – biuro dworca PKP-INFO	pl. Jana Nowaka Jeziorańskiego 3	1
Bazylika Mariacka – zakrystia	pl. Mariacki 5	1

Miejsce	Adres	Liczba AED
Pawilon Wystawienniczo-Informacyjny Wyspiański 2000	pl. Wszystkich Świętych 2	1
Hotel Ester – obok recepcji	ul. Szeroka 20	1
Sąd Okręgowy w Krakowie – pomieszczenie ochrony	ul. Przy Rondzie 7	1
Urząd Miasta Krakowa – pomieszczenie ochrony	al. Powstania Warszawskiego 10	1
Nowohuckie Centrum Kultury – pomieszczenie ochrony	al. Jana Pawła II 232	1
Urząd Miasta Krakowa – pomieszczenie ochrony	os. Zgody 2	1
Zakład Ubezpieczeń Społecznych – pomieszczenie ochrony	ul. Pędzichów 27	1
Urząd Skarbowy Kraków-Śródmieście – portiernia (ochrona)	ul. Krowoderskich Zuchów 2	1
Urząd Miasta Krakowa – pomieszczenie ochrony	ul. Wielicka 28	1
Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach – furta	ul. Siostry Faustyny 3	1
Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice – korytarz strefy Schengen	ul. kpt. M. Medweckiego 1 32–083 Balice	1
Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice – strefa VIP	ul. kpt. M. Medweckiego 1 32–083 Balice	1
Międzynarodowy Port Lotniczy Kraków-Balice: Przyloty – INFO	ul. kpt. M. Medweckiego 1 32–083 Balice	1
Prokuratura Okręgowa w Krakowie – pomieszczenie ochrony	ul. Mosiężnicza 2	1
Muzeum Narodowe w Krakowie – pomieszczenie ochrony	Rynek Główny 3 – Sukiennice	1
Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego – hol	ul. Nowohucka 33a	1
Wojewódzka Biblioteka Publiczna – hol parter	ul. Rajska 1	1
Prokuratura Okręgowa w Krakowie – hol parter	os. Stalowe 16D	1
Prokuratura Okręgowa w Krakowie – pomieszczenie ochrony	os. Kościuszkowskie 2	1
Grodzki Urząd Pracy – pomieszczenie ochrony	ul. Wąwozowa 34	1
Urząd Miasta Krakowa, Wydział Architektury – hol parter	Rynek Podgórski 1	1
Centrum Jana Pawła II – hol parter	ul. Totus Tuus 32	1
Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego – hol poziom 1	ul. Piłsudskiego 12	1
Dom Jana Matejki – hol parter	ul. Floriańska 41	1
Straż Miejska Krakowa – na wyposażeniu dwóch radiowozów: O/Śródmieście i O/Krowodrza	ul. Dobrego Pasterza 116	2
Ogółem		31

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

XV.2.5. Uzdrowisko Swoszowice

Uzdrowisko Swoszowice jest jedynym w Polsce uzdrowiskiem i jednym z niewielu w Europie funkcjonującym na obszarze dużej aglomeracji miejskiej. Położone jest ono w południowo-wschodniej części miasta Krakowa, w odległości ok. 10 km od Rynku Głównego, w Dzielnicy X Swoszowice, która jest jednostką pomocniczą Gminy Miejskiej Kraków. Gmina Miejska Kraków realizuje zadania ustawowe dotyczące Osiedla Uzdrowiska Swoszowice (art. 46 Ustawy z 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (DZ. U. z 2017 roku, poz. 1056).

Od 2007 roku Uzdrowisko nadzorowane jest przez Uzdrowisko Kraków Swoszowice sp. z o.o. Na jego terenie znajdują się dwa źródła wody leczniczej pod nazwami „Źródło Główne” i „Źródło Napoleon”. Źródłem wód leczniczych są wody mineralne, swoiste (siarczanowo-wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe).

Uzdrowisko Swoszowice specjalizuje się w leczeniu i profilaktyce następujących schorzeń:

- ✦ reumatologicznych (choroby zwyrodnieniowe stawów i kręgosłupa, zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa, łuszczycowego zapalenia stawów, entezopatie układu mięśniowo-wiązadłowego)
- ✦ pourazowych i pooperacyjnych narządu ruchu
- ✦ dermatologicznych (łuszczyca)
- ✦ gośćca łuszczycowego

Uzdrowisko Kraków Swoszowice sp. z o.o. udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie:

- ✦ leczenia stacjonarnego w ramach kontraktu z NFZ (leczenie uzdrowiskowe sanatoryjne i uzdrowiskowe szpitalne)
- ✦ leczenia ambulatoryjnego w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- ✦ odpłatnego leczenia stacjonarnego oraz leczenia ambulatoryjnego w przychodni uzdrowiskowej

Podstawą kuracji leczniczej jest wykonywanie zabiegów balneologicznych z zastosowaniem wody siarczkowej oraz borowiny. W przeciwieństwie do wody leczniczej będącej własnym zasobem Uzdrowiska, borowina sprowadzana jest z Kołobrzegu i Połczyna. Podstawowymi zabiegami bodźcowymi wykonywanymi na bazie wód siarczkowych oraz peloidów są:

- ✦ kąpiele siarczkowe: całościowe oraz częściowe (fasony)
- ✦ zabiegi borowinowe: okłady, kąpiele, zawijania

Dla osiągnięcia pełnego efektu leczniczego stosuje się zabiegi uzupełniające z zakresu:

- ✦ hydroterapii
- ✦ fizykoterapii
- ✦ kinezyterapii
- ✦ masażu leczniczego

Efektem terapii uzdrowiskowej jest złagodzenie bólu, usprawnienie stawów, zahamowanie stanów chorobowych. Na terenie Osiedla poza Spółką Uzdrowisko Kraków Swoszowice funkcjonuje Centrum Medyczne „Swoszowice”, udzielające świadczeń zdrowotnych finansowanych w ramach umów z NFZ. Są to świadczenia: poradnia ogólna, pediatryczna i medycyny pracy.

Tabela XV.20. Liczba mieszkańców Krakowa, którzy zrealizowali skierowania na leczenie uzdrowiskowe w latach 2018–2019

	2018	2019
Ogółem	10 820	10 560

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Tabela XV.21. Liczba pacjentów korzystających z usług w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego świadczonych przez Uzdrowisko Kraków Swoszowice sp. z o.o. w latach 2017–2019

Wyszczególnienie	2017 wykonanie	2018 wykonanie	2019 wykonanie
Liczba pacjentów szpitala uzdrowiskowego	451	385	380
Liczba kuracjuszy sanatoryjnych	960	1 072	1 094
Liczba kuracjuszy ambulatoryjnych	4 850	5 038	4 852
Ogółem	6 261	6 495	6 326

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK, na podstawie danych z Uzdrowiska Kraków Swoszowice sp. z o.o.

XV.2.6. Apteki na terenie Krakowa

Apteki na terenie Krakowa w roku 2019 funkcjonowały na podstawie Uchwały Nr XC/2363/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 6 grudnia 2017 roku w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy krakowskich aptek ogólnodostępnych na lata 2018–2020 (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 14 grudnia 2017 roku, poz. 8845), która obowiązuje od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2020 roku.

Podstawowym celem Uchwały, podjętej na podstawie art. 94 ust. 2 Ustawy z dnia 6 września 2001 roku – Prawo farmaceutyczne, jest zapewnienie ludności możliwości zaopatrzenia w leki i materiały medyczne. W przypadkach prawnie uzasadnionego braku możliwości dotrzymania ustalonego rozkładu, apteki działające na terenie Krakowa zostały zobowiązane do zapewniania z niezbędnym wyprzedzeniem informacji dla zainteresowanych.

W 2019 ROKU W KRAKOWIE FUNKCJONOWAŁO 321 APTEK, W TYM 9 CAŁODOBOWYCH**Tabela XV.22. Liczba aptek w Krakowie w latach 2018–2019**

Liczba aptek ogólnodostępnych		Liczba aptek całodobowych		Ogółem	
2018	2019	2018	2019	2018	2019
288	312	10	9	298	321

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Apteki ogólnodostępne działały wg rozkładu godzin pracy stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały, natomiast całodobowe pełniły dyżury w pełnym zakresie usług farmaceutycznych w porze nocnej, święta i dni wolne od pracy, zgodnie z załącznikiem nr 2 do Uchwały.

Tabela XV.23. Wykaz aptek całodobowych z Krakowa w 2019 roku

Adres
os. Centrum A bl. 4
ul. M. Ćwiklińskiej 10
ul. Kalwaryjska 94
ul. Karmelicka 23
ul. Kazimierza Wielkiego 117
ul. Kronikarza Galla 26
ul. Mogilska 21
ul. Wolska 1
ul. Zielińska 3

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

XV.2.7. Profilaktyka i promocja zdrowia

Działania Gminy Miejskiej Kraków w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia spełniają rolę pomocniczą w stosunku do oferowanych profilaktycznych świadczeń zdrowotnych w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego i finansowanych przez płatnika publicznego (Narodowy Fundusz Zdrowia). Stanowią działania uzupełniające względem świadczeń zdrowotnych zapewnianych przez organy do tego powołane, czyli Ministerstwo Zdrowia i Narodowy Fundusz Zdrowia. Realizacja Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia przyczynia się do osiągnięcia celu strategicznego, tj. poprawy zdrowia Mieszkańców Miasta Krakowa i związanej z nim jakości życia, poprzez zapewnienie mieszkańcom Miasta dostępności do usług medycznych w zakresie profilaktyki zdrowotnej, oddziaływanie na czynniki kształtujące zdrowie oraz prowadzenie edukacji zdrowotnej.

Wskazanie najistotniejszych obszarów realizacji programów polityki zdrowotnej oraz opracowanie kryteriów ich realizacji odbyło się przy pomocy Krakowskiej Rady Zdrowia, powołanej przez Prezydenta Miasta Krakowa, w skład której wchodzi m.in. konsultanci województwa małopolskiego właściwych dziedzin w ochronie zdrowia, przedstawiciele samorządów zawodów medycznych, przedstawiciele Narodowego Funduszu Zdrowia oraz przedstawiciele Komisji Zdrowia i Uzdrowiskowej Rady Miasta Krakowa. Najważniejsze obszary realizacji programów polityki zdrowotnej dla mieszkańców Krakowa obejmują zagadnienia zdrowotne wskazane w oparciu o analizy epidemiologiczne stanu zdrowia populacji, uwarunkowania społeczno-ekonomiczne i najczęściej występujące problemy zdrowotne.

Łącznie w ramach realizowanych przez Gminę Miejską Kraków 15 programów polityki zdrowotnej z badań i usług skorzystało 25 960 mieszkańców Miasta Krakowa.

**ŚRODKI FINANSOWE WYKORZYSTANE W 2019 ROKU NA REALIZACJĘ WSZYSTKICH
MIEJSKICH PROGRAMÓW POLITYKI ZDROWOTNEJ (ŁĄCZNIE ZE ŚRODKAMI
DZIELNIC MIASTA KRAKOWA) WYNIOSŁY 1 873 044 PLN**

Tabela XV.24. Programy polityki zdrowotnej realizowane przez Gminę Miejską Kraków w 2019 roku (łącznie z programami realizowanymi w ramach zadań Dzielnic Miasta Krakowa)

Programy	Środki wydatkowane (w PLN)	Liczba osób uczestniczących w Programie
Program prewencji otyłości, cukrzycy typu 2, nadciśnienia i miażdżycy	7 618,00	144
Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa	118 850,00	14 040
Program profilaktyki następstw dysplazji stawów biodrowych	54 880,00	668
Program profilaktyki próchnicy u dzieci	236 350,00	3 375
Program szczepień ochronnych przeciw grypie po 65. roku życia	244 919,50	4 601
Program zdrowotny w zakresie prewencji i wykrywania chorób układu krążenia w populacji mieszkańców województwa małopolskiego	77 814,52	139
Program profilaktyki zakażeń meningokokowych dla dzieci w wieku od 12 do 24 miesięcy, zamieszkałych w GMK	43 472,30	268
Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych dla dzieci w wieku 0–3 lat, zamieszkałych w GMK, uczęszczających do żłobków i przedszkoli	200,00	1
Program profilaktyki wad postawy (środki dzielnic)	92 130,00	1 125
Program dzienny dom opieki medycznej w GMK	750 000,00	44
Program profilaktyki i leczenia NTM (nietrzymania moczu) dla kobiet z problemami uroginekologicznymi	52 080,00	29
Program prewencji otyłości oraz wczesnego wykrywania zaburzeń lipidowych i nadciśnienia tętniczego u dzieci (I etap)	42 355,00	949
Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) w GMK	107 604,60	477
Program „Pomoc w powrocie do zdrowego funkcjonowania psychicznego. Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych (GZP)”	23 800,00	37
Program profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem. Program profilaktyczno-terapeutyczny dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, przeznaczony dla mieszkańców GMK	20 970,00	63
Ogółem	1 873 043,92	25 960

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Na profilaktykę i promocję zdrowia w ramach zadań wydzielonych do dyspozycji dzielnic w 2019 roku wydatkowano 140 456 PLN. Dziewięć dzielnic w 3 różnorodnych programach objęło badaniami 1 893 mieszkańców Krakowa (w 2018 roku 1 680).

Tabela XV.25. Kwoty wydatkowane z budżetu miasta Krakowa w ramach zadań wydzielonych do dyspozycji dzielnic na profilaktykę i promocję zdrowia w latach 2017–2019

Dzielnica	2017	2018	2019
I Stare Miasto	0	0	0
II Grzegórzki	30 034	13 880	7 000
III Prądnik Czerwony	7 000	0	34 820
IV Prądnik Biały	0	0	0
V Krowodrza	0	0	0
VI Bronowice	0	11 997	12 000
VII Zwierzyniec	21 939	21 755	15 430
VIII Dębniki	24 980	0	0
IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	6 880	6 830	6 990
X Swoszowice	0	0	4 820
XI Podgórze Duchackie	0	0	0
XII Bieżanów-Prokocim	4 880	9 900	0
XIII Podgórze	0	0	0
XIV Czyżyny	6 000	9 977	9 932,5
XV Mistrzejowice	19 760	44 608	39 463,5
XVI Bieńczyce	14 700	14 930	10 000
XVII Wzgórza Krzesławickie	10 000	0	0
XVIII Nowa Huta	0	0	0
Ogółem	146 173	133 877	140 456

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

Tabela XV.26. Programy dzielnicowe i liczba osób, które z nich skorzystały w 2019 roku

Dzielnica	Nazwa programu	Kwota (w PLN)	Liczba osób
Dzielnica I	Nie realizowano	0	0
Dzielnica II	Program profilaktyki wad postawy	7 000	140
Dzielnica III	Program szczepień ochronnych przeciw grypie po 65. r.ż.	4 940	76
	Program profilaktyki wad postawy	29 880	350
Dzielnica IV	Nie realizowano	0	0
Dzielnica V	Nie realizowano	0	0
Dzielnica VI	Program szczepień ochronnych przeciw grypie po 65. r.ż.	12 000	240

Dzielnica	Nazwa programu	Kwota (w PLN)	Liczba osób
Dzielnica VII	Program profilaktyki wad postawy	13 910	209
	Program profilaktyki następstw dysplazji biodrowych	1 520	16
Dzielnica VIII	Nie realizowano	0	0
Dzielnica IX	Program profilaktyki wad postawy	6 990	66
Dzielnica X	Program profilaktyki wad postawy	4 820	53
Dzielnica XI	Nie realizowano	0	0
Dzielnica XII	Nie realizowano	0	0
Dzielnica XIII	Nie realizowano	0	0
Dzielnica XIV	Program szczepień ochronnych przeciw grypie po 65. r.ż.	9 932,5	145
Dzielnica XV	Program szczepień ochronnych przeciw grypie po 65 r.ż.	19 933,5	291
	Program profilaktyki wad postawy	19 530	207
Dzielnica XVI	Program profilaktyki wad postawy	10 000	100
Dzielnica XVII	Nie realizowano	0	0
Dzielnica XVIII	Nie realizowano	0	0
Ogółem		140 456	1 893

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

XV.2.7.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej

W 2019 roku kwota wydatkowana przez organizacje pozarządowe i inne podmioty pożytku publicznego na zadania z zakresu profilaktyki wyniosła 379 248 PLN.

Tabela XV.27. Wydatki z budżetu Miasta Krakowa na zadania z zakresu profilaktyki zdrowotnej realizowane przez organizacje pozarządowe w latach 2017–2019¹ (wydatki w ramach zawartych umów w PLN)

2017	2018	2019
319 172	460 239	379 248

¹ zadania realizowane na podstawie Ustawy o zdrowiu publicznym

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

XV.2.7.3. Medycyna szkolna

Medycyna szkolna stanowi zespół działań mających na celu zapewnienie powszechnej opieki profilaktycznej, medycznej i stomatologicznej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, w celu wczesnego rozpoznawania i zapobiegania stanom chorobowym, a także śledzenia prawidłowości ich rozwoju psychofizycznego i kształtowania pożądanych nawyków higienicznych i prozdrowotnych.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, art. 10 ust. 1 pkt 1 oraz art. 103 ust. 1 pkt 4 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe, Ustawą z dnia 12 kwietnia

2019 roku o opiece zdrowotnej nad uczniami, w dniu 31 maja 2019 roku przyjęte zostało do realizacji Zarządzenie Nr 1302/2019 Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, ponadpodstawowych i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2019–2021.

W 2019 ROKU W 182 SAMORZĄDOWYCH SZKOŁACH I PLACÓWKACH FUNKCJONOWAŁO 177 GABINETÓW PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ I POMOCY PRZEDLEKARSKIEJ

Spośród 45 istniejących gabinetów stomatologicznych na terenie szkół i placówek w 2019 roku funkcjonowały 24.

W 2019 roku profilaktyczną opieką zdrowotną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, funkcjonujących w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków, objętych było łącznie 77 191 uczniów, z czego 2 665 to uczniowie z niepełnosprawnościami.

Tabela XV.28. Liczba szkół i gabinetów oraz liczba uczniów objętych opieką zdrowotną na terenie samorządowych szkół i placówek (w podziale na typy szkół i placówek) w 2019 roku

Typ szkoły i placówki	Liczba szkół		Liczba uczniów	
	ogółem	w tym gabinetów	ogółem	w tym z niepełno- sprawnościami
Szkoły podstawowe	88	91 ¹	35 958	757
Zespoły szkolno-przedszkolne	11	11	4 662	22
Zespoły szkół sportowych	2	2	1 023	3
Zespoły szkół ogólnokształcących	9	10	3 304	46
Zespoły szkół integracyjnych	1	1	914	66
Licea ogólnokształcące samodzielne	26	24	15 582	80
Zespoły szkół zawodowych	23	23	13 584	70
Szkoły muzyczne	3	1	472	3
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	16	14	1 692	1 618
Pozostałe (tj. centra kształcenia, zespół placówek resocjalizacyjno-socjoterapeutycznych)	3	0	0	0
Ogółem	182	177	77 191	2 665

¹ niektóre szkoły podstawowe posiadają filie, w których także działają gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

W krakowskich szkołach i placówkach realizowane były następujące programy polityki zdrowotnej:

- ✦ Program profilaktyki wad postawy – adresowany do uczniów w wieku 11–12 lat
- ✦ Program profilaktyki próchnicy u dzieci – adresowany do uczniów w wieku 6–14 lat
- ✦ Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa, którego celem było uzupełnienie godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia w szkołach podstawowych, w szkołach specjalnych i szkołach integracyjnych do 5 dni w tygodniu
- ✦ Program prewencji otyłości oraz wczesnego wykrywania zaburzeń lipidowych i nadciśnienia tętniczego u dzieci – adresowany do uczniów w wieku 7–8 lat i 13–14 lat

XV.3. Profilaktyka i terapia uzależnień

Zgodnie z zapisami w Ustawie z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 2277 z późn. zm.), zadania własne w zakresie profilaktyki uzależnień realizowane były przez *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019* (GPPiRPA oraz PN), przyjęty Uchwałą Nr CXV/3074/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 listopada 2018 roku. Program koordynowany jest przez Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie (MCPU), a realizowały go również inne jednostki organizacyjne GMK.

2 937 OSÓB OBJĘTO ŚWIADCZENIAMI OPIEKI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE TERAPII UZALEŻNIEŃ

Tabela XV.29. Liczba pacjentów i świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie terapii uzależnień w podmiotach leczniczych finansowanych przez Gminę Miejską Kraków w latach 2018–2019

	2018	2019
Liczba osób leczonych, w tym:	4 117	2 937
liczba osób starszych niż 50 lat	1 152	752
liczba osób w wieku 35–50 lat	1 722	1 279
liczba osób w wieku 18–34 lat	1 243	902
liczba osób w wieku 16–17 lat	0	0
liczba osób w wieku 14–15 lat	0	0
liczba osób młodszych niż 14 lat	0	0
Liczba pacjentów ze skierowaniem z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	164	105
Liczba pacjentów ze skierowaniem z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	199	142
Liczba pacjentów po leczeniu szpitalnym, kontynuujących leczenie w warunkach ambulatoryjnych	117	86
Liczba pacjentów zgłaszających się samodzielnie do podmiotów leczniczych	3 637	2 604

	2018	2019
Liczba wykonanych świadczeń, z tego:	38 970	39 303
sesje psychoterapii indywidualnej	22 093	20 963
sesje psychoterapii grupowej	4 241	3 782
porada/wizyty diagnostyczne oraz kolejne sprawdzające proces leczenia (wykonane przez lekarza i specjalistę psychoterapii uzależnień)	12 181	11 175
sesje psychoedukacyjne	286	586
sesje psychoterapii rodzinnej	169	217

Źródło: Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

MCPU jest jednostką organizacyjną miasta Krakowa i realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Do zadań statutowych Centrum należy m.in. informowanie o szkodliwości nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych oraz sprawowanie opieki nad osobami w stanie nietrzeźwości. Świadczona jest pomoc dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, jak również dla rodzin, w których występują problemy uzależnień: udzielana jest pomoc psychospołeczna, prawna i w postaci ochrony przed przemocą w rodzinie. W Punkcie Konsultacyjnym MCPU udzielono 10 900 porad, w tym dla 22 nieletnich korzystających z pomocy z rodzicami lub opiekunami. W ramach zadań MCPU prowadzone są działania informacyjne, edukacyjne oraz szkoleniowe w zakresie profilaktyki uzależnień, skierowane do dzieci i młodzieży, rodziców i opiekunów oraz nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych. MCPU współpracuje również z innymi instytucjami w zakresie realizacji programów ochrony i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Tabela XV.30. Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie w latach 2017–2019

	2017	2018	2019
DZIAŁ OPIEKI NAD OSOBAMI NIETRZEŻWYMI			
Liczba osób doprowadzonych ogółem, w tym:	9 522	10 001	10 004
przyjęcia	9 317	9 793	9 792
odmowy	205	204	212
w tym:			
przez Policję	5 150	5 267	4 782
przez Straż Miejską	4 372	4 734	5 222
Ogółem pobytów, w tym:	9 317	9 793	9 792
kobiet	968	1 105	1 015
małoletnich	11	21	22
bezdomnych	3 562	3 998	3 903
wielokrotnych	2 024	2 420	2 337
cudzoziemców	476	561	772
z gmin na podstawie umów i porozumień	441	462	465

	2017	2018	2019
Ogółem osób, w tym:	7 061	9 793	7 297
kobiet	815	904	847
małoletnich	11	20	22
bezdomnych	2 144	2 271	2 232
wielokrotnych	446	496	484
Przesłanki Ustawy o wychowaniu w trzeźwości, które spowodowały doprowadzenie i przyjęcie do Działu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi MCPU			
Zgorszenie w miejscu publicznym – liczba	1 114	1 138	1 231
%	11,96	11,62	12,57
Zagrożenie zdrowia lub życia własnego – liczba	7 978	8 366	8 542
%	85,63	88,49	87,23
Zagrożenie zdrowia lub życia osób trzecich – liczba	2 783	2 819	2 684
%	29,87	28,79	27,41
Sytuacje najczęściej skutkujące doprowadzeniem do Działu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi MCPU			
Leżący – liczba	6 425	6 775	6 203
%	68,96	69,18	63,35
Awantura domowa – liczba	1 164	1 212	1 128
%	12,49	12,38	11,52
Awantura w miejscu publicznym – liczba	1 347	1 359	1 352
%	14,46	13,88	13,81
Pieszcy na jezdni – liczba	106	113	122
%	1,14	1,15	1,25
Inne – liczba	200	194	189
%	2,15	1,98	1,93
Badania lekarskie oraz inne świadczenia			
Akcje bezpośredniego ratowania życia	5	4	3
Skierowania do placówek służby zdrowia podczas pobytu	17	19	13
Skierowania do placówek służby zdrowia po wytrzeźwieniu	16	12	14
Przyjęcia osób skierowanych przez placówki służby zdrowia	375	448	439
Pobrania krwi do badań na zlecenie Policji	2	3	0
Informacje finansowe MCPU (w PLN)			
Wysokość opłaty za pobyt	299/298	298	298/309
Średni koszt pobytu	668	679	761
Należności przypisane według rachunków	2 779 800	2 918 314	2 986 348
Ściągalność należności (w %)	29,91	28,71	32,22
Koszty działalności	6 222 748	6 645 840	7 456 186
Zatrudnienie (etaty)	55,6	54,63	55,75

	2017	2018	2019
DZIAŁ PROFILAKTYKI I TERAPII			
Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym, w tym:	10 531	11 035	10 900
osoby z problemem alkoholowym, w tym:	4 665	3 972	4 097
kobiety	968	1 105	847
nieletni (z rodzicami lub opiekunami)	11	20	22
osoby nieuzależnione, dorośli członkowie rodziny z problemem alkoholowym (współuzależnieni, DDA)	1 275	1 228	1 400
ofiary przemocy domowej	896	772	650
sprawcy przemocy domowej	1 655	1 387	1 200
Prowadzenie grup wsparcia			
Liczba spotkań grupy AA	53	57	56
Liczba osób uczestniczących w grupie AA	1 265	1 249	1 174
Liczba spotkań grupy AL ANON	58	54	53
Liczba osób uczestniczących w grupie AL ANON	867	617	639
Liczba spotkań grupy AL ATEEN	0	0	0
Liczba osób uczestniczących w spotkaniu grup AL ATEEN	0	0	0
Liczba rozmów w Telefonie Zaufania	2 437	1 837	5 438
Szkolenia (dotyczące profilaktyki uzależnień)			
Liczba przeprowadzonych szkoleń	1 035	1 093	638
Liczba szkół, w których przeprowadzono szkolenia	241	236	80
Liczba uczestników szkoleń (łącznie), w tym:	21 231	20 851	11 985
uczniowie	17 806	18 440	9 823
rodzice	2 453	1 679	1 035
nauczyciele	708	549	666
inne osoby dorosłe	264	215	371
Organizacja konferencji			
Liczba konferencji	5	7	5
Liczba uczestników konferencji	1 014	2 089	1 210

Źródło: Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

Urząd Miasta Krakowa
WYDZIAŁ STRATEGII, PLANOWANIA
I MONITOROWANIA INWESTYCJI

pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
tel: +48 12 616 19 57
e-mail: si.umk@um.krakow.pl
www.krakow.pl